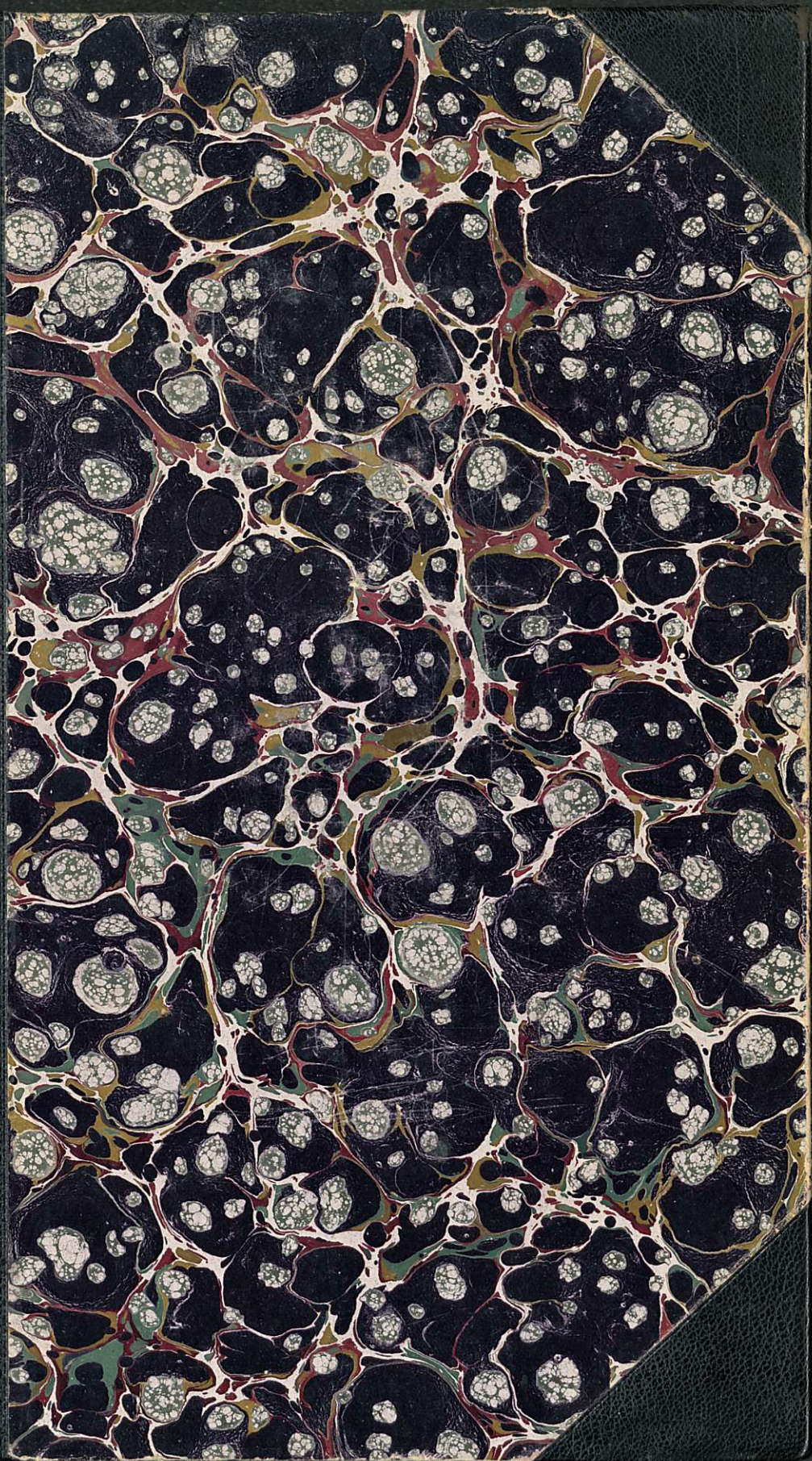

SUOMEN
HISTORIAN
LÄHTEITÄ
IV, 1

K. F. MENNANDERIN
KIRJEITÄ
I

HYK

SUOMEN HISTORIAN LÄHTEITÄ IV, 1
JULKAISSET
SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

**K. F. MENNANDERIN
LÄHETTÄMIÄ JA SAAMIA
KIRJEITÄ**

**BREV FRÅN OCH TILL
C. F. MENNANDER**

I

TOIMITTANUT
KAARLO ÖSTERBLADH

HELSINKI 1939

95

SUOMEN HISTORIAN LÄHTEITÄ IV, 1
JULKAISSUT
SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

**K. F. MENNANDERIN
LÄHETTÄMIÄ JA SAAMIA
KIRJEITÄ**

**BREV FRÅN OCH TILL
C. F. MENNANDER**

I

TOIMITTANUT
KAARLO ÖSTERBLADH

HELSINKI 1939

TURKU . 1939
UUDEN AURAN OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINO

Sisällysluettelo - Innehållsförteckning

Alkusanat — Förord	V—XII
K. F. Mennanderin kirjeitä — Brev från C. F. Mennander:	
C. F. Fredenheimille — till C. F. Fredenheim	3
Christina Elisabeth Hebbelle — till Christina Elisabeth Hebbe	603
Gudmund Jöran Adlerbethille — till Gudmund Jöran Adlerbeth	605
Juhana Bilmarkille — till Johan Bilmark	606
Axel Fredrik Cronstedtille — till Axel Fredrik Cronstedt	620
E. Ekholmille — till E. Ekholm	623
Pehr Elviukselle — till Pehr Elvius	624
Erik Michael Fantille — till Erik Michael Fant	627
Sigfrid Gahm Perssonille — till Sigfrid Gahm Persson	627
Carl Christoffer Gjørwellille — till Carl Christoffer Gjørwell	629
Kustaa III:lle — till Gustaf III	638
Carl von Linnéille — till Carl von Linné	639
Johan Möllerille — till Johan Möller	643
Fredrik Sparrelle — till Fredrik Sparre	643
Johan Christopher Strickerille — till Johan Christopher Stricker	644
Daniel Tilakselle — till Daniel Tilas	650
Pehr Wargentinille — till Pehr Wargentin	654
Samuel Älfille — till Samuel Älf	667
Tuntemattomille — till okända	667
Henkilö- ja paikannimistö — Person- och ortnamn	669

Alkusanat.

Kaarle Fredrik Mennanderin kirjoittamiin ja saamiin kirjeisiin, joista verrattomasti suurin osa säilytetään Ruotsin Kuninkaall. kirjastossa, on molemmin puolin Pohjanlahtea jo kauan kiinnitetty huomiota. Niinpä Jonas Castrén 1878 julkaisi "Historiallisen Arkiston" VI:ssa osassa luettelon sanotuista Kuninkaall. kirjastossa olevista kirjeistä. Vielä tarkempi luettelo niistä sisältyy Elof Tegnérin 1880 julkaisemaan "Kongl. Bibliotekets samling af svenska brevexlingar". Onpa erinäisiä osia kysymyksessä olevan kokoelman kirjeitä jo julkaistukin: 1898 Ruots. Kirjallisuuden Seura julkaisi H. G. Porthanin kirjeet K. F. Mennanderille (Skrifter XXXVIII), Mennander-biografiaansa Juho Rud. Forsman (Koskimies) kahta vuotta myöhemmin painatti verraten laajoja otteita tästä kirjeenvaihdosta, ja seuraavana vuonna (1901) ilmestyneen Schüek-Levertinin toimittaman "Svenska memoarer och bref" III:ssa osassa on valikoiden julkaistu K. F. Mennanderin ja Fredenheimin välistä kirjeenvaihtoa. Tämän perusteella Schüek julkaisusarjansa "Ur gamla papper" VII:een osaan 1905 laati yhteenvedon "Ur Fredenheims papper". Vajaata vuosikymmentä myöhemmin (1914) Ruots. Kirjall. Seura taas julkaisi uuden kokoelman näitä kirjeitä, nim. Pietari Kalmin K. F. Mennanderille lähettämät (Skrifter CXIV).

Suomen Historiallinen Seura on eri kertoja kiinnittänyt näihin kirjeisiin huomiota. Samana vuonna kuin Jonas Castrén julkaisi edellämaitun luettelonsa, esitti A. D. Helander otteita Porthanin kirjeenvaihdosta Mennanderin kanssa ja 1892 Helander tarjosi Seuralle painettavaksi kokoelman jäljennöksiä näistä kirjeistä, mutta kun noita jäljennöksiä ei vielä silloin oltu Seuralle jätetty, siirtyi ratkaisu tuonnemmaksi. Muutamia vuosia myöhemmin Seura August Hjeltin aloitteesta päätti painattaa Porthanin Mennanderille lähettämät kirjeet, mutta kuten edellä on

mainittu, ehti Ruotsal. Kirjall. Seura ne julkaista, joten kysymys seuraavana vuonna (1899) August Hjeltin aloitteesta otettiin esille siinä muodossa, että Seura julkaisisi ”Mennanderin kirjekokoelmassa tavattavien suomalaisten kirjeenvaihtajain, erittäinkin Bilmarkin” kirjeet, ja Seura kehotti Hjeltiä tässä tarkoituksessa asettumaan yhteyteen Helanderin kanssa. Tälläkään kerralla ei suunnitelma kehittynyt toteuttamiseen saakka. Lähes kolme vuosikymmentä myöhemmin (1928), Seura päätti pyytää ”professori Gunnar Suolahtea, jonka hallussa oli jäljennöksinä kokoelma piispa Mennanderin kirjeitä, tilaisuuden sattuessa toimittamaan ne painokuntoon julkaistaviksi Seuran toimituksissa itsenäisenä teoksena”, mutta kotimaisen historiamme tutkimusta kohdannut raskas isku, Gunnar Suolahden kuolema, esti tämänkin työn toteuttamisen.

Kun Seura 27 p:nä tammikuuta 1936 teki päätöksen erinäisten Suomen historian lähdekokoelmien julkaisemisesta, sisältyi suunnitelmaan myös K. F. Mennanderin kirjekokoelma, ja työn suoritus uskottiin allekirjoittaneelle, jonka avuksi valittiin professorit Einar W. Juva ja Kaarlo Jäntere. Saman vuoden kesäkuussa allekirjoittanut sitten Ruotsissa koetti ottaa selkoa kysymykseen tulevasta aineistosta. Kuten jo on mainittu, on valtavasti suurin osa kirjeenvaihdosta Tukholman Kuninkaall. kirjastossa; se käsittää 17 kunnasta sidettä suurehkoa kvarttakokoa kahdessa sarjassa, joista edellinen sisältää K. F. Mennanderin saamia kirjeitä, jälkimmäisen viisi ensimmäistä sidettä Mennanderin ja Fredenheimin välistä kirjeenvaihtoa, kolme viimeistä sidettä vain isän kirjeitä pojalle. Sitäpaitsi on sanotun kirjaston muissa kirjekokoelmissa jokin määrä tässä kysymykseen tulevia kirjeitä, samoin Ruotsin Tiedeakatemian ja Upsalan yliopiston kirjastossa. Kotimaassa ei niitä tietääkseni ole muualla kuin Helsingin yliopiston kirjastossa pienekö määrä. Jotta olisi saatu tietoon mikäli mahdollista kaikki tai ainakin mahdollisimman suuri määrä säilyneitä kirjeitä, tiedusteltiin niitä Suomen ja Ruotsin historiallisissa ja genealogisissa aikakauskirjoissa julkaistulla ilmoituksella, jota paitsi yli kolmeenkymmeneen Ruotsin arkistoon ja kirjastoon lähetettiin tiedustelu; kuitenkin ei saatu tietoa yhdestäkään kirjeestä sen lisäksi, mitä edellä on mainittu.

Alkuperäiset kirjeet jäljennettiin melkein kaikki Turussa, mikä kävi päinsä Tukholman Kuninkaall. kirjaston erinomaisen auliuden

kautta, se kun suostui lähettämään tänne siteen kerrallaan lainaksi. Muualla säilytetyistä saatiin fotostaattijäljennökset. Tietysti käytettiin hyväksi Suolahden valmiiksi tarkistamia jäljennöksiä, mutta ne, samoin kuin luonnollisesti täällä tehdyt jäljennökset allekirjoittanut on verrannut alkuperäisiin. Nyt julkisuuteen tulevan niteen viimeinen oikaisuvedos on vielä varmuuden vuoksi hyvin suurelta osalta verrattu alkuperäisiin kirjeisiin. Jäljentämistyön on Turussa suorittanut maakunta-arkiston virkailija Karin Holmquist.

Niiden kirjeiden alkuperäiset kappaleet, joiden lähdettä ei seuraavassa mainita, ovat helposti löydettävissä edellämäinuituista Kuninkaall. kirjaston suurista sarjoista (Ep. M. 5 ja Ep. M. 6). Milloin taas alkuperäinen kirje on jossakin muualla, on tämä mainittu samalla rivillä kuin kirjeen järjestysnumero, mutta rivin toisessa reunassa, siten että K.B. merkitsee Kuninkaall. kirjastoa, K.V.A.B. Ruotsin tiedeakatemiaa, U.U.B. Upsalan yliopiston ja H.Y.K. Helsingin yliopiston kirjastoa.

Nyt julkaistava ensimmäinen nide käsittää kaikki tiedossa olevat ja säilyneet Mennanderin muille kirjoittamat yksityiset kirjeet; sellaiset, joita hän on allekirjoittanut viraston esimiehenä, eivät tietysti tule tässä kysymykseen. Hänen muilta saamistaan kirjeistä julkaistaan seuraavissa niteissä ne, jotka on tavattu.

Julkaisutyössä on alkuperäisiä kirjeitä noudatettu niin tarkoin kuin suinkin kaikkine epäjohdonmukaisuuksineen, jopa ilmeisiä virheitä myöten, jotka useissa tapauksissa ovat osotetut sulkumerkeissä olevalla kursivoidulla sic! sanalla (huom. kuitenkin siv. 597 oleva alaviite). Kuitenkin on nasaalin kahdennusviiva merkitty asianomaisella konsonantilla ilman kursivointia. Edelleen on väli-merkkien käyttöä hiukan modernisoitu, tosin *hyvin* varovasti ja tarkasti kiinnittämällä huomiota siihen, ettei ajatus sen kautta ole muuttunut. Suurten ja pienten alkukirjainten käyttö on säilytetty alkuperäisen mukaisena, tosin sekin hiukan lievennettynä. Niinpä esim. alkuperäisessä on silloin tällöin uusi lause alotettu pienellä kirjaimella, mikä tässä julkaisussa on muutettu suureksi, kun taas alkuperäisessä joskus suurella kirjoitetut verbien ja adjektiivien alkukirjaimet ovat muutetut pieniksi; keskellä lausetta suurella kirjoitetut substantiivienkin alkukirjaimet on niinkään joskus, vaikka harvoin, muutettu pieniksi. Muut toimitustyötä koskevat seikat näkynevät itse tekstistä, jolloin toimittajan huomautukset ovat kursivoidut.

Laskiessani tämän niteen julkisuuteen pyydän saada kiittää Suomen Historiallisen Seuran johtokuntaa minulle osoitetusta luottamuksesta ja suopeudesta. Mielihyvällä on minun mainittava, että minulla on ollut tilaisuus keskustella professorien Juvan ja Jäntereen kanssa erinäisistä toimitustyön periaatteista. Samoin olen kiitollisuuden velassa edellämäinittujen Ruotsin kirjastojen asianomaisille virkamiehille, joista minun erityisesti tulee mainita Kuninkaall. kirjaston käsikirjoitusosaston johtaja, fil.tohtori Oscar Wieselgren; ilman hänen erinomaista auliuttaan olisi työn suoritus ollut paljon vaikeampaa. Edelleen pyydän saada mainita saman kirjaston ja osaston toisen kirjastonhoitajan, fil.lis. Ruben Erikssonin, joka minua, ollessani vertaamassa viimeistä oikaisuvedosta, ystävällisesti avusti ja jonka kanssa minulla, paitsi muuta, oli tilaisuus neuvotella erinäisten alkuperäisessä tekstissä olevien epäselvien kohtien lukemisesta. Avuliaasti ja myötätuntoisesti on työhöni suhtautunut myöskin Ruotsin tiedeakatemian kirjastonhoitaja, fil.tohtori Arne Holmberg, jonka tähden lausun hänelle, kuten kaikille edellämäinittuille — ja mainitsematta jääneille — auttajilleni kunnioittavat kiitokseni.

K. F. Mennander oli Henrik Gabriel Porthanin isällinen ystävä, jonka herättävät vaikutukset Porthaniin olivat huomattavat. Luonnollisesti K. F. Mennanderin kirjeenvaihto osaltaan luo valaistusta ei ainoastaan näihin henkilökohtaisiin suhteisiin, vaan Porthanin aikaan yleensä. Suomen Historiallinen Seura on siitä syystä halunnut saattaa julkisuuteen tämän ensimmäisen niteen kysymyksessä olevaa kirjeenvaihtoa ajankohtana, jolloin vietämme Henrik Gabriel Porthanin syntymän 200-vuotismuistoa.

Turussa, 10 p. syyskuuta 1939.

Toimittaja.

Förord.

Carl Fredrik Mennanders brevväxling, varav den ojämförligt största delen förvaras i Kungl. Biblioteket i Stockholm, har redan länge tilldragit sig intresse på båda sidorna om Bottenhavet. Sålunda publicerade Jonas Castrén 1878 i "Historiallinen Arkisto", VI. delen, en förteckning över de brev från och till C. F. Mennander, som finnas i Kungl. Bibliotekets ägo. En ännu noggrannare förteckning över desamma ingår i Elof Tegnér's arbete "Kongl. Bibliotekets samling af svenska brevexlingar", som utkom i tryck 1880. Särskilda delar av den ifrågavarande samlingen ha redan publicerats: 1898 utgav Svenska Litteratursällskapet i Finland H. G. Porthans brev till C. F. Mennander (Skrifter XXXVIII), i sin Mennander-biografi har Juho Rud. Forsman (Koskimies) medtagit jämförelsevis omfattande utdrag ur denna brevväxling, och i det av Schück-Levertin följande år (1901) utgivna verket "Svenska memoarer och brev", III. delen, har ett urval av brevväxlingen mellan C. F. Mennander och C. F. Fredenheim publicerats. Med detta som grund har Schück gjort sammandragen "Ur Fredenheims papper" i sin publikationsserie "Ur gamla papper", VII. bandet, 1905. Ett knappt årtionde senare (1914) utgav Svenska Litteratursällskapet ett nytt avsnitt av denna brevväxling, nämligen Per Kalms brev till C. F. Mennander (Skrifter CXIV).

Finska Historiska Samfundet har ofta fäst uppmärksamheten vid dessa brev. Samma år, som Jonas Castrén utgav den tidigare nämnda förteckningen, framlade A. D. Helander utdrag ur Porthans brevväxling med Mennander (Hist. Ark. VII), och 1892 erbjöd han samfundet för publicering en samling avskrifter av dessa brev, men emedan avskrifterna då ej ännu inlämnats till Samfundet, blev avgörandet uppskjutet. Några år senare beslöt Samfundet på initiativ av August Hjelt att låta trycka Porthans brev till Mennander, men såsom redan nämnts kommo dessa att utgivas av Svenska Litteratur-

sällskapet, varför samfundet följande år beslöt publicera i mennanderska samlingar förekommande från Finland avsända brev, speciellt de från Bilmark, och uppmanade Hjelt att för detta ändamål ställa sig i förbindelse med Helander. Men icke heller nu kom planen att förverkligas. Närmare tre decennier senare (1928) beslöt Samfundet anhålla att professor Gunnar Suolahti, som i sin ägo hade en samling kopior av biskop Mennanders brev, vid tillfälle skulle ombesörja deras utgivande som ett särskilt arbete i serien av Samfundets skrifter, men det tunga slag, som genom Gunnar Suolahtis död träffade vår historieforskning, hindrade fullföljandet även av denna avsikt.

Då Samfundet den 27 januari 1936 fattade beslutet att publicera vissa källsamlingar rörande Finlands historia, ingick i planen även att utgiva C. F. Mennanders brevväxling, och arbetet anförtroddes åt undertecknad, med professorerna Einar W. Juva och Kaarlo Jäntere som medhjälpare. I juni samma år sökte jag göra mig förtrogen med materialet i Sverige. Såsom redan nämnts, förvaras största delen av samlingen i Kungl. Biblioteket; den omfattar 17 prydliga band i rätt stort kvartformat, uppdelade i två serier, av vilka den förra innehåller brev till C. F. Mennander, den senare i sina fem första band brevväxlingen mellan Mennander och Fredenheim, i de tre följande endast breven från fadern till sonen. Dessutom uppbevaras i nämnda bibliotek, liksom i Svenska Vetenskapsakademien och Uppsala Universitets Bibliotek, en del hithörande brev, som ingå i andra samlingar. I hemlandet finnes, så vitt jag vet, blott ett obetydligt antal i Helsingfors Universitets Bibliotek. För att få vetskap såvitt möjligt om alla eller åtminstone så många bevarade brev som möjligt, efterlystes sådana genom annonsering i Sveriges och Finlands historiska och genealogiska tidskrifter, varutom förfrågningar sändes till över 30 svenska arkiv och bibliotek. Detta ledde emellertid ej till upptäckt av ett enda brev utöver de tidigare nämnda.

Originalbreven avskrevos nästan alla i Åbo, vilket kunde ske genom Kungliga Bibliotekets utomordentliga tillmötesgående att i lämpliga rater utlåna dem till Finland. Av de annorstädes förvarade breven ha fotostatkopior erhållits. Självfallet ha Suolahtis i det föregående nämnda kollationerade avskrifter nyttjats, men dessa, liksom naturligtvis även de här gjorda — alla skrivna av fröken

Karin Holmquist, anställd vid Landsarkivet i Åbo — har under-tecknad jämfört med originalen, varutom sista korrekturet till denna volym i mycket stor omfattning jämförts med originalbrev.

Originaltexten till de brev, för vilka källhänvisning ej är upp-tagen, återfinnes lätt i Kungl. Bibliotekets stora serier (Ep. M. 5 och Ep. M. 6). I de fall, då originalet förvaras annorstädes, har detta angivits på samma rad som brevets ordningsnummer, så att K.B. betecknar Kungl. Biblioteket, K.V.A.B. Svenska Vetenskaps-akademiens, U.U.B. Uppsala Universitets och H.Y.K. Helsingfors Universitets Bibliotek.

Denna första volym innehåller alla kända, bevarade privatbrev från Mennander till andra personer; de skrivelser, han underteck-nat å ämbetets vägnar, komma självfallet icke här i fråga. I föl-jande band publiceras alla de till Mennander adresserade brev, som kunnat påträffas.

Vid avskrivningen har originaltexten följts så noggrant som möj-ligt med alla inkonsekvenser, t.o.m. uppenbara fel, vilka ofta ut-märkts med ett kursiverat sic! inom klammer (observera likväl noten på sid. 597). Fördubblingstecknet över nasalen har dock bortlämnats, och konsonanten ifråga utskrivits dubbel utan kursi-ivering. Vidare har skiljetecknens användning något moderniserats, dock med *stor* försiktighet och så, att tankegången därigenom icke ändrats. Stora och små bokstäver ha bibehållits såsom i den ursprungliga texten, även detta med en viss modifikation. Så har t.ex. i originaltexten en ny mening då och då börjats med liten bokstav, vilken här skrivits stor, varemot de stora begynnelsebok-stäverna i en del verb och adjektiv ändrats till små; likaså har någon gång den stora begynnelsebokstaven för ett substantiv mitt i meningen ersatts med en liten sådan. Andra omständigheter, som angå redigeringen, torde framgå ur själva texten, där utgivarens anmärkningar äro kursiverade.

Då jag nu utger detta band till offentligheten, frambär jag mitt tack till Finska Historiska Samfundets styrelse för det förtroende och den välvilja som visats mig. Med tillfredställelse bör jag nämna, att jag varit i tillfälle att rådgöra om särskilda redigerings-principer med professorerna Juva och Jäntere. Likaså står jag i stor tacksamhetsskuld till tjänstemännen vid de nämnda svenska

biblioteken, av vilka jag speciellt nämner föreståndaren för Kungl. Bibliotekets handskriftavdelning, fil.dr. Oscar Wieselgren; utan hans utomordentliga tillmötesgående hade arbetet tett sig betydligt svårare. Vidare ber jag att få nämna andre bibliotekarien vid samma bibliotek och avdelning, fillic. Ruben Eriksson, vilken vänskapsfullt gick mig till handa, då jag kollationerade sista korrekturet, och med vilken jag hade förmånen att utom annat diskutera en del svårläsliga ställen i originaltexten. Bibliotekarien vid Svenska Vetenskapsakademien, fil.dr. Arne Holmberg har även visat mig stor hjälpsamhet och välvilja i mitt arbete, varför jag till honom, liksom alla mina tidigare nämnda — och onämnda — medhjälpare, uttalar mitt värdsamma tack.

C. F. Mennander var Henrik Gabriel Porthans faderlige vän, och hans inflytande på Porthan kan ofta spåras. Utom det att C. F. Mennanders brevväxling belyser de rent personliga förhållandena, ger den en bild av Porthans tid och omgivning överhuvud. Finska Historiska Samfundet har av denna orsak önskat bringa denna första volym av ifrågakärande brevväxling till offentligheten vid den tidpunkt, när vi fira 200-årsminnet av Henrik Gabriel Porthans födelse.

Åbo, den 10 september 1939.

Utgivaren.

I

KAARLE FREDRIK MENNANDERIN
KIRJOITTAMIA KIRJEITÄ

BREV FRÅN
CARL FREDRIK MENNANDER

Mennanderin kirjeitä pojalleen. — Mennanders brev till sin son.

1. Min Käre Son.

Jag är nu, Gudi låf! lyckeligen framkommen, och mår wäl, så at du icke behöfwer oroa dig öfwer din Fars tillstånd. War du på din sida alltid en beskedlig gässe, dygdig, flitig och sedig, samt löp icke mycket ute, i synnerhet tunt klädd; utan sköt din hälsa, och kom alltid i hog, at du genom alt detta ökar din Fars nöje, och förlänger hans lifstid. För all ting war flitig i dina böner till Gud, och i bibelns läsande. Skrif mig ock flitigt till, och berätta, huru du mår och hwad du gör. Jag fordrar icke ännu af dig något grannt skriftsätt, utan at du enfaldigt uttrycker din mening och barnsliga hjertelag.

Jag är beständigt din trogne och hulde fader

Stockholm, d. 3. Octobr. 1755.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon fils Charles Fridric Mennander.

a Åbo.

Ankom d. 4 Octobr. 1755.¹ Beswarades d. 11 D:o.¹

2. Min Käre Son.

Tack för din angenäma skrifwelse. Lät mig alt framgent offta weta om dit tillstånd. Förkofra dig dageligen ock sök tillwäxt i Guds känedom och dyrckan, dygd och dina nödiga lärostycken. Med Skepparen Augustin får du äpplen, päron och pergamotter. Mera godt skall du framdeles få, om du alltid är beskedlig gässe,

¹ *Ei nuoren Mennanderin käsialaa. Mahdollisesti Bilmarkin? — Icke unge Mennanders handstil. Mähända Bilmarks?*

som jag har all orsak at hoppas. Gud wälsigne dig! Jag är alltid din trogne och ömme Fader

Stockholm, d. 24. 8bris. 1755.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur Charles Fridric Mennander,
le Fils a Åbo.

Ankom. d. 28 8bris 55.

3. Min Käre Gosse.

Du fagnar din Far rätt mycket, så ofta du försäkrar honom därom, at du är flitig och beskedlig. Fortfar alt framdeles på samma sätt, så får du Guds wälsignelse, och din Far skall icke underlåta, at på det ömmaste sörja för dig; som jag ock alltid är din hulde Fader

Stockholm d. 19. Dec. 1755.

C. F. M.

Hälsa Din Morfar och Mormor, samt Mostrar och Morbröder, när du kommer ut till Bussila till helgen.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander, le Fils, a Åbo.

4. Min Käre Son.

Jag har med mycket nöje ur din skrifwelse förnummit, at du har hälsan, och giordt wackra framsteg i dina studier. Fortfar alt framgent i dygd och flit, at din Far alltid måtte hafwa glädie af dig. Se ock till, at du någorlunda lär dig rita, samt spela på fleut och claver. Jag hoppas, at claveret nu redan är färdigt. Mit tillstånd har varit, Gudi låf! effter önskan. Lät mig ofta weta, huru du mår och hwad du gör. Jag förblifwer din hulde Fader,

Stockholm, d. 23. Jan. 1756.

C. F. Mennander.

Härjämte följa 2 askar åt dig. J den ena ligger en albaster skriflåda, och i den andra några sockerdockor. Men jag är nog rädd, at dessa gå sönder och smälta på vägen. J währ will Gud skall du få mera smått om du alltid är beskedlig gässe, som jag hoppas.

A tergo: Till Min Son Stud. Carl Fredric Mennander i Åbo.

5. Min Käre Son!

Du har giordt rätt wäl däruti, at du nu på kårt tid twånne gånger skrifwit mig till; ty som din hälsa och wälfärd ligger mig mycket om hiertat, så är det för mig ganska fägnesamt, då jag får weta, at du mår wäl. Lijka så gläder det mig, at du är dygdig och beskedlig i dit opförande, samt flitig, så wäl i dina studier, som andra nyttiga och nöisamma öfningar.

Det torde nu mera ei wara så långt till, innan jag åter får den fägnaden at se dig, och sielf förnimma, hwad framsteg du i det ena och det andra giordt. Om du råkar Morfar, så hälsa, och berätta, at jag nästa påst hoppas få skrifwa honom till. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 5 Martii 1756.

C. F. Mennander.

6. Mit Kära Barn.

Du är rätt beskedlig, som icke allenast offta skrifwer din Far till, utan ock är sedig och flitig i dina sysslor, som åtskilliga om dig intyga. Fortfar alt framgent i dygd och flit; men framför alt anropa Gud om hans wälsignelse till alt dit företagande, hwartill, som till alt annat godt, jag icke twiflar, at din goda præceptor dig anförer och tillhåller. Jag underlåter aldrig, at bedia Gud för dig, och at se dig till godo i alt hwad jag kan, som jag ock altid är din hulde fader,

Stockholm, d. 19. Martii, 56.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander,
le fils, a Åbo.

7. Min Käre Son.

Som ingen ting af alt jordiskt ligger mig ömmare om hiertat än din wälfärd, så önskar jag intet högre, än at detta mit bref åter måtte träffa dig wid hälsan, och sysselsatt med de studier och öfningar, som framdeles skola tjäna dig till heder och nytta. Jag håppas, at icke så långt härefter åter få se dig, och då få fägna mig öfwer de wackra framsteg du under min frånwaro giordt.

Lät mig imellertid flitigt weta, huru du mår. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm, d. 21. Maji 1756.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon Fils Charles Fridric Mennander,
a Åbo.

8.

Min Käre Gässe.

Af dit sidsta bref har jag åter med nöje sedt, at du lefwer, mår wäl och gör dina sysslor. Lät mig vidare som oftast weta om dit tillstånd, tills jag, som man håppas, med Guds hielp effter några weckor åter får den fägnaden, at se dig.

Jmellertid skickar jag nu en wacker Ritbok till din tjenst, som du kan låta strax inbinda och till belöning för din härtills bewijsta flijt så i rijtande som annat, samt till opmuntran, at framdeles wara lijka beskedlig, följer ock härjämte en ask för dig. Hälsa din goda informator, som jag i går skref till med påsten. Jag lefwer ständigt din trogne och ömme fader

Stockholm, d. 29. Maji 1756.

C. F. Mennander.

In margine: Om du är rätt artig, skall du ock i sommar få en Öländsk liten häst.

A tergo: A Monsieur Monsieur Charles Fridric Mennander a Åbo.

9.

Min Käre Son.

Twänne dina kärkomna bref har jag fått, och i dem underrättelse om din hälsa och wälmåga. Dessutom har jag genom andras berättelser inhämtat kundskap om din flit och artighet. Fortfar alt framgent i Gudsfruchtan, dygd och arbetsamhet; så får du den Högstes wälsignelse, samt gläder din hulda Fader. Effter några weckor håppas jag få råka dig. Förgät imellertid intet, at då och då låta mig weta, huru du mår. Hälsa alla dina anhöriga därstädes. Jag är så länge jag lefwer din hulda fader

Stockholm d. 23. Julii 1756.

C. F. Mennander.

10. Min Käre Son.

Med mycket nöje ser jag ur dit bref, at du både wackerert förbättrat din handstyl, och tillika giordt i dina öfriga öfningar framsteg. Om du härutinnan alltid fortfar, som din böjelse icke tillåter mig at twifla uppå, skall din Far med glädie använda alt, som till din fortkåmst kan tjäna. Men som altsammans förnämligast ankommer på Guds wälsignelse, måste du för all ting lära, at fruchta honom af alt hierta.

En hel liten Öländsk häst har jag nu fått hijt, och skall den wid första tillfälle öfwersändas, at du någon stund i weckan må roa dig med ridande, men ingalunda därigenom försumma dina syslor, mindre bryta armar och ben af dig.

Jag är alltid din trogne fader

Stockholm d. 13. Aug. 1756.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon cher Fils Charles Fridric Mennander
a Åbo.

11. Min Käre Son.

Jag har fått twänne dina skrifwelser, och fägnar det mig hiertel., at du mår wäl, och fortfar med flit och åhåga i dina studier. Denna min fägnad blir mångfalt förökt, då jag innan kårt, som jag hoppas, får åter se och omfamna dig. Haf imellertid och alltid din faders trogna färmaningar till Gudsfruchtan, dygd och sedighet för ögonen, så går dig i tid och ewighet wäl, hwilcket af hiertat önskar din trogne fader

Stockholm d. 5. Nov. 56.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander
le Fils, a Åbo.

12. Min Käre Son.

Gud förläne dig förkåfning i wijsket och nåd samt alt annat godt i det nu snart ingående året! Det torde icke wara rätt långt till, innan din fader åter får den fägnaden at se dig. Jmellertid håppas jag, at du fortfar i flit, dygd och beskedlighet; och i synnerhet går

dina hulda Morfäräldrar med all barnslig wördnad och lydna tillhanda. Jag är städse din trogne fader

Stockholm d. 31. Dec. 1756.

C. F. Mennander.

13. Min Käre Son.

Genom twänne dina angenäma skrifwelser har jag fått kundskap om din wälmåga, och tillika inhämtat, i hwilcka stycken du nu studerar. Jag har jämwäl genom Guds nåd warit wid hälsan, och som det nu lider till wahren, så lärer ei wara långt till, innan jag får den fägnaden at åter se dig. Ju flitigare och beskedligare du under min frånwaro opfördt dig, ju större glädie kan du wäl täncka då opwäckes hos din trogne fader

Stockholm d. 22 Martii, 57.

C. F. Mennander.

14. Min Käre Son.

Jag fructar mycket därföre, at du denna tiden blir genom för mycket smicker aldeles bårtskämnd, det är altså wäl, at jag snart håppas wara hemma, då jag kann intrycka hos dig, at du icke bör weta af din Fars befordran till någon annan ända, änn at den bör tjäna dig till opmuntran, at i Gudsfruchtan och andra dygder, samt flijt och sedighet, täfla med alla dina jämnåldriga. Jmellertid fägnar det mig mycket, at du mår wäl; och jag är altid din hulde Fader,

Stockholm d. 7. Apr. 57.

C. F. Mennander.

15. Min Käre Son.

At du mår wäl, är mig rätt kärt, men ännu mera fägnar det mig, at du warit dygdig, flitig och beskedelig, hwarom H. Adjuncten gifwit dig godt witnessbörd. Fortfar framgent på samma sätt, så giör du dig Gudi och menniskom hehagelig, samt lägger god grundwal till din fortkomst i werlden. Då lättas ock min ålders och mödosamma lefnads tyngd, och du bijbehåller altid den ömma faderliga kärlek, hwarmed jag lefwer din trogne fader.

Uhleo, d. 30 Jan. 1760.

C. F. Mennander.

16. Min Käre Son.

Det fagnar mig, at du äger hälsan, samt någorlunda finner dig wid den skilnad som åter någon tid måste wara oss emellan. Min glädje förökes, då jag ofta får höra om dit wälstånd, samt tillwäxt i Gudsfruchtan, dygd och allehanda nyttiga wetenskaper. Därigenom gör du min ålder lätt, och din ungdom Gudi och menniskiom angenäm, samt bereder dig lycka och framgång i werlden.

Från Åland har jag bestält dig nötter, och skall med Gottmarck öfwersända något fruckt, alt till måtteligt bruk. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 30 7bris 60.

C. F. Mennander

17. Min Käre Son.

Din trogne informators goda witnesbörd om din flijt i studierne och dygdiga opförande åstadkommer hos mig mycken glädje. Med Gottmarck följer nu till dig en tunna Tysk Fruckt, och en dito Svenska Äplen, jämte Pären. Dessa bör du bruka måttel. och småningom; så räcka de längre, och göra då icke ondt i magan.

Et par pärlfärgade Strumpor följa ock här hos.

Jag är städse din trogne fader

Stockholm d. 19 8bris 1760.

C. F. Mennander.

18. Min Käre Son.

Det har warit mig en glad tidning, at du äger hälsan, och förwärfwat dig allas goda witnesbörd om flijt i studierne och dygdigt opförande. Fortfar alt framgent i samma sannelag, och till den ändan anropa flitigt Gud, af hwilken all wälsignelse kommer, om nåd och oplysning; samt åtlyd noga din trogne informators på dit bästa syfftande lärdomar. Lät mig offta weta, huru du mår, samt om du något behöfwer och åstundar. Hälsa din Morfar, dina Mostrar och Cousiner samt andra wänner.

Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 25 Nov. 1760.

C. F. Mennander.

P. S. Dina Cousiner, Palenerne, äro nyligen förreste till Upsala, at där dessa terminer studera.

19.

Min Käre Son.

Din hulda Mormoders hädankallande, som så ömt vårdat sig om din barndom, bör intrycka hos dig alla jordiska tings förgängelighet, och böja dit sinne, at i tid söka det oförgängeliga, samt at fästa all din förtröstan på den ewiga Fadren i Himmelen. Jag är din trogne fader

Stockh. d. 9 Dec. 60.

C. F. Mennander.

*A tergo: A Monsieur de Mennander, le Fils
a Åbo.*

20.

Dilectissime Fili.

Triplex mihi ex scriptione tua gaudium; nam et literæ tuæ valde fuere mihi gratæ, et prospera tua valetudo. Sed illud longe gratissimum, quod profectus tui in Matheseos studio et lingua Latina egregium mihi dederis specimen. Quid in progressu de te sperem, qui sic incipis? Eadem sedulitate in posterum studiis incumbere. Sed cu . . .¹ eruditio sine pietate et morum modestia nulla sit, . . .¹ omnia, tamquam Sirenium cantus, fuge. Ita aderit tibi Deus benedictione sua. Ita spem parentis implebis, et ingenii elegantia, animi candore vitæque comitate omnibus eris amabilis. Vale! Pater tuus

Holmiæ d. XXIV Martii CIOIOLXI.

C. F. Mennander.

21.

Min Käre Son.

Du bereder mig alltid nya ämnen till glädje genom dina kärkoma bref, och den kundskap jag af dem inhämtar om din hälsa, samt dina framsteg i dygd och kundskap. Gud wälsigne alt framgent dit företagande, at du fructar Hans namn, och wandrar i Hans wägar!

Jag är med all ömhet din trogne fader

Stockholm, d. 26. Maji 1761

C. F. Mennander.

P. S. Jag har til någon upmuntran bestält dig et uhr, som innan kårt skall öfwersändas, hwareffter du på bästa sätt kan använda dina stunder.

A tergo: A Monsieur Mons. l'Etudiant de Mennander, a Åbo.

¹ Tältä kohdalta pieni pala repeytynt. — Här har en liten bit blivit bortriven.

22.

Min Käre Son.

Med Skepparen Augustin har jag nu i en whit trädask öfwersändt dit uhr, som är rätt godt, och därför förtjänar, at wahrsamt handteras, hwilket jag och hoppas, at du effter din wanliga beskedlighet opåmint gör. Dess utmätande af stunder bör altid påminna dig om den dyrbara och snart förbigående tidens rätta användande. Jnnan kårt wäntar jag det nöjet, at se dig här. Hälsa din cousin Fridric, och tacka honom för sit bref. Jag är altid din trogne fader

Stockholm, d. 31 Maji 1761.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Mons. l'Etudiant de Mennander,
a Stockholm (*sic!*).

23.

Min Käre Son.

At du lyckeligen framkommit, och med fullt alfware åter täncker gripa an dina studier, sådant fägnar mig mycket. Gud gifwe till alt dit företagande sin wälsignelse! Hälsa ibland andra wänner och anhöriga i synnerhet Moster Stenman, och bed henne icke blifwa otålig, at jag ännu icke hunnit beswara hennes bref. Jag förblifwer din trogne fader

Stockh. d. 4 7bris 61.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Mons. de Mennander L' Etudiant des belles Lettres a Åbo.

24.

Min Kära Son.

Dina bref och underrättelser, om din hälsa, flijt och förhållande, äro mig altid så mycket angenämre, som den högsta glädjen Gud mig i timmelig måtto beskärt, flyter af dit dygdiga opförande; äfwen som på andra sidan ingen större sorg kunde wederfaras mig, än om du skulle wanartas. Gud med sin Ande styre dig til alt det som godt är! Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 13 8bris, 61.

C. F. Mennander.

25.

Min Kära Son.

Af twänne dina skrifwelser har jag förnummit, at du har hälsan, och flitigt fortfar i dina öfningar, som mycket fögnar mig. Lät mig framdeles som oftast få weta om dit tilstånd, tils wi åter få personligen råkas, som icke torde wara alt för långt till. När du förmodeligen till instundande Helg reser till Bussila, så hälsa mycket från mig. Jag täncker ock förnöta Helgedagarne med små resor häromkring. Gud wälsigne dig! Jag är altid din trogne fader

Stockholm d. 4 Dec 1761.

C. F. Mennander.

A tergo: Till Min K. Son Studenten C. F. Mennander
i Åbo.

26.

Min Käre Son.

Din nyårs lyckönskan har warit mig rätt kärkommen; hwaremot min innerliga bön till Gud är, at Han wärdes med detta nya året förnya öfwer dig sin wälsignelse, och låta alt dit företagande till Sit namns ära, min och dina öfriga anhörigas glädje, samt din egen fortkomst i framtiden, wäl lyckas! Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 19 Jan. 62.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander.
a Åbo.

27.

Min Käre Son.

Af alt jordiskt kan ingen ting mera glädja mig, än då jag förnimmer din hälsa, och dina dageliga framsteg i dygd och kunskap. Sedan du nu under Guds wälsignelse hunnit så långt, at du finner smak och nöje i läsande, blir arbetet dag från dag lättare, så wida det, som härtills ibland kunnat ske af twång och med ledsnad, framdeles lærer blifwa et gladt tidsfördrif. För all ting glömm aldrig, at flitigt anropa Gud, som allena gifwer förstånd och wijshet, om hans oplysning och ledsagande. Då blir alt dit företagande sällt och din framtid lyckelig.

Morbror och Moster Paléen be mig hälsa dig. Af dine Cousiner är den äldre i Upsala, at undergå examen, så wida han snart skall engageras i Kongl. Cancelliet. Den yngre är här i Stockholm i pension hos en Magister.

Achta dig, at du denna währtiden icke blir wåt och kall, at du icke ådrager dig febriliske siukdomar, som detta år äro maligne och dödande.

Jag är med ömhet ständigt din trogne fader

Stockholm d. 19 Martii 1762.

C. F. Mennander.

28.

Min Käre Son.

Ju längre det lider, ju mera kärkomna och glädiefulla blifwa dina bref för mig, så för skrifartens skull, som dageligen stadgar sig och blir manligare, som för deras innehåll, så wida jag i dem finner underrättelse om din hälsa och med åren tillwäxande hog för dygd wetenskap. Fortfar alt framgent på samma wijs, så, jämte det du har at wänta Guds wälsignelse, på hwilken alt ankommer, skall du heller aldrig, så länge jag lefwer, i något mål sakna en huld faders understöd och opmuntran. Jag är din trogne fader

Stockholm d. 9 Apr. 1762.

C. F. Mennander.

29.

Min Käre Son.

Du lärer wara fulleligen öfvertygad om min Faderliga ömhet och kärlek för dig. Om det wore möjeligit, at denna kunde tiltaga, skulle den sannerligen röna ansenlig tillwäxt, så offta jag, såsom nu sidst skedt, genom nya prof öfvertygas om din synnerliga hog för nyttiga wetenskaper, och i dem efter dina år giorda wackra framsteg, hwarjämte det icke länder mig till ringa glädje, at du har almänt låford för sedigt och dygdigt opförande. Gud oplyse dig med sin Anda, at alt framgent wandra i Hans fruchtan, så följer wälsignelse alt dit företagande.

Denna wåhren har jag warit åtskilliga krämpor underkastad, men begynner nu, Gudi låf, at återfå hälsan. Jag har ock godt hopp, at icke så långt till få med glädje åter råka dig i Åbo. Jag förblifwer din hulda fader

Stockholm d. 4 maji 1762.

C. F. Mennander.

30.

Min Käre Son.

Som jag är owiss, antingen H. Adjuncten Bilmark redan afrest eller icke, couverterar jag nu dessa bref til dig, om hwilckas af-lefwererande till sina ägare du besörjer. Jag håppas, at du icke låter denna tiden falla dig långsam, ehuru du måste wara skild både från din faders och wanliga informators sällskap. Ty Mag. Enckell lærer imellertid med nyttiga tidsfördrif roa dig, wahren har ock sina nöjen med sig, och Pingsthelgen lærer du efter wanlig-heten fördrifwa på Bussila. Däruppå förmodar jag med Guds hielp snart få se dig. War imellertid, som du plägar wara, beskedlig, och må wäl! Jag är din trogne fader

Stockholm d. 11 Maji 1762.

C. F. Mennander.

P. S. Är adjuncten bortrest, så bryter du op hans bref.

31.

Min Käre Son.

Dit bref har fägnat mig därmed, at du är wid hälsan, och tröstar dig med hopp om min snart skeende hemkomst. Om Gud låter all ting gå wäl, kunna icke heller nu mera många weckor förflyta, innan wi få den glädjen at åter se hwarandra och få wara tillhopa. Jmellertid önskar jag dig alt godt, och är din trogne fader

Stockholm d. 28 Maji, 1762.

C. F. Mennander.

32.

Min Käre Son.

Jag hinner allenast med par ord berätta dig, at jag är wid hälsan, och ärhållit dit bref. Riksdagens slut är utstält till d. 18 hujus, och om det blifwer därwid, som man håppas, anträder jag i Herrans namn hemresan några dagar däreffter, och kan altså snart wänta den fägnaden, at åter få se dig. Må imellertid wäl. Jag är din trogne fader

Stockholm d. 8 Junii 1762.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander
a Åbo.

33.

Min Käre Son.

Twänne dina bref hafwa fagnat mig. Af det förra ser jag, at du har en naturlig åder till Poësie, hwilcken bör, som alla andra Skaparens förlänta gåfwor, opbrukas. Af det sednare finner jag jämwäl din flit i andra nyttiga studier, till hwilckas fortsättande Gud förläner dig framgent sin wälsignelse!

Jag är nu på en ort, där din farfars faders faderfader warit Probst, och flere dine och mine förfäder beklädt sama ämbete. Det är mycket, at härstamma af hederligt folk, men at genom dygd och skickelighet hedra sina förfäder, är långt mer.

Hälsa din Morfar och andra anhörige och wänner. Jag är framgent din trogne fader

Raumå d. 26. Febr. 1764.

C. F. Mennander.

Kirjeen saaja lisännyt tähän: — Brevets mottagare tillagt här: ankom den 1. Mart.

34.

Min Käre Son.

Nu kan jag fägna dig därmed, at Gud effter många beswärligheter i förgårs afnton förhulpit mig hijt fram till Stockholm, där jag funnit våra anhöriga och bekanta wid önskeligit tillstånd. Guds nåd är ock det, at jag, oaktat resans swårighet, befinner mig wid hälsan.

Jag är försäkrad därom, at du effter wanligheten under denna min frånwaro åter bereder mig mycken glädje och förlänger mina dagar, genom et dygdigt och skickeligit opförande samt flit i dina studier och öfningar. J synnerhet föreställer jag mig, at du nu fäster efftertanka på din förestående disputation, at den må blifwa både wäl sammanskrefwen och manneligen förswarad.

Hälsa din K. Morfar, som jag innan kårt skall skrifwa till. För-glöm icke heller Jusleens Hus, Kalmen, och flere wänner. Gud wälsigne dig! Jag förbl:r din trogne fader

Stockholm d. 16 Nov. 1764.

C. F. Mennander.

Kirjeen saaja lisännyt:¹ — Brevets mottagare tillagt:¹ ankom den 21. besv. den 27.

¹ *Samoin ovat tietysti seuraavissakin kirjeissä niiden saapumista ja vastaa-mista koskevat merkinnät kirjeen saajan tekemät. — Likasä äro de i de följande breven förekommande anteckningarna om brevens ankomst och besvarande naturligtvis gjorda av mottagaren.*

35.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 16. hujus har tillbragt mig fägnasam underrättelse om din hälsa och wälmåga. Det sednare disputations ämnet, som din K. Morfader gifwit dig, tycker ock jag mer om än det förra, och önskar dig förstånd och kraffter till des grundeliga utarbetande. Ännu har jag icke råkat Capellmästaren Zebell, som skall utse för dig goda musicalier. Därmed är icke heller någon hast, så wida alt tillfälle synes wara betagit, at skicka något öfwer på Åbo, innan nästa währ. Din praesent af Tigerstedts contrefait war mycket wälkommen. Alla i det Huset hälsa dig mycket. Anders Bergius ligger för döden utan hopp om restitution. Gud wälsigne ock oplyse dig! Jag är din trogne fader,

Stockholm d. 30. Nov. 1764.

C. F. Mennander.

Ankom den 10 Dec. besv. den 11.

36.

Min Käre Son.

Nu har jag intet annat at berätta dig, än at jag genom Guds nåd äger hälsan, och bekommit dit angenäma bref af d. 27 Nov.

Mig lyster snart få höra, at din tillämnade disputation är färdig. Du lärer effter wanligheten förnöta Juhlehelgen på Bussila. Där kan wara tillfälle, at under din K. Morfaders ögon arbeta dig et godt stycke fram i dit utsedda ämne.

Förmäl min wördnad hos dina morföräldrar. Gud gifwe dig en glad Helg, och et wälsignat nytt år! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 21 Dec. 1764.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander.

Ankom d:n 2. Ian. 1765. beswarad d:n 11.

37.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag inhämtat kundskap om dit för Philos. Faculteten aflagda prof. Mit om dig fattade hopp opfylles, när du alt framgent fortfar i en dygdig wandel, samt trägen flit i dina studier och öfningar. Gud förläne dig i det snart ingående året,

och alla följande, som Han utmätt til din lefnad; oplysning och
bijstånd därtill! Jag är oughörligen din trogne fader

Stockholm d. 28 Dec. 1764.

C. F. Mennander.

Ankom d. 8. Ian. 1765, besv. den. 11.

38. Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårs lyckönskan, den Gud opfylle på dig
genom hälsas och wälgångs förlänande i detta året och många följande!

Wid någon ledig stund söker du fram i mit bibliothek de böcker,
som stå på närlagde förteckning. De i franskt band och brunt papper
finnas förmodel. på bakwäggen mot drängkammaren, och de i
pergament på nästa hylla till höger. Agricola och Grew in fol.
stå ohngefär mit på samma hylla. Dessa böcker lägger du sedan
afsides, och mot wahren låter slå tilhopa en brädlåda, hwaruti
de läggas, och med något säkert fartyg ju förr dess helre hijtför-
sändas jämte adresse til mig. Kom äntel. detta ihog utan ny på-
minnelse. Gmelins reise står något högt op strax wid dörren til
höger. Hälsa din Cousin C. F. Paleen. Framhärda din trogne
fader

Stockholm d. 11 Jan. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 18. besv. den 25.

In folio.

Agricola von universal Vermehrung der bäume.	franskt b.
Nehem. Grew musæum R. Societatis Anglicanæ.	safians b.
J. de Laet Americæ utriusque descriptio.	pergam. b.

In 4:to.

Neandri Tabacologia	pergam. b.
Ferrandi Imperati historia naturalis	"
Scheuchzeri Helvetiæ Stoichejo-oro et oreographia	"
Clutius de nuce medica, et de Hemerobia	"
Bonanni recreatio mentis et oculi in observatione animalium testaceorum	"
Garmanni oologia etc.	"
Etzholtz gartenbäu	franskt b.
Schreibers abhandlung von Waidte.	Brunt pap.
Klein summa dubiorum circa classes animal.	"
Untersuchung von meere.	"

In 8:vo.

Hermanni hortus Lugduno Batavus	franskt band
Sachs Gammarologia	pergam. b.
Th. Bartholinus de cygni anatome et Med. poetis	”
Gmelins reise durch Siberien. 4 band.	Brunt p.
Kraftens gäntzl. ausrottung der graul. thiere. 2 band.	”
Bruckmans bibliotheca animalis	”
Observations sur les plantes	blått p.

In 12:o.

Simonis Pauli catal. horti R. Hafniensis et reliquorum hortorum public.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Étudiant de Mennander a Åbo.

39.

Min Käre Son.

Dina bref lätta mina bekymmer, och opväcka hos mig dubbel fägnad, då jag af dem förnimmer så wäl din wälmåga på Kroppens wägnar, som de dygdiga tänckesätt, hwarmed dit sinne är opfyllt.

Härtill kommer ännu din flit i studierne, hwaruppå jag håppas snart få se bewis i dit tilämnade academiska prof.

Dit claver och ritning äro förmodeligen dina lediga stunders oskyldiga nöjen. Zebell har låfwat förse dig med musicaliska stycken, och i wåhr skall jag skicka dig et förråd tusch, af det aldra bästa slaget, teknat med chinesiska Keisarens egen stämpel.

Döden har här, inom kårt tid, borttryckt åtsk . . .¹ af våra anhöriga. At din Mormors Syster, Fru Linderstedt, och unge Bergius nyl. aflidit, är dig förr bekant. J går fölgde jag til grafwen Håf Junckaren Ridderstads Fru, som ock war en Linderstedt, den förr nämndas dotter.

J dag skall jag på Kongl. Wetenskaps Academiens wägnar parentera öfwer framledne Arche Biskopen Troilius.

Paleenska huset låter hälsa dig och din Cousin Carl Fridric. Dina älsta cousiner äro nyligen återkomne från Distingsmarcknaden i Upsala. Jag framhårdar med ömhet din trogne fader

Stockholm d. 15 Febr. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 22. Febr. besv. den 1. Mart.

¹ *Pieni pala repeytynt.* — En liten bit bortriven.

40.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag ur din skrifwelse förnummit din wälmåga, och at disputationens arbetet wäxer dig under händerne, så at du innan kårt förmodar få det färdigt; hwartil, så wäl som til des manliga försvarande jag önskar dig mycken lycka!

Ehuruwäl jag nu på några weckor för andra förhindrens skull icke skrifwit dig til, har jag doch hela tiden genom Guds nåd ägt hälsan.

Däremot har din morbror Henric warit opaslig, men nu åter kommit sig före.

Hälsa din K. morfader, och berätta, at jag innan kårt skall beswara hans skrifwelse. Glömm icke, at i währ med första fahrtyg öfwersända de böcker, som du fått opsatz på. Jag förblifwer Din trogne fader

Stockholm d. 26 Martii 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 7. Apr. 1765. beswarades den 3. Maji.

41.

Min Käre Son.

Mycken glädie gör det mig, at du har hälsan, och at din tillämnade disputation snart blir färdig. Bäst lærer blifwa, at bortlämna alla dedicationer. Ostrobotniensis behöfwer du icke heller sätta på titelbladet under dit namn. Men laga äntel. så, at disputationen blifwer correct oplagd, samt med det bästa och minst förslitna trycket. Man behöfwer icke wara för sparsam med antalet på exemplar. Par stycken skickar du med påsten hijt öfwer til mig, och 30. a 40. dels på påst dels på godt skrifpapper med någon resande. Du förklarar dig wara hogad, at under Guds försyn hälst söka din fortkomst wid civile Ståndet. Jag har lämnat på dig sielf, at wälja lefnadsart; och trodt mig kunna giöra det så mycket säk-rare, som den Högste begåfwat dig med stadighet och efftertäncka öfwer dina år. Då du altså säger dig, under Hans Namns åkallan, hafwa fattat ofwanbem:te beslut, må det blifwa därwid; och dina studier kunna häreffter inrättas til det ändamålet.

Jag kan likwäl icke förtiga, at jag hälst hade önskat, at din hog fallit för Prästeståndet, hwaruti dina förfäder alt ifrån reformations-tiden i oafbruten rad stådt. Det är wäl, som du skrifwer, et med

swårt ansvar förknippat arbete. Men då det rättel. föres, har det ock et stort understöd samt en härlig nådelön. Andra syslor undgå icke heller sträng räfst och ansvar.

Litet längre fram kan blifwa afgjordt, til hwilcken gren af civile lefwernet du kommer at applicera dig, antingen wid Academien, Håfrätten, eller Kongl. Cancelliet här i Stockholm. Du kan häröfwer rådfråga wid din K. Morfader och trogne Mentor Prof. Bilmark, och sedan låta mig weta din tancka.

Laga imellertid så, at du har heder af din disputation. Ventilations dagen kan en wacker måltid och collation anrättas, icke allenast för officianterne, utan ock samtel. Professorerne, Presidenten, Landshöfdingen, Juslén och Ignatius. J fall du sedan skal skiljas wid academien, bör du, innan terminen slutes, hålla dig bered at undergå examen på et sätt, som kan tjäna dig til recommendation wid det wärck, hwarunder du kommer at engageras.

De förr omskrefne böcker wäntar jag med första fartyg.

Gud wälsigne dig! Jag framhärdar din trogne fader

Stockholm d. 17. Apr. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 22. Apr. beswarades den 3. Maji.

42.

Min Käre Son.

Berömmeligt är det, at du will söka ytterligare mognad wid academien. Jag kan därwid intet annat hafwa at påminna, än at tiden således kommer at trögitt användas i synnerhet på de studier, som närmast tjäna wid dit tilltänckta civile lefnadsstånd; såsom historien, Moralen, politiquen och Språken. Jus så wäl Romanum som Patrium får ingalunda å sido sättas, icke heller andra af dig redan påbegynta studier, hwilcka, ehwad lefnads sätt man wäljer, altid både pryda och gagna.

Af någon din resa hijt i sommar ser jag ingen nytta, men wäl mycken tidspillan och distraction samt onödig kåstnad. Reellare nöjen, än här kunna wänta på dig, har du där, i den menlösa naturens betrachtande på Lemo, och wid din bok i Staden.

Ännu har icke något Åbo fartyg hijt anländt, men wäl ifrån Soknarne däromkring och från Nådendal. På et af dessa reste din Morbror Henric i förgår hem.

Din Academiska högtid lärer nu snart tillstunda, hwartill jag önskar dig hurtigt mod och mycken lycka! Framhårdande städse din trogne fader

Stockholm, d. 16. Maji 1765.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Skinwahrerne måste nu wäl wädras, klappas och för mahl förvaras. Mårdsकिनen kunde, om billig köpare finnas, aldeles försäljas.

Ankom d. 22. D:o Besv. d. 7. Jun.

43.

Min Käre Son.

Med stor glädje har jag fått din wackra disputation, och det ömma bref, hwarmed du den beledsagat. Gud wälsigne dig, och gifwe ytterligare framgång till alt dit företagande!

Det ena exemplaret gaf jag strax åt Hans Excellence Cancelleren och wäntar snart et större antal.

Par små tryckfel har jag funnit wid genomläsandet, som kunna lätt med pennan rättas i de exemplar, som ännu äro outdelte. J din K. Morfaders med mycken tendresse skrefne gratulation felas wid slutet stafwelsen *va* i ordet *privatæ*. Pag. 8. med. står *conceperunt* för *conceperunt*, och pag. 29. *fabricitanti* för *febricitanti*. Mig lyster snart få höra, huru det gått med disputations försvarande, och om du framdeles wågar en eller flere resor genomgå den skärselden.

På Skepparen Corplanders fartyg öfwersänder jag i dessa dagar en kista med böcker och gångkläder. Däruti ligger Bälters Frälsarens historia, som du kan til dit bruk uttaga. Däruti finnes ock i couvert til dig två chinesiska lådor och 3 lösa stycken Tusche, så at du til din lifstid lärer wara med den wahran providerad. Mina anstalter om Musicalier hafwa ännu icke lyckats. Wi torde snart i fäderneslandet få ut wackra arbeten af det slaget, på et nytt sätt trykte, hwaraf profblad här hos följer.

Samma Skeppare har med sig i en bur et par Påfåglar af de skönaste. Jag önskar, at de måtte komma fram med lifwet, och där wäl trifwas. Det blir din och Jungfruns omsorg. Sedan man något klipt wingarne, at de ei för mycket flyga, kunna de til dagarne släppas på gården och i trädgården, men til nätterne intagas; och

böra i synnerhet noga achtas för räfwen, som är deras rasande fiende. De få friskt watn, och til mats korn och hwete til skifftes, samt mellanåt söndersmålat hwetebröd. Skulle honan förmärkas laga til bo och wärpning, får hon däruti icke rubbas eller hindras. Köld tåla de icke. Din Morfader, som imellertid kärll. hälses, skall jag skrifwa till med nästa påst; ty nu hinner jag icke mer, än försäkra, at jag alltid är din trogne fader

Stockholm d. 31 Maji 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander
a Åbo.

Ankom den 4. Iun. 1765, besvarades den 7.

44.

Min Käre Son.

Jag håppas, at Påfåglarne, och böckerne i twänne kistor, som i början af förra weckan härifrån med Corplander afgingo, redan framkommit. De förra skötas ömt; de sednare, ehuru liflöse, fordra ock sin wård. Du kan lägga böckerne op på bord i Bibliotheket, och effterse, om de tagit någon skada under resan. Bibliotheket behöfwer ock i sommar wid wackra dagar genom fönsternas öppnande wädras och afdammas. Ingen främmande släpper du där inn.

Jag längtar få kundskap om tillgången wid sielfwa din Disputations act, och förmodar at de äskade exemplar snart hijtkomma. På denne din första hedersdag undfägnade jag här några din K. Morfaders och mine wänner. Guds nåd och wälsignelse beledsage dig alt framgent i alt dit företagande! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 13 Junii 1765.

C. F. Mennander.

Ankom d. 18. Iun. Besv. d. 28. d:o.

45.

Min Käre Son.

Det är mig ganska fägnesamt, at du har hälsan och mår wäl.

Tack för din underrättelse, at sakerne med Corplander kommit wäl fram. Påfåglarne måste ömt wärdas för alla wädelligheter, få till skifftes dagel. korn och hwete, samt ibland hwetebröd, hafwa tilgång på friskt watn, och til nätterna instängas. När kalt blir, kunna de hållas i badstugukammaren, hwarest då och då eldas

bör, och de dagel. få sit contingent. De äro snygga diur, så at kam-maren behöfwer allenast någon gång i weckan rengiöras.

Lycka til din landtro på Lemo. War tidigt oppe om mårnarne, och se flitigt effter arbetet, at det blifwer snart och wäl giordt. Gud wälsigne dig! Jag är din trogne fader

Stockholm d. 28 Junii, 1765.

C. F. Mennander.

46.

Min Käre Son.

Det är mig rätt kärt, at du använder den hälsan Gud förlänat dig, til nyttiga böckers, och däribland Livii läsande. Jag twiflar icke, at det ju sker med wederbörlig reflexion. Historien, så studerad, underrättar oss icke allenast om förbigångna händelser, utan gifwer ock nyttiga lius om vår tid. På den stora werldstheatern ombytas offta acteurerne och personerne; men menniskohiertat och maximerne förblifwa alltid de samma.

Sök, ibland andra til dit ändamål tjänande studier, sätta dig fast i Latinska språket, och om tilfälle är, öfwa dig at tala Fransöska. När Juris Professor i höst håller något Collegium, kan du det bijwåna. Bed Prof. Kalm gifwa dig en kårt underrättelse i Mineralogien. Jag wille icke, at min Stensamling, den jag med mycken möda och kåstnad bragt tillhopa, och som gifwit mig många oskyldiga nöjen, skulle en gång ligga onyttig eller aldeles dissiperas. När Gud hielper mig hem, skall jag wäl wid lediga stunder ytterligare underrätta dig i de saker. Jag håppas, at den sidst med Corplander öfwersände Bökkistan riktigt och oskadd framkommit, samt wäntar därom underrättelse.

Lät mig tillika weta, hwilckendera wägen till din fortkomst i framtiden du, om saken ankomme på dit wahl, hälst skulle widtaga, antingen under Håfrätten därstädes, eller Kongl. Cancelliet här i Stockholm.

Under Guds wälsignelses anönskande är jag städse din käre fader
Stockholm d. 19 Julii, 1765.

C. F. Mennander.

Ank. d. 25 D:o Besw. d. 13 Augusti.

47.

Min Käre Son.

Jag behöfwer här 10. exemplar af min oration öfwer Prints Fridric Adolphs födelse, och 8. dito öfwer Riks Rådet Gr. Tessin.

Dessa tager du ur mit Bibliothek, couverteerar til mig, och med aldräförsta tilfälle hijtsänder.

De förra ligga öfwer dörren i Bokkammaren, och tagas sådane, som i Gullpapper äro inbundne; de sednare finnas på hyllan till vänster, när man inkommer.

Gud wälsigne och styre dig! Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 23 Julii, 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander
a Åbo.

Ankom den 29 Iulii 1765, besvarat den 13. Aug.

48.

Min Käre Son.

Sedan du i Herrans namn förklarar dig fullhogad, at i civile Ståndet med tiden tjäna det almäna och söka din fortkomst, har jag engagerat dig här wid Kongl. Maj:ts och Riksens Cancellie Collegium och Justitiæ Revisionen som extraordinarie Cancellist, enligt närlagde extractum protocoll. Det har dock skedt med löffte om permission för dig, at ännu någon tid få i Åbo förkåfra dig i studierne, och wid Kongl. Håfrätten och underrätterne därstädes inhämta grunderna och touren i Lagfarenheten.

J närlagde bref til Herr Præsidenten Lagerflycht, som du honom tilställer, anhåller jag därför, at du måtte, wid början af nästa session, ärhålla beneficium auscultandi i Håfrätten; och til den ändan förser du dig mot den tiden med testimonium Academicum, och inlägger i högwälbem:te Rätt en supplique om dit antagande. Under låftiderna kunde du göra en tour med någon förfaren domare, och gå honom til handa. Men wid lediga stunder få studierne ingalunda försummas.

Gud förläne dig sin wälsignelse på den nya wädiobahnen som du träder uti! Däruppå kommer all ting hufwudsakeligaste ann.

Men därjämte är det första steget, som en yngling gör inn i stora werlden, mycket betydande. Om han då, genom utmärckt dygd, flit och munterhet, distinguerar sig, och förwärfwar sig strax i början sina Förmäns förtroende och opmärksamhet, wäntas däraf et fördelaktigt intryck, som han hela lefnaden igenom kan draga fördel af. Äfwen som twärt emot den, hwilken en gång blifwit känd

för någon odygd, lättja eller vårdslöshet, sedan swårligen kan repa sig, och återwinna folcks aktning.

Därjämte måste man wara mycket försiktig i de wänskaper och omgången man utwæljer sig. Höflig och tjänstfärdig emot alla, får man likwäl icke gifwa sit förtroende åt andra än dem, af hwilcka man kan hafwa nytta och opbyggelse, och som äro mognare och bättre än en sielf.

Gud styre din wandel til sin ära, Fäderneslandets tjänst, och min samt dine öfrige anhörigas glädje!

Jag framhårdar din trogne fader

Stockholm d. 9. Aug. 1765.

C. F. Mennander.

P. S. Härjämte ligga ock bref till Jusleen och Ignatius, med anmodan, at de wid dit nya engagemant se dig med råd och dåd till godo, hwaruppå jag icke heller bör twifla. Du kan köpa dig en Lagbok, antingen interfolierad, eller med rent papper wid slutet försedd, at däruppå annotera de förändringar, som några förordningar giordt. Nehrmans arbeten i Lagfarenheten länar du dig, så framt de icke finnas til köps.

Nu på stunden fick jag din permission, som följer här hos.

Ankom på Lemo Gård d. 16 D:o. Besv. d. 20 D:o.

49.

Min Käre Son.

Min fägnad ökes därigenom, at du förklarar nöje öfwer dit engagement i Kongl. Cancelliet, som skedt enligit din egen åstundan, och hwartil Gud framgent gifwe sin wälsignelse! Du berättade wäl dig wara mäst hogad för inrikes Civil expeditionen; men som wid Revisionen är större utrymme til befordran framdeles, jag ock där äger de fläste bekante, har jag låtit inskrifwa dig därwid. Sådant hindrar likwäl icke, at få framdeles, då du hijtkommit och blifwer känd, flyttning til civile expeditionen, om så kunde finnas fördelaktigt.

Jmellertid är det wäl, at du jämte förkåfran i studierne, söker inhämta Lagfarenhets grunderne och Rättegångs touren så wäl wid

Kongl. Håfrätten, som underrätterne, när därtill kan gifwas ledighet och tilfälle. Jag är i all min tid din käre och trogne fader

Stockholm d. 30 Aug. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 3. Sept. Besv. d. 10 D:o med fransyska.

50.

Min Käre Son.

Twänne dine skrifwelser har jag inom några dagar ärhållit. De hafwa warit mig mycket kärkomna, så wida de försäkra mig om din hälsa och wälmåga. Jag har ock af dem med nöje sedt, huru din handstijl ögonskenligen stadgas och förbättras, samt at du blifwer alt mer hemma i Fransyska språket. Twänne omständigheter, som wäl icke äro aldeles wäsentelige, men likwäl både gagna och pryda wid dit utwalda lefnadssätt.

Herr Præsidenten Lagerflycht låfwar se dig til godo i alt hwad han förmår. Winlägg dig om, at bijbehålla Hans och andre dine Förmäns ynnest. Jag har fåga hopp qwar, at i höst få se dig i Åbo. Det torde doch, om Gud så behagar, kunna i winter ske. Lieuten. Raths bref är til sin ägare lefwererat. Gud låte sin wälsignelse wara öfwer dig önskar din trogne fader

Stockholm d. 20 7bris, 65.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 27 D:o. Besvar. d. 15. Octobr.

51.

Min Käre Son.

At Herr Præsidenten låfwat wårda sig om din fortkomst, är mig kärt, och har han detsamma i bref til mig utfäst. Af dit testimonio academico skickar du mig afskrifft, så framt det är skildt ifrån det wanliga formularet.

Med Skepparen Corplander skickar jag i denna wecka hem min pulpet, samt en kista böcker och kläder. Dessa optagas, och böckerne läggas i Bibliotheksrummet. J kistan ligga 2. canistrer Théé, af hwileka den ena kan öppnas til H. Professorens och dit bruk, men den andra förwaras.

Jag skal se til, at wid samma tilfälle kunna skicka dig någon frukt härifrån.

Bed Jungfrun, ibland annan god hushålning, så besörja, at hon har i beredskap twänne wåfwar, en rätt fijñ, och en gröfre, til

öfwer och underskiortor samt annat lintyg åt dig til sommaren. En god yllewäfnad til kläde torde hon och genom atte wäfwaren kunna åstadkomma.

Mag. Lexæll skiljer sig nu wid informationen för dina Cousiner hos Paleens, och Mag. Erwest, som nyl. hijtkommit från Lovisa, blir i hans ställe antagen.

Litet bannor förtjänar du, som icke öfwersändt de orationer, om hwilcka jag längesedan skref, men dem jag nu mera icke här behöfwer. Sådane små distractioner kan et Fadershierta strax förglömma; men de kunna blifwa stora fel, om de begås emot andra, och i wigtigare mål. Derföre måste man achta sig för dem.

Hälsa din K. Morfader, Mbr. Jusléen och andra wänner.

Jag förblifwer beständigt din trogne fader

Stockholm d. 8 8bris 65.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 13. D:o, besv. d. 15.

52.

Min Käre Son.

J dag har jag låtit föra om bord på Corplanders fartyg min bureau, hwaruti ligga några öfwerlops linkläder, et Strutzägg, en tafla och min portefeuille. Lijkaledes har han en kista af bräder, hwari böcker och gångkläder etc. finnas. Wid lyckelig framkomst tager du op dessa saker, och lägger böckerne i bibliotheket. Han har ock ½ Tunna Pärön och en burck Åkerbär til din tjänst. Tysk frukt hade jag öfwersändt, men den är ännu icke inkommen.

Bureaus nyckeln har Skepparen förseglad. Sakerna måste währsamt optagas, och i oppehåls wäder. Jag är din trognaste

Stockholm d. 15 8bris, 65.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom Åbo d. 20. Oct. 1765, besv. d. 25.

53.

Min Käre Son.

Twänne dina skrifwelser äro mig under denna tiden tillhanda komne. De innehålla fägnasam underrättelse därom, at du fått beneficium auscultandi i Kongl. Håfrätten, och flitigt nyttjar

detta tillfället til din förkofran. Jag skulle önska, at du kunde hinna blifwa så känd ock öfwad, at protocollets förande i den Kongl. Rätten en eller annan gång skulle dig anförtros, innan afresan sker hijt til Revisionen. Doch måste du icke så gripa dig ann med arbete, at kroppens hälsa och sinnets munterhet därwid lider och i förtid förslites, utan använd en och annan timma om dagen til oskyldiga tidsfördrif och opbyggeligit omgänge. Af dina Academiska testimonier kan du taga för dig och förwara en vidermerat copia.

Det ser icke så ut, som jag i höst finge anträda hemresan. Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 5 Nov. 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Åbo, ankom den 10. Novembr. 1765, besv. den 15.

54.

Min Käre Son.

Dit hälsosamma tillstånd, som jag inhämtat af din skrifwelse d. 15 sidstl., fagnar mig ganska mycket. Lijkaledes är mig kärt, at du under så käcka domares handledning, som Lilius och Sakleén äro, får inhämta någon utöfning af Lagfarenheten. Hälst såge jag likwäl, om dessa dina resor kunde infalla under vacance tiden i Kongl. Håfrätten. Onödig lärer den påminnelsen wara, at du icke får företaga dig dem utan förutgående wederbörl:t anmälande och tillstånd af Håfrätten.

Hälsan måste du noga achta, och til den ändan lärer Herr Professoren förse dig med nödiga winterkläder, samt med resepenningar, som du wäl hushållar med, och endast använder til rätta behof.

Min pulpet nyckel, som jag wid afresan förtrodde dig, bör du wäl förwara; jämwäl hålla hand öfwer Bibliotheket, at inga böcker utomgårds lånas, utan twärt om, de förut utlånte, på hwilecka jag lämnade dig förteckning, blifwa restituerade.

Nu synes fåga hopp wara, at jag får se dig förr än i währ, om Gud därtil förunnar oss lifstiden. Fruchta imellertid och altid Gud, war dygdig och flitig, så saknar du aldrig den Högstes wäl-

signelse, som jag dig hiertel. tilönskar, förblifwande städse din trogne fader

Stockholm d. 3 Dec. 1765.

C. F. Mennander.

Lät mig flitigt weta, huru du mår, och hwad nytt där förefaller.

Ankom i Åbo d. 8. D:o. Besv. d. 13 D:o.

55.

Min Käre Son.

Jag glömde sidst swara angående den Trädgårdsmästaren til Lemo, som Herr Häf Rätts Rådet Neuman dig offererat. Du hade lätt kunnat finna och förklara, at den gården icke förmår bära sådan stat. Hela afkastningen ginge därtil åt, och det wore en härlig hushållning. På den fot trädgården nu inrättas, håppas jag wara nog, at en Trädgårdsmästare på par dagar om wahren kommer dit ut, at putsa träden, och så några kökskrydder.

Du lärer förmodel. åter Juhla på Bussila. Förmäl dijt min respect. Innan kårt skall jag skrifwa Morfar til. Gud göre din helg glad, gamla årets slut godt, och det nyas början wälsignat. Jag är altid din trogne fader

Stockholm d. 10 Dec. 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom Åbo d. 23. Decemb. 1765. besv. den samma dagen.

56.

Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårs lyekönskan. Gud låte sin wälsignelse hwila öfwer dig i det nu påbörjade året och den öfriga lifstiden igenom, som Hans försyn kan hafwa dig beskärt! Det är wäl, at du til dina resor är försedd med goda winterkläder, och nyttiar därwid Churslädan, ty man måste i ungdomen så hushålla med hälsan, at man icke saknar den i mannaåren och med tiltagande åldern. Hijt hörer ock, at, ehuru inga skyldigheter få åsidosättas, man likwäl icke är i oträngt mål altför arbetsgirig, och därmed i förtid förswagar kroppens och sinnets kraffter. Lät mig som oftast weta, huru du mår. Jag är ständigt din trogne fader

Stockholm d. 10 Jan. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Tavastehus d. 25. D:o. Besvar. i Åbo d. 7. Febr.

57.

Min Käre Son.

Twänne dina skrifwelser har jag i dessa dagar bekommit, och fägnar det mig mycket, at du med hälsa och munterhet är återkommen från din Tawasthusska resa.

Wid et och annat Ting kunde du nu ock följa H. Häradshöfdingen Sacklén. Men nödigt blifwer, at du i Maji månad, och så snart årstiden tillåter, förfogar dig hijt. Då får jag den fägnaden, at omfamna dig, och kan ställa din hushålning här i någon ordning, samt insinuera dig hos dine Förmänn. Permission på et år kunde du begära af Kongl. Håfrätten; ty jag will icke, at din där förwärfwade lilla tour ginge förlorad. Och om någon apparence wore där til din fortkomst innom några år, såge jag rätt så giärna, at du blefwe qwar på hemorten.

Jmellertid lærer nu denna resan icke kunna undwikas, och bör du söka, at effter möjeligheten förse dig hemma ifrån med linkläder, skor, stöflar etc.

Gud wälsigne dig i alt dit företagande! Jag förbl:r din trogne fader

Stockholm, d. 7. Martii, 1766.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom i Hallu By och Nykyrka Sockn den 21. Mart. 1766. Besv. Åbo den 4. April.

58.

Min Käre Son.

Som jag sidts skref, så wäntar jag dig i währ, om Gud wil, hijt öfwer, til hwilcken resa du förser dig med Kongl. Håfrättens permission. Du tager då med dig hwad nödigast är af dina böcker och dit öfriga lilla husgeråd. Om du icke hinner til des blifwa fyllest försedd med linkläder, kan det som återstår med sommarresan effterfölja. Hwad som af gångkläder saknas, kan här beställas. En bok in 4:to i wälskt band, som står på hyllan emot drängcammaren: Borellus de motu animalium, tager du äntel. med dig hijt til mig. Jag håppas snart få höra, at du är lyckel. återkommen från Tingsresorne, och förmodar mig tilfalle, at innan kårt ytterligare skrifwa dig til. Förbl:r din trogne fader

Stockholm, d. 27. Martii, 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 7. April. Besvar. d. 10. D:o på fransyska.

59.

Min Käre Son.

Tränne dina angenäma skrifvelser har jag på kårt tid ärhållit, et norromkring, som var nog gammalt, och två öfver hafvet. De förwissa mig alla därom, at du, Gudi låf! mår wäl och äger hälsan.

Nu tilstundar tiden, då resan hijtåt måste med något af de fartyg, som först blifwa färdige, företagas. Du beställer dig en säng i Cajutan, och hwad du til reseförnödenheter behöfwer, därom draga wäl Herr Professoren och Jungfrun försorg. Alt hwad du tager med dig, lägges i ordning, och förwaras under lås och nyckel, hwarwid du tilser, at ingen ting under resan skadas eller förkommer. Min pulpetnyckel, som jag lämnade under dit förwar, tager du med dig hijt.

Hwad du til nytta och nöje af dina böcker och saker här kan behöfwa, tager du med dig, men det öfriga kan lämnas där hemma. Du glömmet wäl icke, at förse dig med betyg från Kongl. Håf-rätten om dit förhållande och med des permission, icke heller, at taga afsked af dem du är wördnad och kärlek skyldig.

Håll dig wäl warm i kläder på siön, at hälsan icke förwärtslösas. Wid lyckelig hijtkomst söker du effter mit qwarter, som är wid St. Clara i stora Wattu gränden. Huset äges af en hiulmakare, och ligger gent emot Badaren Schimdts hus.

Gud giöre din resa snar och lyckosam!

Jag framhårdar din trogne fader

C. F. Mennander.

Stockholm d. 25. Apr. 1766.

Närlagde Bref til H. Præsidenten aflewewereras, när du upwaktar Honom.

Ankom i Åbo d. 30. D:o.

60.

Min Käre Son.

Effter en jämn weckas resa til dag och tima ankom jag i går qwäls lyckel. Gudi låf! hem. Öfwefärden har doch icke warit utan sina beswär och äfwentyrligheter. Så seglade wi odensdagen i dagningen til hafs, och änskönt seglatzen påstod til kl. 4 effter middagen, funno wi doch intet land. Man trodde med skäl, at den knappa winden, strömmen som gick nog starckt, samt siötöknan warit därtill wällande, at båten från sin rätta led drifwit ut i södra hafwet. Här war altså intet annat råd, än at wända tillbaka; och

Gud fogade så, at wi fingo landkänning, innan tiockaste mörkret inföll, doch $\frac{1}{2}$ mil ner om Byholmarne, dijt wi sedan rodde oss opp.

En och annan mindre ledsamhet har ock Gabriel förorsakat mig. Wid Skarpans på Åland lämnade han effter sig wagns skacklorne; och sedan jag i Kumblinge låtit genom natten tillbönhasa nya, och wi skulle stiga om bord, behagade han i sina diupsinnige tanckar om liusa dagen från en bred brygga plumpa ner i siön tillika med mit flaskfoder. Doch war watnet icke diupare, än at bägge utan dykareklocka kunde til lands bärgas.

Så mycket jag ännu kunnat förmärcka, står här hemma alt wäl till. Professoren reste nu til Lemo, at hafwa opsicht på arbetsfolket. Dijt lærer jag på några dagar icke hinna för hwarjehanda hinders skull.

Jag är ännu så trött och förstörd af resan, samt tillika så öfwerhopad af visiter, at jag med denna påst icke hinner skrifwa någon annan til. Jnnan kårt skall jag i den delen effterkomma mina skyldigheter. Förmäl imellertid min hälsning hos B:r och S:r Lundberg, samt Palenska huset och andra wänner.

Gud gifwe dig i alt dit företagande sin wälsignelse. Jag framhärdar din trogne fader,

Åbo, d. 12. Aug. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockholm d. 21 D:o. Beswarades d. 22.

61.

Min Käre Son.

Nu hinner jag allenast couvertera til dig närlagde bref, dem du jämte min hälsnings förmälan aflämnar. Med nästa påst täncker jag skrifwa til H. Justitie Cancelleren, Etats Secret:n Rozir och andra dine Förmänn.

Ibland annan glädie, som mig mött wid hemkomsten, har den warit den förnämsta, at alla tala wäl om dig, önska dig godt, och äro angelägne at weta dit tilstånd. Gud förläne dig alt framgent sin nåd, at wandra i Hans wägar, ock wara menniskom tacknämnelig! Med ömt hiertelag framhärdar din trogne fader

Åbo, d. 15. Aug. 66.

C. F. Mennander.

Ank. Stockholm d. 21. D:o. Besv. d. 22. D:o.

62.

Min Käre Son.

Dina bref har jag ärhållit, af hwilcka det sidsta, dat. d. 22. hujus, nu på stunden ankom; och fägnar det mig hiertel. at du, i din nya inrättning, mår wäl, samt at, ehuru arbetet i början kan wara trågt och något owant, du likwäl det med munterhet och til dine Förmäns nöje uträttar. Guds wälsignelse åtfölje dig alt framgent i alt dit företagande!

Lemo har jag nu par gånger besökt, och är rätt nögd med inrättningarne och anstalterne därstädes. J denna wecka blir all ting så färdigt, at allenast kakelugnarnas opsättande återstår til nästa währ. Med denna påst fick jag bref af Herr Hornborg, hwaruti han anmäler sig til condition hos Herr Etats Secreteraren Rosir, och begär genom dig få weta wilkoren därwid. Wälbem:te Herre låfwade bestå årligen 100 plåtar. När jag fått underrättelse, huru wida Hornborg finner sig därmed nögd, torde jag sedan honom hos H. H. Etats Secreteraren härtil anmäla. Med nästa härifrån afgående fartyg skola de böcker du begärt, öfwerfölja. Det är rätt wäl, at du förnöter dina lediga stunder i de menlösa och nyttiga nöjen, som läsning har med sig.

Din Morfader har jag ännu icke träffat. Doch förnimmes han må wäl, och Bussila stå wäl på sig.

Herr Professoren Bilmark och andra wänner låta hälsa. När du skrifwer, så lät weta det märckwärdigaste, som sig där tildrager. Ophandla ock för mig, utom andra utkommande piecer, det nyligen utgifna Swänska Magazinet för Julii månad, och sedan månadtligen, då des tryckning annonseras. Hwad du således för mig utlägger, kan jag få särskild räkning öfwer, som strax skall blifwa betalt.

Hälsa B:r och Syster Lundberg och den lilla Brodren hierteligen. Jag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 26. Aug. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 10 Sept. Besv. d. 19.

63.

Min Käre Son.

Närlagde bref lefwererar du, så snart som ske kan, til B:r Henric Hassel. Däri ligga några penningar för honom från Morfar, som

jag just nu besökt på Bussila, och låter mycket flitigt, jämte Mormor, hälsa dig.

Jnnan kårt öfverkommer på Gunnarsnässkutan från Pargas Smör, til wid pass 20 L $\overline{\text{f}}$, i en tunna och halftunna, som du låter höra effter, och sedan lefwerera til Morbror Paleens.

Hälsa Moster Lundberg, och tacka henne för des gunstiga skrifwelse, som skall snart beswaras. Nu är påsten resefärdig.

Guds wälsignelse ware öfwer dig! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 2 Sept. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 10. D:o. Besvar. d. 19. D:o.

64.

Min Käre Son.

Genom resor till Pargas och Sagu, samt des Mellan förefalne stundeliga förhinder, hafwa nu en och annan wecka förflutit, på hwilcka jag icke hunnit skrifwa dig till. Jmellertid har Gud förlänt mig hälsan, och jag håppas, at han wisat dig samma nåd. På några påster har jag saknat skrifwelse från dig, men tror, at sådant härrört af dit trägna arbete i Cancelliet.

Med bygnaden på Lemo har man nu så wida hunnit, at dörrar och fenster äro öfweralt insatte, samt kakelugnar i förstugu kamarne och Bibliotheket opdragne. Jnnan kårt skola ock dessa rum blifwa meublerade.

Jag förmodar, at du bijdrager til de öfriga rummens prydnad därigenom, at du använder lediga stunder til några wackra ansichtens och behageliga vüers afmålande.

Under den nu tilstundande kalla årstiden måste du, til hälsans conservation, altid hålla dig wäl warm, genom kappräckens bruk i lindrigare, men pälssens i strängare köld. Lifestycket får aldrig förgätas. En i ungdomen genom förkylning förlorad hälsa återställes icke under hela listiden.

De böcker, som du härifrån åstundat, skola i dessa dagar med Skepparen Corplander afsändas, hwars ankomst du låter höra effter. Med honom återförwäntar jag hijt de Riksdagshandlingar, som effter min afresa från trycket blifwit utgifne, samt andra curieuse piecer i almänna och enskijlta hushålningen, jämte continuationen af Lärda Tidningarne.

Pro Memoria har jag härhos anteknat några omständigheter, om hwilcka du gör dig underrättad hos Bokhandlaren Ulf på stora Nygatan. Om han har något inne af det jag saknar, öfwersänder du det med Corplander, och uttager Ulfvens räkning, den jag härifrån skall betala.

Lijkaledes följer härhos en förteckning på några hushålls och trädgårds requisita. Jag twiflar icke, at Bror Lundberg lærer wara dig behielpelig i denna handeln. De bästa trädgårdsfröön lära fås hos Trädgårdsmästaren Lundberg på Norr. Fröön af flera rarare växter, i synnerhet sådane, som äro i köket nyttige, kunde tillika ophandlas. Till alt detta utlägger väl B:r Lundberg penningarne, hwilcka, så snart jag fått räkningen, skola återbetalas.

Din Morfar och Mormor hafwa nu warit inn til marcknaden, och läto mycket hälsa. Jag förmodar, at brefwet til din Morbror Henric, som war under dit couvert, riktigt framkommit, och at han til följe däraf snart är här.

Under trogen anönskan af Guds wälsignelse framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 23. Sept. 1766.

C. F. Mennander.

P. S. J dag eller mårgon afreser Skepparen Corplander och har med sig en låda til dig, hwaruti ligga utom Böcker och mina juridiska Disputationer, som du wid tilfälle kan ögna på, 8. skiortor, samt paquetter til Landsh. B. Tilas, Kyrkioh. D. Hauswolff och Håfpredikanten Stricker. Det wore wäl, om du hade tilfälle, at sjelf öfwerlefwerera dem. A. Dieu. Et Tennfat och en grof duuk följa ock med i samma låda, Lagman Paleén tilhöriga, som dijt restitueras.

Ankom Stockholm d. 30. D. Besv. d. 3. Octobr.

65.

Min Käre Son.

Jag lærer sidst hafwa förglömt at opföra ibland det, som du hos Ulfwen för mig skulle uttaga, af *Ernesti neue Theologische Bibliothek des fünfften bandes 1. 2 och 3:s stück*, hwilcka jag saknar, och således måste completeras. Sedan har jag redan wärcket til och med *des 6:ten bandes 9:s stück*. Om han sedan fått in ytterligare continuation däraf, följer den hijt med Corplander, som nu wid lag lærer wara til Stockholm ankommen.

Ellies intet nytt, utan Professoren och jag må wäl, hwilcket jag ock önskar, at du genom Guds bijstånd måtte giöra, förblifwande din trogne fader

Åbo, d. 30. Sept. 1766.

C. F. Mennander.

Hälsa hiertel. dit goda wärdsfolck, och aflewera närlagde bref.

Ankom Stockholm d. 11. Octobr. Besv. d. 14. D:o.

66.

Min Käre Son.

Närlagde bref låter du strax aflewera til sin ägare.

Nu lærer wäl icke allenast Gunnarsnäs utan ock Corplander wara framkommen. Med denne wäntar jag så wäl paquetterne från Möller och Stricker, som hwad du för mig samlat och ophandlat.

Stricker skal jag skrifwa til med nästa påst. Det skulle jag ock giöra til Möller, men som här berättas, at Riksdagen i dessa dagar lærer slutas, och jag således icke wet, om han wid brefwets framkomst än kan wara i Stockholm, täncker jag opskiuta därmed, tils han hunnit til sin hemort. Om du råkar Secret. Gahm, så fråga honom, om han öfwerkomit något, det han täncker til mig öfversända.

J mårgon begynner Håf Rätten sin session. Generalen Gr. Hesenstein, och de öfrige Herrarne, som warit här til fästningarnas öfwerseende, wäntas dagel. hijt til staden från Tavastehus.

Förmäl min respect hos B:r och Syster Lundberg, samt hälsa Din lilla cousin. Jag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 7. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 20. D:o. Besv. d. 21.

67.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 3. hujus har fägnat mig med kunskap om din wälmåga. Wäl ock det, at både Gunnarsnäs och Corplander lyckel. dijt framkommit, samt at du har i godt minne alla mina commissioner.

Åter har man under inbindningen blifwit warse en defect, neml. i *Goezens neue samlung auserlesener Canzel-Reden, 1:r theil*, hwaraf jag allenast fått et widlöfftigt förtal, som sträcker sig till pagg. 206. Men sielfwa tractaten eller predikningarne saknas aldeles. Bed Ulfven completera sådant, och lät det följa med de öfrige sakerna.

Stig ock til din granne, H:r Assessor Swedenborg, och förmäl hos honom min hälsning samt gratulation öfwer hans lyckel. hemkomst. Säg tillika, at jag hade skrifwit honom til, så framt jag wist wetat, at han wore i Stockholm wistande. Han lärer wid det tillfället effter sin förra wanlighet ihogkomma mig och bibliothequet härstädes med de böcker, som han nu åter under sin utländska resa låtit oplägga. Får du något sådant, måste det äntel. följa med Corplander.

At du öfwar dig i dans kan icke skada. Den gör kroppen smidig, och conserverar den för skiörbiugg, hwartil du är nog inclinerad. Det blir ock rätt nödigt, at du söker dig något godt tillfälle til öfning at tala Fransöska. Färdighet i det språket behöfs wid hwarje-handa tilfällen.

Förmäl min hälsning där du bor och hos Paleens, samt hos flera wänner. Gud gifwe dig i alt hwad du gör sin wälsignelse. Önskar din trogne och ömma fader

Åbo, d. 10. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 20. D:o. Besv. d. 21. D:o.

68.

Min Käre Son.

Det är rätt wäl, at du flitigt låter mig weta, huru du mår, och hwad nytt där kan sig tildraga. Ju oftare och ju omständeligare sådant sker, ju kärare är det mig. Härifrån har jag intet annat at berätta än det wanliga, at jag, Gudi låf, mår wäl. Par weckor hade jag wäl, genom et fall på trappan för min bygning, som då stod under reparation, mycken krämpa i min fot, men den är nu öfwerwunnen. J förtröstan på den Högstas bijstånd är jag sinnad, at nästa winter anställa en visitations resa åt Tawasthus lähn.

Generalen Gref Hessenstein och de öfrige, som warit på Gräntze commission här i Finland och at bese Defensions wärecken, äro nu

här i staden, så wäl som Gref Düben, hwilcken återkommer från sin beskickning till Ryssland. Alla täncka de, så snart winden wändes, fortsätta resan til Stockholm. J synnerhet Gr. och Håf Cancelleren Düben, som din Förman, måste du wid hans ankomst opwakta.

Nyl. förlossade Gud genom döden Justit. Borgmästaren Tolpo från sit långwariga elände. Hans Fru fölgde honom tätt åt, och begrofs i går. Då hedankallades åter Fendrichen Miödh, som hunnit wid muntra kraffter til en hög ålder. Förleden wecka war jag på Willnäs, och begrof Sal. Öfwersten Baron Fleming.

Guds beskärm och wälsignelse ware öfwer dig. Hälsa alla wänner, in- och utom huset.

Förblifwer din trogne fader

Åbo, d. 24. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Bek. Stockholm d. 6. Nov. Besv. den 7. Dito.

69.

Min Käre Son.

Jag är nögd med din räkning; men du nämner icke däruti, huru mycket du til dina större behof redan kan hafwa af B:r Lundberg uttagit. Jmellertid skrifwer jag nu i närlagde honom til, at Han låter dig få jämwäl det, som du til små dageliga utgiffter kan behöfwa. Någon Fransösk Språkmästare til ständiga timmar lærer du icke behöfwa, utan allenast at skrifwa hos, och hafwa conversation och samtal med. En sådan kan du utse dig, och därjämte med dina Cammerater, som äro det språket mäktige, öfwa dig i talande.

Guds wälsignelse önskar dig din trogne fader

Åbo, d. 28. 8bris 66.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Om Corplanders eller något annat Åbo fartyg ännu wore där qwart, och god Tysk frukt til billigt prijs wore dijt inkommen, kunde en tunna Borstocker Äplen ophandlas och hijt-sändas.

Ankom i Stockholm d. 6. Nov., besv: den 7. D:o.

70.

Min Käre Son.

Dina bref har jag fått, som warit mig rätt kärkomna. Corplanders fartyg är ock arriverat, och sakerne riktigt ärhålna. Jlla

war det, at ärterne icke fölgde med; ty sällan händer, at så bittida om wåhren lägenhet yppas til deras öfwersändande, at de kunde hinna hijt til såningstiden.

Här hos följer en sedel på 200 d:r K:mt til betalning för dina utlägningar, och öfwerskättet til dina små behof. Hwad du i öfrigit tarfwar, får du wäl af Bror Lundberg.

Til Ulfven lefwererar du, jämte närlagde bref, 15 d:r K:mt. En bok, som jag förut har, skickar jag i wåhr til honom tillbaka. Defectarket war ock af en orichtig tome, hwarföre det nu i brefwet tillbaka skickes. Om du får af honom det rätta felande arket, kunde det med påsten hijtförsändas.

Wi göre här, effter wår swaga förmåga, anstalter til det annalckande höga Bijlägrets fijrande, men äre ännu i owisshet om dagen när det kommer at gå för sig. Påsten, som nu wäntas, lærer gifwa oss därom nödig oplysning.

Förmäl min respect hos B:r och S:r Lundberg samt i B:r Paleens hus.

Gud wälsigne dig med alt godt! önskar din trogne fader,

Åbo, d. 3. 9bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm den 11. Nov. Besv. den 14. D:o.

71.

Min Käre Son.

Twänne dina bref hafwa åter fägnat mig med underrättelse om din wälmåga. Skepparen är nu ankommen hijt på reddan med sakerna, dem man ännu icke fått afhämta; men paquettet med skriffterna tilstältes mig i går. Du bör hafwa tack för god anstalt i dessa dig opdragna commissioner. Hwad vidare af Riksdags saker eller i Literaturen kan utkomma af trycket, lägger du tilhopa til wåhren; så framt icke tillfälle blifwer, at dem med någon resande öfwersända. De curieusare mindre piecer kunde med påsten öfwerkomma. Äro icke afskedstalen för Prästeståndet wid Riksdagens slut af trycket utgifne?

Några penningar öfwersänder jag til B:r Lundberg med denna påst och här hos dina förnödenheter. Jag wil förmoda, at du med rätt hushålning nu bör kunna hielpa dig en god tid framåt. Om wintern är det altid osäkrare, at härifrån öfwersända pennin-

gar, så har man ock mycken möda, at på denna orten bekomma större transportsedlar. Torsdagen, fredagen och lördagen i förra weckan fijrades här deras Kongl. Högheters Förmäling med 5. orationer på Academien, genom en präktig bal af de studerande, samt tracteringar på flera ställen, styckeskott och andra högtidligheter. Första dagen war hela staden illuminerad och flerestädes sågos wackra deviser.

Samma dagar hölts här wahl til justitie Borgmästaresyslan, hwar effter Borgm. Hagert, Kepplerus och din goda wän, Protonot. Lilius komma at på förslaget upföras.

Din Morfar och Mormor, Juslens huus, och alla andra wänner och bekanta, äro wid hälsan, och låta flitigt hälsa dig.

Lät mig weta, huru många äldre extraordinarier du nu har för dig, och hurudan din apparence kan wara til någon fastare fots winnande. Jmellertid: Ora et labora, Domino committe futura. J synnerhet åsido sätt icke studierne. Gud ware med dig önskar din trogne fader

Åbo, d. 21. Nov. 1766.

C. F. Mennander.

Bekommit St:m d. 2 Dec. Besv. d. 5. D:o.

72.

Min Käre Son.

Wid en så hederlig och anständig utgift, som den warit, hwarom du nämner i din sidsta skrifwelse, har jag intet at påminna. Af de Holländske ärterne kunde 6. K:r ophandlas, men nödigt blifwer, at de antingen med någon resande, eller första wårdag hijt öfwerkomma. Tör hända, at wid denna owanligt långa höstbljdan ännu något Pargas- eller annat landt-fartyg är där qwar. Aflämna strax närlagde bref.

Hälsa dit goda och ömma Wårdsfolck. Framhårdar din trogne fader

Åbo d. 28. Nov. 1766.

C. F. Mennander.

Bekom d. 9. Decembr. Besv. d. 16 D:o.

73.

Min Käre Son.

Till ytterligare öfning i Fransyska språket kan du utse dig något sådant ställe, hwarest det med största fördel och skälilig kåstnad kan ske.

J dessa dagar har jag til Kongl. Academiens bibliotheque härstädes förärt en del af mina rarare Böcker och Manuscripter. De äro där bäst förwarade.

Studierne får du icke å sido sätta, och däribland öfningen i Latiniteten. Ingen wet, hwarest sådant en gång kan komma til måtta. Til exempel: Om någon öfning skedde wid Juridiska professionen härstädes, wore ju hederligt, at kunna disputando förwärfwa sig et rum på förslaget.

Kårt effter nyåret anträder jag i Herrans namn en visitations resa til Tawastehus lähn, på hwilcken Prof. Kalm blifwer min följeslagare. Första terminen är d. 11 Jan. och den sidsta d. 8 Martii. Jmellertid skrifwer du effter wanligheten mig flitigt til, och anstalt skall fogas, at brefwen komma mig tillhanda.

Närlagde bref til Herr D. Hausswolff tilställer du honom. Det angår förnämligast en god conditions utseende för unge Ferlander från Gefle. Om någon sådan stode til fångs, låter du honom det weta, at han kan sig til des emottagande inställa. D. Schröder har jag ock därom tilskrifwit. Din Morfar och Mormor äro nu i staden, må wäl och låta mycket hälsa. Jusleens hus är ock i önskeligit tilstånd.

Hösten med blidt wäder har här länge påstådt, så at tilförseln til staden warit hämmad. Nu hafwe wi snö och något åkföhre; men träsk och siöar äro icke wäl frusne. Jnga långwäga resande hafwa ännu kunnat nedkomma. De studerande begifwa sig likwäl nu som bäst på sina Juhl- och hemresor.

Gud förläne dig en frögdefull Juhlehelg, och et godt slut på det gamla året. Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 12 Dec. 1766,

C. F. Mennander.

Bek. d. 20. D:o Besv. d. 26. och den 30. med Nyårsönskan.

74.

Min Käre Son.

Effter din begäran följa härjemte mina visitations terminer, de kunna tjäna dig därtil, at du ser, hwarest jag wistas. Men dina bref til mig ställer du imellertid lijka fult på Åbo, hwarifrån jag antingen genom Prof. Bilmark eller Consistoriernes betjäning dem säkrast ärhåller. På denna wägen äro icke flera påstcontours, än i Tawasthus och Cangasala, och på så långt håll, i synnerhet under

påstens owissa gång wintertiden, kunna icke brefwen på dem adresseras.

Någon tid har jag warit plågad af en ledsam tand- och örwärk, som likwäl nu, Gudi låf! lägger sig. Doch måste jag hushålla med hälsan för den annalckande långa resans skull; och wågar således icke, at i instundande helg besöka mina annexer, icke heller Bussila, dijt jag hörer, at dina mostrar med sine menn skola nedförwäntas.

Jag finner, at du icke hafwer så många exspectanter framför dig wid wärcket. Men, som det är trångt, kan wäntan effter något fast framsteg ändå blifwa nog långwarig. Du måste altså wara opmärksam och låta mig weta, när något accord med skäligena wilkor kan förefalla.

Jusleens hela hus reser strax effter Juhldagarne ända opp til Wiitasaari.

Gud låte i det snart ingående nya året och hela din lefnadstid sin wälsignelse hwila öfwer dig!

Framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 23. Dec. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom St:olm d:n 3 Ian. 67. Besv. d. 9. D:o.

1767	Febr.	Febr.
Jan.	1 Ruovesi	20 Calvola
11 visitation i Pöytis.	2 Bijwistas Gudstjensten,	21 Resedag
12 Resedag	och reses efftermid-	22 Hattula
13 Loimijoki	dagen	23 Examineres triv. scholan
14 Resedag	3 Resedag	i Tawasthus
15 Pungalaitio	4 Keuru	24 Tawasthus
16 Hwilodag	5 Resedag	25 Resedag
17 Resedag	6 Lengälmäki	26 Wånå
18 Urdiala	7 Resedag	27 Resedag
19 Resedag	8 Orhiwesi	28 Hwilodag
20 Achas	9 Resedag	Martii
21 Resedag	10 Cangasala	1 Janackala
22 Wesilax	11 Hwilodag	2. 3 Resedagar
23 Hwilodag	12 Resedag	4 Tammela
24 Resedag	13 Sahalax	5 Casus från Kikala och
25 Lempelä	14 Resedag	reses
26 Resedag	15 Pelkänä	6 Somero
27 Birckala	16 Resedag	7 Resedag
28 Resedag	17 Säxmäki	8 Nyby
29 Messuby	18 Hwilodag	9 reses hem
30. 31 Resedagar	19 Resedag	

J Stockholm ophandlas:

1. En Tunna rätt goda hwita ärter, til utsäde tjänlige.
 2:o. 8 Kappor stora bruna Holländska ärter, lijkaledes til utsäde ämnade.
 3:o. Twå goda rökta Laxar, a 15: och 18: s:a 33: d:r.

Hos någon pålitelig Trädgårdsmästare:

1 lod. Blomkålsfröo	14: D.
1½ D:o Hufwud Sallats	3: 24 ·/.
4 skålp. Socker Ärter, af de största, tidiga och swartprickiga ..	14: D.
5 skålp. Tyska Bönor	10: D.
50 stycken goda Sparisrotter	9: D.
Af andra rarare Fröosorter, til nytta och prydnad i en Trädgård. tjänlige, kunde ock åtskilligt ophandlas	4: D:r 16
	55: 8

C. F. M.

P. S. Emot all förmodan har fartyget sluppit så när til staden, at paquettet och ärterne äro ophämtade. Framdeles är det onödigt, at du, som nu skedt, skickar alla små räkningar til mig, utan blir det nog, at jag får summarisk förteckning på dina utgiffter. Hälsa B:r och S:r Lundberg och din lilla Camrat hiertel.

Kirjeen vastaanottajan käsialalla lisätty: — Med mottagarens handstil tillagt: Frösorterne och Laxarne jämte räkning med Skepparen Corpolander öfversände den 22. Octobr: 1766.

75. Min Käre Son.

Dit förra bref skickade jag strax ut til Inspectoren Rahm, som lärer rätta sig däreffter, och innehålla med all ophandling af wirke til bygnaden, til dess hans Husbondes ytterligare ordres och den låfwade rijtningen hinna hijtkomma. Berätta detta för B:r Paleen, och bed honom äntel. med första swara på mina bref, och effter all förmåga uträtta det, hwarom jag honom anmodat.

För din nyårs lyckönskan i det sednare brefwet tackar jag mycket. Gud förläne ock dig i detta året och länge häreffter alt det som kan göra dit tilstånd i andelig och timmelig måtta lycksaligt!

En, wid namn Söderbom, om jag rätt mins, skall hafwa af trycket utgifwit en beskrifning öfwer sit lidande under 10. årig lands-

flychtighet, sedan han 1756. blef relegerad. Denne ophandlar du för mig, och jämwäl den utkomna skrifften, som bestrider Prästernas rättighet til tionde af Säterier. Bägge piecerne får jag i währ öfwer, ty det wore en onödig kostnad, at skicka dem med påsten.

J mårgon bittida anträder jag i Herrans namn min resa. Prof. Kalm blir min följeslagare. Wårcken har lagt sig, doch är jag icke utan fruchtan för recidive, i synnerhet om sträng wäderlek infaller. Guds nådiga bijstånd, som jag i all min listid ärfarit, liter jag ock nu tryggeligen uppå.

J Martii månad, då jag kommer hem, låter du mig weta din cassas tilstånd, med hwilken imellertid sparsamt hushålles. Hälsa B:r Lundberg och hans wärda hus.

Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 9 Jan. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom. Stockholm d. 9. Febr. 1767. Besv. d. 13. D:o.

76.

Min Käre Son.

Under min nu i Herrans namn til slut bragta resa bekom jag 2:ne dine bref, och et wäntade på mig wid hemkomsten. Det är mig hiertel. kärt, at du haftt hälsan, och genom dygd och flit alt mer förwärfwar dine Förmäns gunst. Lijkaledes fägnar det mig, at apparence sig företeer til någon fastare fot och tour för dig i Kongl. Cancelliet. Därwid bör du wara waksam; och som det näppel. lærer ske utan accord, så wil jag, som håller all ting ospardt til din fortkåmst, wara betänckt om medel därtil, så framt wilkoren blifwa skälige och billiga.

J fall du kan giöra dig säker om snar befordran innom Cancelliet, så blir det indifferent, antingen du begär prolongation på permissionen från Håfrätten härstädes, eller icke. Gärna såge jag dig hos mig här i sommar några weckor; men det är icke rådeligit, at wid sådane sig företeende öppningar wara bårta. Om därmed går fort, kunde du sedan begära låf, at resa hijt öfwer.

Härjämte öfwersänder jag åter i bref til B:r Lundberg några penningar til din tjenst. Hushålla sparsamt, och lät mig wid tillfälle få summarisk räkning öfwer dina utgiffter.

Min resa har varit rätt swår och äfwentyrlik. Opasslig begaf jag mig til wägs, och på första visitationsstället siuknade Notarien Johnsonson, så at han måste wända tillbaka. Och ehuru jag strax antog en ung Magister i stället, war han lijkwäl så owan wid det arbetet, at jag hela wägen fått sielf giöra drygaste delen af Notarii syslan.

Under den stränga kölden i Januarii månad, och i synnerhet d. 22. då förrätningen war i Wesilax, förkylde jag mig, så at jag fick en ganska häfttig anstöt af Sten. Här war intet annat råd, än at sluta arbetet, och wända om tillbaka. Men den Högste lindrade smärtan så, då jag rest 5 mil åt Åbo, at jag åter kunde fortsätta och til slut bringa visitationen, utan at något ställe blef förbigångit eller försummat. Mot slutet wille ock meenföre, i synnerhet på siöarne, infinna sig.

Wi sakne nu flera påster öfwer hafwet. Gud wälsigne och uppehålle dig! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 19. Martii. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm den 3. April s:å: Besvarades den 10. d:o.

77.

Min Käre Son.

Du bör tacka Gud, som, til en Honom behagelig tid, behagat förlänga min lefnad, och återskäncka dig en huld Fader. Jag har å nyo varit utställd för ganska swåra och äfwentyrliga påföljder af min ådragna förkylning; men har nu genom den Högstes nåd hopp om en lyckelig restitution.

Effter lång wäntan fingo wi nyl. några påster öfwer hafwet, då jag ärhölt twänne dina bref, och et har jag fått norromkring. D. 19. Martii berättade jag dig om min hemkomst, och öfwersände i samma omslag några penningar för dig til Bror Lundberg. Jag häppas, at det brefwet redan är riktigt framkommit.

Så wäl då som nu har jag gifwit B:r Paleen frihet, at sluta accord för dig, och låfwat, at strax honorera hans utfästelse. Ju snarare och fördelachtigare detta dit engagement kan ske, ju bättre är det. För mycken modestie är i wår tid icke brukelig. Om man kan giöra sig wiss på skyndsam framgång i detta förslaget, är ytter-

ligare permissions begärande af Kongl. HåfRätten härstädes mindre nödig. Jag skall närmare rådlägga därom med B:r Jusleen.

När denna din befordran gått lyckel. för sig, såge jag gärna, om du kunde ärhålla på en kårt tid permission at resa hijt öfwer och hälst såge jag, om du kunde i B:r Paleens följe öfwerkomma. Men innan saken hunnit til slut, är icke rådeligit, at absentera sig.

Påminn i Cammarexpeditionen om Caxkerta Boernas af Landshöfdingen och Consistorio understödda ansöknings afgörande angående collect til sin nya Stenkyrckia. Utan sådan hjelp stadnar nu arbetet, som är halfgiordt, aldeles af. Bed i synnerhet Kongl. Secreteraren Sernander härom. Jag skall skrifwa honom til, så snart jag slutit mit watndrickande och hälsan stadgar sig. Jmellertid har min Medicus förbudit mig skrifwande och läsande. Hälsa dit käre Wårdsfolck, och andra bekanta från din trogne fader

Åbo, d. 9. Apr. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockholm d. 29. Apr. Besv. d. 1. Maji s:å.

78.

Min Käre Son.

Jag har åter, Gudi låf! öfwerwunnit min anstöt; håppas ock framdeles blifwa fri för recidiver, när vår Herre gifwer warm luftt, at man kan röra sig, och får grönt af jorden at förtära.

Alt för illa wore det, om det fagra hopp man giordt sig om något insteg för dig i Cancelliet, skulle i födseln förqwäfwat. Jag wet icke at Riksens Ständer giordt någon reforme och indragning, hwad de mindre syslorne i Cancelliet angår. Så länge någon apparence är, måste man poussera saken så långt man kan.

Jmellertid har jag lagt inn för dig om et års prolongation på permissionen från HåfRätten, och twiflar icke, at den bijfalles. Præsidenten gjorde mig wid det tillfället den compliment, at HåfRätten icke väntar dig, som sin auscultant, hijt tillbaka.

Det är wäl, at du brukar opmärksamhet på vårt Lazareths fördel wid de där fallande böterne. Men jag ser för flere orsakers skull helre, at utslagen afgå til wederbörande Landshöfdinge, i synnerhet, som Han ändå skall hafwa omak med böternes uttagande. Af de tre utslag, som du tilsändt mig, lära allenast adv. Kasks böter af d. 20 Martii 1767 komma detta Lazareth til goda. Hwad Aganders

angår af d. 14 Aug. 66. torde de tilflyta det Lazareth, som i Österbotn skal oprättas. Men Bröyers böter, d. 11 Martii detta år för obefogade beswär öfwer Consistorium i Borgo, synas naturl. tilhöra det Lazarethet, som Borgo Stifft fått tilstånd at inrätta, ehuru därmed ingen början ännu är giord. J utslaget står wäl, at hälfften af böterne tilhöra *det i Åbo inrättade Lazareth*. Men jag är icke wiss på, om icke sådant är en miss skrifning af dig, hwartil mig anledning gifwer, at de orden: *i Åbo*, äro underraderade.

Jag wågar altså icke utgifwa denna afskrift innan du tilförlåtel. underrättar mig, huru härmed hänger tillhoppa.

Förklaringen öfwer Mag. Zidéns beswär afgick härifrån redan d. 11 Martii, och måste således nu wara framkommen.

H:r HofRådet Arckenholtz måste du äntel. hälsa uppå. Äfwen bör du någon gång med bref opwakta H. Landshöfdingen Raab, om det ei redan skedt.

Fruchta Gud, och wandra i hans wägar, ty slikom skall på sidstone wäl gå. Framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 21. Apr. 67.

C. F. Mennander.

P. S. Här berättas, at wår Pelegrim, Wilhelm Ross skall wara återkommen, antingen på Stockholm eller Götheborg. Gör dig här-om underrättad, som kan bäst ske antingen af D. Nenzen wid Fransöska Kyrckian, eller af unge handelsmannen Hebbe, som warit i Levanten, och kan råkas om middagarne på Stortårget.

Ankom i Stockholm d. 29. Apr. Besvarades d. 1. maji s:å.

79.

Min Käre Son.

Några weckor hafwa wi åter saknat påsterna öfwer hafwet, af hwilcka twänne nu ankommo, och medbragte dit bref af d. 24 Apr. hwaraf jag med fägnad ser, at du har genom Guds nåd hälsan.

Min begynner ock at åter stadga sig, men måste rätt wahrsamt handteras. Til des bijbehållande och för motions skull har jag nu på ålderdomen begynt lära mig swarfwa. Appareillen därtill har jag opstält i din cammare, doch med mycken protest af Jung-

frun, som frågat, hwar Herr Secreteraren, den hon väntar hem och offta drömmer om, häreffter skall bo? Jag har knapt kunnat blidka henne med det löfftet, at omsorgen blir min för Secreterarens logemente.

Du måste flitigt påminna B:r Paleen och andre dina gynnare, at effter all möjlighet arbeta för dig til något fastare instegs ärhållande. Gånge sedan härmed som Gud behagar, så kan du i sommar på permission komma hem til någon tid, at hwila op dig från arbetet, hwarmed jag har anledning til tro, at du nog ifrigt angripit dig; hwilcket är wäl nog, men kan om man däri går för långt, i förtid utnöta både sinnets och kroppens kraffter.

Så framt du icke får tillfälle, at följa med B:r Paleen hijt öfwer, kan med något af våra fartyg resan företagas. Siöfärden är beqwämbligare, och mindre kåstsam. Du har intet équipage, at resa påstwägen, icke heller sällskap, hwarutom den wandringen wore både äfwentyrlig och ledsam.

Wid din räkning har jag intet at påminna. Det är wäl at du begynner få små förtjänster. Jag håppas at de ökas, då du hinner blifwa mera känd, och förwärfwa förtroende.

Kongl. Bibliothekets Lärda Tidningar, af hwileka jag redan har den första, doch utan titelblad, köper du op för mig, äfwen så Lönboms weckoskrifft, samt det så kallade nya och gamla. Continuationen af så wäl Riksdags- som Salvii lärda Tidningar glömmes icke. Andra nu i winter utkomna Riksdagshandlingar, som kunna wara interessante, som: Protocollet i Exped:s Deputat:n wid wederlagssakens förehafwande, den på 6 ark utkomna berättelsen i Rutströms sak, etc, väntar jag ock öfwer. Jämwäl continuationen af wetenskaps Acad:s handlingar och tal, hwad däraf sedan min afresa utkommit. Jag har til och med andra qvartalet 1766. Hans Excell:s Löwenhielms tal, som swaret på frågan om Tegeltilwärccking utan bränning, finnes ock redan här.

Til dessa utgiffters bestridande följer här hos en transp. sedel stor 100 D:r K:mt.

Hos Lochner och Ulfven förnimmer du, om de fått inn nya böcker, och, så framt cathaloguer på dem finnas, öfwersänder du en til mig. J synnerhet har jag nödigt at weta, om nu hos dem finnas continuationer af de arbeten, som jag förut tillhandlat mig.

Jag förönskar dig Guds wälsignelse och milda beskydd, samt med all ömhet framhärddar din trogne fader,

Åbo, d. 7. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

P. S. B:r Lambergs Riksdags predikan skaffar du mig, och tager emot af Kongl. Håf Predikanten Stricker samt Secr. Gahm, hwad de behaga til mig öfwersända.

Ankom i Stockholm d. 16. maji s:å. Besv: d. 22. d:o.

80.

Min Käre Son.

Närlagde Resebeskrifnings tome återställer du til H. Ulf, så wida jag den förut bekommit, och det lilla paquettet lefwereres til H. Håf Predikanten Stricker. Med Corplander kan du nu återsända, hwad som för mig är samlat.

Gud ware med dig! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 10. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

Bekom i Stockholm d. 21. maji uti et paquett från Corpolandens Fartyg. Besvarades d. 22. maji.

81.

Min Käre Son.

Din åstundade permission från Kongl. HåfRätten följer härjemte. Med Skepparen Corplander öfwersände jag et paquet med skriffter til Ulfven och Stricker, adresserat til dig. J anseende til den goda winden är han wäl redan framkommen. Af B:r Paléen har jag ingen rad fått, och wet således icke, huru det lider med hans hijtresa, icke heller, om du blir honom följachtig, eller om han pröfwar rådeligare, at du i afseende på någon exspectance, där qwarblifwer. J Landshöfd:n Boyes lähn söker Widbom en Häräds-skrifware sysla, och lærer antingen redan wara eller säkert blifwa på förslag opfärd.

Jbland annat du för mig opköper, blifwer och nu den nyl. annonserade 1:a tomen af D. Celsii Kyrckiohistoria.

Gud wälsigne dig! Hälsa alla wänner och gynnare. Framhärddar din trogne fader,

Åbo, d. 18. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockh. d. 25. d:o. Besvarades d. 29. d:o.

82. Min Käre Son.

Gud ware ärad, som lyckeligen hulpit dig öfwer hafwet. Resan är förmodeligen sedan utan hinder fortsatt, och du längesedan framkommen til bestämd ort.

Din Bureau kunde icke afsändas med Nordstén, emedan dina kläder, som däri skulle läggas, icke hunno blifwa färdiga från Skraddaren, den skall öfwerfölja med Corplander, som endera dagen afreser, och får jämwäl Smöret med sig, hwilcket du til Paleens och dit goda wärdsfolck lefwererar.

Jag får wäl snart höra om de Commissioners wärckställande som du fått, Ulfwen har redan afsändt til mig några böcker, och flere, effter en liten opsats, har jag af honom begärt, den du emballerade af honom emottager, och, jämte det öfriga, med något fartyg hijt-försänder.

Lät weta, huru du mår, och hwad som ellies där passerar. Hälsa alla bekanta.

Gud ware med dig! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 18 7bris, 1767.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockh. d. 26. d:o. Besv. d. 29. d:o.

83. Min Käre Son.

Twänne dine skrifwelser har jag ärhållit, och fagnar det mig hierteligen, at du mår wäl, och begynner åter wänja dig wid Stockholmska climatet.

Så omständelig styfwers räkning, som den är, hwilcken du författat öfwer reseutgiffterne, behöfwer du icke framdeles til mig öfwersända. Nog af, at den blir summarisk. Men om du wil och hinner för dig sielf annotera stort och smått, har det nytta med sig; ty sinnet wänjes därigenom til ordentelighet och hushålning.

Nu beställer du ett dussin Mat- och et dito Théskedar, samt af Engelskt Tenn två wackra teriner. Bäggestädes prutas til det nogaste, och skyndas så med arbetet, at de kunna med något af höstfartygen, och hälst med Corplanders, hijtsändas. Han är nu resefärdig, och skaffades i går din bureau och Smöret til honom ombord.

Med Tallrickarne får det anstå. Men en Spegel med förgylt rahm och tvåarmig Lampette ophandlas, hwilcka tillhopa betingas til circa 50. a 60. plåtar. Sedan måste säljaren låta förfärdiga låda och nedlägga dem.

Hos Bokförelaren Lochner tager du ut:

Elffte tomen af *Vollständige erklärung der heil. Schriftt, mit anmerckungen der Engländer, von Dietelmair.*

Item trettionde tomen af *Semlers übersetzung der algemeinen Welthistorie.*

Ock som jag icke brukat räkningar på tid med honom, kunde dessa strax effter nogaste prutning betalas. Men Ulfvens räkning får wara obetalt, til des jag får den af honom. Doch uttagas och nu med fartygen hijtsändas de böcker som jag af honom begärt.

Secreteraren Gahm har jag anmodat, at inropa några böcker för mig på D. Celsii snart skeende auction, och anwijst honom, at lefwerera dem til dig, och där taga penningar til detta behofwet.

Första tomen Ruthströms religions process måste wäl ock pränumereras uppå. Stats journalen kan ock för mig tagas. Då du låter afhämta continuationen af Lärda Tidningarne, så glömm icke at begära titelbladet och registret för i fiol.

Skeden du skrifwer om, har hwarcken warit i detta hus, icke heller weta Paleens Kock och dräng, eller Skepparen af den något. Du måste altså låta förfärdiga en annan dylijk i den förkommas ställe.

Som de penningar du hade med dig til mina behof, omöjeligen förslå til hela denna bråtan, så följer härjämte tils widare en transportsedel, stor 450 D. 24 ·/: K:mt.

Paléen, Fadren, har en tid warit Febricitant, och det rätt illa. Nu repar han sig, Gudi låf! dageligen, och synes wara utom all fahra.

Gud förläne dig all andelig och timmelig sällhet! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 25. 7bris 67.

C. F. Mennander.

P. S. J dag sker här husesyn af några Magistrats Personer med nödige handtwärckare, i Landshöfdingens och Consistorii fullmäktiges närwaro, då jag får antwarda gården under Domkyrckio Sysselmannens wård.

Apostille. Vice Pastoren Wirtzenius här wid Finska Församln har åtskilliga klagomål för sig öfwer Consistorium, bijträdd, som det förliudes, förnämligast af Rådmanen Juslén. Något torde däraf måtta personelt åt mig. Om dylika saker öfwerkomma, så lät mig weta hufwudinnehållet af dem, så framt de icke strax communiceras.

Ankom och besvarades i Stockholm d. 2. Octobr.

84.

Min Käre Son.

Det är ännu aldeles owist, om någon sådan öpning existerar, som du skrifwer om. Ätminstone går därmed nog ut på tiden, och måste B:r Eric, förän det bytet hijt kan göras, wara Cancellist.

Tack för den öfwersända skrifften, den är rätt qwick, men därjämte nog dristig, och, effter tidens smak, späckad med bons mots på Prästers och Prälaters deponce. Jag twiflar om du rätt gissat des auctor. J mina föregående bref, såsom ock i den optekningen jag wid afresan lämnade dig, tror jag mig redan hafwa påmint om alt, som jag åstundar i höst få från Stockholm hijt öfwer. Det enda lägger jag nu til, at et exemplar af Prof Psalmbokens 2:re del kan och för mig opköpas. Så snart möjligt blifwer, öfwersänder du räkningen öfwer det, som til mina behof blifwer utlagt. Jag förmodar, at våra fartyg nu äro i Stockholm, så wida de, effter långt motwäder, nu 2. a 3. dagar hafft en strykande wind.

Hälsa dit goda och ömma Wärdsfolck, samt hela Paléens hus och andra bekanta. Under all sällhets förönskan til siäl och kropp, framhårdar jag din trogne fader,

Åbo, d. 29. 7bris, 1767.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockholm d. 5. Octobr. Beswaradt d. 8 d:o.

85.

Min Käre Son.

Twänne dine bref har jag fått, hwilcka fägnat mig med under rättelse om din wälmåga.

Du gör rätt och wäl däri, at du kastar omsorgen för din framtid på wår Herre, ty Han är i alt åliggande wår säkra och enda till-

flycht. Men därjämte får man icke försumma, hwad til ens bästa kan tjäna. Wid någon förefallande öfning eller accord måste du altså hålla dig framme, hwarwid, ibland annat, til motive kan brukas, at du icke täncker länge ligga andre i wägen wid det wärcket, utan snart söka någon flytning hijt til Finland. Jag håppas, at dine Förmän äro dig benägne, i synnerhet Hans Excellence Löfwenhielm och Rozir. Dine medexpectanter kunde icke heller hafwa orsak at klaga, så wida, om jag rätt mins, allenast en eller annan månad gör skilnad er emellan. Lagman Paleens declaration, at för sin Son endast med dig gå i accord, torde och hafwa sin nytta.

Jag har sagt til Consistorii Notarien Chytræus, at han skulle swara Rector Rönigk angående Profpsalmböckerne, som ock lärere wara skedt. Man hade wäntat af H:r Committerade sielfwe någon närmare detaille i den delen.

Med sine beswär öfwer Lemo Pastorat skall Wirzenius hafwa för seent inkommit, så at om dem hwarcken kan eller behöfwer påminnas. Utan frågan war, om han nu nyligen inkommit med några klagopuncter i andra mål.

Af dit sidsta bref ser jag, at Corplander lyckel. framkommit, samt at du håppas få alt hwad bestält är, färdigt til hans återresa. Som penningarne icke ännu torde aldeles förslå, så följer här hos åter en 50 pl:s sedel. Twänne assiette skedar, något större än de wanliga matskedarne, skulle här ännu behöfwes, om cassan så tilsäger. Räkning öfwer alt sammans wäntar jag med första, på det, at i fall mera penningar skulle behöfwes, de kunna öfwermitteras, innan menföre blir i hafwet, och påstgången osäkrare. Jag kommer icke ihog, om jag förut averterat dig, at i fall Secret:n Gahm skulle requirera några penningar til en bokhandel han åtagit sig för mig på D. Celsii auction, du låter honom få hwad han begärer.

Jag ser af aviserne, at Direct:n Salvius låtit trycka en catalogue på böcker dem han wil utlåna eller försälja. Et exemplar där af skickar du med de andra skriffterne.

Hälsa H. Secret:n von Troil, och tacka för des bref, hwaruppå jag med det första skal swara.

Jag är nyss återkommen från Sagu, under hwilcken resa jag hälsade på B:r Paleen på Wiksberg, som nu är aldeles restituerad, och lägger grundwalen til den ena flygelbyggnaden.

Gud giöre din lefnad säll och wälsignad!

Jag framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 13 8bris 67.

C. F. Mennander.

Ank. St:holm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

P. S. Påminn åter wid tillfälle om collecten för Satava nya Capellkyrckia af sten, som lämnar halfbygd, om de icke få hielp, de äro så fåå och fattige.

86.

Min Käre Son.

Som jag af din skrifwelse d. 13 hujus finner, at penningarne ännu icke förslå til de för mig skeende ophandlingarne, ehuru jag nyl. öfwersände en 50 pl:rs sedel, som nu lærer wara framkommen, så följer åter här hos en sedel, stor 356 D. 8 \cdot /. K:mt, som icke allenast fyller bristen, utan ock förslår til de böckers betalande, som Secr:n Gahm för mig på auctionen inropar; och det, som jag förmodar, så, at något til dina behof lærer öfwerblifwa. Dessa kunna och böra icke stiga högt, då du är försedd med husrum, kåst och kläder. En och annan nyttig bok kan du wäl för dig opköpa, när de träffas för godt köp; men i den depencen bör man icke heller gå för långt, hålst du redan äger däraf et wackert förråd, och syslorne icke torde lämna många lediga stunder at studera på.

Om Gahmen fastnar för min räkning för några böcker, såge jag giärna, at ock de kunde än i höst hijt öfwersändas.

Många genom de swåra stormerna timade siöskador talas här om. Et Pargas fartyg är wist förlorat, och 2. andra har man ännu icke säkerhet om.

De Animadversiones in descriptionem Sueciæ Wexionii, som Herr Etats Secreteraren Benzelstierna förmält om, måste wara et manuscript, som jag aldrig sedt; ty något sådant tryckt wärck wet jag icke wara utkommit.

Din Rijtmästaren gifna moral har haft förträffelig effect, ty alt sedan har han icke försummat sine scholairer, och dagel. hållit här middag til godo.

J torsdag skal Lemo Stina, wid hwars förläfning du war et förnämt witne, här stå brud.

Jag är beständigt med faderlig ömhet och under önskan af all sällhet Din trogne fader,

Åbo, d. 20. 8bris. 1767.

C. F. Mennander.

P. S. Förmäl min Respect hos B:r Lundberg och cousine, samt i Paleens hus.

Ankom Stockholm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

87.

Min Käre Son.

Dina och andras räkningar, öfwer de til mina behof skedda utläggningarne har jag fått, men ännu är intet fartyg hemkommit, ehuru wäderleken här mästendels wisat sig favorabel nog. Jag håppas at penningarne, som til dig blifwit öfwerstyrde, äro framkomne, och wäntar sluträkning, så wäl på min enskijlta Conto, hwarwid hwad Gahmen kan behöfwa, ännu är mig obekant; som ock öfwer din proprie cassas tilstånd.

Här blir ganska knapp tillgång på penningar. Ty Säden, som är det enda man har at til pennings förwandla, frågas aldeles icke effter. Och ehuruwäl köpmannawahror merendels stå wid sit gamla prijs, hafwa doch landtmanna producter ansenligen fallit. Tiden wisar, om dessa äro goda eller onda tekn. Hwad du nödigt behöfwer, måste doch besörjas, och skall icke tryta.

Häreffter måste du, om icke synnerliga hinder komma i wägen, åtminstone en gång hwar wecka eller hwarannan påstdag, skrifwa mig til, och låta weta dit tillstånd. Om några små curieuse skriffter utkomma, kunna de med posten hijtförsändas, och du då allenast i couvertet med par ord gifwa wid handen, huru du mår. Om jag icke så flitigt skrifwer, som jag nu af dig äskar, härrör det af mina syslor, som ock däraf at här förefalla mindre ämnen och föränderligheter at skrifwa om, än där kunna och pläga sig til-draga.

Förmäl wid tilfälle hos H. Secret. Sernander min hälsning, och påminn åter om Caxkerta collectsaken, såsom ock om Lectoren Rosses afskeds expedierande, hwartil han nyl. i underdånighet är anmäld. Älska och fruchta Gud för al ting, så går dig alt wäl i hand, hwileket önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 27. 8bris. 67.

C. F. Mennander.

P. S. Nu på stunden får jag höra, at Corplander skall i går qwälls wara kommen på redden.

Ank. Stockh. d. 9. Nov. Besv. d. 10. d:o.

88.

Min Käre Son.

Twänne dina bref äro handfångne; så har ock Saarman anländt. Alt hwad du bestält, är wäl giordt, och til nöjes.

Den 18:de tomen af Engelska Bibelarbetet, som Bokföraren Lochner utan någon requisition hijtsändt, har jag redan af honom bekommit i fiol höstas. Detta bör du strax berätta honom, och at denna doupletten blifwer återsänd, hwilcket lijkwäl, sedan nu sjöfarten häremellan afstadnat, icke kan ske förr än nästa währ, då jag däremot af honom wäntar antingen den ännu återstående 19:de tomen, om den til dess kommer ut, eller ock någon annan i wärde häremot swarande god bok.

Af de härhos följande 100. plåtar betalar du til Direct:n Ulf 430. D:r K:mt, och låter honom så fullt quittera närlagde räkning, den jag återförwäntar. Jag återställer honom i währ die allgemeine deutsche Bibliothek, som utan min begäran hijtkommit, och wisar i närlagde bref orsakerne til den öfriga afprutningen.

Hwad jag gissat, är händt, at det neml. går trögt med betalningen för de böcker, som du åt Lagm. Paleen berättade dig hafwa hos Ulfven uttagit. Han har nu påmint L. om 647 D:rs betalande. Och ehuru wäl jag icke twiflar därpå, at saken får sin richtighet, flyter likwäl däraf för dig den nyttiga och nödiga moralen, at icke gifwa dig i ophandlingar och än mindre i cautioner, för andra. Offta märckelig skada, men alltid förtret, äro interesset af en sådan godhiertenhet. Experto crede.

Af utkommande böcker och skriffter ophandlar du framdeles för mig inga andra, än continuationer af dem, til hwilcka jag redan har början; och sådant, som kan wara synnerl. qwicket eller märkwärdigt. Åtskilligt gifwes ut, som är föga wärdt med. Så opfyller aldrig den nya Svenska Argus sin företrädares fotspar. Hjertel. önskar jag åt Landsh:n Raab den lediga Präsidents syslan. Det oprättade förslaget tyckes gifwa för honom mycket hopp.

Mycken nytta kan du hafwa af de öfningar, som du med några Cammerater företagit dig, om de associerade äro oplyste och dygdige,

samt edra arbets ämnen nyttiga. Satyriska afhandlingar, hwaruppå dit portrait stöter, dåga icke stort. Man har nog widt fält, at ellies wisa qwickhet och insicht.

Det kommer på dig ann, om du wil wisa din tacksamhet för trogen information mot Prof. Bilmark med en liten brudskriftt; men hwarecken dag eller månad til bröllopet wet jag gifwa wid handen; är ock okunnig om någon tid därtill ännu är berammad. Han har icke giordt mig därom förtroende, och jag kan icke fråga däreffter; ty det torde så uttydas, som skyndade jag på hans flytning ur mit hus.

Mag. Pryss är nu ganska swag, och lærer icke hafwa många dagar til bästa. Bedröfl:t är, at han hela siukdoms tiden föga tänckt på ewigheten, Gud oplyse honom! Achta dig för al ting för omgånge med wår tids så kallade stora men förblindande andar.

Jnga animadversioner har Wexionius utgifwit öfwer sin historia Sveciae, utan lærer härmed förstås sielfwa denna boken, som i disputationer framkommit. Den är här på orten nog sällsynt, men plägar offta möta på auctionerne i Stockholm.

Gud wälsigne dig i Sit beskydd! Jag är din trogne fader

Åbo, d. 3. Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom Stockh. d. 9. d:o. Besv. d. 10. d:o.

89.

Min Käre Son.

Kongl. Secreteraren Noréen har berättat til B:r Paléen, at han är sinnad taga afsked. Och som därigenom rörelse blir wid wärcket, måste du söka, at wid det tilfället få första insteget til Copist. Omkåstnaden därwid är jag beredd uppå. Paléen tror, at den torde stiga lijka högt, som han betalte för sin Son. Det är nog drygt, men kan icke hielpa, allenast du kommer i touren. Jag skrifwer i närlagde om denna sak til H. stats Secr:n Rosir, och lämnar den i hans händer. Med detta bref opwaktar du honom strax, och tar hans råd, samt ellies på alt möjel:t sätt bewakar din wälfärd. B:r Paleen skrifwer ock så wäl honom som HH. Justitie Cancelleren härom till.

Twänne dine bref har jag åter fått; men Skepparen Anstén och des medhafwande saker äro icke ännu ankomne.

B:r Paleen kan för sin bygnads och andra utgiffters skull icke härifrån liqvidera med Dir:n Ulf om des fordran, utan låfwar giöra det, när han nästa winter eller währ kommer til Stockholm. Detta berättar jag honom, och återsänder hans assignation i när-lagde bref, som du honom tilställer.

Lijkaledes aflämnar du brefwet til H. Öfwerhåf. Pr. Enebom.

Gud gifwe dig lycka och wälsignelse! Hälsa dit goda wärdsfolck och Paleenska huset. Jag framhärदार Din trogne fader,

Åbo, d. 13 Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom Stockh. d. 20. d:o. Besv. d. 24. d:o.

90.

Min Käre Son.

Jag gratulerar dig hjertel. til den förmånen, at blifwa känd och brukad i Kongl. LagCommissionen. Öfwerläggningarne därstädes, som gå på Lagarnes constitution och grunder, måste för en ung Jurist wara mycket instructive at åhöra. Men samla icke mera arbete på dig, än du med heder och utan kraffternas förslitning kan gå ut med, du har lätt wid at arbeta; men bör bruka denna Skaparens skänck med måtta, så at icke en för trälsam ungdoms tid må föda af sig en bräckelig mannaålder och ålderdom.

Ställ dig synnerhet inn hos H. Revis. Secreteraren Roselius, och wore ei så galit, om du, som är därtill så nära slächtinge som någon annan, kunde blifwa hans arfwinge, så framt icke just ex asse, hwilcket wore försett stycke, doch til hans Bibliothek, som jag hördt wara i Europæiska Lagsamlingar rätt ansenligit. När Gubben någon gång är wid rätt godt lynne, kunde du wåga begära, at få se det.

Högeligen längtar jag få höra, huru det går med Noreenska afskedstagandet, hwarom jag sidst skref, och om det blir möjeligit för dig, at därwid winna det första reella insteget.

Lät mig weta, huru din cassa förhåller sig, och huru länge du tror dig därmed komma til rätta. Som menförstiden nu snart infaller, då påsterna börja gå osäkert och långsamt, måste i god tid föranstaltas om penningar, i fall du befarar brist. Jag håppas lijkwäl, at B:r Lundberg, som högel. hälsas, bijspringer dig, i fall nöden så i hast skulle kräfwa.

Jag måste ännu påminna om det, som jag wet dig giöra, för din egen wälfärds skull, utan påminnelse, at du neml. är waksam och drifwande, til at wid den förestående öppningen ärhålla Copistsyslan. H. StatsSecret:n Rosir lærer därutinnan med råd och dåd gå dig tilhanda.

Skepparen Anstén är nu hemkommen, och berömmar mycket din hjälpsamhet emot honom. Han har tillika bedt mig skrifwa dig til om ytterligare påminnelse, at hans sak kunde snart komma til godt slut. Om därmed så hänger tilsammans, som han berättat, wore det ömkeligt, om han därigenom blefwe för all sin tid olyckelig.

Under önskan om hälsa och wälgång framhårdar din trogne fader
Åbo, d. 20. Nov. 1767. C. F. Mennander.

Nu på stunden skickade Anstén sit bref hijt, som härhos följer.
Ankom i Stockh. d. 29. Novembr. Besv. d. 4. Decembr.

91.

Min Käre Son.

Jag förmärcker af dit bref d. 17 hujus, at du har hopp om, til at komma i det förestående Noréenska accordet, samt at penningarne böra wara i beredskap. Det första sig företeende tillfället, at således få insteg, bör ingalunda försummas; men at i hast, i synnerhet denna årsens tid, få penningar öfwer, blir en stor swårighet. Min förskrifning kan jag, effter dit förslag, imellertid icke gifwa, så länge jag icke wet summans quantum, tiden när den behöfwes, och wilkoren, som i anseende til interesset, af långifwaren kunna prætenderas. Owist kan ock wara, om den honoreras.

Det bästa rådet, som mig nu infaller, är, at jag skal låta dig hos B:r Lundberg få uttaga en statscontoirets obligation med Banquens accept på 12,000 D. den du kan, när så behöfwes, på någon tid pantsätta på något säkert ställe för den betingade accordssumman.

Jag opskiuter til nästa påst, hwars ankomst du bör taga wahra uppå, at öfwersända B:r Lundbergs obligation, emot hwilcken du tillbyter dig ofwannämnde statscontoirets förskrifning. Ty jag torde, med den snart ankommande påsten, antingen af H. stats

Secreteraren Rosir eller dig få närmare weta omständigheterna af de förestående öppningarne.

Till dess jag får närmare räkning om din Cassas tillstånd, följer härhos en 100 D:s sedel, hwarmed du lærer åtminstone kunna contentera Secr. Gahm för des nya auctions räkning. Böckerna tager du til dig, och förwahrar dem tils wahren kommer.

B:r Carl Hassel, som nu slutit sit vicariat för Hărădsh:n Gripenberg, och är nu som bäst hos mig, låter mycket hälsa. Jag framhărădar Din trogne fader,

Åbo, d. 24. Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockh. d. 1. Decembr. Besv. d. 4. d:o.

92.

Min Käre Son.

Effter mit löffte med sidsta påst följer nu härjämte H. Commissarien Lundbergs depositions skriffte på en stats Contoires obligation, stor 12,000 D:r K:mt, den du emot hans obligations återställande emottager, och wäl förwarar.

När du kan komma til accord, och därtil behöfwa penningar, pantsätter du den i något säkert handelshus, och hälst hos Grillens, för så stor summa, som nödig blifwer, samt til så lång tid, som ärfordras, at härifrån kunna öfwerstyra de requirerade penningarna i Bancosedlar. Då du tillika tager långifwarens förskrifning, at en sådan statscontoires obligation är för summan pantsatt. Wäl kan och bör du i tid höra dig före, hwarest emot en sådan säkerhet penningar kunna stå at lyftas; men det förstår sig sjelf, at de icke i wärcket opnegotieras mindre utgifwas, innan du är fullel:n säker om syslans ärhållande, och at ingen annan kan genom sit klander giöra dig förköp.

Jag tiltror dig jämwäl den försigtigheten, at denne stats Cont:s obligation icke gifwes i dens händer, som du contraherar med, icke heller nedsättes på något sådant ställe, där man icke äger full säkerhet at, då penningarna ankomma, få den tillbaka.

Så snart jag får weta summans quantum, och kan med säkerhet härifrån öfwerstyra penningar, skall jag därom wara sorgfällig; så at den högsta tiden härtil kan behöfwas, och du wid penningarnas opnegotierande bör til deras återställande stipulera, blir, i anseende

til påstens owissa gång häremellan denna årstiden, 3. a 4. månader. Det billiga interesse, som för den tiden fordras, består jag gärna.

Ellies håller du dig i hufwudsaken til Herr stats Secret:n Rosirs råd; och i finance omständigheten, så framt den ei skulle lyckas hos Grillen, som jag likwäl förmodar, och du i tid bör tala med honom om, lærer B:r Lundberg af wanlig benägenhet gå dig tillhanda. Torde hända, at han sielf, på denna säkerheten och för den kårta tiden, som härtil behöfwes, kan och will bijspringa dig, då all annan omgång blifwer onödig.

Gud wälsigne dig! Jag är Din trogne fader,

Åbo, d. 27 Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockh. d. 4: Decembr. Besv. d: d:o.

93.

Min Käre Son.

Nu på stunden fick jag dit bref af d. 24 nästl. och finner deraf, at det ännu står i wida fältet, huruwida några tillfällen til accord förefalla, eller hwad hopp för dig kan wara, at blifwa i dem delaktig. Man bör lämna detta, som alt annat under den Högstes styrelse; men emellertid wara opmärksam på lofliga utvägar, at winna sin fortkomst i werlden. Jmellertid förmodar jag, at du nu fått twänne mine sidsta bref, det förra med en 100 D:r K:mts sedel, och det sednare, som war recommenderat, med B:r Lundbergs Depositions sedel på en stats Contoires obligation med Banquens accept, stor 12000 D. K:mt. Denna byter du ut emot sielfwa hufwudskrifften, som på det sorgfälligaste af dig til mine ytterligare ordres förwaras, och ingalunda til något annat bruk användes, än om i hast accordssumma skulle behöfwes, då därmed förfares på sätt, som jag i mit sidsta föreslagit.

Det är ganska owist, om Paleen effter des Faders förslag, kan winna flyttning hijt. Jag skall doch ytterligare tala med honom därom, när han härnäst kommer til staden.

Nu hafwe wi i några dagar, effter långwarigt och owanligit regn och slask, hafft en sträng köld, så at troligit är, at passen häremellan lägga sig, och påstgången blir trög och osäker. Jag hade önskat, at förut få weta din cassas tillstånd, och huru stor åderlätning Gahmens bokhandel däruti förorsakat. Men som jag icke fått

därom kunskap, har jag icke heller kunnat föranstalta om några penningars öfwersändande. Jmellertid håppas jag, at du antingen kan någon tid draga dig fram med det du har, eller ock får af B:r Lundberg förskått på det du nödwändigt kan behöfwa; hwarwid han lärer så mycket mindre hafwa betänckande, som det innan kårt skall tacksaml. blifwa betalt.

Under önskan om all andelig och timelig sällhet framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 1 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom. d. 12. d:o. Besv. d. 18 d:o.

94.

Min Käre Son.

J anseende til meenföret i hafwet, och påstens därpå härrörande sena gång har jag på 3. weckor icke skrifwit dig til. Jmellertid fingo wi nyligen emot förmodan tre påster, af hwilcka den sidsta fägnade mig med din skrifwelse af d. 4. hujus. Jag ser därpå, at B:r Lundbergs depositions sedel är dig tillhanda kommen, den du, effter min sidsta föreskrift, wäl förwarar, och icke förr eller til annat bruk employerar obligation, än när penningar til din fortkomst nödwändigt och säkert behöfwat. Herr stats Secret:n Rosir har låfwat, at i alla mål wara til din befordran behielpelig. Jag håppas ock, at dine öfrige Förmänn hafwa om dig god tancka, samt at du, genom dygd och flijt, den samma bijbehåller och förökar.

Lijkaledes finner jag af den medföljande hufwudräkningen, at din cassa ännu en tid, utan ny tillökning, kan begå sig. När wid denna tiden interessen utfalla, har du ock at af B:r Lundberg undfå för den samma någon förstärkning. Jag sade dig wid afresan härifrån, at du, som hushyra för kammaren under din frånwaro, skulle til honom offerera det saldo, som effter des räkning af d. 27 Martii sidstl. hos honom innestod, neml. 295. D.—2 $\frac{1}{2}$. K:mt. Däremot tilfaller dig det interesset, som belöper sig på de 3. månader du wistades här i Finland, som gör circa 100. plåtar. Men som jag ser, at du redan af honom bekommit 240. D:r, lærer du hafwa at ännu undfå wid pass 360. D. Således förmodar jag, at du til wåhren kan wäl hielpa dig fram, och dessförinnan får jag wäl weta, om botn skulle begynna synas i pungen. B:r Paléen wistas merendels på Wiksberg,

och kommer innan kårt at anträda sina Tingsresor norråt. Dessförrinnan får jag wäl tala med honom om den apparence som kan wara til hans Sons hijtflyttning, den jag doch föreställer mig som nog liten och owiss.

Intet annat nytt har jag härifrån at berätta, än at Fred. Pryss är afsomnad. Gud skall hafwa gifwit honom nåd, at de sidsta weckorne besinna och bereda sig på det stora steget från tiden i ewigheten, som han ock twänne resor communicerat.

Mag. Beckman, som nu är Präst, lärer innan kårt infinna sig i Stockholm och där råka dig. Med honom kan du skicka hijt continuationerne af nytt och gammalt etc. Förmodel. torde han ock få fram de af Secret. Gahm sidst köpte böcker.

Gud förläne dig en frögdefull helg, och med det snart ingående nya året förnyad nåd och wälsignelse i alt dit företagande! Hälsa dit goda Wårdsfolck. Jag är Din trogne fader,

Åbo, d. 18 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

P. S. När jag hade slutit brefwet, ankommo åter 2. påster, och med dem din skrifwelse af d. 11. hujus. På det du desto säkrare måtte komma ut med din cassa, som i brefwet förmält är, och hafwa tilgång at köpa, hwad du til natträck etc. behöfwer, följer åter här hos en Banco anwijsning, stor 246 D. 4 ½ ·/. K:mt. Men nu måste du ock wara hulpen in, på sommaren. All onödig handel af böcker och skrifter bör du undwika. Man har där altid tilfälle, at låna och effterse, hwad som kan behöfwat. Tillfällen kunna ock framdeles förefalla, då man får för intet eller godt köp det, som nu skulle mycket kåsta. Du har redan större bibliothek, än sielfwe premier ministern. Föda och kläder går för alt, och wäl är, när man dessa swåra tider på dem har tillgång. En ynglings flyttningar kunna blifwa mångahanda, och mycket råsk är honom til hinder.

Med närlagde bref skall du opwakta deras ägare, i synnerhet Præsiden Hermansson. Det är af mycken angelägenhet, och angår CammarCollegii och StatsContoires stadfästelse på det af mig ophandlade Biskopshuset. Jag ber honom om bijsånd, at det måtte ske i sådan form, at ingen effterräkning nu eller framdeles kan hafwa rum. Denna sak måste du i högbem:te Collegier bewaka och påyrcka. Til den ändan tala wid tillfälle med CammarRåden Rothlieb och Stierngranat, samt Stats Commissarierne Adlerberg och

Wirell, som alla äro mine gynnare. Landshöfdingen anmäler med denna påst målet i Collegierne.

Gud hälse dem, som mig hälsa. Påminn H. HåfRätsRådet Tollstedt om de Drotning Christinas bref han för flera år låfwat mig.

Ank. Stockh: d. 31. Dec. Besv. 1. d. 1. Ian. 1768. ytterl. d. 5. d:o.

95.

Min Käre Son.

Med din Morbror, Lieuten. Hassel, som nu reser *påstvägen*¹ til Stockholm, får jag tillfälle, at härhos öfwersända *Algemeine Deutsche Bibliothek*, som hörer¹ Herr Ulf til, och du strax til honom aflewererar¹ samt *die heil. Schrifft, mit erklärungen von den Engländern 18:der (sic!) Theil oder des Neuen Testaments 7:e band*,² som är den douplette H. Lochner i höstas mig tilsände,¹ hwilcken nu honom genom dig återställes, doch med förbehåll, at få antingen penningarne, som redan äro betalte, tillbaka, eller och någon annan däremot swarande nyttig bok, och hälst den 19:de delen af detta wärck, så framt den redan är utkommen, eller med säkerhet i währ kan förwäntas.

Guds nåd och wälsignelse ware framgent öfwer dig.

Hälsa alla wänner och bekanta på den orten. Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 23 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

Bekom d. 5. Ian: 1768. Besv. s. d.

96.

Min Käre Son.

Gud gifwe dig alsköns sällhet och wälgång til kropp och siäl i detta genom Hans nåd åter påbörjade nya året.

¹ Kirjeen reuna, ja sen mukana tässä sanassa kursivoidut kirjaimet, on repeytynyt. — Brevets marginal och med den de i texten kursiverade bokstäverna hava blivit bortrivna.

² Edellämäinitusta syystä on tämän teoksen nimestä joitakin kirjaimia repeytynyt, mutta joka tapauksessa lieene teoksen nimi tässä oikea; vrt. ed. siv. 51. — Av förutnämnd orsak hava av detta verks titel några bokstäver blivit bortslitna, men titeln torde dock här vara riktig; jmf s. 51.

De nu förflutne dagar däraf har jag förnött först i Sagu med ämbetsförrättningar, och sedan på Wiksberg och Bussila, hwarest alla må wäl, och mycket hälsa dig.

B:r Paléen är nu resefärdig til sina Lagmans Ting, som börjas i Biörneborg d. 10. hujus, och torde räcka til medium Martii, så at han wid des slut tror sig wara norr om i Stockholm. Gud styrke hans hälsa, som til en så beswärlig resa och mödosamt arbete är nog wacklande.

Dit bref af d. 24 Dec. fant jag nu för mig, och är det rätt fägnesamt, at du blifwit antagen til Secret. syslans förrättande i Cancellie Rätten, som alltid har åtminstone den nyttan med sig, at man får större öfning, och blir af Sine Herrar Förmänn bättre känd.

Den Högste, som utdelar våra öden, har wäl utsedt den stunden, då han tildelar dig några wärkeliga förmåner, när du på din sida håller trogit i med bön, dygd och arbetsamhet.

Projectet angående din cousins Paleens hijtflyttande, och någon öppnings ärhållande därigenom, lär icke lyckas. Jag har nu fått höra, at Not. Schlüter wore sinnad at taga afsked, men Paleen kan icke byta med honom, innan han blifwit Cancellist. Berättelsen går, at D. Brandt, som ock är en bland de närmaste i touren, skulle nu stå i någon underhandling med Schlüter.

Hälsa Paleenska huset, och dit goda wärdsfolck. Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 5. Jan. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. St:hlm d. 23. d:o. Besv. d. 5. Febr.

97.

Min Käre Son.

Jag har på någon tid icke skrifwit dig til, så wida jag warit dels af syslor hindrad, dels ock förestält mig, at denna meenförestid för påsten icke stort kommer däruppå an, antingen man skrifwer någon wecka förr eller senare. Jmellertid har jag af Guds mildhet fått fägna mig åt hälsan.

At och du mår wäl har jag förnummit af 3 dina bref, som nyligen på en gång ankommo. Et af dem war allenast tilltryckt, men icke förseglat. En distraction, som i hast kunnat hända, men du framdeles lärer achta dig före.

Wid samma tilfälle hade jag swar af Herr Präsid. B. Hermanson, hwari han berättar, at saken angående gårdshandeln warit i Kongl. CammarCollegio före, och blifwit til nöjes afgjord, samt at expeditionen med det första skal följa. Så at du nu allenast behöfwer påminna därom, i fall den ei redan wore afgången. Jag föreställer mig, at Kongl. stats Contoiret lærer tillika hafwa lämnat sit bijfall och stadfästelse.

Samma påster tilbragte mig Hans Exc:s Löwenhielms skrifwelse, hwaruti Han mycket gratieust utlåter sig om dig. Så at du, wid förefallande tilfällen, som röra din wälfärd, lærer kunna lijta uppå Hans Exc:s högtgällande assistance.

Det är mig okärt, at du kommit i något missförstånd med din Wärd B:r Lundberg, angående hushyrans beräkande för den tid, då du war här i Finland, hwilken jag hade trodt wara hederligen betalt genom det til detta behofwet destinerade räkningens saldo. Jmellertid, så snart jag får weta, hwad Han antingen i hufwudstol, eller i interesse för gjorda förskått, kunde hafwa at fordra, skall betalningen affölja.

Nödigt blifwer, at du hushållar så knapt som möjel:t är. Penningen har här på en kårt tid blifwit nog sällsynt. Spannemål har jag fått in, men inga köpare infinna sig, och frågas icke ens därefter, som til en god del däraf härrörer, at våra handlande i höstas providerade staden med ansen:a partier Tysk spanmål. Jmellertid har jag yttersta möda, at skilja mig wid en hop tilstötande köpmanna- och handtwärckare räkningar. Under alt detta skall jag doch se til, när jag får weta din cassas tilstånd, at, hwad nödigt och anständigt är, dig icke må tryta.

Stud. Ahlqwist, som jag tog i mit hus, och tänkte bereda til min hushållare i Prof. Bilmarks ställe, har jag åter måst skilja mig wid, för des incorrigible liderlighet. Jngen annan har jag ännu antagit, behöfwer icke heller någon så snart, så wida Professoren än är här qwar.

Anstén påstår, at du nödwändigt måste wara antingen siuk eller aldeles död, så wida han på flera bref intet swar bekommit, och således icke heller fått weta slutet i sin sak, eller del däraf. Om du åtagit dig, at wara hans commissionair, är nödigt, at han härom underrättas, och jämwäl får utslaget, så framt det icke gått til Kongl. Håfrätten.

Du har ingen underrättelse gifwit om Secret. Gahms sednare bokhandel för mig på Celsiska auctionen: hwileka böcker han fått, om och med huru mycket du dem betalt, samt hwarest de nu finnas?

Riksdags Tidningarne måste wäl nu wara slutne, den sidsta numern jag har är 191. Tag ut för mig det som felas och jämwäl titelbladet och registret, om det är utgifwit.

Skulle det som felas mig komma an på et ell. par ark, så skicka det med påsten.

Med nöje och Guds wälsignelses anönskande framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Jan. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Tacka B:r Pehr Juslén för des angenäma nyårs lyckönskan, och bed honom icke förtycka, at jag nu ömöjel. hinner swara.

Ank. St:holm d. 23. Febr. Besv. d. 26. d:o.

98.

Min Käre Son.

Ianuarii månads påster ankomo nu, och med dem dit bref af d. 22. hwaraf jag med mycken fägnad inhämtat, at du är wid hälsa och et muntert sinne, samt winner alt större lätthet och färdighet i de förefallände syslorne.

Det är wäl, at din spis- och huswärd låfwat gifwa räkning, då hans prætioner kunna redigare yppas. De tiugu plåtar, som öfwerskiuta och ligga dig på sinnet, lära opgå i bewilning, hwilcken, om jag rätt mins, lär wara 5 pc. af sådane fruktbarande capitalers interessen.

Jag wäntar ock summarisk räkning af dig, wid den tid, då botn börjar synas i pungen, at man må kunna i tid besörja om din förnödenhet.

Gud hielpe den redeliga Stats Secr:n Rosir åter til hälsan och på fötter!

Ännu höres icke däraf, at expeditionen om Gårdshandeln är hijtkommen.

Hans Maij:ts nådiga utslag öfwer Uhleborgs Församlings påstående, at sielfwa få kalla och föreslå Präster, är hijtkommen. Men innan man kan gå längre i den saken, måste ännu Hans Maij:ts

resolution afbijdas på en annan af Consistorio understäld omständighet, neml. huruwida Kyrckioherden Peitzius som warit dijt föreslagen och för swår siukdoms skull afsagt sig sit rum, nu kan, sedan han är restituerad och återbegär sin plats, på förslag opföras? Jag wet icke, om saken ligger i Revisionen eller Cammar expeditionen, men påminn därom.

Jag håppas, at böckerne, som Lieut. Hassel hade med sig, äro til Ulf och Lochner riktigt aflewenerade. Specificationen och räkningen öfwer Secr. Gahms sednare handel på Celsiska auctionen väntar jag.

Intet annat nytt är härifrån at berätta, än at Rijtmästaren skall innan kårt hålla bröllop med en husjungfru hos Bar. Armfelt. Han stadnar således på denna orten; och som hon skal wara en ganska snäll menniska, kan hon bijdraga til hushållets soutien, och hans lefwerne förmodas blifwa mer reglerat.

J går begrofs Cursorn Gålros hustru.

Under trogen önskan om Guds beskydd och wälsignelse framhärda Din trogne fader,

Åbo, d. 12. Febr. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Jag har icke på lång tid hört af HåfPred. Stricker. Någon berättade mig, at han blifwit Kyrckioherde i Carlshamn; men det har jag icke observerat i aviserne. Lät mig weta, om han ännu är i Stockholm?

Ank. St:holm d. 23. d:o. Besv. d. 26. d:o.

99.

Min Käre Son.

Nu sakne wi åter hela denna månadens påster, så wida hafwet skall wara opfyllt med drefijs. Jag har dock det håppet til Gud, at han förlänt dig hälsan, och låter alt dit företagande beledsagas af Sin wälsignelse. Mig har och den Högste härintil wid lif och kraffter uppehållit.

Ehuru gärna jag det önskade, lærer doch instundande sommar intet tilfälle för dig blifwa, at hälsa på mig här i Finland, i anseende til de syslor du åtagit dig i LagCommissionen och Cancellie-Rätten, som icke lära med anständighet och utan dine Förmäns misstycke kunna lämnas i andras händer. Så torde ock den wid

alla förefallande tillfällen nödiga opmärksamheten, at få något fastare insteg wid wärcket, fordra din därwaro.

Jmellertid wäntar jag häröfwer din tancka. Och blifwer, i synnerhet om ingen hijtresas sker, nödigt, at du åter i tid anhåller om din permissions prolongation från Kongl. HåfRätten, hwarwid du kunde bijlægga betyg om dina förhinder, som dig där qwarhålla, och de göremål, som dig äro anförtrödde. J ansökningen behöfwer ingen wiss tid utsättas, ty Præsidenten, med hwilken jag härom talat, har låfwat så begå, at du denna gången får en sådan permission, som icke är inskränkt til någon tid, och således ei heller behöfwer framdeles förnyas.

Par oförmodeliga och nog bedräfliga händelser hafwa sig här i dessa dagar tildragit: När Prof. Bilmark skulle anstalta om lysning til nästledne Söndag, och alt tyktes wara ganska wäl, förswann Bruden en mårngonstund plötzligen ur sin moders hus, som almänt säjes, genom unge Neumans anstalt, sedan hon förut låtit afföra sina tilhörigheter. Man kan lätt föreställa sig, i hwad bestörtning Bilmark härigenom i början försattes; men nu begynner han ärkänna Guds goda Försyn däruti, at han i tid undsluppit et sådant engagement. Wärs är, at han genom detta uptoget och på Flickans egen requisition kommit at försänka sig i nog betydande gäld genom gårdsköpet och til Kläders samt meublers anskaffande. Doch lærer han jämwäl härutur kunna snart nog utreda sig. Du behöfwer således icke bry hufwudet med någon Bröllopskrift öfwer detta Brudeparet.

Första lysningen för Ritmästaren gick i Söndags för sig. Men måndags qwällen kommer han sent hem, kastar sig på sängen, elden blir lös i hans rum, antingen af liuset eller en sprucken kakelugnspipa, alt det lilla han äger går i rök, och han fås ut med blotta lifwet, dock något skadad af branden. Han är således mycket at beklaga.

Min granne wid Lemo, HåfSecret:n Mondelin, har denna tiden warit swårl. ansatt af sine Creditorer, så at all hans egendom hade gått i läppet, om icke Capit. Engman effter all förmåga bijstött honom. Rusthållet lærer således ännu blifwa conserverat, men skatterättigheten til augments hemmanet förmenes säkert komma til salu. Jag märcker, at det lærer nog stegras, men måste dock gå i det längsta, at få ägorne befredade, och nya grannar utstängde.

Nog nytt för en gång.

Närlagde bref tillställer du B:r Cygnell. Jag hade ock med sidsta norra påsten notification om den af det almänna och des wänner mycket saknade BergsRådet Swabs dödsfall. Men i hastighet har brefwet icke blifwit underskrifwit, så at jag icke kan weta, från hwem det warit, och hwart swaret borde afgå. Håfjunckaren Swab lærer wara hans närmaste anhörig, men jag twiflar, om han då warit i Stockholm. Af Secret:n Wargentin torde du få weta, hwilcken som besörigt om notifications brefwen; och då kunde du på mina wägnar hos honom aflägga condolence, samt anföra orsaken, hwarföre jag det ei kan skrifttel. göra.

Gud förläne dig sin nåd och wälsignelse! Framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 26. Febr. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 20. Mars s:å i St:holm. Besv. d. 1. Apr. s:å.

100.

Min Käre Son.

Här begynte blifwa rätt ledsamt, då wi två månader måste sakna påsterna öfwer hafwet. Nu äro de ankomne til och med d. 10. hujus, och hade med sig fyra dina skrifwelser, som fägnat mig med underrättelser om din hälsa och wälmåga.

Man måste hafwa tålmod, ehuru exspectancen för dig därstädes ser nog långwarig ut. Lycka är, at du imellertid får arbeta på de ställen, hwarest du har tilfälle, at blifwa af dine Förmänn känd, som är en icke litet betydande förmån.

Om dine Cammerater skulle contribuera til Marks von Würtenbergs bortgång från wärcket, kunde ock du ärlägga därtill din anpart. Men aldeles orådeligit är det, at du allena skulle bära hela tyngden däraf. Hälst ändå owist wara kan, huru wida du i framtiden har däraf någon reel förmån.

B:r Lundberg har nu hijtsändt sin räkning, som slutar sig med 186. D:r 24. ·/. fordran. Den betalar du strax af närlagde sedel, stor 371. D. 8. ·/. hwaraf då til dine behof öfwerblifwer 184. D. som läggas til din cassa, hwarmed sparsamt hushållas, under ständig ihogkomst, at penningen är lätt utgifwen men swårligen förwärfwad.

Då jag accorderade med B:r Lundberg om din spisning och logemente, woro matwahrerne och husrummen i wid pass dubbelt högre prijs än nu om det står så til i Stockholm som här, hwaruppå jag ingen anledning har at twifla. Frågan kunde altså bli, om Han ei framdeles kunde wara skadelös med något mindre, t. ex. 2000. D. om året? Jag lämnar på dig, huruwida du med anständighet, och utan at i minsta måtto stöta, kunde komma fram med en sådan proposition.

Jmellertid, om det ock skal blifwa wid den förra betingningen, ser jag hälst, at du blir qwar i detta hederliga Huset; ty wid förefallande flyttning kan man icke så noga weta, hwad slags folk man råkar hop med, icke heller, då någon siukdom kan tilstöta, giöra sig räkning på så öm skötsel, som du af din närwarande goda Wärdinna kan förwänta.

Påminn äntel. uti Cammarexpeditionen om nådigt swar på en underdånig föreskrift för Sacellanen Arnbergs äncka i Lemo om dubbelt nådeår. Den afgick från Consistorio redan i fiol d. 20. Maji, och förmodel. kårt därpå från Landshöfdingen. Hon är fattig af medel, men rijk på barn. Tala i synnerhet med Kongl. Secret:n Sernander därom, som högel. hälsas.

Rijtmästaren skall hafwa denna wecka stått Brudgumme. Unge Neuman i hwars kloor fr. Browallia ännu är, har begärt lysning i Nådendal, som är afslagen. Unge Browallius skall nu begynna röra sig i saken. Får sij, huru därmed går.

Aflewerera til ägarne närlagde bref. Jag förmodar, at B:r Paléen snart är i Stockholm. Han skrifwer från Brahestad, at han Påsktiden täncker anträda resan norr omkring.

Den fieskige M. Beckmans resa har afstadnat. Det kan wara tids nog, om jag får de hos dig warande böckerne och opkiöpte continuationerne med första hijtgående fartyg. Säg Secr. Gahm, at jag icke bryr mig om Torfæus.

Köp hos Salvius åt mig *Benthems Holländischer Kirchen und Schulen Staat*, in 8:vo. Den kan icke skäl. kåsta öfwer 3. a 4. D. Den står på cataloguen af hans inbundne böcker, som äro til salu.

Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 24. Martii 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 2. Apr. s:å: Sthm. Besv. d. 8. d:o.

101.

Min Käre Son.

Brefwet af d. 1. hujus har försäkrat mig om din wälmåga. Jag har åter denna währtiden haft åtskilliga krämpor, doch, Gudi låf! icke så häftige eller af det slaget, som i fiol. Lijkwäl måste jag ännu, så mycket möjeligit är, hålla mig inne i wärman.

B:r Paleen är nu hijt återkommen från Österbotn, i tancka, at nyttia föhret öfwer de smärre passen och så slippa öfwer hafwet. Men som starckt töowäder dessa dagar infallit, måste han dröjas här til öppet watn. Brefwet til honom, som war under dit couvert, kan således af dig förstöras, som nu mera onyttigt.

Angående dina sommarresor hinna wi wäl än correspondera. At du på egen hand skulle företaga dig en lång resa ner åt landet, är aldeles orådligit. Ty utom det, at mycket penningar skulle därmed fåfängt bortplättras, hade en sådan cavalcade ringa nöje med sig, så wida du har fåå eller ingen bekant på de orterne. Men i fall du får resa med dit goda wärdsfolck, och nyttia samma voitüre med dem, samt bestå halfwa skiutz peningarne, kunde det så wara. Hälst ser jag likwäl, at i fall du icke på någon tid kan komma hijt öfwer, du giör små några dagars promenader omkring Stockholm, t.ex. til Strömsholm, Ekholmssund, Skogklöster, Dannemora etc. Sådane resor fatigera mindre, och så wida på alla dessa orter är mycket at se, förfriska och opmuntra sinnet. Prof. Bilmark lærer knapt denna sommar hälsa på sin hemort.

Ännu är icke Hans Maij:ts nådiga utslag på det consistorii underställande, huruwida Kyrckioherden Peitzius får behålla sit rum på förslaget til Uhleoborg, hijt ankommit. Påminn därom, så framt det behöfwes, som ock om dubbla nådårs ansökningen för Sacellan. Ahrnbergs äncka och barn i Lemo.

Gud oplyse och styre dig til alt det som godt och Honom behageligit är! Framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 14 Apr. 1768.

C. F. Mennander.

Hälsa dit wärdsfolck och andra bekante. Jag håppas, at mit sidsta bref med en transp. sedel redan framkommit. Prænumerera för mig på Bringens Swenska historie, hwaraf första delen redan lærer wara utkommen.

Ank. St:holm d. 23 d:o. Besv. d. 29. d:o.

102.

Min Käre Son.

Dit förslag angående sommarens tilbringande i Upsala under D. Rabenii information i Juridiquen, skulle jag wäl bijfalla, om jag wore så grannsynt, at blifwa warse, hwad nytta dig däraf kan tilflyta. Bättre tour winner du icke därigenom, och däruppå kommer likwäl nu för tiden wid förefallande befordringar alt ann. Sant är wäl det, at en solid kunskap i sina göremål är både prydelig och gagnelig. Men, hwad Lagfarenheten angår, är därwid icke större hexeri, än at en yngling, som har et öppet hufwud, och är någorlunda underbygd med kunskaper ur Morale, Politique och Historien, kan af sig sielf finna rationes legum, och deras application wid förefallande tilfällen; hwarwid likwäl practiquen, som bättre inhämtas wid domstolar än academier, gör ganska mycket. En sådan Upsala resa kan således litet eller intet båta dig; så framt du ei täncker och förmår drifwa saken så långt, at du i höst kunde därstädes doctorera in Jure. Men då måste man förut weta, huru högt omkåstningarne därwid, som jag föreställer mig wara dryga, sig bestiga. Jag wäntar det utförligare brefwet i detta ämnet, som du låfwat.

Ansökningen om förlängandet af din permission från Håfrätten har jag icke ännu ingifwit, så wida jag täncker lefwerera den i Präsidentens egna händer, som jag ännu icke råkat. Lät weta om Ulff och Lochner fått in några nya böcker, och om däribland finnas continuationer för mig. Under önskan om din wälgång framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 22. Apr. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Just när jag slutit brefwet, kommer påsten, och din skrifwelse af d. 15. Emedan du äntel. wil i det omförmälta ärendet förnöta sommaren i Upsala, må det så wara. Si non prodest, saltem non nocet. Men förut är aldeles angelägit, at du betingar med D. Rabenius kåstnaden för Cammare, spisning och information til skäligt prijs, at intet däraf måtte lämnas på discretion, som altid faller dyrare. Lät mig ju förr dess helre weta härom, då jag ock sielf wil skrifwa D. Rabenius til.

Det wore ei så illa, om någon del af det, som för dit menage i Stockholm skall betalas, kunde framdeles förwandlas i sådane mat-

waror, som härifrån kunna aflåtas, neml. Spanmål ell. Miöl, och Smör. Rådgör wid tilfälle med din goda Fru Wärdinna därom.

Håfrådet Arckenholtz älskar och berömmar dig mycket. Du måste flitigt idka bekantskapen med den hederl. Mannen.

Nytt och gammalt kan du stadna med, när årgången sluter sig. Däremot kan du taga för mig någon annan journal, hälst af dem, som innehålla samlingar i Svenska historien. Giörwel gier nu ut en sådan, men jag mins icke des titel. Bibliothequets och Lärda Tidningar samt Stats och hushåls journalen väntar jag continuationerne af.

Ank. St:holm d. 2 Maji. Besv. d. 13. d:o.

103.

Min Käre Son.

Af dit bref d. 22. hujus finner jag, at du nu täncker följa H. HåfrätsRådets Tollstedts förslag, och förnöta en del af sommaren på Tingsresor, samt sedan söka Swea Håfräts tilstånd til någon domare förrättning på egen hand. J mit tycke approcherar du ock genom denna vägen närmare til dit ändamål, än om du skulle tillbringa din permissionstid i Upsala. Men hwad sielfwa sättet angår, och hwilcken Häradshöfdinge du med största fördel kan följa, därutinnan bör du icke lijta endast på Tollstedts förslag, som wäl kan hysa mycken wälmening för dig, men har så sina egna idéer, utan därutinnan bör du rådfråga dig jämwäl hos dine öfrige gynnare och anhörige, i synnerhet HåfRR. Linderstedt, som nämnde för mig en Häradshöfdinge, til hwilcken han låfwade adressera dig, och som skall wara ganska käck; men hans namn har jag nu förgätit.

Mit bref af d. 24. Martii, hwaruti en Bancosedel låg, måste wäl redan wara kommit dig tilhanda; men du nämner intet därom. Förwara äntel. wäl den Lundbergiska depositions sedeln, som jag lämnat i dina händer.

Ansökningen om prolongation på din permission härifrån är redan ingifwen, torde ock wara bijfallen, så at jag nästa påst lærer kunna den öfwersända.

Jntet nytt höres af på våra orter. Jag sluter således med det

gamla, at jag under all wälsignelses förönskan framhärddar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Apr. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 11 Maji i St:holm. Besv. d. 13. d:o.

104.

Min Käre Son.

Härjämte följer Kongl. HåfRättens bijfall til din sökta permission. Som jag af dit bref d. 29. sidstl. finner, at din pung smalnar af, och at du til sommaren skal behöfwa en tygs hwardags klädning, så skal jag til nästa påst höra mig om en tjänlig sedel, som skall blifwa öfwerskickad. Men underligt är det, at du hwarken nu eller i de förra brefwen berättar, huruwida en sedel, stor 371 D. 8 \cdot /. som gick härifrån d. 24. Martii, kommit dig tilhanda. Jag twiflar ei om des framkomst, och håppas, at du redan däraf contenterat B:r Lundberg för des fordran. Men i penningesaker är den vigilance nödwändig, at strax låta weta, om de bref, hwari sedlar ligga, äro framkomne.

Skepparen Corplander, som i dessa dagar reser härifrån, har med sig åt dig 7. näsdukar, en burk med bär, samt et par outsliteliga stickade Silckesstrumpor. Med honom skickar du wälförwarade tilbaka de böcker och skriffter du denna winter åt mig samlat.

J sidsta aviserne begäres 6. D:rs prænuration på några Kopparstick öfwer Hennes Majestet's Drotningens intåg i Stockholm. Du prænurerar på et exemplar för mig.

Om Secret:n Gahm är återkommen från sina resor, som jag wil förmoda, så torde han effter wanligheten hafwa et och annat, at til mig öfwersända, som du af honom emottager.

Stig äntel. til Herr Doctor Hausswolff, och berätta, at jag d. 25. Febr. sidstl. til honom i recommenderat bref öfwersändt de fåå penningar, som influtit af en tractats försäljning, kallad: Bekymmerlösa stunders menlösa och opartijska Tanckar; och tillika gifwit wid handen, at om de öfriga exemplarens föryttrande här på orten är ingen apparence; samt at jag af et sedan ankommit bijhang icke kunnat försälja et enda exemplar, så wida jag icke fått underrättelse om prijset. Öfwer alt detta har jag intet swar bekommit. Fråga derföre, om han fått mit bref, och huru med de

oförsålde exemplaren skal förhållas, samt om jag icke får skicka dem med första lägenhet tillbaka? Lämna mig ju förr des helre swar härom.

Min hälsa är, Gudi låf! åter så wida restituerad, at jag nu står på resande fot til Sagu, at predika där Christi himmelsfärdsdag, samt täncker förnöta Pingesthelgen i Pargas.

Gud wälsigne och uppehålle dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 11. Maji, 1768.

C. F. Mennander.

P. S. B:r Paléen är nu färdig, at i dessa dagar anträda resan påstwägen til Stockholm.

Ank. St:holm d. 19. maji 1768, jemte HR. Prot: Utdr: på Vice Notarie. Besv. d. 24 d:o.

105.

Min Käre Son.

Här hos följa i några Bancosedlar 500. D:r K:mt, hwileka jag wid nu fallande prijs på wärror håppas så förslå til en tygs klädnings ophandlande åt dig, at ock någon del qwarblifwer at användas til dina andra förnödenheter.

Corplander afgick för några dagar sedan härifrån, och lærer, om man får tro våra flaggor, redan wara framme.

B:r Paléen afreser denne qwäll eller i mårgon. Jag längtar nu få höra, huru du täncker använda sommaren, och wäntar swar på alt det, som jag i mine sidsta bref begärt underrättelse om.

Förmäl min hälsning hos dit wärdsfolek och andre bekante. Lef wäl! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji. 1768.

C. F. Mennander.

De sedan i höstas utkomna Wetenskaps Academiens handlingar och Tal förgäter du wäl icke at öfwersända med det öfriga.

Ank. Stockh. d. 27 d:o. Besv. s. d.

106.

Min Käre Son.

Dit angenäma bref af d. 13. hujus bekom jag på Lemo, då jag där under Pargasresan par dagar rastade.

B:r Paléen afreste onsdagen för helgen, och lærer således redan wara framkommen. Han låfwade giöra sit yttersta, at bereda dig någon fast fot at stå uppå; och jag är wiss däruppå, at han i den saken använder all sorgfällighet.

Wid närmare efftersinnande finner jag det förslaget om miöls och smörs afsändande härifrån hafwa sina så stora swårigheter, at man icke kan gå inn däruti. Ty utom det, at skilnaden i prijset på dessa wahror Åbo och Stockholm imellan lærer denna tiden wara nog ringa, så at den icke ärsätter beswäret, hazarden ock omkåstningarne, kan ock wäl hända, at de wissa tider fås til bättre köp och godhet där än här. Sådant berättar jag B:r Lundberg i närlagde, och tillika söker inhämta hans tancka i den andra omständigheten.

J Pargas fick jag förnimma, at Grefl. Braheska huset täncker föryttra sina där belägna fastigheter, bestående i et Rusthåll och 3. frälsehemman, som, i synnerhet Haraldsholm, skola wara bland de bästa i Soknen. Du måste äntel. strax giöra dig tillförlätel:n underrättad härom, samt til hwad prijs de försäljas? Säkraste kunskapen kan du få hos Sterbhus Cammereraren, som lätt lærer kunna igenfinnas. Underrätta mig härom, såsom ock, om desse fastigheter äro graverade med Bancolån, samt huru stort det är, som wore en förmån för köparen; ty den strax utgående contante betalningen blefwe des mindre. Du kan säja dig wara anmodad från någon i Finland, at höra däreffter; ty jag wil ingalunda synas härutinnan, ehuru min tancka likwäl wore, at i fall prijset är billigt, opnegotiera, om det blifwer möjligt, penningar til deras köpande, til des förfalletiden på mina Stats Contoires obligationer kommer, och de blifwa inlöste.

Här säjes, at för dem prætenderas 60:m D:r men det synes wara för dyrt. Åtskillige och bland dem H. Cancell. R. Lagerflycht, skola redan fiska effter dessa gårdar.

Du kunde sedan på någonthera af dem giöra försök med din nymodiga bondebygnad. Elak lukt är en stor olägenhet. Men manne den icke genom ventiler kunde förekommas?

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Maji, 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Mina 2 sidsta bref, af hwilcka det sednare inneslöt 500 D. K:mt, håppas jag wara framkomne. Skicka mig ibland de andre papperen H. Just. Canc. memorial i Pr. Mathesii sak, jämte dennes nyl. utkomna bref til Högwälb. Herre. It. Handlingarne emellan Banquens och Järncont:s fullmäktige wid Christinæhams marcknad. It. begäres D. Eneboms griffittal öfwer R.R. Löfwenhielm.

Ank. d. 3. Junii s.å. i St:holm. Besv. s. d.

107.

Min Käre Son.

Af dit sidsta d. 27. i nästledne månad finner jag, at den sidsta penningeremissen är riktigt framkommen. Hushålla nått med det du får, at det en tid bårtåt kan förslå. Du lærer nu fått Linderstedts råd om dina Tingsresor. Malmerfelt war det icke, som han för mig nämnde om, utan någon annan Häradshöfdinge i Roslagen. Equipage lærer du wäl få läna til den kårta tiden af Eric Paléen. Ännu äro inga fartyg från Stockholm återkomne. Jag håppas, at du riktigt beställer och öfwersänder, hwad jag tid effter annan begärt. Lochner och Ulf torde nu hafwa fått inn nya böcker, då begär du continuationerne för mig, och catalogueerne.

J dag begrafwes häradsh:n Fridric Forséen.

Under önskan om Guds milda beskydd och hälsning til dit wärdsfolck framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 7. Juni, 68.

C. F. Mennander.

Ank. d. 12. Junii i St:holm. Besv. d. 14.

108.

Min Käre Son.

Det utsatte prijsset på Braheska egendomarne i Pargas är så dyrt, at jag hwarecken skulle kunna åstadkomma så mycket penningar, eller, om jag det kunde, finna någon uträkning wid en sådan handel; hwarföre jag nu aldeles slagit den ur hågen, så at du icke behöfwer härom vidare tala med någon. Den årliga räntan, som dessa hemman nu betala, kan effter gångbart prijs stiga til 1200. D:r wid pass; och stort mera förmå de icke bära, emedan jordägorne äro små, fisket, som det förnämsta, owist och ombyteligit, samt skogen skall wara til det mästa uthuggen. De tyckas således kunna wara betalte med hälfften af den utsatte summan. Doch torde

Canc. R. Lagerflycht eller HåfRR. Lagerborg, som hafwa sina gårdar i granskapet, och således kunna giöra sig nytta af dagswärcken in natura, hwartil jag icke har tillfälle, kunna gå i sina anbud något högre. Det blir därwid, at jag hwarecken förmår eller will ytterligare blanda mig i den saken.

J dag har wädret ändrat sig, så at wi snart torde få våra Stockholmsfarare hem, då jag förmodel. får hijt de böcker och skriffter, som du under wintern för mig samlat.

Gud wälsigne dig, och giöre din wandel på sin buds wäg lyckosam!

Hälsa alla wänner och bekante. Framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 10. Junii, 68. C. F. Mennander.

Ank. d. 16. d:o St:holm. Besv. d. 17. d:o.

109.

Min Käre Son.

J dag har jag fått opp lådan med Skriffterne och böckerne, som alt har sin richtighet. Ari Präst måste du äntel. skaffa til rätta, som är den enda något rara och betydande boken bland dem, hwilcka jag fått på Celsii auction. Item kommer du ihog, at skaffa Nov. månad af Stats journalen, för suitens skull. Så saknar jag ock 7:de delen af handlingarne til K. Carl XI:s historie, som för mig ophandlas. Den 8:de bekom jag nu bland dessa skriffter.

Af sidsta Riksdags Tidningarne har jag til och med N:o 191. Lät mig weta, om wärcket därmed sluter sig. Eller om en eller annan nummer går däröfwer, skickar du den med påsten. Twänne skriffter i de nyaste Prästecontroversierne skulle jag ännu önska få, 1:o Et i Stregnäs (*sic!*) tryckt en Adelsmans bref om *Präste Tionden*. 2:o Tanckar, om *Präste Tionden och Frülset*. Jag ser, at Rutströmska Religions processen ännu icke är fulltryckt. Skicka öfwer slutet, så snart det utkommer. Begär af Ulfwen de på närlagde opsatz stående böcker, dem han förer mig til räknings tils widare. Nyttia sedan nästa tilfälle til deras öfwersändande.

Under trogen önskan om Guds beskydd, framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 14. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. d. 21. d:o i Stockholm.

110.

Min Käre Son.

Gud gifwe dig mycken lycka och wälsignelse til dit första steg och avangement! Det ombytet war nog oförmodat; men som jag ifrån första stunden du kunde hafwa begrep om den saken, lämnat dit Ståndswahl på dig sjelf, har jag icke heller nu härwid något at säga. Trängre utsicht är du wäl försatt uti; men det blir botat, om du får behålla din tour i Revisionen, samt blir maintinerad wid dina göremål i LagCommissionen och CancellieRätten, som äntel. måste sökas. Däremot äro dina förestående syslor i Riksarchivo angenämare för et sinne, som roar sig af Lecture. At de tillika äro ganska granlaga, wådeliga och answariga, kan icke wara dig obekant.

Här hos följer en sedel på 4000 D:r och resten, hwartil jag ännu icke fått tjänliga sedlar, skal nästa påst öfwersändas.

Jag är nögd därmed, at du i sommar på några weckor hälsar på mig, om dina Förmän det tillåta, och wid syslorne ingen ting försummas.

At B:r Lundberg, som nu en tid hafft benägen försorg om Banco-sedlarnes förwarande och interessens uttagande, förklarar sin önskan wara, at framdeles slippa det beswäret, undrar jag så mycket mindre på, som det alltid har äfwentyr af dödsfall och oförmodel. händelser med sig. Bäst blir altså, så mycket mer, som den ena på 15:m icke är mig sjelf tillhörig, at du tager dem alla med dig hijt öfwer. Til hwilcken ända du behåller den nu utbytta sedeln på 12:m sedan den blifwit ifrån sin pantsättning inlöst. På de två andra skal jag öfwersända B:r Lundbergs depositions sedlar, at mot Banco Reverseerne utbytas. Så framt icke wälbem:te B:r Lundberg skulle finna sig wid, at, emot din qwitto och försäkran, at inom några weckor återställa hans förskrifningar, låta dig få dem. Genom hwilcket sednare expedientet den risquen som sådane sedlars försändande med påsten åtföljer, kunde undwikas. Swara härom strax.

Titelbladet på Kongl. Bibliothequets Tidningar felas för mig pro anno 1767. Det du altså öfwersänder til mig, jämte et exemplar af Grefwinnan Tessins genom Floding graverade portrait.

Må wäl! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 21. Junii, 1768.

C. F. Mennander.

Ank: i Stockholm d. 28. d:o. Besv. d. 28. d:o.

111.

Min Käre Son.

Härhos följer i trenne sedlar det återstående, neml. 2300 D. Komt så at du strax effter undfåendet kan och bör betala Kock et Wendelius lånet, jämte det för den kårta tiden oplupne interesset, samt återtaga och wäl förwara panten.

Du utmålar wäl dit nya engagement med smickrande färgor och behageliga prospecter; men jag önskar, at du icke måtte begå någon misräkning, eller härigenom hafwa satt dig i skuggan, hwarifrån framdeles torde blifwa swårt, at warpa sig fram i liuset. Åtminstone är din Morfar missnögd med dit giorda steg, och säger, at du ifrån reelle syslor gått til pappers bewakning.

Jmellertid wore det ganska wäl, om du finge din exspectance wid Revisionen dig förbehållen, och kunde blifwa maintenerad wid dina göremål i LagCommissionen och CancellieRätten. At du därjämte söker distinguera dig genom flit och waksamhet i din nya sysla, därpå twiflar jag icke.

Om du i sommar skall företaga dig någon resa hijtåt, så lät mig strax weta, hurutids den sker; at jag må weta dessförinnan öfwerända Lundbergske receptisserne, at utbytas mot Bancosedlarne, ifall han icke, på sätt jag sidst skref, på dit interims quittance dem aflåter.

Jag ser af notificationerne i advisan, at Rutströmska Religions processen är nu färdig tryckt. Hwad altså däraf för mig felas, lærer innan kårt öfwerkomma. Hans predikningar med deras bijhang behöfwer du icke opköpa, ty dem har jag här tilhandlat mig.

Griffttalet öfwer RR. Löwenhielm, som jag fått, består af 3 arck, men det är defect, och felas däraf en del af personalierne. Drag därom försorg, at denna brist opfylles.

Under Guds wälsignelses troгна tillönskan, och min hälsnings förmålan til dit goda Wårdsfolek och andre bekante, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 24. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. i St:holm d. 1. Iulii s:å. Besv: straxt.

112.

Min Käre Son.

Härhos följer den disputation, som Herr BancoCommissarien Bergius begärt, jämte några andra här nyligast utgifna i Natural- och Fäderneslandets historie. Desse lefwererar du til honom, med hälsning från mig, och tillika påminner honom sit mig gifna löffte, at på sin sida åter öka mina samlingar, hwartil jag tror mig ock så mycket mera berättigad, som i det byte af böcker wi i Stockholm gjorde, winsten war på hans sida.

Skulle han wela afstå til mig den resebeskrifningen som jag då falckade på, gjorde han rätt wäl och hederligen.

Må wäl! önskar Din käre fader,

Åbo, d. 25. Junii, 1768.

C. F. Mennander.

Ankom på Djursholm d. 11 Julii s:å. Besv. 19. d:o St:holm.

113.

Min Käre Son.

Som jag lättel. föreställer mig, at dina handpenningar genom Fullmagts lösen och tracteringen til det mästa åtgått, så följa åter härjämte femtio plåtar. Doch under det förbehåll, at du med dem och häreffter på det knappaste hushållar. Om du slår öfwer, hwad allenast innom et år, om ock accordssumman samt afgifften til Lundberg afdrages, i blåtta smärre behof för dig gått åt, lærer du sielf wid någon efftertäncka finna, at jag, om jag ock wille, icke förmår framdeles och i längden stå ut med sådane utgiffter.

Om du i sommar täncker resa hijt öfwer, synes bästa tillfälle därtill blifwa med det nu härifrån afgående Corplanders fartyg. J den händelsen opköper du en matkorg, til hwilcket behof 6 pl:r härhos ligga, och förwarar wäl både det du af dina saker lämnar effter, som det du tager med dig.

Jag håppas, at de med påsten twänne resor öfwersände penningar äro dig tillhanda komne, och wäntar snar underrättelse därom, at gälden är betalt. Framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 23. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ankom på Djursholm d. 16. Iulii 1768. Besv. d. 19. d:o i St:holm.

114.

Min Käre Son.

J hwarje bref försäkrar du mig därom, at du förbättrat dina utsichter genom den skedda flyttningen från Revisionen til Riksarchivum. Andre åter, som ock äro kännare af saken, fälla icke därutinnan samma omdöme. Jbland dem tycker ock H. Canc. Rådet Lagerflycht icke synnerl. om detta steget, i synnerhet, då det jämwäl skedt titulo oneroso. Jmellertid styrer wäl Gud, då du med barnsligit förtroende kastar dig i Hans sköte, all ting med dig til det bästa!

Hwar och en din skrifwelse har ock nya utgiffter och pennin- gerequisitioner med sig, så at jag rättnu icke wet, hwar det skall tagas ifrån. Med H. Prof. Wallenius afsände jag nyl. i bref til dig 336 D. K:mt. Han reste med Corplanders fartyg, och lärer, i anseende til det ständiga motwädret, ännu icke wara långt kommen.

Härhos följer en sedel på 180 D. och måste du äntel. nu så hushålla, at du kan komma skuldfrij hijt öfwer.

Det blir så mycket nödigare, at du har med dig Stats Cont:s reverser, som ägaren til den ena på 15:m til hwilcken jag härtils betalt des interesse, nu will hafwa sielfwa sedeln i sina händer.

De beställningar jag tid effter annan skrifwit dig til om, håppas jag blifwa wärckstälte.

Hälsa dit goda wärdsfolck, Paleens hus och andre bekante. Förbl:r
Din trogne fader

Åbo, d. 5. Julii, 68.

C. F. Mennander.

Ankom d. 11 d:o. Besv. d. 12.

115.

Min Käre Son.

Påsten häremellan går nu så qwickt, at jag inom 3. dagar, dem jag förnött på Lemo, ärhållit twänne dine skrifwelser, af d. 2. och 3:de hujus. Med den sednare fölgde din räkning, hwaraf jag finner, at du är i 264 D:s gäld. Men när de penningar, som jag dels med påsten, dels med Prof. Wallenius til dig öfwersändt, ankomma, kan denna skulden betalas, och du hafwa öfwer 200. D. i behåll.

Oemotsäjeligit är det, at några dina utgiffter hade, som mindre nödige, kunnat undwikas. Nödigt blifwer det ock, at dine depencer ställas framdeles på en mera reglerad fot. Mig tyckes, at om du,

öfwer det, som til kåst, twätt och husrum tarfwas, har årl. 1200 D:r, bör du därmed kunna hederl:n komma til rätta. Genom commisioner torde ock någon förtjänst kunna winnas.

At du wid så unga år fått en ordinaire liten sysla, är onekel. en stor förmån. Och när du finner nöje i göremålen, samt dem med trohet och drifft sköter, banar wäl Försynen i sinom tid utwägar til vidare framsteg. Jfrån Riksarchivum bör du icke så snart söka flyttning eller byte til någon annan expedition; ty det skulle röja ostadighet. Något ämne borde du wälja dig, at samla och arbeta uti. At det icke får vara secret eller ministerielt, förstår sig sielf.

Det får komma på dig an, om du i sommar will hälsa på oss här i Finland, eller icke. Resolverar du dig, at blifwa där qwar, skall jag effter någon tid söka förse dig med penningar.

B:r Lundbergs fordran för det förflutna halfwa året lærer genom de förfalne interesserna vara betalt.

Dina Morföräldrar, Mst. Caisa Lotta och Mbr. Henric gjorde mig i fredags den äran at hälsa på Lemo, och funno gården med des inrätningar passabel.

Utom det jag förut begärt, opköper du åt mig et exemplar af voteringen i Riksdagssaken, samt hwad annat du kan finna vara märckwärdigt och curieust.

Om du icke sielf öfwerkommer, kan altsammans hijtförsändas med Corplander. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii, 68.

C. F. Mennander.

P. S. Nu måste wäl våra Bokförare fått inn nya förlager. Underätta mig därom.

På stunden hälsade Håf Secret. Hising mig från dig. Han berättade, at Rådets votering i Prästetionde saken skal wara tryckt. Jag wäntar genom dig del däraf, it. af anm. öfwer Eneboms griffittal öfwer RR. Löwenhielm.

Ankom d. 18. d:o i Stockholm. Besv. d. 19 d:o Besv. d. 22 d:o.

116.

Min Käre Son.

Af dit bref d. 12 hujus finner jag, at Bancosedeln är framkomen. Nu måste ock Prof. Wallenius wara arriverad, och hafwa aflämnat brefwet, samt en på samma fartyg warande student et annat, jämte några disputationer för BancoComissarien Bergius.

At Stats Contoirets obligationer med Prof. Wallenius öfverkomma, är bäst, i fall du ei sielf reser hijt. Denna resa lämnade jag i mit sista på dit egit behag. Giärna såge jag dig här; men så är ock sommaren nu så framskriden, at dit wistande på denna orten blefwe ganska kårt. Om därmed opskiutes til nästa år, kunde permission begäras för hela sommaren. Men framtiden och vårt lif står i den Högstas hand.

Wälbetänckt är det, at du fortfar giöra tjänst i LagCommissionen. Secreteriatet därstädes är en point de vue af mycken importance, som icke bör släppas. Kunde du med tiden ärhålla det, wore et ganska fördelaktigt steg giordt. Men at du ytterligare, i den ställning du nu är, gör tjänst i Revisionen, lærer näppeligen öka dina meriter, men wäl dit arbete, så framt du icke har uttryckeligit förbehåll om befordran därstädes effter din nu ägande tour.

Använd däremot all flijt i din nya station. Om ibland de i Archivo fundne H. H. Palmsköldiana något är, som intresserar Finska historien, så skrif eller lät afskrifwa det för mig.

Jag förmodar at Lochner nu fått inn den felande tomen af Engelska Bibelarbetet, och continuation af Universal historien; samt Ulfwen fortsättning af de arbeten jag hos honom handlat, jämte annat nytt.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Lemo, d. 19. Julii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockholm d. 29 d:o effter hemkomsten från landet. Besv. s. d.

117.

Min Käre Son.

Bäst är, som jag skrifwit och du nu föreslår, at din hijtresa, i anseende til den redan långt ledna årstiden, opskiutes til nästa währ, om Gud will och man då lefwer. Du torde ock då kunna ärhålla dess flere månaders permission.

War imellertid trägen i din sysla, och för all ting fruchta Gud, som styrer för sina barn alt til det bästa.

At täncka på något Cancellie Junckeri, är i mit tycke fåfängt. Jag har icke känt någon ofrälse, som det ärhållit. Utsichten är jämwäl där trång, och befordringen långsam, som den hederlige Bar. Sparres exempel wisar.

Så wida B:r Lundberg nu funnit sig wid, at ytterligare förwara de Stats Contoires obligationer han härtils hafft under sin wård, och interesserne wid förfalle tiderne uttaga, så är jag därmed gärna nögd. Du tillställer honom altså den hos dig warande 12:m D:s sedeln, emot des Depositions sedel, som i recommenderat bref til mig öfwersändes. Jag skall och söka disponera ägaren af den äldre 15:m D:s sedeln, när han träffas, at låta den stå qwar på samma ställe, i anseende til den beqwämligheten både han och jag därwid har. Härom skal jag innan kårt närmare underrätta dig.

Af den mig tillhanda komne Lochners catalog finner jag, at 31:a och 32:a tomen af *Allgemeine Welthistorie* äro utkomne. Desse tager du för mig, och betalar dem af närlagde Bancoanwijsning, då de sedan wid första tillfälle hijt öfwersändas. Äfwenså giör du med 19:de eller den sidsta tomen af *die heil. Schrift, mit anmerkungen verschiedener Engländischen schriftsteller*, som wäl ännu icke står på Lochners boklista, doch effter all probabilitet redan lämnat trycket, och förmodel. finnes hos honom. Hwad af penningarne öfwerblifwer, förer du dig til räknings.

Effter några weckor håppas jag kunna öfwersända til Cousines kök några pund Smör. Jungfrun låfwar ock, at glasburken skall, icke aldeles tom, komma i höst til dig tillbaka. Fr. Browallia söker nu genom Consist. academicum få reda på sit fädernesarf. Jmeller-tid förnöter unge Neuman tiden i stadens corp (*sic!*) de garde, dijt han blifwit för et på stadswakten för par år sedan begångit slagsmål innant. Prof. Bilmark tyckes hafwa något nytt frieri för händer, som jag håppas och förmodar blifwa lyckeligare, än det förra.

Du har nu mera ledighet än förr. Skrif altså til mig åtminstone en gång hwar wecka eller hwar annan påst, och berätta, hwad där kan förefalla.

Under Guds wälsignelses anönskan framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 29. Julii, 68. C. F. Mennander.

Ank. d. 9. Aug. i St:holm. Besv. d:o d:o.

118.

Min Käre Son.

Hwad du ophandlat för mig af denna tiden utkomne små skrifter, hade Corplander i dessa dagar med sig. Men däribland woro

åtskilliga sådane, som jag förut äger, neml. anmärckningar wid en Adelsmans bref om Prästetijonden, Swar på denne anonymi anmärckningar, och Grollens sednare och senaste öden.

Tillställ Ulfven närlagde bref, och tag af honom en däri omnämnd defect, som du sedan wid tillfälle hijtsänder.

Bed B:r Paleen äntel. med första swara på Insp. Rahms bref angående bygnaden på Wiksberg, i synnerhet hwad fenstren angår. Ty däraf, at fensterlufften stå öpne, skola gålfwen redan begynna förskämmas, som byggmästaren i förgårs berättade. Bed honom ock, om tiden medgifwer, swara på mina bref.

Jag har varit mycket oroad af det rychtet här lupit om en stor brandskada på Söder, utan at man egentel. wetat, på hwad tracht den skedt och huruwida den sträckt sig. Nu har jag, först af en resande, och nu i dag af aviserne fått weta, at olyckan icke är så stor som talet gått, och at den händt långt opp på malmen.

Med par påster har jag icke hört af dig. Men du torde nu på Skogklöster rida i Drottning Kirstins sadel, med Ziskas swärd i handen. Om Secret. Gahm följt dig dijt, bör du hålla honom resan frij.

Jag håppas at mit bref med Bancoanwijsningen redan kommit framm.

Nu brukar jag i Herrans namn Pyrmonterwatn. Den curen wille i början icke hafwa sig wäl; men begynner nu bättre arta sig.

Hälsa dit werdsfolck. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 9. Aug. 68.

C. F. Mennander.

Ank: Stockh: d. 15: d:o.

119.

Min Käre Son.

Dit bref med depositions sedeln ankom i går. Wisslerligen har jag swarat H. Commiss:n Lundberg med samma påst, då jag skref til dig från Lemo.

Närlagde bref lefwererar du i egne händer, i synnerhet det til H. Secret:n Wargentin. Och i fall han i anledning däraf skulle opdraga dig, at utarbete något angående mortaliteten i detta Stifftet, och Probsteriernes förhållande sins emellan i den delen, bör du göra det med all flit, effter den anwijsning, som han lærer gifwa dig.

J dag skäres Biskopsåkern, och är altså effter wanligheten stor cour på gården.

Jag är nu mitt i min watndrickning, och är des wärckan ibland bättre, ibland åter sämre.

Deus tecum! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 16. Aug. 1768.

C. F. Mennander.

Ankom i St:holm d. 22. d:o. Besvaradt d. 23. d:o.

120.

Min Käre Son.

Af Estamps samlingen hos Askergren opköper du alla dem, som hos mig saknas.

Jag wet inge flere Finnar, som äro i koppar stuckne, än dem du upräknar, undantagande Biskoparne Lang, som war född i Uhleo, och Rudeen, som en god tid war Professor härstädes, och således kan räknas bland Finnar, änskönt han war född Werm-länning. Kommer du öfwer Gr. Lilienstedt, som torde kunna ske genom H. Canc. Rådet Lagerflycht, och Ar. Forsius, så tjänar til underrättelse, at de saknas hos mig.

Din gamla atlas kan du skicka hijt til mig, som flere gånger saknat den. Äfwen så bör du göra med de böcker, som du tänckt ur dit Bibliothek utmönstra. Jag wil här, där de bättre betalas än i Stockholm, låta försälja dem; och provenuen skal du få.

Plåttra ingalunda pengar bårt i dessa saker. Du är nog hulpen med några fåå goda generele chartor; och en studerande Secretare har nog tillfälle, at der få låna sig böcker.

Din illa lönande Finska correspondence kan och bör du in-skräncka. Swara dem, at du nu är wid et annat wärck, och ei hinner med deras Commissioner. Presserande mål torde någon annan, t. ex. Rossen, sig åtaga.

Et Åbo fartyg lärer ännu wara där. Afsänd därmed hwad du har för mig, samt af Gahmen och Bergius bekommer.

Ännu drages jag med watndrickande, med föränderlig wärckan.

Gud wälsigne och styre dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 26. Aug. 68.

C. F. Mennander.

P. S. Äldsta Gyllenstolpen war Smälänning; men Sonen, Riksrådet, wisserl. Finne. Hierne war Ingermanlänning, och således född i en del af Finland. Riksrådet Gustav Bonde är icke stucken i koppar.

Ank. i St:holm d. 1. Sept. Besv. d. 2. d:o.

121.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 23. sidstl. ankom med förra påsten. Consistorium Academicum äger sina documenter alt ifrån fundations tiden i behåll. Men nästan alla äldre Consistorii Ecclesiastici handlingar äro i förra kriget förkomne. Jag twiflar icke, at du använder den större ledighet, som din nu warande station gifwer, jämwäl til dit perfectionerade i Rijtande. Om du hade tillfälle, at jämwäl litet lära föra Grafstickeln, wore det dess bättre. Lätt torde wara, at komma i bekantskap med Floding eller Gillberg. Tillstädielse lärer och kunna winnas, at få bijwista Rijtare Academiens sammankomster. Alt detta skulle fournera dig angenäma och oskyldiga tidsfördrif.

Får se, hwilcka estamper du nu skaffar mig. Om prijset mycket stegras, blir ingen handel af.

J dag sluter jag i Herrans namn Brunscuren utan at ännu röna däraf någon wärckan til godo eller ondo. Jmellertid reser jag nu för motions skull på par dagar till Linnunpää och Bussila.

Närlagde bref är angelägit, och behöfwer ju förr dess helre komma i ägarens händer.

Hälsa alla wederbörande. Iag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 2. 7bris 1768.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Glöm icke defecten hos Ulfven, och i Eneboms griffttal. Bland portraiterne måste äntel. Grefwinnan Tessins wara.

Nu ligger ½ tunna Smör, som innehåller 5. L R 15. M:r färdig i Pargas, och wäntar på tilfälle at gå öfwer.

Här förliudes, at i Stockholm skall wara ganska godt kiöp på grofwa och til drängars liberi tjänande kläder. Lät mig weta, om så är, och hwad de kosta?

Ankom Stockh. d. 9. d:o. Besv. s. d.

122.

Min Käre Son.

Som jag kan föreställa mig, at din enskijlta cassa, ehuru du icke gifwit mig däröfwer räkning, torde begynna krypa tillhopa, men förstiden jämwäl nu tilstundar, då det går långsammare med pennin-gars öfwerremitterande, så följa härjämte 50. plåtar, til nödiga behof och tarfwelig hushålning.

När dina utskåts böcker ankomma, skola de blifwa förauctione-rade. Men blåtta dig icke på Devotions böcker, och håll alltid Her-rans fruchtan, som den ock är, för unum necessarium, hwarutom ingen sann lycksalighet i tid eller ewighet kan finnas.

Livius och Tacitus kan jag icke ombära. Af Virgilius har jag en odugelig edition. Du kan på Auctionerne öfwerkomma desse och flere dig nyttige böcker, då åtminstone bandet alltid är be-sparadt. Hwarföre man icke bör hasta med nya böckers opköpande från våra dyra boklådor, utan imellertid hielpa sig med lån, och det man förut har.

Jag önskade genom dig få weta, hwad et ankare Portugis Muscat, och et d:o Pontaque, bägge af bästa slaget, nu därstädes kåsta. Item Franskt wijns prijs. Winerne härstädes hafwa sin gamla dyrhet, men sällan wederbörlig godhet.

Kan du samla åt mig och i höst öfwersända kärnor af bästa Äppel-Päron, Kirsbärs och Plommons slag, wore rätt wäl.

Hälsa dit wärdsfolk och andra bekanta, från din trogne fader
Åbo, d. 9. 7bris 1768. C. F. Mennander.

Ank. i Sth. d. 17. d:o. Besv. d. 20. d:o.

123.

Min Käre Son.

Af dit bref, d. 9 hujus, ser jag, at du, Gudi låf! har hälsan. Af mit watndrickande, som ock skedde under en merendels regn-aktig och ohyggelig wäderlek, då motion icke kunde, som sig bordt, i akt tagas, har jag ingen synnerlig wärckan ärfarit.

Se til, at du kan komma til slut med portrait handeln. Om K. Gustavs af Floding redan är til salu, så köp ock et exemplar däraf. Den nyl. utkomne tractaten om Sweriges handelsbalance, lyster mig högel. få se, hwarföre den för mig opköpes.

Jag skulle gärna förse dig med historiska och politiska böcker ur mit bibliothek, om jag ägde sådane, som egentel. passa sig för dig. Wäl har jag, i synnerhet af det förra slaget, et tämmeligit för-råd; men de äro, om jag undantager Die allgemeine Welthistorie, uti detacherade ämnen, som lefwernes och resebeskrifningar, etc. Gör dig bekant med någon bokwurm, så får du låna hwad som behöfwes, och kan sedan köpa dig några hufwudböcker.

Jag håppas, at mit sidsta med penningarne är framkommit. Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 16 7bris 68.

C. F. Mennander.

Närlagde bref är ock angelägit.

Ank. d. 23. d:o. Besv. d. 27. d:o.

124.

Min Käre Son.

Det är mig kärt, som jag finner ur dit nu ankomne bref af d. 16 hujus, at du röner nöje i din sysla. Sådant ökar och lättar arbetsdrifften.

Jag förmodar, at mit bref af d. 9. hujus, hwari lågo 50 pl. i 12 D:s sedlar, redan är riktigt framkommit, ehuru det icke war recommenderat. Här är en ganska stor swårighet, at få större sedlar. De smärre börja ock nu blifwa sällsyntare. Däremot är skiljemynt i fult swang.

Nu följa härhos åter 300. D:r K:mt men dessa äro icke til dina behof, utan destinerade at betala några böcker från Julinschöldska auctionen i Upsala, som hålles i Novembri, om hwilckas inropande genom någon Commissionair jag nu anmodar DomProbsten Hydrén. Men som det den instundande årstiden ginge långt ut med correspondencen hijt på Åbo, har jag, hwad betalningen och böckernas emottagande angår, gifwit adresse på dig. Dessa penningar hållas altså til detta behofwet oförrykte. Doch torde de icke alla därtil åtgå; så at du häraf wäl kan opköpa och nu med fartygen hijt-sända en Tunna goda Tyska Äplen, om de finnas til skäligit prijs.

Jag öfwersänder dessa dagar til dig några böcker, som blifwa Direct:n Ulf återstälte. Jämwal några Disputationer för Herr Canc. R. B. Bunge, om jag hinner få dem tilhopa.

Påminn Ulfven och Lochner om continuationernes öfwersändande, så framt de fått dem utifrån. När de gifwa mig räkning, skall den blifwa betald.

Har du talt med BancoCommissarien Bergius?

Jag hade nu bref af Secret. Wargentin. Han låfwar instruera dig at uträkna proportionerne i dödlighet och tilwäxt detta Stiftets Probsterier emellan, i anledning af den öfwersände tabellen.

Stig derföre til honom, och berätta, at jag innan kårt skall hafwa den äran at skrifwa honom til.

Jag twiflar om den enighet och omsorg för sit almänna bästa i vår Stad, at den skulle gå inn i dit förslag, knapt torde du hafwa tack derföre, om du gjorde det för intet.

Min gisning war, at Præsid. OElreich wore auctor til Rikets Styrelse; ty jag tycker mig däri igenkänna hans tancke- och skrifsätt.

Du gör wäl, at du underrättar mig om det som där förefaller, i synnerhet i Literaturen. Under Guds wälsignelses trogna anönskande framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 23. Sept. 1768.

C. F. Mennander.

Ännu är icke Skepparen Cajalén ankommen.

Ank. i St:hm d. 4. Octobr. s.å. Besv: s.d.

125.

Min Käre Son.

Skepparen Cajalén, som warit så länge på wägen, at man redan trodde honom wara förgången, ankom likwäl i förgårs, och i dag har jag fått op paquetterne, jämte dit bref af d. 8. hujus.

Jag ser, at isynnerhet Secr. Marks von Würtenbergs böcker äro sådane urwalor, at de näppel. äro wärde frachten, och swårl. af Bokauktionisten emottagas, så at du giordt illa, som belastat dig med en så onyttig commission.

Busching är den endaste, som har något wärde med sig; men den torde ock gå lägre, än han förmodar, så at han hade giordt wäl, om han determinerat des ohngefärliga prijs.

J förra weckan afsände jag med chirurgiæ studiosus Hornborg 2:ne convoluter til dig; et med böcker, som restitueras strax åt Ulfven, och det andra med några disputationer för Herr Canc. R. Bar. Bunge.

Denne Hornborg är en qwick och artig gässe, som täncker evertuera sig wid Lazarethet därstädes, men för des fattigdoms skull måste antingen hafwa condition hos någon Fältskär, eller och blifwa brukad til allehanda liqueurers distillation och præparerande, som han säger sig mästerligen kunna. Om du genom B:r Lundberg eller någon annan kunde finna utwäg til hans hielp, wore rätt wäl.

Jag ser, at skilnaden på Wijnpriserne mellan Stockholm och här är icke så betydande som man mig inbillat. Det lönar altså icke mödan, at i höst därifrån förskrifwa den wahran.

Swåger Henric Hassels afskedstagande lærer näppel. kunna undwikas. Jag har både sielf och genom gumman sökt förmå gubben at bijspringa honom, men förgäfwes. Och om så är som det berättas, at han wid hwarje sin öfwerresa til tjänstgöring fått af Fadren wid pass 1800 D:r och at han däremot flere gånger bemött honom med otidighet, är ei under, om denne ledsnar, och des hierta emot honom något förkålnar.

B:r Paléen gör wäl, då han föreställer stora modeller dig til effterfölgd. Och du gör icke heller illa, då du likafult med mycken modestie och trägenhet gräfwer i de dambige handlingarne.

Jag wäntar den utlåfwade summariska räkningen öfwer dina utgiffter och din cassas tilstånd.

Det til dit Wårdsfolck destinerade Smöret skal längesedan wara från Pargas afgångit; och en Bärburk hade Corplander med sig. Med honom wäntar jag tillbaka allehanda nytt, och förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 30. 7bris, 68.

C. F. M.

Ankom i St:holm d. 7. October. Til en del besv. d:o d:o vid d. 18 d:o.

126.

Min Käre Son.

Jag är icke så klarsynt, at jag på så långt håll, och under okunnighet om de fläste omständigheter, skulle kunna positivt säja, hwilketdera är dig rådeligare, antingen at förbli i din station, eller at antaga byte til Cancellie Collegii expedition. Det förra är doch i mit tycke bättre; ty 1:o gå stegen i Archivo, i anseende til mindre

antal betjante, fortare, och du har sielf tilförene berättat mig at mycken apparence skal där wara om skyndsam befordran. Och sedan du där giordt et eller annat pas, kunde byte til den andra expeditionen med större fördel ske. 2:o äger du nu lön, hwilken, ehuru liten den är, doch icke bör förachtas, och därjämte förbättrar sig wid hwarje framsteg; då däremot owist är, när någon lön kan ärhållas på det andra stället, så wida jag har mig bekant, at åtskillige därifrån, för senfärdig befordrans och den trånga utsichtens skull, tagit afsked, förmodel. med sina löners behållande. 3:o förefaller det mig, at så täta ombyten från den ena expeditionen til den andra, kunde, åtminstone hos någon af dine Förmän, opwäcka opinion om ostadighet och för mycken impatience.

Sådane äro mina tanckar. Doch som jag altid lämnat dig fritt ståndswahl, och nu så mycket mera kan giöra det, som förståndet hos dig med åren fått större mognad, så får du och härutinnan giöra och låta, som bäst synes, och med din böjelse närmast öfwerensstämmar. Doch effter förtroligit samråd med B:r Paleen och andre gynnare, som förstå saken, och wilja mig och dig wäl.

Du berättade nyl. at du önskade få institutions politiques par M:r Bielfeld. Den fins på Julinschöldska auctionen, som i Upsala i Nov. kommer at för sig gå, N:o 3 in 4:to. Och som den förmodel. ärhålles där til bättre köp än på Boklådorne, så kunde du anmoda H Secret:n Gahm at genom sin commissionair låta den inropas. Jag glömde at opföra ibland de böcker, som jag ifrån denna auction begärt, Plinii historia naturalis cum notis variorum voll. 3:a N:o 52. 8:vo i den förra appendice. Bed Gahmen, at jämwäl om des köpande draga försorg, i fall den går bort för skäligit prijs.

Jag wet du icke glömmar, at hos Lochner och Ulf höra åt, om de fått in continuationerne för mig; at alt, hwad jag i höst har därifrån at förwänta, måtte komma öfwer på Corplanders fartyg.

Den räkning du mig låfwat, lærer snart hijtkomma, at jag måtte få se din cassas tilstånd.

Förmäl min hälsning hos dit Wårdsfolck.

Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 4. 8bris, 1768.

C. F. Mennander.

Ankom St:holm d. 12. d:o. Besvar. d. 18. d:o.

Seuraava liittyy isän 4/10 1768 p:ttynn kirjeeseen: — Det följande hör till faderns brev av 4/10 1768:

J det större paquettet ligga böcker, dem du restituerar åt Directeu-
ren Ulff, så wida jag dem hwarcken begärt eller wil hafwa;
hwarföre de i Räkningen afföras.

J detta äro Disputationer för H. Cancell.R Baron Bunge, mäst
Prof. Gadds.

C. F. M.

Detta jemte paqvetterne ankommo genom H:r Hornborg til Stock-
holm den 13 Octobr. 1768. Genast expedierade. Svar härom den
18 d:o.¹

127.

Min Käre Son.

Af dit nu ankomne bref finner jag, at det projecterade bytet
icke gått för sig, som man icke har orsak at sörja öfwer; emedan
en sådan flyttning, ifall den finnes nyttig, torde framdeles med
större fördel kunna för sig gå.

Lijkaledes ser jag af den medsände räkningen, at du ännu en tid
äger nödiga handpenningar. Jmellertid öfwersänder jag, innan men-
föhere blir i hafwet, närlagde Banco assignation på 300 D:r K:mt,
af hwilcken du framdeles skall betala Direct:n Ulffs räkning. Han
skickade i sommars några böcker til mig, lärar ock nu med höst-
fartygen så göra. Påminn honom därom, samt at han skickar til mig
räkning för sin fordran. När jag den fått, och afprutat derå hwad
obilligt är, skall jag låta dig weta, huru mycket til honom kommer
at lefwereras.

Jag förmodar, at de böcker, som med unge Hornborg afgingo,
äro ankomne, och Ulfven restituerade.

Disputation de ornitho Theologia war i det lilla paquettet til
BancoCommiss:n Bergius. Jag skall se til, at i währ kunna öfwer-
sända et annat exemplar. Hwad det är för en pastoral under-
rättelse han begär, wet jag icke; ty därom har ingen skrifwit mig til.
Yrka på, at få den omnämnde Resebeskrifningen, eller någon
annan god bok af honom, ty jag är wid et Bokbyte, wi under Riks-
dagen gjorde, i underbalance.

¹ *Vastaanottajan kirjoittama. — Skrivet av mottagaren.*

J denna wecka flyttar Prof. Bilmark ifrån mig til sin gård. Han får där par unga herrar at bo med sig under sin opsicht, af hwilcka unga Carlsköld är den ena, hos hwilckens Stiuffader Capit. B. Stackelberg han niuter spisning, til des han hinner fullel. sätta egit bo. Han friar imellertid til HofRR. Lagerborgs yngre dotter, och skall hafwa god apparence om bijfall.

Ännu wet jag icke, hwem jag skall anförtro den delen af min hushållning, som Bilmark härtils besögt. Torde hända, at det blir Pereximius Dn. Pelander.

J önskan af Guds wälsignelse öfwer dig, framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 14 8bris, 68.

C. F. Mennander.

P. S. Nu får jag din hufwudräkning, jämte dit förslag om 375 D:r K:mt quartaliter til dina enskijlta behof. Ehuru detta är nog drygt, och swårt för mig at samla i dessa penninglösa tider, må det förbli därwid tils vidare. Därmed bör du kunna hederl. komma ut. Kom ihog, min gässe, at du då, med lönen inberäknad, äger en full Råds lön i Collegierne, eller 1500 D:r S:rmt årl. Glöm icke heller, at om 1. ell. 2. af dine wederlikar hafwa så mycket eller mera, så äro däremot wäl 50. som äga långt mindre.

Ank. Sthm d. 20. d:o. Besv. d. 25. d:o.

128.

Min Käre Son.

Tränne påster äro ankomne, utan at hafwa med sig bref från dig. Den fierde, som nog länge drögt, gaf mig i går din skrifwelse af d. 18. hujus.

Närlagde bref tilställer du Direct:n Ulf, och låter honom qvittera räkningen. 160. D:r är den rikeligen betalt med, som du tilställer honom af den Bancoanwisningen på 300. D:r som nyl. afgick, och förmodel. redan är kommen dig tilhanda. Par maniere de conversation kunde du låta honom weta, som sant är, at jag har utwäg, at få hwad jag behöfwer af Böcker directe från Holland, och at jag twingas at nyttia denna långt lindrigare canalen, så framt han fortfar, at taga för groft till.

Prof. Bilmark är nu bortflyttad, och Mag. Collin hijtkommen i hans ställe. Mag. Schalberg behöfwer wäl hielp, men jag wet icke,

huru wäl placerade mine små financer kunnat wara i en så gäldbunden mans händer.

Wäl är det, at hwad du för mig ophandlat, hwad Secret:n Gahm åter samlat, samt hwad du af kopparsticks samlingen kan ärhålla, följer hijt med Skepparen Corplander. Om några continuationer til Ulfven inkomma, samt de böcker jag på Julinschöldska aucionen torde stadna före, lära dessa näppel. kunna hijtsändas, förr än i währ.

Lagmannen Olivecreutz har nu lagt in om afsked från Secretarearsyslan wid Academien. Hade du wäl lust, i fall omständigheterna så foga sig, at få et rum på förslaget effter honom?

Fråga Lagman Paleen wid tilfälle, hwi han är så wreder worden på sin tjänare, at jag icke får et ord swar på flere bref, eller någon kundskap om hans tilstånd.

Gud wälsigne dig! Din trogne fader

Åbo, d. 28. 8bris, 68.

C. F. Mennander.

P. S. J måndags planterade jag en Kirsbärs gård på Lemo, och lät wända jorden til humlegård, som i währ komer, om Gud wil! at anläggas. Allehanda frön och kärnor wäntar jag af dig ännu i höst. Ulfwens räkning bör jag få quitterad tillbaka. Änskönt menföre nu tilstundar för påstgången, wäntar jag af dig ändå åtminstone hwar tredie påst bref. Ämnen kunna icke tryta, om ei af dit enskijlta tilstånd, doch af sig där tildragande händelser.

Ank. Sthm d. 6. Novemb. Besv. d. 11. d:o.

129.

Min Käre Son.

Jag förnimmer af dit bref d. 1. hujus, at du med Corplander och Sahrman försändt til mig åtskilliga paquetter. Den förre berättas wara kommen på Slotsfjärden, men har ännu icke kunnat något utlasta.

Hwad de små occasions skriffterna för framtiden angår, behöfwer du icke opköpa dem för mig, så wida både Adj. Lefren och wår nya Bokförare hafwa här nu boklådor, snart sagt endast bestående af sådane små saker. Jag har redan tagit af dem åtskilligt, så at jag nu får Handlingarne om Pr. Fridric Adolphs examen etc. in

duplo. Men om något besynnerligt på 1 el. par arck utkommer, så skicka det strax med påsten.

Hemma tillwärcat kläde hafwa drängarne klädningar af. Af-sichten war, at från Stockholm köpa dem ämne til kappræckar, och därtil är det öfwersända profwet för godt. Det tör blifwa bäst, at du i währ, innan hijtresan sker, opköper på Stånden par half-slitna färdiga kappræckar.

Det är rätt wäl, at jag får goda Plommonkärnor. Men Äple och Påronfrön behöfwer jag nästan nödigare. Du torde med påsten kunna skicka mig något af dessa slag. Äpplen mognades icke i höstas här i landet, och en stor del trän så hos mig som andre äro ut-gångne. Til öfwerflöd åto mössen opp hela trädsholan för mig i wintras.

Med nästa påst håppas jag kunna skicka dig litet penningar til winter provision. Då skal jag ock skrifwa H. Secret:n Gahm til.

Under önskan om Guds wälsignelse öfwer dig framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 8. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. St:hlm d. 25. d:o. Besv. d. 29. d:o.

130.

Min Käre Son.

Paquetterne med Korplander och Sarman äro nu ankomne, men jag har haft möda wid, at få dem till rätta, så at du framdeles måste slå sådane små packor i et convolut, eller åtminstone binda dem tillhopa. Ty man kan icke heller begära af våre Finske Bårgare, at de skulle wara sådane archivariet, och hålla full ordning på flere sådane små pappersbylten, när de äro löse och strödde.

Åtminstone har du glömt köpa et interessant document åt mig, neml. Gen. Tull Directionens Berättelse om Tullinkomsterne denna tiden.

Secr. Marx v. Würtenbergs och dine böcker äro nu genom H. Prof. Bilmarks bijdragande försälde, men hwarken har jag ännu fått räkningen eller penningar. Och som därmed torde ännu draga något ut på tiden, och menföret nu infaller, så följer härhos til deras betalning 160 D. 29. ·/. Buschings Geographie skall icke

gått högre, än til 7 plåtar, och de öfrige von Würtenbergs böcker merendels til några ören stycket, så at om du gifwer honom 10. plåtar, är han öfwer och icke under betalt.

De öfrige 100 D:r kan du använda til en och annan god och nyttig bok för dig.

J den brist här är på större sedlar, har jag löffte om en banco anwijnsning litet längre fram til dina behof wintern igenom, hwilcken, så snart jag den får, skall blifwa öfwersänd.

Så snart du får underrättelse, om och hwileka böcker jag stadnat före på Julinschöldska auctionen i Upsala, så lät mig weta därom, och när de til dig ankomma, håll dem i godt förwahr til wåhren.

At någon gång arbeta natten igenom, kan låta sig giöra. Men sker det offta, brytes hälsan och framåldern blir kraslig. Experto crede. Litet illa war det, at jag icke fick äplen öfwer. Nu tyckes håppet wara ute om deras hijtkomst. Man får bruka Finska rofwor i stället.

J trogen önskan om din wälgång framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 15. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Nu på stunden får jag auctionistens räkning, och finner däraf, at provenuen är större än mig warit berättat. Den stiger inalles til 233. D. 24. \cdot /. och Marx von Würtenbergs andel däraf til 90 D. 11. \cdot /. som du til honom lefwererar. Buschingen, som däri inbegripes, ser jag wara betalt med 54. D:r. För dina böcker har således influtit 143 D. 13. \cdot /. Du berättade, at du afsändt en liten present til Jungfrun för bären, men den har icke följt med hwarkendera Skepparen.

Ank. St:hlm d. 25. d:o. Besv. d. 29. d:o.

131.

Min Käre Son.

Hwad jag skref angående den här förestående ledigheten wid Secreteriatet, war så en förflugen idée. Wid närmare efftersinnande tyckes det wara föga rådeligit, at du lägger in därom. Det torde allenast opwäcka hos några den fruchtan, som wille man införa en sort nepotisme, hwarföre jag sielf altid hafft afsky. Om du ock ärhölle den syslan, som icke torde wara aldeles omöjeligit, så skulle

likwäl möta rätt stora swårigheter, at därifrån kunna komma tillbaka til civilstaten och Cancelliet, som du säger dig förnämligast wara hogad före. Widare, som Secreteriatet härstädes är combinerat med en adjunctur i Philosophiska Faculteten, torde til förslags ärhållande därwid fordras prof disputando; åtminstone blir det Secreterarens skyldighet, at hålla föreläsningar, och hwarkendera af dessa omständigheter lærer du finna dig wid, som icke har böjelse för academiska syslor. Bäst blir således at afbijda, hwad framsteg den Gudomel. Försynen kan hafwa beskärt dig på den lefnads bahnan som du nu är stadd uti.

Om Grefl. Braheska egendomarne i Pargas äntel. skola säljas, hwilcket jag likwäl afstyrkt, och de falla til sådant prijs, at köparen kan wid dem hafwa någon uträkning, torde wäl min hog för denna handeln åter oplifwas. Nu hör jag, at Fru Håf R. Rådinnan Pipping skall falcka på dem, men wet icke, om hennes financer äro fastare än De la Myles.

De twänne skriffterne med påsten och K. Gustavs portrait har jag fått. Köp man ock framdeles op för mig de mäst interessente utkommande piecer i politie och hushåls mål; men inga andra, än de som äro rätt märkwärdiga. Jag skall imellertid icke taga något sådant af vår Bokförare.

Huru går det med Giörwelska Bibliotheks Tidningarne. En enda numer fick jag för hela somarn. Den underl. mannen lærer åter snart stöpa om namn och form på sin Dagbok. Blir Stats Journalen för nästkommande år continuerad?

J nästa wecka håppas jag kunna öfwersända den Banco anwijsningen til dina behof, jag sidst nämde om. Wi hafwe föränderlig wäderlek, och nu idel slask, så at påstgången lærer stå öppen åtminstone til Juhl. Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 22. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthlm d. 2. Decembr. Besv. d. 6. d:o.

132.

Min Käre Son.

Härhos följa 600 D:r K:mt, til fylnad i dit quartal, och dina behof framdeles. Jag menar, at du därigenom kan hielpa dig fram tils emot wahren. At om wintern öfwersända penningar har

många swårigheter. De til Lochner och Ulf ankommande continuationer af Böcker behöfwer du icke uttaga eller betala förr än i wåhr. Af de til Julinschöldska auctionen destinerade penningar torde och något öfwerblifwa. Rätt sparsam kan du ock wara i Nya Swenska Skriffters opköpande för mig, så at jag wäntar allenast det som är synnerl. interessant, antingen för det almäna i gemen, eller Prästeståndet. Til denna sednare classen hörer et utslag jag nyl. såg i awisan, at Consistorium i Upsala skall återfordra fullmagten af en S:t Mariæ Capellan.

Det wore rätt wäl, om du kunde skaffa mig de 2:ne Fransöska Skriffterne, som i dit bref omnämnas. Jag har dem icke sedt.

Huruwida det kunde blifwa möjel:t för dig, at winna den förmån du i dit bref omtalar, kan jag icke säja. Några omständigheter på min sida äro ock ännu hinderlige, at jag icke kan därutinnan röra mig. Jmellertid har jag lämnat den saken på B:r Paléen, som bäst sir conjuncturen. Med honom kan du i förtroende rådgöra, och lät mig sedan weta hwad han säger; ty mig lærer han icke hinna skrifwa til.

Handelsman Schultz, som är i rätt ömkanswärda omständigheter, så wäl genom fattigdom och egen siukdom, som sin Frus och twänne barns förwirrade tillstånd, har bedt mig skrifwa dig til, at du hos H. H. Justitie Cancelleren och Stats Secreteraren Rosir skulle göra dig underkunning, hwaruppå Rådmanen Wechters afsked kan bero, hwartil han redan för par år skall wara anmäld, och som, effter berättelse, jämwäl skall wara honom med Borgmästare fullmagt bewiljat, men hwarom ingen expedition hijtkommit. Lät mig här om weta med det första. Den fattige Schultzen wäntar sig däraf någon förmån, dels genom den innestående lönen, dels ock af Successionen, i fall han återfår hälsan.

J önskan om Guds wälsignelse öfwer dig i alt dit företagande, framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ankom Sthm d. 12. Dec. 1768. Besv. til en del d. 13. d:o. Vidare d. 30. d:o.

133.

Min Käre Son.

De med sidsta påst i recommenderat bref afgångne 600. D:r K:mt håppas jag wara dig til handa komne. Sedermera har jag ärhållit och inlöst närslagde Bancoanwisning på 300 D:r som nu, effter siön än är öppen, öfwersändes. Således lærer du wara tilräckel. pro-viderad för hela wintern, i synnerhet när, som wara bör och jag hoppas dig giöra, det goda gamla ordspråket i aktages, at munnen rättas effter matsäcken.

J dag ärhölt jag dit bref af d. 29. sidstl. Påsterne härifrån af d. 1. och 4:de Nov. berättas wara omkomne. En händelse, som icke i mannaminne sig tildragit.

J gravuren behöfwer du icke gå långt, ty den konsten lærer för mycket fatigera ögonen, hwilcka til andra behof äro oumgängeliga.

Här hafwa wi ännu idel slask och osund wäderlek. För några dagar sedan stötte jag min fot, genom slintande från bokstegen, och måste bruka Archiatern Wolters salfwor. Jag håppas doch at det ei har stort at betyda.

Hwad fröön och kärnor angår, så behöfwer jag dem nu icke förr än i währ. Till dess kunna de i grått papper och kalt rum för- waras.

Genom min recommendation hos Landsh. Raab har Carl Juslén fått fullmagt som archlie mästare wid ammiralitetet, och skall han i währ resa på Copwardie. Fridric blifwer endera dagen Auscultant i Håfrätten. Ellies intet nytt.

Din morfader och mormoder äro i staden, och låta hälsa.

Det samma giör och jag til dit goda wärdsfolk och andra bekanta, framhårdande Din trogne fader,

Åbo, d. 6. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 19. d:o. Besv. til en del d. 20. d:o. Vidare d. 23. och 30 d:o.

134.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 6. hujus är arriverat. Jag håppas, at så skedt med mine til dig af d. 29. Nov. och 6. hujus, hwilcka hade med sig winterprovision åt dig. Här är ännu blid wäderlek och brist på föhre, så at påsterne obehindrade kunna röras. Men all til-

försel til staden saknas, så at här är stor brist på allehanda förnödenheter.

Det wore wäl, om Actuarien Strand blefwe Rådman, och således någon rörelse i expeditionen yppade sig. Men du nämner icke, hwart Jusléen, som ock skall täncka sig bort, ärnar styra sin kosa.

Tack för Pärönkärnorne. Men som det Trädslaget effter alla härtils giorda försök, swärl. i detta land kan komma fort, så se till, at du åt wåhren kan förse mig med utwalde Äppels, Kirsbärs och Plommonkärnor. De trifwas hos oss bättre.

Mit bensår är ännu öppet; men har god liknelse til bättring. Det berättas, at din mormor i dessa dagar genom et fall illa brutit sit ben; men jag har ei ännu fått höra om rätta beskaffenheten. Din Morbror Carl är förordnad, at under vacancen förestå Gripenbergs jurisdiction. Han är mycket älskad på den orten, ock lærer ofelbart stadna där wid någon god sysla.

Gud förnye öfwer dig med det snart ingående nya året Sin både andel, och lekaml. wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 20. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. Ian. 1769. Besv. s. d. Vidare den 27. d:o.

135.

Min Käre Son.

Det fägnar mig, at brefwen med de til dina winterbehof destinerade penningarne kommit dig tilhanda.

Ehuru swårt jag har, at under tiltagande ålderdom och med en siuklig kropp företaga mig någon lång och äfwentyrlig resa, och at imellertid härstädes lämna hushållningen och den lilla egen domen wind för wåg, är jag doch ännu sinnad, at i fall, som förliudes, Riksdags Kallelse är at wänta, gifwa mig til wägs. Doch dependerar saken däraf, huru den Högste til dess behagar disponera om min hälsa.

Ännu är bensåret öppet och i lika stånd. Din mormoder har warit olyckeligare, som näst under helgen genom fall från en stol brutit af på ena foten bäge smalbens piporne.

Ännu hafwe wi här sådant menföre, at man hwarken slipper til Sagu, för diupa wägars skull, eller til Pargas, för ijssörja i

wikarne, och de aldeles öpne fiälarne. Huru måste det då gå med längre resor?

Skrif mig flitigt til. Framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. Ian. 1769. Kårt besv. s. d. Vidare den 27. d:o.

136.

Min Käre Son.

Dina bref äro framkomme.

Det är rätt et hederligt betyg, som du fått ifrån Revisionen. Fortfar så, min Gosse, at med dygd och flit effterkomma dina skyldigheter, och förwärfwa dig dina Förmäns ynnest. Skulle likafult lyckan wara långsam, så äger du ändå den satisfaction innom dig, at du sielf icke warit til dess långsamhet wällande. Den omständigheten är ock fördelaktig, at Hans Kongl. Höghet Cronprintzen behagat kasta någon attention på din lilla person. Skyldigheten fordrar, at tacka Präsidenten för des goda witsord wid det tilfället. Då kunde ock underställas Honom, huruwida Han funne nyttigt och wille sig åtaga, at någon gång närmare och enskjilt presentera dig.

Den förestående resan gör mig i många handa afseenden bekymrad. Årstiden i synnerhet föreställer jag mig som den aldra swåraste. Jag ser ingen möjelighet, at kunna anträda färden förr än aldrasist i Febr. eller et stycke fram i Martio. Doch måste man wäl rätta sig effter winterns beskaffenhet, som hos oss ännu knapt tagit sin början. Jorden är wäl nu frusen, men wi hafwa ei et snödofft.

Om jag icke gör B:r Lundberg och Cousine för mycken olägenhet, är det förslaget rätt godt, som du gifwer om logement för mig under den första kårta warelsen i Stockholm. Hälsa dit goda Wärdsoflock och Paléenska Huset. Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Dec. 68.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 10. Ian. 1769.

137.

Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårsönskan, den jag af hiertat reciprocerar, at Gud wärdes gifwa dig alt godt i detta och många följande år.

Secret. Gahm berättar, at Bokhandlaren Askergren nu lærer hafwa den länge omtalte Kopparsticks samlingen, där du altså ju förr des helre utsöker och betalar de portraiter, som i min samling, effter den förut öfwersände förteckningen, saknas.

J fall, som några förmoda, Riksdagen kommer at hållas i Stockholm, så beställer du, i samråd med B:r Lundberg, som torde benägit åtaga sig det beswäret, för mig husrum, neml. 2. kamrar och en sal, jämte rum för drängen. De betingas til bästa prijs antingen på halfft år från Påsk, eller månatligen. Hälst wil jag bo i Staden, och en trappa op, så wida jag nu mera hwarken årkar gå långa wägar, eller klifwa i höga trappor. Kunde man öfverkomma sådane rum, hwarifrån fri utsickt är antingen til Mälaren eller Skepsbron, wore det dess bättre. Belägenheten bör och bli sådan, at man i negden kan hafwa god mat at tilgå, til at låta hämtas på sin kammare. J alla dessa anstalter går du likwäl icke in, så framt ei Riksdags orten förut är ändrad. J Norköping har jag ingen bekant, och kan således icke där anstalta hwarken om et eller annat.

Mit Bensår är ännu öppet. Aber men Archiatern Wolter sigger ock forsicker, at det schall ingen fahre hafwe. Jag tror honom, wil icke heller förmoda, at han för egennyttas skull drar ut processen.

Förmäl min respect hos dit wärdsfolk.

Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 13. Jan. 1769.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 27. d:o.

138.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 17. hujus, med continuationen af de tryckte Rådsprotocollerne, ankom i dag. Som resan skall gälla til Norrköping, wore wäl, om jag, genom Cousines gunstiga bijdragande, kunde där finna rum för mig. Jag är nögd och hulpen med en cammare, hwileken ock til en början kunde betingas allenast på en månad. Drängen kan bärga sig antingen på winden, eller bland andra sina likar.

Jungfrun säger sig behöfwa mått af dina skiortlinningar, hwileket du altså i nästa bref på en pappersrimsa öfwersänder.

Under önskan om din wälmåga, framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 27. Jan. 1769. C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 9. Febr. Besv. d. 10. d:o.

139.

Min Käre Son.

Emot förmodan hafwa påsterne häremellan denna tiden gått nog fort, så at jag redan bekommit dit bref af d. 27. sidstl.

Wäl nog är det, at du gör dig bekymrad om husrum för mig i Norrköping. Men löp icke inn i några hedniska contracter där-om. Där måste ju finnas några Christne, som åtnöja sig med det, som skäligit är.

Jag lärer näppel. så framt ei något synnerligit förefaller, hinna skrifwa dig vidare till härifrån; ty i början af Martio täncker jag, om Gud will, anträda resan. Men om den sker norromkring, eller öfwer hafwet, är ännu owist, och dependerar af winterns beskaffenhet den tiden.

Ogärna ligger jag, under wistandet i Stockholm, Cousine och B:r Lundberg till last. Man torde wäl, wid min ankomst, kunna i hast få på wecka hyra en sal och kammare.

Gud wälsigne och uppehålle dig! önskar Din trogne fader
Fettisdagen 69. C. F. Mennander.

d. 7. Februarii. Sthm Ank. den 1. Mars s.å.

140.

Min Käre Son.

Sedan föhret något bättrat sig, jag ock någorlunda hunnit skilja mig wid de härwarande syslorne, täncker jag i mårgon under Guds beledsagande anträda resan norromkring; och håppas således innan kårt få omfamna dig.

På flere weckor hafwa wi icke fått någon påst öfwer hafwet, som skall wara fyllt med drefijs.

Passen hafwa ock härtils warit nog bräckelige.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader
Åbo, d. 3. Martii, 69. C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 23. d:o.

141.

Min Käre Son.

Effter mycken utstånden beswärlighet af sträng köld, och mycken snö samt nästan beständigt urhwäder är jag framkommen i förgårs affton.

Bisk. Fortelius skildes wid mig i Pyhäjoki, och tog därifrån vägen genom Savolax. Pr. Welin åter stadnade i Sjkajoki, dels at besöka sina därwarande anhöriga, dels at några dagar sköta sin hälsa, som blef bräckelig.

Här hemma har jag funnit alt i godt tillstånd. Jnga synnerl. förändringar hafwa heller i orten sig tilldragit, mer än den, at den hedersmannen vice Præsid. Lagerborg i dessa dagar afsomnadt.

Oförwarande har andra delen af Svenska Profpsalmboken, som hörer dig til, kommit ibland mina medhafda böcker. Däremot saknar jag mina silfwer skospännen, hwilcka, i fall de blifwit där qwar, du med påsten eller någon resande kan hijtskicka.

För öfwerlopp och hinder får jag nu icke skrifwa någon af därwarande gynnare och wänner til, som doch skall ske med första. Jag väntar få höra huru du mår, och under Guds wälsignelses trogna tillönskan framhårdar med faderlig ömhet Din trogne fader,

Åbo, d. 9. Martii, $\overline{70}$.

C. F. Mennander.

Ankom Stockh. d. 16. d:o. Besv. d:o d:o.

142.

Min Käre Son.

Om något i timmelig måtto gör min lefnad glad och min ålderdom lätt, så är det dit dygdiga, flitiga och af alla älskade opförande; hwaruti du, til min innerliga fägnad, jämwäl i brefwet af d. 2. hujus, låfwar fortfara. Gud behålle dig altid i samma sinne, och ware dig med sin nåd bijståndig! Sådane trogna förböner för din wälgång, och nödigt understöd til din fortkomst skola på min sida icke tryta.

Hälst hade jag wäl sedt, om du kunnat få både rum och spisning i något hederligt hus; men som därtil nu icke lærer funnits tilfälle, är jag nögd med dit contract hos Schayen, hälst genom interessenten hyran kan blifwa drägelig. Doch blir det nödigt, at du obliogerar Wårdsfolcket, at i sommar låta omsätta kakelugnen i sängcammaren, på det den måtte hålla wärma.

Om inga Stats Contoires obligationer med Banquens accept kunna ärhållas, må du taga af Banquen oaccepterade, på det penningarne icke må länge stå fruktlöse. Men du nämner icke, om och hwad lagie på dem prætenderas; icke heller, om desse sedlar äro gamle, eller af det nya 40:tr gulls lånet, som Cronan täncker giöra. För dessa sednare lærer icke bestås mer än 5 pc:s interesse.

Hwad wid min bortresa aftaltes om dessa och de förra i din wård lämnade sedlars noga förwarande, håppas jag, at du sorgfälligt effterlefwer.

Så äro medaglioneerne i gips öfwer Kongl. Familien nu complete. Gärna såge jag, om, för egalitetens skull, Drotningens wore rödlett, som Konungens. Dessa lägger du wahrsamt inn, och öfwersänder i währ med de öfrige sakerne. Wagnen följer då med. Men bäst wore, om du dessförinnan funne til den någon köpare, så wida jag, som har två wagnar förut, icke finner rum för den i Stadswagns-huset. Ellies är den god, går på ståhlaxlar, och kåstar mig 700. D. Kunde man få 6. a 500 D. giöres köp; men icke därunder.

War waksam i expeditionens pådrifwande angående academiens plantagemedel. Den i bötessaken är redan hijtkommen. Påminn ock flitigt HH Revis. Secret. Segercrona om Wacklins depositions sedels återbekommande, den du strax til mig försänder.

Consistorium Ecclesiasticum härstädes har anmodat mig i et hijt retournerat bref, at skaffa underrättelse, huru wida Substitutus Pædagogi i Nystad, Anders Neuholm, wärkeligen beswärat sig öfwer Consistorii d. 3. Maji i fiol oprättade förslag til Saltwjks Sacellanie på Åland, som han berättat sig giordt. Lijkaledes är oss nödigt at weta, huruwida vice Pastor Wirtzenius beswärat sig öfwer kyrkioherdeförslaget til Pojo och Eknäs. Gör dig härom med aldra första underrättad; och, så framt sådane beswär wore inkomne, påminn därom, at de blifwa communicerade. Om åter, som troligit synes, de icke äro ingifne, så tag däröfwer attest af någon bland Betjeningen i Revisionen, och skicka den til mig, at längre utdrägt med dessa bestälningars besättande må undwikas.

Glöm icke, at hos H. Stats Commissarien Wirell giöra dig underrättad, om och til hwad prijs academiens kunde få föryttra någon sin Cronofordran i Räntor, den hon fått genom Ekestubbiska testamentet. Jag talte med honom därom, och gaf honom en note i denna saken, den han tilstälte en man, som skulle gifwa mig swar,

hwilcket likwäl ei skedt. Minnas wil jag, at detta mål står på mit dig lämnade Promemoria.

Gud wälsigne dig och alt dit företagande! Jag framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 16. Martii, 70.

C. F. Mennander.

Förgät ei, at för mig samla de utkomande skriffterne i allmänna mål, och som röra Prästeståndet; jämwäl andra, som kunna wara betydliga eller besynnerliga. Lärda Tidningarne, som utkomma effter min afresa, samt Wet. ac:s Handlingar och Tal afläggas jämwäl. Huru går det med saken hos Landsh. Tilaas (*sic!*)?

Ankom i Stockholm d. 24. d:o. Besv. 30 d:o.

143.

Min Käre Son.

En fattig studerande från detta land, Hertzén benämd, anlitte mig kårt för min afresa från Stockholm, at utwärka för honom testimonium academicum. Det fick jag nu på stunden, och sedan mit andra bref til dig redan war expedierat. Antingen Finske Prästerne, eller någon annan Landsman torde kunna underrätta dig, hwar han igenfinnes, då detta betyg honom tilställes.

Guds nåd ware öfwer dig, önskar Din trogne fader

Åbo, d. 16. Martii 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o. Besv. d. 30. d:o.

144.

Min Käre Son.

Det stränga winterwädet, som wi härtills haft, begynner nu at förbyta sig i snöglopp och töö; så at föga hopp är at påsten nu mera kan komma åkande öfwer hafwet, som den nu några weckor giordt. Jag torde altså en tid nödgas sakna underrättelse om dit tilstånd, som jag doch håppas och önskar wara godt och hälso-samt.

Äfwen så länge får jag ombära kunskap om de commissioner, som jag lämnade dig at bestyra om, ibland hwilcka den förnämsta är inwäxlandet af Statscontoirets obligationer. Om det ännu icke

skedt, eller på dem skulle prætenderas för stort lagie, blifwer wäl bäst, at sticka de därtill ämnade penningarne i det nya Cronolånet, hwarom publication redan utkommit, ehuru man då icke får mer än 5. pc. Du kunde då taga 100 plåtars förskrifningar, och det på 6 år.

Skulle den nya kappen icke wara bestäld hos Sauter, kan man aldeles underlåta den saken. Men om köpet redan är slutit, ser du til, at kryckan blir så massive, at den icke får buhla af hwar stöt; kanske af 20. Ducater wid pass. Några figurer och sinbilder på sidorne af den kunde heller icke skada. Men de få icke blifwa ẽmaillerade, utan af mattare gull.

Jag håller onödigt, at öfwersända de 24 pl. som du utlagt för mig, innan jag får weta din cassas tilstånd.

Om du har alfware med hijtresan i sommar, och kan utan någon swårighet få därtill permission, wore bäst at den strax i wåhr ginge för sig, och at du finge blifwa här in på hösten. Ty några fåå weckors hijtryckning lönar icke mödan.

De flere bestälningar, som jag dels genom min i Stockholm lämnade opsatz, dels ock genom bref härifrån, bedt dig om, håppas jag allesamman wara i godt minne, och wäntar, så snart ske kan, underrättelse om dem.

Här talas mycket om CronPrinsens hijtresan i sommar. Lät weta, om och hwad tid den torde gå för sig.

Gud beware och wälsigne dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 30. Mars, 70.

C. F. Mennander.

P. S. J går stod här gamla Stinas bröllop med en Stadstjänare, hwarwid Præsidenten, Landshöfdingen, etc etc. woro närwarande. Morfar med, som bad mycket hälsa dig.

Ankom Sthlm d. 7. apr. Besv. d. 13. d:o.

145.

Min Käre Son.

Just då jag sätter mig ner at skrifwa detta bref, ankommer emot förmodan åter en påst öfwer hafwet, som har med sig dit angenäma af d. 30. passato.

Så snart jag hörde om Hans Kongl. Höghets CronPrinsens hjitresa, föll samma tanka mig inn, som du berättar dig fattat. Men orsaken, hwarföre jag den icke yppat, är, at jag förestält mig, det Prinsen, utom sin ordinaire medföljande betjäning, torde öfverhopas af alt för mångas ansökningar, at få öka suiten, hwilcka alla torde hafwa flere och mera betydande recommendationer, än du kan äga tillgång till. Jmellertid wore det ganska wäl, om du finge blifwa wid det tilfället följachtig, som handSecreterare, eller på något annat sätt, hwarigenom du finge fri tillgång, at opwakta Herren, och tillfälle, at blifwa känd. Jag lämnar detta på dit besörjande, och om du ser någon apparence om framgång härutinnan, lærer blifwa nödigt, at anlita Hans Exc. wår Cancellor om förord och recommendation.

Lät äntel. strax weta, när tiden til Hans Kongl. Höghets nådiga besök hos oss kan blifwa fastställd. Här talas pour et contre därom. Någre mena, at det i sommar icke går för sig, så wida Prins Henric från Preussen skall wäntas til Stockholm.

Mycken glädje wore det för mig, om, effter den liknelse sig nu företer, du snart kunde blifwa Cancellist. Constitutorialet til CancellieRättens Secreterare, när det blir hederligt, kan wara wärdt den discretionen du lofwat Thomée, hwaraf jag wil bestå hälften, tils jag får se, hwad nytta du däraf kan draga. Nog hade du bordt conferera med Just. Canc. Rosir och andre, som wela dig wäl, innan du gått in i den afhandlingen. Hwad jag mäst befarar, är, at du antingen måste försumma något af dit egentel. arbete, eller ock i förtid bryta hälsan och digna under det mångfaldiga arbetet. Jmellertid, som jag altid ansedt Justitie branchen rymligare, och lättare för dig at komma fort uti, passar det sig icke illa, om du har någon bijsysla, som står därmed i gemenskap.

Så wida de äldre StatsContoires obligationer äro swåra at få, och icke torde ärhållas utan wackert lagie och Mäklarecourtage, ser jag hälst, som jag ock sidst skref, at pengarne förräntas genom det nya nu snart skeende Cronolånet, och det på 6. år, om wärkställigheten hwaraf jag wäntar din berättelse. Hwad du utlagt för mig, skall blifwa betalt, när Påstgången blir ren. Skulle du dessförinnan nödwändigt behöfwa penningar, kunna de tagas af de medel du har under händer. Om käpphandeln afstadnar, kan du göra dig betalt genom Riksd:s förwäxlande i sedlar. Men

war i all ting sparsam. Fåå eller inga denna tiden utkomna skriffter ser jag dig hafwa ophandlat för mig. Skriflådan tyckes och nu hafwa nog afstadnat. Twänne bör jag doch påminna om, neml. PrästeStåndets Deputerades yttrande om Pr. Krüger, samt Faculteternes i Upsala om Läsningswäretket.

Glöm icke ärenderne hos Segercrona och Wirell.

Så snart något fartyg i währ därifrån hijt afgår, så lät mina saker medfölja alla wäl inlagde och förwarade, samt under däck från wäta noga betäckte. Pulpeten och skåpet insys i mattor. Wagnen skickas ock hijt, om ingen köpare dessförinnan finnes. Se imellertid effter, at den ei af dråpp tager skada.

Rychtet om Präs. Lagerflychts död är ogrundat. Han är nu aldeles frisk, och dagel. i sin sysla på Hofrätten. Morfar och Mormor, samt Jusléns, som i dag warit mina gäster, låta mycket hälsa dig, Landsh. Ramsay och någre andre skall jag innan kårt skrifwa til i Carl Hassels affaire.

Fråga wid tillfälle af Görwell, huruwida han kan skaffa mig en Ungersk Bibel, samt en Grammatica och Lexicon på det språket. Om han, Ullfwen eller Lochner få in några nya böcker, så skicka mig opsats på dem. Af den sidstnämnde, eller Lochner, tog jag elffte delen af Engelska Bibelarbetet, som Dietelmair öfwersätter. Men finner nu, at jag redan i fiol fått den tomen. Du måste altså begära, at jag får återsända den i währ. Däremot felas mig 18:de bandet af Allgemeine Historie der Reisen, hwaremot den förre kunde utbyttas och differencen betalas. Det 19:de bandet af denna Resesamlingen har jag redan.

Skrif flitigt mig till, och ju widlöfftigare, ju helre ser jag det, Där kunna icke tryta ämnen. Med önskan om Guds wälsignelse öfwer dig, framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 5. Apr. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. d:o.

146.

Min Käre Son.

Jag har både sedt af couvertet omkring almänna Tidningarne, och hördt af den nu öfwerkomne Lieut. Tigerstedt, at du mår wäl, som mycket fägnar mig.

Hans Kongl. Höghets Cron Prinsens nådiga besök hos oss berättas nu wara opskutit til et annat år.

Styrk B:r Paleen, at med alt alfwar söka v. Præsidentskapet wid HäfRätten. Han finner wäl sielf, at många orsaker styrcka därtill.

Påminn åter i Kongl. Cancelliet om utslagets expedierande öfwer Capellanens Kickovii beswär, beskaffenheten hwaraf när-lagde Note närmare wisar.

Jbland de skriffter du samlar för mig, glömmes wäl icke slutet på förtekningen af Deputationernes Ledamöter wid nästledne Riksdag, som jag ser nu omsider wara utgifwit. It. anmärkningarne som Pr. Kröger giordt öfwer Deputerades betänckande om des utslutande ur Ståndet.

Under önskan om Guds beskydd, förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 12 Apr. 1770.

C. F. Mennander.

P. S. Tigerstedt berättade, at Lagm. Paléen redan wore nobiliterad, och hade antagit adelsnamn. Lät weta, huru därmed är, samt om alla mina dig opdragna commissioner äro wärckstälta.

Ank. d. 19 d:o.

147.

Min Käre Son.

Det nu projecterade wapnet är ock jag aldeles nögd med, så at det må blifwa därwid. Men som H. Landshöfdingen Tilas hafft därwid mycken möda, och flere gånger blifwit därigenom beswärad, är den projecterade ärkänslan alt för liten, och kan förökas med 8 Duc:r eller i sedlar, så at det swarar däremot.

Nu följer, at försöka, huruwida man kunde ärhålla antingen Hans Maij:ts nådiga påskriff och approbation på wapnet, eller ock Diplome. Lieut. Tigerstedt berättade, at B:r Paléen skall hafwa för sig ärhållit detta sednare, och at det wore af Rådet bewiljat. Jag har swårt at tro det, så wida han låfwat, at tillika arbeta för dig. Men om ock det så wore, kan det hafwa den nyttan, at isen är bruten. Ser du någon dag härutinnan, så anlijt i synnerhet deras Exc:r Ekeblad och Sinclair samt Landsh. Tilas om råd och bijträde. Diplomet bör doch icke opsättas, förr än jag hinner gifwa några omständeligare materialier därtill. Alt

för önskeligit wore det, om du genom de i Kl. Cancelliet förefallande rörelser kunde slippa från den första knuten, och få Cancellistsysla. Jag twiflar icke, at du är opmärksam på alt som dijt kan leda.

Af dit bref finner jag, at penningarne nu snart blifwa i Stats Contoires obligationer förwandlade. Sedlarne kunna ställas på Sedelhafwaren. Gärna såge jag, om hela summan af 24:m D. blefwe på det sättet fruktbar giord. Du torde kunna hielpa dig fram med egne behålne medel, till des påstgången effter detta menföret blir säkrare, och jag kan refundera hwad du för mig utlagt, samt öfverskicka, om och hwad du innan hijtresan kan behöfwa. Men war för allting god hushållare. Det fordra våra tider, och det recommenderar dig mera än godhiertenhet och gifmildhet, som ingen tackar dig före.

Som det är owist, huru snart påstgången häremellan kan bli ren, får du frihet, at om så nödigt blifwer, taga något af dessa under händer warande medel til dina behof. Lånesummorne torde icke så snart fyllas, at man icke i sommar kan insätta, hwad som nu komme at brista.

Af Almänna Tidningarne felas mig N:o 46. den måste du äntel. skaffa mig, och framdeles se til, at ingen defect blifwer; ty då är hela suiten förlorad. Mindre nödigt blir det, at häreffter skicka dessa Tidningar med påsten, utan kunna de nu utkommande läggas til de öfriga papperen i pulpeten, som med det öfriga i währ hijt öfwerkommer.

Gud wälsigne och regere dig! är nu ständig önskan af Din trogne fader,

Åbo, d. 20. Apr. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 12. Maji.

148.

Min Käre Son.

Jnga påster hafwe wi fått från hafssidan, sedan ijsen begynt blifwa bräckelig. Jmellertid är nu siön häromkring klar, så at några fartyg äro redan resefärdige, och bland dem Corplanders, som har detta med sig, jämte et paquette, hwaruti ligger en tome af Engl. Bibelarbetet, den du, som en doublette, återställer Lochner, och däremot tager antingen nittonde tomen af samma wärk, så framt

den redan utkommit, eller adertonde tomen af Allgemeine historie der Reisen, som, effter det jag förut skrifwit, saknas hos mig. Så wäl hos honom, som Ulfwen, frågar du effter om några nya böcker inkommit, och bland dem continuationerne af de wärk jag på dessa ställen mig tillhandlat, hwilcka i det fallet uttagas, jämte räkning på dem, och öfwersändas. Hos Segerdahl ophandlar du för mig Westerås Stiftts Tidningar, complete.

Stig til H. Cancellie Rådet Berch, och, jämte min respects förmälan, påminn honom om des gunstiga löffte, at nu i währ låta mig få et aftryck af de medailler och minnespeningar han låtit gravera, samt at ytterligare ihogkomma vårt academiska Bibliothek med någon skänck af numismatiska böcker.

Hattsofferaren Geringius berättade mig, at han låtit sticka i koppar sin Faders bild, och försäkrade mig om et aftryck däraf, som du uttager. Hör ock åt hos Gillberg och Floding, om några nya estamper äro hos dem förfärdigade. Mig berättades, at K. Eric XIV:s, Cronprinsens, Gr. Tessins, och kanske ännu fleres, gravure skulle wara under arbete.

De Swenska Skriffter du för mig antingen prænnumererat uppå, eller ellies ophandlat, wäntar jag öfwer utan defect. Item, hwad af Lärde Tidningare (*sic!*) och Wetenskaps Academiens handlingar (*sic!*) och tal til närwarande tid utkommit.

Alt detta, jämte den förut hos dig stående Bokkistan samt hwad du af sakerne kan ombära, wäntar jag nu snart hijt, antingen på Corplanders eller något annat godt fartyg. Alt wäl inlagt och förwarat. Wagnen, som förmodel. icke fått köpare, men tyckes wara nog tjänlig til Lemo och Sagu resor, kan och då följa med. Kan du sielf blifwa ledig, at med samma tilfälle hijtresa, är det desto bättre.

Guds wälsignelse ware öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 9. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 17. d:o med dalkarlen på Corplanders Fartyg.

149.

Min Käre Son.

Jag har warit något orolig däröfwer, at jag på en tid icke hafft bref ifrån dig. Tre påster hafwa blifwit uppehålna genom men-

före i siön, och med de twänne föregående hade jag ei et ord af dig. Min oro har förökts därigenom, at jag drömt om din siukdom och död. Nog wet jag, at les songes sont des mensonges; imellertid giöra de impression på sinnet. Omsider ärhöllo wi i dag twänne påster, som hade med sig din skrifwelse af d. 27. Apr.

At jag wid wapnet ingenting har at påminna, har jag redan förklarar. Det är illa, at H. Landsh. Tilas ei emottagit den tillämnade discretionen; ty at regalera honom med Böcker, wet jag ingen utväg til. Han förstår därmed ofelbart gamla och rara, i synnerhet i Swenska historien. Men sådane har jag icke. De äro och swärl. til fångs; och man är altid osäker, om han icke har dem förut; som kunde öfwerkommas. Jmellertid om hos Ulfwen ell. Giörwell finnes et eller annat historiskt wärk, som han probablement wore betjänt med, kunde det i denna afsicht opköpas.

At undwika penningars öfwerremitterade (*sic!*) tils du kommer hijt öfwer, har jag redan förklarar, at du kan taga, hwad oundgängel. behöfwes, af de dig lämnade penningarne, interesserne utfalla ock nu på Lånebancosedlarne. Det är wäl, at du omsider får Stats Cont:s obligationer för de därtill destinerade medlen. Men det förstår jag intet, hwad du sedan skrifwer, *at en man, som är nödig om pengar, låfwat dig dem, kanske utan något Lagie.* Ty til dessa nya förskrifningar kan du, med pl:r i handen, så wäl hafwa tilgång, som någon annan man, och ingen quæstion om Lagie kan här hafwa rum. War försiktig, så wäl i denna negotiationen som alt annat; och tro egna ögon.

Hwad wapnets underskrift angår, kunde du, sedan RR. Sinclair är förrest, opwakta Hans Exc. Gr. Ekeblad, och be honom, som begynt denna saken, den fullfölja genom nådig underskriffts utwärcande. Jag skulle skrifwa honom til därom, men stadd på resande fot til Lemo och Pargas, hinner jag det nu icke.

Jag ser i dit bref en widlöfftig målning af förslager til din fortkomst, som alle äro owisse, och stå i wida fältet. Jag har et enda, som ser långt säkrare och fördelaktigare ut, som jag i förtroende wil berätta dig. Vice advocat Fiscalen wid Håfrätten, Schlyter, wil accordera, men lærer spänna bogan något högt, så at de i Succession warande hwarken kunna eller wela förnöja honom. En och annan wänn har rådt mig, at därwid lägga ann för dig. Prospecten är den, at om du ärhåller denna sysla, däruppå innan kårt,

genom de hwälfwningar, som i wärket förestå genom 3. redan lediga Assessorater, nödwändigt följer Secreterare ell. Adv. Fiscalsbeställningen, och adjunction wid bordet, så snart din ålder det tillåter. Med et ord: ingenting kan i mit tycke wara förmånligare och reellare, än detta förslaget, hwarigenom jag ock finge det nöjet i min ålderdom, at hafwa dig til hands. Nödigt är likwäl, at du förut är ordinarie Cancellist då accordet under namn af tjänstebyte kunde gå för sig. Om ei strax därtill wore öppning och tillfälle, torde wäl Cancellie Collegium bewärdiga dig i detta afseendet med titeln, som det skedde med HRR. Ehrenmalm, då han skulle byta sig til Åländska Jurisdiction. Nödigt blir och, at i miugg höra sig före, om och hwad du kunde ärhålla för din nuw. Copistsysla, til någon sublevation i accordssumman. Öfwer alt detta wäntar jag din tancka med aldra första. Flyttning til Stockholm, om äntel. din hog ligger dijt, kunde ändå ske effter några år med stor fördel.

Lät weta, om och när du täncker resa hijt. Med Corplanders fartyg, som redan är framme om ei ijsen hindrat, skref jag dig til om mina sakers och documenters wahrsamma inläggande och öfwer-sändande. Påminn ytterligare Segercrona om Wacklins sedel. Hör äntel. åt på Finska tryckeriet, om där finnas exemplar af 1681 års förordning om Präste Rättigheternes utgiörande på Finska språket.

Må wäl! önskar din fader

Åbo, d. 16. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Förslaget är så fördelaktigt at det måste med alt alfware på-tänckas. Det måste imellertid hållas hemligt, at ei wäcka afund och motstånd.

Ank. Sthm d. 25 d:o.

150.

Min Käre Son.

Af dit angenäma d. 11 hujus finner jag, at capitalet nu är i lånebancosedlar förwandlat, som tyckas wara nog förbindande och säkra; ehuru jag icke wet, at någon publikation om detta slags lånet utkommit, eller kan ärhindra mig, när den saken warit före i plenis ell. Secr. Utskottet. Jmellertid har wäl saken sin rich-tighet.

Ehuru du icke gifwit mig räkning öfwer det du utlagt eller ännu innan afresa kan behöfwa, föreställer jag mig likwäl, at penningar äro dig nödige. Och på det, at din hijtresä i sedlar, enl:t närlagde förtecknin, 843 D:r K:mt. När du därjämte uttager de interesserna, som nu snart på de äldre sedlarne förfalla, lærer du rikel. kunna bestrida alla behof, och jämwäl opköpa, hwad af de utkommande skrifter, utom de förut ophandlade, du kan pröfwa tjäna til något mit tidsfördrif.

Mina förmaningar til sparsam hushållning gå aldrig minst däruppå ut, at du skulle knappa för mycket med middags och afftonwarden. Kroppen är mer än kläder.

Hwad jag förut i et och annat skrifwit om, hoppas jag, at du altsammans wärkställer innan afresan sker; och at sakerne wälförwarade antingen förut hijtförsändas, eller medtagas. Commissionerna hos Berch, Ulf, Lochner, etc. glömmas icke.

Ganska fånesam wore det, om underskrift på wapnet kunde ärhållas, innan du skiljes därifrån. Man har orsak at hoppas god wärkan af den förmående Herrens åtgärd, som åtagit sig det beswäret.

Det fördelaktiga bytet hijt til Håfrätten kan aldeles hwila tils du hijtkommer. Schlyter tyckes ock nu, förmodel. af andras mellankomst, göra swårigheter, och spänna bågan högre. Han wet doch icke, at jag hafft någon tancka til negotiation med honom.

När hijtresan sker, hwarom jag wäntar blifwa närmare underättad, torde wara bäst, at du tager Sedlarne och de angelägnaste documenterna med dig. Et litet parti Pomerantz er opköper du ock då, om de finnas.

Guds nåd och wälsignelse ware öfwer dig! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 25. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 31. Maji.

151.

Min Käre Son.

Sakerne äro riktigt och oskadde framkomne och optagne. Jag finner af dit bref d. 29. sidstl. hwad wäld du giordt på dit

sinne, at samtycka til mit förslag om din hijtflyttning, och med hwilcka betingningar det skedt. Hwarcken det ena eller det andra åstundar jag af dig. Utan som jag en gång för alla lämnat dit ståndswahl på dig sielf, må det därwid förblifwa, och du sielf skörda frukterna däraf med tiden, utan at beskylla mig för utgången. Projectet om bytet med Schlyter är så mycket lättare ophäfwit, som han icke sielf en gång wet däraf, och därwid torde möta nog wanskelige swårigheter. Min afsicht med dig har, utom nöjet af din härwaro, hwilcket jag likwäl, i fall du har nytta däraf, giärna sacrificerar, gått ut på det reelle i människolefnaden i timmelig mätto, som är utsicht för framtiden om nödig utkomst. Hwad brist däruppå wil säja, har jag ärfarit. Du har ännu ingen experience i den delen; men lærer kunna se omkring dig nog bedröfliga exempel däruppå. Så länge jag lefwer, och mägtar fournera dine dryga behof i Stockholm, har det ingen nöd. Men när jag i dag eller mårgon lycker ögonen till, får man se huru det går. Ty mindre har du effter mig at wänta, än du kanske föreställer dig. At förtiga annat, så äro af de nu förräntade penningar några 1000 D. oplånte, hwilcka jag, effter årswäxten här på orten ser wädelig ut, icke kan håppas, at nästa år en gång betala.

Det wore wäl, om du finge underskrifft på wapnet. Ty ehuru du cajoleras med nästa Riksdag, wet doch ingen, hwad då kan hända. Hwad mig i synnerhet angår, så, om jag och lefde til den tiden, förmår jag doch näppel. at ytterligare bijwåna någon sådan samankomst. Och då blir B. M. förglömd, som han aldrig warit till. Sådan känner jag werlden.

Jag har nu icke kunnat få tilsamman mer än hosföljande 390. D:r K:mt. Och som interesst snart utfaller, hoppas jag, at du är bergad.

Om resa skall ske i år til Finland, måste den nu snart för sig gå. Och som inga Åbofartyg på flera weckor torde wara at tilgå, sedan währresan försummades, lærer wäl antingen någon Nådendahls eller lands skuta finnas.

Ophandla för mig och tag med dig de från Danmark inkomne och hos Giörwell befintliga portraiter öfwer K. Christian I. Hans, och Christian II:dra.

Närlagde bref til London är angelägit. Besörg därföre om des säkra framskaffande. Wore det tillåtit, at det finge afgå med

Cancelliebrefwen, komme det snarast och wissast ägaren til handa. J annor händelse skickar du det med påsten, i et nytt couvert, med Fransösk eller Engelsk öfverskrift. Under Guds wälsignelses förönskande förblifwer Din trogne fader,

Åbo, d. 12. Junii, 1770.

C. F. Mennander.

P. S. Gör dig i Revisionen underrättad, om Sacell. Cairenius och Mag. Zweyberg wärkel. Supplicerat om ändring i sina Suspensions domar; och, om det skedt, hwaruppå då så lång utdrägt på tiden med utslag beror. Glöm icke heller Waklins sedel hos Segercrona.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 22. d:o.

152.

Min Käre Son.

Jag skrifwer denna tiden till dig med owisshet, antingen brefwen träffa dig ännu i Stockholm, eller du redan är stadd på resan hijt åt.

Hwad jag tid effter annan bedt dig beställa, hoppas jag wara til minnes fördt, och alt blifwa wäl fullgiordt innan afresan. Som hos CR. Berch, etc. Påminn om Jomala förslags föredragande. Mag. Dahlgrén berättar sig hafwa länge sedan skrifwit dig til där-om; men intet swar ärhållit.

Så wida jag fått af detta års Lärda Tidningar endast 11 Numrer, ser jag, at du icke låtit dem uttaga alt sedan jag afreste. Lät altså nu på en gång afhämta dem, därifrån til närwarande tid, och sedan styckewis framdeles. Et och annat Tal i Wet. Acad:n måste ock wara utkomit, sedan jag skildes wid Stockholm.

Man må blifwa krusig i hufwudet öfwer Görwells periodiska skriffter; ty ehwad försigtighet man wid deras samlande anwänder, kunna doch defecter swärl. undwikas. Wid deras effter-seende finner jag nu:

1:o at för mig felas N:o 16 af den Politiska Aristarchi 1:a del.

De öfrige äro complete, och af den 4:de delen har jag til och med N:o 22.

2:o af Riksdagskrönikan saknas arket N:o 25, det öfriga har jag, til och med st. 33.

3:o af Stats Journalen felas första titelbladet för första delen eller hela wärcket. Af des fierde del saknas N:o 24 och så framt flere numrer följa i samma del, har jag icke heller dem. Femte delen är komplett, och den siette uttages, så framt den nu är tryckt. Änteligen måste du skaffa mig alla dessa defecter; ty ellies äro samlingarne af intet värde, och den på dem giorda kostnaden fåfäng.

Det curieusaste som ellies nu kan utkomma, ophandlar du för mig, effter wanligheten, och tager med dig hijt. It. om af äldre Riksdags Skriffterne några betydande saknas. T. ex. så har jag icke fått Pr. Krügers förklaring öfwer sit voto.

Nu på stunden inlöper berättelse, at påsten åter blifwid spolierad på Swenska sidan. En ledsam händelse, som lärer gifwa Cancellie-Rätts Secreteraren eller des vicarius nog arbete.

Om icke nu snart tilfälle yppas til din öfwerresa, torde wara rätt så godt, at opskiuta därmed til et annat år, om man då lefwer. Ty at komma hijt på altför kårt tid, lönar föga mödan.

Gud hafwe sin Faderl. hand öfwer dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 15. Junii, 1770.

C. F. Mennander.

J går är Pehr Juslén, Junior hijtkommen, effter föga mer än et dygns resa. Han berättar, at du nu wid pass tänckt företaga hijt-resan, som jag önskar måtte blifwa lyckelig. Jmellertid låter jag ändå detta bref afgå.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 24. d:o.

153.

Min Käre Son.

Jag håppas, at Gud hördt min trogna önskan, och förhulpit dig wäl och lyckel. fram, så at jag med denna dagens påst wäntar bref därom från dig. Resan til Åland måste hafwa gått fort för sig; ty två dagar blåste god wind. Men sedermera har den på våra flaggor warit föränderlig.

Corplander låfwar resa härifrån nästa Söndag, och nu på stunden skickades på närlagde förteckning stående saker til honom ombord. De ligga til största delen i Bureauen. Dijt har jag ock lagt et paquette och bref til Bibl:n Giörwell, som du honom strax till-

ställer. Han har försändt några böcker til mig. Deras prijs frågar du effter, betalar dem, och skickar mig räkningen.

At alt blijr wäl bestält, som jag bedt dig om, och med Corplander hijt öfwersändes, då han retournerar, twiflar jag icke på.

Skulle under denna tiden några nya betydliga piecer utkomma, lägger du dem til de öfriga. 2. ärhindrar jag mig nu, neml. Borgareståndets betänckande och manngranna utlåtelse öfwer wexelcoursen; samt Consistorii Acad. i Upsala om studierne och stipendierne.

Hälsa alla goda wänner därstädes, från din trogne fader.

Åbo, d. 21. Sept. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 27. d:o. Besv. d. 28. d:o.

154.

Min Käre Son.

Ännu har icke Fredags posten ankommit, med hwilcken jag wäntar kunskap om din lyckel. framkomst.

Jmellertid lærer Corplander, som hafft en strykande wind, redan wara i Stockholm. Skicka äntel. med honom alt hwad jag begärt, och påminn Ulfwen om continuationernes hijtsändande.

När du opwaktar Landsh. Tilas, så gör dig underrättad om följande omständighet: J sommars hade jag bref från Riddarehus Directionen, hwari Han är ledamot, om årl. förteckningars oprättande öfwer födde, döde och wigde af Adeln. Däri berättas, at Hans Maij:ts befallning därom skulle snart ankomna. Den har jag wäntat uppå, och imellertid ingen anstalt giordt, icke heller anmält saken i Consistorio. Fråga Honom altså, om et sådant Hans Maij:ts bref bör afbidas, eller om meningen warit, at Directionens begäran skulle förut gå i wärkställighet.

Yrcka i Cancelliet på de i närlagde förteckning specificerade måls expedierande. Bed ock din gode wän Schröderheim, at han skickar til Consist. Eccles:m de felande Förordningarne, och framdeles wid sådane tilfällen icke förgäter oss.

Så wida jag finner mig redan hafwa 1:a och 3:die delen af *Bekymmerlösa Stunders menlösa och owälduga tankar*, så opköp

för mig jämwäl den andra delen, och lägg den bland de andre hijtgående Skriffterne.

J trogen önskan om din wälgång framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 28. 7bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. d. 17. Oct. Besv. d. 19. d:o.

155.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af dit bref förnummit din lyckel. framkomst, ehuruwäl effter en långwarigare resa, än wi här kunnat oss föreställa. Fägnesamt är ock det, at Förmänn och Cammerater äro med dig nöjde, samt at du blifwit utan egen ansökan förordnad til Cancellistsyslans förwaltande. Gud hafwe alt framgent Sin Faderliga hand öfwer dig, at du wandrar på dygdenes wäg och i Hans Fruchtan, så går dig alt wäl i hand.

Nu är här mycket lefwande wäsende genom Prins Henrics härwaro. Han ankom middagstiden i Odensdags, och afreser i mårگون bittida. Herren är mycket gratieus och familier.

Corplander är säkert framkommen, så at du fått dina saker, och nu som bäst, kan jag tänka, äst sysselsatt med hopsökande och sammanläggande af alt det, som jag därifrån begärt, och med samma Skeppare återwäntar.

Mit Debet hos Giörwell, sedan den ena boken återställes, blir 51 D. K:mt, som du til honom betalar. De öfrige utläggningarne för mig wäntar jag ock räkning uppå, samt förmodar, at du rätt flitigt skrifwer mig til om stort och smått, som där passerar. Skynda med den ena obligationens återsändande, innan mehnföret för påsten infaller. Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 5. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Cousin Raab är ock nu här bland andre Ammir. officerare. Han tycker illa wara, at han ei fått föra dig med sig härifrån til Stockholm med galeren.

Ank. Sthm d. 17. d:o. Besv. d. 19. d:o.

156.

Min Käre Son.

Det war rätt wäl, at du i dit sednare bref gaf mig anledning at fråga effter det förra, hwaruti Stats Cont:s obligation låg, som då ännu icke war kommit til handa. Det hade ellies, tör hända, legat länge och wäl på posthuset. Men nu har det sin richtighet. Nu har jag allenast at lägga til mine förre commissioner, at du ophandlar åt mig et exemplar af de i Götheborg tryckte Swedenborgianiska handlingarne, som skola finnas til salu där awiserne utgifwas; jämwäl hos Görwell Eloge de Moukden, eller nuw. Keisarens i China på Fransöska öfwersatta arbete, så framt det ei faller för dyrt.

Prins Henric, som hijtkom odensdags middagen, afreste i lögerdags om morgonen.

J trogen önskan om din wälgång, framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 9. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 18. d:o. Besv. d. 19. d:o.

157.

Min Käre Son.

Dit recommenderade bref af d. 5 hujus ankom i går. Det inne lagde til HRR. Broterus blef strax aflämnat, och det til din Morfader, så snart han kommer til staden, som, i anseende til Läsnings terminens begynnelse, i dessa dagar lærer ske.

Det är besynnerligit, at hwarken påsterne eller Corplander ännu dijt framkommit, då likwäl här winden för dem offta synts fogelig. Jag må icke tro, at fartyget tagit någon skada. Jmellertid har du dess bättre tid och rådrum, at samla och lägga tilhopa alt hwad jag därifrån så wäl i mit dig gifne prm:a som förut och sedermera requirerat.

Den tillstundande wintertiden och kölden tyckes minska fruchtan för någon pestsmitta. Wäderleken är likwäl här ännu ostadig, tung och fuchtig. Galererne, som hijtfördt Prins Henric, ligga ännu qware, så wida både winden är contrair, och de behöft några dagar, at proviantera sig. Gen. Adjut:n Nordenanckar har likwäl med Prins Carls jacht strax sökt gå tillbaka.

Jag har blifwit obligerad, at försträcka Capit. Lieut. Raab 30 plåtar, hwaruppå des sedel härhos följer, för hwileken du wid förfalle tiden uttager penningarne.

Se äntel. til, at få mig en tunna goda Tyska Äpplen, antingen Barstocker eller af det större slaget; ty här hafwe wi fått ganska litet och omogen frukt. Samla jämwäl för mig kärnor af de bästa sorterne, i synnerhet Pären, Plommon, Krikon och Kirsbär.

Om några Swenska Estamper utkommit, wet jag at du söker få mig med dem, i synnerhet Gr. Tessins, om det är färdigt. För någon tid sedan annonserades et kopparstick öfwer Cron-Prinsen, som jag ännu saknar. Det säjes wäl wara illa graverat, men i en samling kommer godt och ondt til måtta.

Gud inneslute dig i sit beskydd och sin wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 12. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Glöm intet, at i tid påminna Ulfen om mina continuationers öfwersändande med Corplander.

Ank. och besv. d. 23. d:o.

158.

Min Käre Son.

Jag har åter med mycken fögnad fått din skrifwelse af d. 9. hujus, som försäkrar mig om din hälsa och wälmåga. Jag håppas ock, at flere mine bref, dem du än saknar, som ock Corplanders fartyg, åtminstone i dessa dagar, framkomma, så wida winden, särdeles i dag, synes wara för dem god.

Ganska rätt har du giordt däruti, at du afslagit CRR. Ekestubbes begäran om lån för Iserhielm. Jag känner honom, och wet, at han ärft wackra medel effter sin Fader. Men hans nuwarande omständigheter äro mig aldeles obekante. Tiderne äro sådane, at man i penningesaker icke lätt kan tro någon; och jämwäl hos säkert folck träffar gemenl. ordspråket in, at man lånar sin wän; men kräfwer sin owän.

Du måste således icke låta någon dödlig förmärka, at du har flere penningar omhänder, än du til dageliga utgiffter behöfwer. Ty ellies kan du wara wiss uppå, at sådane försök, som detta,

regna uppå dig från alla sidor, hwilcka, ehuru de afslås, doch kunna hafwa någon ledsamhet med sig, i synnerhet då de komma från betydande Folck och Förmänn.

Carlborg berättar, at han ärhållit Pojo Pastorat, samt at något hopp kan wara för Arenius, at ärhålla Jomala. J närlagde, som du strax aflewernerar, ber jag B:r Paléen, at använda för honom, som den mäst förtjante, alla sina bona officia, och ligg effter honom, at han giör alt hwad giöras kan. Giör ock du alt hwad til det ändamålet tjänar, at den martyren kunde omsider slippa härifrån. Jag skrifwer ock nu därom H. CancR. Helandt til, och Kl. Secret:n Sernander.

Med ständig önskan om din wälgång förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 16. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. d. 23. d:o Sthm. Besv. d. 26. d:o.

159.

Min Käre Son.

Nu kunna våra flaggor icke mera bedraga oss, utan måste så wäl de saknade påsterne, som Finska flottan, och däribland Corp-lander, wara framkomne. Bewis däruppå är jämwäl, at posten, som denna tiden hijtkommit punctuelt, ännu saknas för förra weckan.

Ellies har jag denna gången icke stort annat at berätta, än at jag, Gudi låf! äger hälsan.

Aflewera närlagde bref, som angår din morbrors Carl Hassels recommendation til Lands Secreterare syslan i Lovisa, hwartil han primo loco är föreslagen, och hwarwid han, som jag tror, utan synnerlig grund, grufwar sig för sine competitorer. Han är nu här, och skulle i går afresa til en Riddare syn med Generalen Ramsay; men denne har i natt rätt swårligen siuknat.

När du råkar Secr. Ekholm, som bor i Auctionshuset wid Tyska brun, så begär af honom förtekning på de Böcker, i synnerhet i Theologien och Historien, som han nu har til föryttrande, jämte utsatt prijs för hwar och en, jämwäl register öfwer des lijkpredikningar; och öfwersänd dem sedan til mig, då jag wil gifwa til känna, hwilcka jag saknar och åstundar.

At alt blir wäl bestält som jag bedt dig om, twiflar jag icke på. En och annan Skriffth begärtes genom H. Secr:n Marx von Würtemberg, som han icke hant hijtskicka, icke heller lærer stå på dine nyare förteckningar. Vive, vige et vale! Din trogne fader,

Åbo, d. 19. 8bris, 70. /

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 1. Nov. Besv. d. 2. d:o.

160.

Min Käre Son.

På en gång bekom jag i förgårs dina angenäma skrifwelser af d. 16. 19. och 23. hujus, och förnimmer af dem så wäl din wäl-måga, som dina sakers riktiga framkomst med Corplander. Pa-quettet med Adj. Rappe lefwererades til mig i går. Men om din skänk til Lazaretet har jag ännu icke hört. Wet ei heller, til hwem den blifwit adresserad.

Det är altid fägnensamt, at förnimma hederligit Foleks goda om-dömen om ens opförande. Jag är således Pr. Petersson och Stricker mycket förbunden för deras benägne utlåtelse om mig. Til at betala dig den underrättelsen, bör jag ur RR. Gr. Ekeblads med sidsta påst til mig ankomna bref utdraga följande strophe: *B:s Sons goda egenskaper, des flit och skickelighet böra öfwertyga B:n om des Förmäns wälgrundade wänskap för honom, den han i hög måtto äger och förtjänar. Deras åhuga är lijka uprichtig, at wid alla giörliga tilfällen bijdraga til des förmån. Jag anser som öfwerflödigt, at mit enskijlta tänckesätt i den delen något omröra, emedan jag smickrar mig med det hopp at det samma är B. förut noga bekant.*

Fortfar, min Gosse, under Guds bijstånd och wälsignelse på samma wäg; så bereder du din lycka, och gläder din gamle Fader.

Mycken tack skall du hafwa för dit sorgfälliga samlande åt mig på alla händer, hwilcket alt jag wäntar wäl omslagit och con-serverat med Corplander. Om ännu är tid därtill, så ophandla hos Giörwell och öfwersänd Kopparstijcket öfwer Mad. la. Comtesse de Barry, samt de 3:ne Swenska Konungarne af Oldenburgska Huset, om de nu finnas. Jämwäl de interessente skriffter, som nyligast, och sedan min förteckning afgafs, kunnat utkomma, bland

hwilcka jag någorstädes sedt nämnas Bag. Wessmans berättelse om förra Rdagens göremål.

När Ulffwen afleweraat, hwad han denna höst af continuationer för mig kunnat inbekomma, så gier du honom tjänligen til förstå, at han icke framdeles behöfwer något för mig införskrifwa. Han är både dyr och långsam med sine commissioner. Jag täncker härefter i alt wända mig til Giörwell.

På Tessinska auctionen blir wisserl. mycket, som kunde tjäna i mit kram. Men alt lærer där stiga nog dyrt. Doch måste jag wäl hafwa någon åminnelse därifrån. Det lämnar jag på din försorg, som icke har så elak smak i sådane granlåter. Ty när cataloguen hijtkommer, lærer ei blifwa tid, at därom correspondera. När jag får weta, hwad du denna tiden utlagt för mig, skal jag tillika öfwersända en liten summa at disponeras wid detta tillfället. Hwad Estamperne angår, bör jag förut nämna, at inga andra, än portraiter opköpas. Som jag sedt samlingen, så är däribland et, hwaraf finnas flere exemplar, och som Canc. R. B. Sparre låfwat skaffa mig, neml. öfwer Sal. Hans Exc:s Swåger Gr. Bielcke, Senatoren i Rom. Torde hända, at du får det utom auction. Målningar är jag icke före; men om af andra konststycken, antiquiteter och rarare Böcker något för skäligt prijs kunde ärhållas, wore det min sak.

Om cassan til din subsistence icke skulle förslå til nästa sommar, så lät i tid, och innan påstgången blir långsam och osäker, därom weta.

Kongl. Brefwet om Adelsförteckningarne är ankommit. Påminn widare om Capellans saken i Ijo, och Zweygbergs samt Cairenii afslags resolutioners öfwersändande til Håfrätten, hwarifrån wi sedan strax få dem. Om Jomala pastorat än är oförgifwit, så giör för Arenius hwad du kan. Mig är sagt, at därwid något skulle reflecteras på min önskan. Om så är, så predika allestädes, at den är för Arenius, som den mästförtjante.

Gud inneslute dig i Sit faderl. beskydd! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 30. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 10. Nov. Besv. d. 13. d:o.

161.

Min Käre Son.

Jag kan icke föreställa mig annat, än at Raaben, effter des flere contestationer, hedrar sin sedel wid förfallotiden. Man gör altså först säker räkning på de penningarne, och härhos följa i 5 på dig transporterade sedlar 600 D. K:mt. Sedan min gäld är betalt, använder du det öfriga effter bästa smak och godtycko på Tes-sinska auctionen.

Om ännu tilfälle gifwes til deras öfwersändande med fartygen, men icke annors, ophandlar du för mig följande böcker: Nouveaux voyages aux Indes occidentales, par M:r Bossy, 2. parties, Paris, 1768. och Voyages d'un Philosaphe, Yverdon, 1768. Jag wet ei wist, om de finnas på Boklådorne. Åtminstone står den förra på Salvii Bokregister. Du nämde nyl. at du lämnat Secreterare syslan wid CancellieRätten åt Rossen. Det lærer wara at förstå om des för-waltning en tid bortåt, och de på samma tid fallande emolumenten, men sielfwa syslan och characteren, som kostat dig pennin-gar, föreställer jag mig, at du behållit.

Har du giordt något försök, at ärhålla Diplomets under-skrifwande? Lät och weta, huru du tilställer din hushålning, och om du blir qwarboende på förra stället, då nödigt är för hälsans conservation, at kakelugnen omskapas.

Påsten är ännu icke ankommen. Nu wid pass lærer Corplander blifwa resefärdig därifrån.

J trogen önskan om din wälgång, framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 2. Nov. 1770. C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 10. d:o. Besv. d. 13. d:o.

162.

Min Käre Son.

Åter gick det med det sednare recommenderade brefwet, som med det förra, at det neml. blifwit några dagar liggande på påsten, så wida jag ei wetat låta fråga däreffter.

Fördelen Söndags skedde i bägge Församlingarne tacksägelse för den okändas gåfwa til Lazarethet, och önskades honom en rijk Guds wälsignelse. Därom lærer ock i aviserne notificeras. Löjeligit är at höra, huru mångahanda gissningar omgifwaren kringlöpa.

En god del tro, at det wore Brehmers anstalt, som wäl skulle äga bästa ryggen därtill, men ännu aldrig lærer på engång hafwa gifwit de fattige 100. :/.

Med sidsta påst hade jag åter et ganska gratieust RR. Bar. Ulr. Scheffers bref om dig, hwaruti han berättar, at din flit och skickelighet gör dig berättigad til alla de förmåner, som du uti Kongl. Cancelliet kan begära, och dem han således anser för sin ämbetes plikt, at dig tillägga. Et bewis om din berömmeliga sorgfällighet at completera mina samlingar, och at förskaffa mig något tidsfördrif på lediga stunder under den långa wintern, ligger uti de opsatzer, som du öfwersändt på utkomne Skriffter. Men som jag dem til en del icke wil hafwa, til en del åter antingen redan äger, eller ock genom särskilda pro memorier til dig requirerat, så gör du bäst at hålla dig wid dessa mina opsatzer.

Det bör jag likwäl nämna, så wida jag icke kan minnas om det skedt förut, at jag af Kongl. Bibliothekets Handlingar in 4:to har allenast 1:a bandets 1. och 2:a del, så at, om någon continuation utkommit, den blir mig nödig. Af Bref til HH. RRåd, och Skrifften: Sanning och natur, äger jag endast den 1:a Nummern. De öfrige kunna således opköpas, om de äro dess wärde. 11:te delen af Samlingarne til K. Carl XI:s historie felas mig. Hwad jag af Nordencrantzes bekymmerlösa Tidsfördrif äger, har jag nämnt.

At du står rätt wäl jämwäl i Paleens hus, kan altid hafwa sin nytta. Men hwad förslag om aliance där eller annorstädes angår, lærer du swara, som sanningen är, at det blir en owiss framtid bekymmer.

J nat war elden lös i Cam:n Biörckboms gård. Och ehuru det stället är tätt bebyggt, och et starkt wäder blåste, bewarade doch Gud staden så, at allenast bagarstugan och et uthus gingo för honom til kåst.

Du har wäl icke glömt, at påminna Ulfven om continuationernes öfwersändande, på det du sedan på anständigt wijs måtte kunna skilja mig wid all handel för framtiden med honom.

Beständigt önskar jag dig Guds nåd och wälsignelse, samt framhärda Din trogne fader,

Åbo, d. 6. 9br. 70.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. Sthm d. 13. d:o.

163.

Min Käre Son.

Dit bref med räkningarne hade gårdags posten med sig; men Corplander med de öfrige fartygen, Augustins undantagit, är ännu borta. Och som wädet nu lupit i norden, och köld begynt wisa sig, kan deras resa blifwa nog långwarig.

Ellies ärkänner jag din sorgfälliga flit i mine commissioners riktiga uträttande.

Din morbror Carl Hassel har någon tid warit här i Gen. Ramsays följe, och är mycket orolig däröfwer, huru hans ansökning kan slå ut. Jag har tröstat honom därmed, at Konungen wid sådane syslor sällan eller aldrig går ifrån Landshöfdingarnas förslag och yttrade förtroende, samt at sådant aldraminst lærer ske wid detta tilfället, då det angår Ramsayn, som står i synnerlig nåd. Men han plågas ändå af sine scrupler, och har halfft om halfft warit i beråd, at resa sielf öfwer, som doch numera icke lærer ske.

Ellies är härifrån intet nytt at berätta. Min önskan om din wälmåga är lijka beständig, som den ömhet, hwarmed jag lefwer Din trogne fader,

Åbo, d. 9. 9bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Jag håppas, at mit bref med 600 D. är framkommit. När jag fått Ulffvens räkning, som lærer ligga i des packa, skall jag giöra min slutliquid.

Ank. Sthm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

164.

Min Käre Son.

Under dessa 8. dagar, sedan jag sidst skref dig til, har jag fått fagna mit åt twänne dine skrifwelser, af d. 2. och 6. hujus, hwilcka försäkra mig om din wälmåga, hwilcken den Högste giöre beständig och långwarig! Nu ankommer ock brefwet af d. 9.

Hans Exc. v. Stockenströms anbud om rum i des hus är ganska gratieust, och ingalunda at förakta. Men som du sielf bäst kan se och pröfwa omständigheterna med och mot, samt afwäga förmanerna på den ena, och olägenheterna på den andra sidan, så lämnar jag hela saken på dit eget godtfinnande. Jntet såge jag

giärna, at du härigenom skulle råka i någon servitude, som kunde hindra dig, ifrån göremålen i din sysla, och at oparbeta dig til fulkomlig skickelighet däruti, genom handlingarnes genomgående, som du nu säger dig flitigt hålla på med. Men jag wet, at RR. är för hederlig, til at fordra sådant af dig. Skulle du finna denna flyttning förmånlig, måste wäl någon successor utses, som tager emot rummen hos Schay, så framt ei därmed kan hafwas anstånd til Påsk.

Nästl. odensdags qwäll ankom Corplander, och i dag har man fått sakerna op från fartyget, allesammans wäl inlagde och conserverade. Jag tror mig nu, så mycket som af et hastigt påögnande kan skönjas, fått alt hwad jag denna gången begärt, och genom din sorgfälliga åtgärd jämwäl mina förra defecter complete-rade. Den enda bristen föll mig strax i ögonen, at Svenska Kyrko-handlingarne äro utan hufwud, ty de begynnas med N:o 8. och som jag icke äger de föregående Numrerne, så måste du äntel. taga dem ut, at antingen i winter med någon resande hijtsändas, eller at tils wahren förwaras.

Så wäl den Engelska som den andra sängen och twättmachinen kunna här altför wäl ombäras.

Giärna ser jag det, at du hos Gillbergen ytterligare opöfwar dig i Tekningen.

Härefter opköper du för mig allenast de Svenska utkommande skriffter, som äro mycket interessente, och af kopparstick endast de, som här hemma förfärdigas. Skulle jag framdeles åstunda något mera, skal jag därom låta weta.

Ulfwen har skickat på mig åtskilliga böcker, dem jag icke begärt eller tänker behålla. På de qwarblifwande begär jag räkning i närlagde bref, den du effter undfäendet hijtsänder.

Jag håppas, at mit bref med 600 D. K:mt är nu framkommit. Härhos ligga åter 300. Af dessa penningar gör du dig först betald för alla dina utläggningar för mig. Och det öfwerblifwande kan, om du det icke til nödiga utgiffter behöfwer, stå til disposition antingen wid Tessinska auctionen, eller til Ulfiska räkningens clarerande.

Ostronen tyckas ännu wara i godt stånd. Jag tänker i dessa dagar hålla en collation på dem.

Om utaf handlingarne om Swedenborgianismen några ark komma småningom ut, så öfwersänd dem med påsten tillika med Almänna Tidningarne.

Gud inneslute dig i Sin wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 16. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 26. d:o Sthm. Besv. d. 27. d:o.

165.

Min Käre Son.

Nu begynner wintern hos oss med alfware wisa sig, så at owist blifwer om påsten på någon tid kan slippa fram. Jmellertid har jag fått dit bref af d. 7. med notificationen om Giörwells för-lager.

Då jag ser effter, huru mycket penningar jag pluttrat bårt med våra Swenska occasions skriffthers köpande, af hwilcka en stor del är mindre betydelig, blir wid den handelen för framtiden den inskränckning nödig, at du icke opköper andra utkommande skriffter för mig, än dem, som antingen för sin godhet eller sällsamhet ådraga sig allmän, eller åtminstone de oplystares opmärck-samhet.

Af kopparstick återsamlar du hädaneffter för mig allenast de i Swerige och öfwer Swenske utkommande. Polhems har jag icke, så at det blifwer rätt wälkommit. Påminn ock Geringius om des Faders. Han sade under Riksdagen, at det då redan war färdigt, och at endast inscriptionen feltes. Mig gör det lika mycket om den står där, på det exemplaret jag får.

Men skulle af någon slump och för ganska godt köp en större eller mindre samling af portraiter, i synnerhet öfwer lärde, konstnärer och Fruentimmer förekomma, bestående i sådane stycken, som jag icke förmodas förut äga, kunna några plåtar däruppå användas.

Specifikation på de wärck, hwilckas continuationer du uttager och til wåhren för mig samlar följer härjämte. Hwarwid likwäl bör påminna:

1:a at almänna Tidningarne til detta årets slut med påsten, så snart de utkomma, öfwersändas som härtils. Men nästa års behållas hos dig til wåhren, så wida Consistorium då får dem med de öfrige aviserne. Men H. Secreteraren må icke tro, at han därigenom blir

dispenserad, at icke så flitigt som nu skedt, skrifwa mig til. Där-
emot 2:a wäntar jag med påsten continuationen af handlingarne om
Swedenborgianismen, så snart et ell. flere ark däraf utkomma. Bed
ock Askergrén, at han äntel. skaffar et exemplar af Swedenborgs i
Götheborg tryckta Bref, som är et hufwuddocument i denna sam-
lingen.

Jag tror mig redan sidst hafwa nämndt, at af Svenska Kyrko-
handlingarne felas början, intil N:o 8. som måste uttagas. Nu
kommer jag til andra saker: Consistorium Eccl. har flere gånger
skrifwit Höglöfl. Cancellie Collegium til, om läfwad ärsättning för
omkostningarne wid de årl. Bönedagsplacatens tryckande här-
städes på Finska, som ellies skulle tilkomma Finska Tryckeriet i
Stockholm. Jntet swar är ännu ankommit; men påminn därom.
Nu snart förestå nya omkostningar, och Consistorium har ingen
cassa, at dem bestrida. Sakens sammanhang kan du närmare se af
Brefwen och Räkningarne.

Giör dig wid någon ledig stund underrättad, hwad effter när-
maste beting en mässhaka skulle komma at kosta af rödt Sammet
med äkta gulls galoner och korss, eller af Swart Sammet med
Silfwer galoner. Ellies förefaller här intet, som wore wärdt at
berättas. Ehuru påstgången nu snart blir trög, håppas jag ändå,
at du lijka flitigt skrifwer mig til och jämwäl då och då norr-
omkring.

J önskan om beständig sällhet framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 20. Nov. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28. d:o. Besv. til en del d. 30. d:o.

166.

Min Käre Son.

Emot all förmodan, och ehuru kölden blir dagel. alt skarpare,
ankommo i går twänne poster, som hade med sig dina bref af
d. 13 och 16 hujus, samt i dem fägnasam underrättelse om din
hälsa och wälmåga. Jag märker wäl, at ålderdoms krämporne hos
mig taga til, och at i synnerhet minnet, synen och den förra
munterheten dag från dag aftaga, samt at jag blifwit ganska öm-
tålig mot köld; men så har jag orsak at tacka den nådefulle
Guden, at jag därunder ännu äger någorlunda hälsa och krafter.

Det är ganska wäl, at du ännu har CancellieRäts Secret. syslan i behåll, och altså därwid har åtminstone den belöningen, at et eller annat år få bära det namnet i almanachan. Sedan kan Makssens (*sic!*) ärsättning komma til måtta.

Om du skickat pomerantz med Nordstén, äro de säkert redan förskämde. Han är icke ankommen, och slipper nu mera omöjel. fram. Här talas ock om någon honom på wägen händ olycka.

J närlagde bref afber jag mig Ulfvens ytterligare förskrifningar af Böcker til mit behof. Han har nu skickat på mig åtskillige dels onyttige wärk, dels doupletter, som jag i währ måste skaffa tilbaka. Om du får af Ekholm förtekning på des vendible böcker och Lijkpredikningar, blir den icke större, än at den med posten kan fram och åter skickas.

Jag minnes icke, antingen det war du eller Gahmen som berättade, at Canc. R. Berch utgifwit et supplement til sin kopparsticks förtekning. Där af måste entel. et exemplar för mig afläggas. Ellies skref jag sidst, huru med Bok- och Kopparstickshandeln för mig kommer häreffter i gemen at förhållas.

J dessa dagar är omsider närlagde kungiörelse af Sälskapet utgifwen. För flere orsakers skul tager jag ingen del hwarken i detta eller de öfriga des göremål. Skal doch under hand bijdraga til des bestånd hwad jag kan.

När Ulfwen tilställer dig räkning, som jag begärt, skickar du den til mig, at jag kan afpruta hwad skäligit blifwer, innan om des betalning anstalt fogas.

Råkas Gahmen, så hälsa honom, och berätta, at han nästa post har at wänta mit bref.

Gud oppehålle dig i Sin fruchtan och Sit Faderliga beskärm!
Din trogne fader,

Åbo, d. 23. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 1 Dec. 1770 Sthm.

167.

Min Käre Son.

Åter fingo wi i dag post från Swerige, som gladdde mig med din skrifwelse af d. 20 hujus.

De Böcker, som jag af Ulfwen behållit, belöpa sig, effter när- lagde af honom oppgifna prijs, til 351 D. Men som han effter wanligheten är ganska dyr, så äro de wäl betalte med närlagde 300 D. dem du honom tillställer, och tillika låter honom quittera hosgående räkning, den jag sedan återförväntar.

Han skrifwer sig nu fått in 18:de Tomen af Allgemeine historie der reisen. Den kan betalas särskilt, och tagas i dit förwar, tils tilfälle blifwer, förmodel. icke förr än i wåhr, at den hijt för- sända.

J 8:de tomen af Semlers Samlung werke, Lebens Beschreibungen saknas arcken N. O. P. Q. R. S. i första alphabetet, denne defect måste han äntel. supplera, ty ellies är hela wärket förlorat.

Förwara jämwäl dem til wåhren. Men skulle han ei hafwa något exemplar inne, måste han nödwändigt förskrifwa dessa felande ark.

Hwarken Augustins eller Nordsténs fartyg wänta wi hijt i höst; ty smärre siöar bära redan, och wärst är, at jag ei får med pome- rantzerne trösta mig öfwer deras uteblifwande. Man tror här, at de blifwa winterliggare i Stockholm. Om så är, så tag tillbaka pomerantzerne och skrifftpaquetterne. Jntet nytt, utan det gamla, at jag med öm önskan om din wälgång framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 27. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

In margine: Jag ser af aviserne at en förnäm Herres Bibliothek förauctioneras, det må icke ännu wara RR. Tessins?

Ankom den 4. Decembr. s. å. Sthm.

168.

Min Käre Son.

Nu sakne wi redan några poster från Sverige, och är, i anseende til årstiden samt menföret på siöarne, troligit, at communicationen häremellan lærer en tid förblifwa inpracticabel. Jmellertid an- wänder jag ändå med fågnad någon ledig stund på påstdagarne, at skrifwa dig til, ehuru jag ibland, som ock nu händer, icke har något nytt at berätta.

Min hälsa förhåller sig effter wanligheten, och en min hufwud-önskan är, at Gud wärdes behålla dit hierta i Sin Frukta, och förläna dig beständig hälsa och wälmåga!

Här berättas, at gatorne i Stockholm skola wara i mörkret osäkre, och at flere inbrott och rövwerier där skola wara föröfwade, samt at i synnerhet Mag. Widenius skall tagit döden därigenom, at han blifwit försätel. öfwerfallen.

Du måste altså taga dig tilwaha, at icke gå allena ute, sedan mörckt blifwit, och at altid hafwa dörr och pulpet wäl stängd.

De mörka gränder, hwarwid det huset ligger, som du ännu lärer bo uti, fordra härutinnan en synnerlig wahrsamhet.

De underrättelser och slut, som jag tid effter annan bedt dig påminna om i Kongl. Cancelliet, håppas jag blifwa, innan året löper til ända, expedierade.

Andersmässan höll jag tractering, då ostronen mycket figure-
rade. Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 4. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

Ankom d. 10. och besv. d. 11. d:o.

169.

Min Käre Son.

Trenne nu ankomne poster hade med sig halftredie bref ifrån dig, hwilcka hafwa hos mig opwäckt den glädjen, som kunskapen om din wälmåga altid förorsakar.

Den klagan är wäl gammal, at wi til detta Stifftet få för litet antal af Kongl. Förordningarne från Cancelliet, och som icke swarar mot Kyrkornas antal. Den har influtit en eller annan gång i Riksdagspostulaterne; och man har fått löffte om rättelse därutinnan. Doch hafwa exemplaren aldrig warit knappare tilskurne än denna tiden. J synnerhet hafwa wi af Förbönen för de nu resande Kongl. Prinsarne, och Tacksäjelsen öfwer Pr. Carls hemkomst fått så litet antal, at det på långt när icke förslår; utan har man warit twungen, at anmoda Prästerskapet, at afskrifwa exemplar til en del Kyrckor. Secret:n Schröderheim torde, då du ber honom därom, för framtiden rätta detta. Kyrckornes antal i Stifftet är ofelbart honom bekant.

Huru med min Bokhandel framdeles förfares, har jag redan gifwit wid handen. At neml. af nya utkommande skriffter inga andra opköpas, än de som äro rätt märckwürdiga; men at med continuationerne af de Tidningar och wärck, som jag har början af, fortfares.

Ellies är härifrån icke något at berätta, utan jag framhärdar
Din trogne fader

Åbo, d. 7. Dec. 70.

C. F. Mennander.

170.

Min Käre Son.

Jag finner af dit wälkomna bref, dat d. 4 hujus, at påsten ännu fram och åter går ganska riktigt, så wida du redan ärhållit och wärkstält min begäran om Ulfwens förnöjande. Han är sig lijk i dyrhet, och hade bordt finna sig wid min ganska billiga afprutning. Så har han ock grofft skinnat på 18 Bandet af Samlung der reisen, hwarföre han tagit 60 D. då likwäl ingen del af de föregående wid högsta cours kostat öfwer 40. Men det är wäl at min handel med honom häreffter blir ingen eller rätt liten.

Din förfatning angående correspondencen oss imellan i winter är jag ganska nögd med, så wida jag därigenom offta får under rättelse om dit tilstånd, och det som där kan passera. Det kan icke hielpa, om då och då någon postdag går utan bref förbij; äfwen som icke heller jag kan så jämnt skrifwa, dels för mellankommande hinders skull, dels ock därföre, at skrifämnen härifrån merendels tryta. Angående Bönedagsplacaterne är säkert intet swar hijtkommit; hwarföre jag ber dig ytterligare påminna därom.

Äfwen så är det wist, at de första 8 numrerne af Kyrkohandlingarne felas för mig, hwilcken brist jag håppas at du ärsätter.

Swedenborgs Latinska bref ägde jag icke förut, så at det kommer i den samlingen wäl til måtta. Men hwad jak ännu saknar, är et Swenskt hans bref, skrifwit til Götheborg, förmodel. til D. Bejer, och där tryckt. Detta är et cardinal document i controversien. Det lærer wara indragit och förbudit; men Askergrén torde doch genom sin correspondent därstädes kunna ärhålla et exemplar. Register öfwer Gr. Tessins präktiga Bibliothek och samlingar lærer ofelbart blifwa tryckt. Men som det torde blifwa för drygt at

läggas på posten, så förwara et exemplar för mig til wahren bland de andra papperen, som småningom samlas.

Et och annat smått, som någon rar bok, konststykke etc. opköper du ock där, så långt en Finsk pung kan tåla, och om priset är lindrigt. Glömm icke heller Gr. och Senatoren Bielkes kopparstick.

Skepparen Gedda skall ligga i Corpo ström, 6 mil härifrån, och kan ei komma längre, i anseende därtill, at ijsen hwarcken bär eller brister. En Ammir. Lieutenant Nordenschöld har doch med mycken möda och wåda tråkat sig hijt fram, nästan hela wägen til fots.

Åbo Tidningarne skal jag öfwersända, alt effter som de utkomma.

J trogen önskan om Guds wälsignelse och beskydd öfwer dig, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 11. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 24. d:o.

171.

Min Käre Son.

Jngen post hafwe wi fått, och det är icke stort, som jag nu har at skrifwa om.

Då jag bad dig ophöra med köpande af de där utkommande mindre skriffterne, såsom til största delen mindre betydande, undantog jag likwäl dem, som kunna wara antingen interessente eller roande. Af det förra slaget förefaller mig Rådets och Commerce Collegii protocoller om dyrheten och stegring i alla warupriser wara; och af det sednare: Handlingarne rörande Skee församlings beswär öfwer sin Kyrkoherde Kloth, och swaret om des förhållande, hwilcka skriffter nyl. i awiserne äro, som utkomne af trycket, annonserade.

Din Morfar och Mormor äro wid hälsan och hafwa nu tilbragt några dagar i staden. Den wandrande Riddaren cousin Fridric residerar imellertid på Bussila. Han är nu hogad, at engagera sig wid Lifdragonerne, och tråda i handel om et corporalskap. Men ehuruwäl denna utwäg med honom torde wara den endaste, äro doch wederbörande så käre i penningen, at accordssumman icke lærer utsläppas.

HåfRR. Juslén berättade i går, at han anmält i Hofrätten sin åstundan om frihet från syslan, i anseende til sin swaga hörsel, och at få sin Son til tjänstgörande i stället. Men han fruchtade, at pluraliteten, i synnerhet i den sednare omständigheten, skulle falla honom emot.

Gud förläne dig en frögdefull Juhlehelg och et godt slut på det gamla samt wälsignat inträde i det nya året! Framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 14. Dec. 70.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 24. d:o.

172.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har jag fått 2:ne dine bref, och äro de däruti meddelte underrättelser angenäma; men kunskapen om din wälmåga är alltid den gladaste. J förgårs ankom ock Skepparen Gädde påstwägen med paquettet.

Jag har fugitivo oculo jämfört de öfwersände anmärkningarne med Büschingen, och äro de troligen öfwersatte, undantagande det wassa företalet, och de små anmärkningarne, som höra öfwersättaren til. Lät weta, hwad öde denna skrifften får. Bedröfweligt är, at nytt och gammalt sammansökes, och framlägges i den stälning, at medborgares sinnen skola alt mer och mer emot hwarandra opeldas.

Riksdags skriffterne har jag nu låtit inbindas, som utgiöra 8 starecka band, utom det 9:de, som kommer at bestå af Riksdags Talen, Tidningarne och Krönikan, därwid befinnes, at *Secrete Utskottets betänckande om Banco Fullmäktiges förvaltning med därtil hörande allegater*, är defect, ifrån pag. 80 eller från och med Lit. L. hwilcken brist du hos Giörwell måste opfylla. Äfwen saknar jag Probsten Bolmstedts votum i Constitutions saken.

Om Gahmen skulle behöfwa några fåå plåtar för mig til Bokhandeln på Broomanska auctionen, så låter du honom få dem, och tager däremot Böckerne til wåhren i dit förwar.

Huru lider det med Tessinska auctionen? Om förtekning på de där förekommande böcker och saker icke är för stor, önskade jag få den med posten. Jämwäl et exemplar af Stockholms Stads nästa

års Calender, allenast häfft. och kringsskurit. Den finnes icke hos våra bokbindare. Glöm icke, at ytterligare påminna om Cairénii och Mag. Zweigbergs sakers expedierande etc. etc.

Owiss, om jag får vidare tillfälle, at på detta i Herrans namn nu til slut lutande året skrifwa dig til, önskar jag af alt hierta, at Gud wärdes med det nya året förnya öfwer dig sin wälsignelse i andelig och lekamlig måtta, och giöra hela din wandel lyckosam! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 21. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

173.

Min Käre Son.

Gud förnye med det nya året Sin nåd öfwer dig til kropp och siäl, at alt dit företagande måtte ske under Hans wälsignelse, och hela din wandel wara Honom behagelig!

Under denna tiden har jag fått twänne dine bref, och finner, huru du äst angelägen at hålla dit löffte om flitig correspondence, som i min enslighet mycket roar mig och hwarigenom jag offta förwissas om din hälsa och wälmåga, som ligger mig ganska ömt om hiertat.

J det förra brefwet gifwer du mig wid handen den goda apparence, som tyckes wisa sig til din befordran. Jag önskar, at den snart måtte förwandlas i wärkelighet; och när det skedt, får man vidare rådlägga om din ytterligare fortkomst, alt effter de utsichter, som då kunna förete sig.

J din sednare skrifwelse gifwer du mig en qwick och artig afmålning på din hushålning; hwileken, som den är ordentel. inrättad, så kan det icke annors wara, än at den gifwer dig sielf nöje, och winner tycke hos andra.

Du berättar, at Juhlhelgen är förnött i enslighet. Men har du icke tilbragt en och annan dag hos Paleens eller andre wänner och anhörige? Än Lundberg då? Huru lefwer han? Ligger Förordningen emot yppighet ännu på hans bord? som hans Swåger sade mig warit dijtlagd, då han begrof sin Fru.

För någon tid beskref du för mig. Tessinska qwarlåtenskapen, såsom stående i Stockholm, och med hwilekens betrachtande du finge effter behag roa dig. Men huru skall jag förena därmed det,

som nyl. stod i aviserne, at den skall på Åkerö i Södermanland förauctioneras.

Nog mins jag, at du någon gång berättat, det Com. R. Polheim wore i koppar stucken, men det kan jag icke komma ihog, om jag låtit dig weta, at det stycket saknas i min samling.

Jag täncker i morgon resa til Sagu, och wid återkomsten hälsa på Wiksberg och Bussila. Förbl. Din trogna fader

Åbo, d. 4. Jan. 1771.

C. F. Mennander.

P. S. Här är ganska föränderligt wäder; men merendels blidt, som det ock hela förleden natt regnade. Tillförseln från landet har därigenom afstadnat, och nog siukdomar yppa sig, doch, Gudi låf! inga smittosamma.

174.

Min Käre Son.

Med så mycket större fägnad har jag fått din nyårs lyckönskan, som den icke allenast uttrycker dit ömma hiertelag emot mig, utan ock witnar om dit med åren alt mer och mer stadgade tanckesätt i dygd och Gudsfruchtan. Den wälsignelsen af Guds hand, at äga en så kär och wälartad Son, kan icke annat, än innerl. glädja mig, och mycket lätta min ålderdom, med de den åtföljande beswärligheter.

Det är bäst, at wi hålla oss med wår correspondence wid postwägen öfwer hafwet. Härtils har den gått riktigt nog, torde ock så ske framdeles, sedan genom den nu anhängande kölden de smärre passen blifwit med häst brukbare. Jnga bref äro härifrån ännu norromkring försände.

Härhos följer förstlingen af Finska Tidningarne jämwäl, som jag wet dig samla dina erhålna betyg, det aldraförsta däribland.

En surprise har skedt mig därmed, at jag i Stockholms Calendern ser dig stå ibland Cancellisterne. Huru hänger det med den saken tilhoppa? och hwarföre är titeln af Cancellie Rätts Secreterare bortlämnad, som Thomée altid figurerade med?

Jbland de andre underrättelser, som jag begärt och förwäntar, glömmet du wäl icke, at låta mig weta, hwad en Sammets Mässhake, sådan som jag beskriw, kan komma at kosta? Om priset ei är altför drygt, torde jag förära en åt någöndera af mina annexer.

Ellies är här effter wanligheten alt tyst, och intet nytt förefaller, som kunde förtjäna berättas. Sedan föhret i dessa dagar blifwit godt, hafwa wi haftt nog ömning tilförsel. J et och annat hus i staden har en rötfeber yppat sig; men den lærer nu wara öfwerständen.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 18. Jan, 1771.

C. F. Mennander.

P. S. På lång tid har jag icke hördt om din cassas tilstånd. Lät weta, om den wäl begår sig.

175.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har jag icke fått någon underrättelse om dit tilstånd, som jag doch hoppas wara effter önskan. En enda post för detta året hafwe wi fått öfwer hafwet, men om wintern så håller uti, som den nu några dagar giordt, torde det snart kunna åkas öfwer.

Mit och alla andra bekantas tilstånd här är effter wanligheten, utan någon betydande förändring. Ibland de mål jag bedt dig påminna om i Kongl. Cancelliet, öfwer hwilcka alla wi ännu sakne utslag, kan jag icke minnas, om et warit ifrån Pedersöre Sokn, angående tilstånd, at bygga en ny Kyrckia. Probsten Aspegren berättar sig hafwa på min anwising skrifwit dig til därom, men säger sig sakna swar.

En annan sak, som ock länge legat inne, angår Sacellanerne i Ijo sokn i Österbotn, hwarest de skola få sina stationer, til församlingens största beqwämlighet och bästa betjäning.

J dag reser jag til Bussila, medan det ei kunde ske för det swåra wäglaget, då jag war Trettondedagen i Sagu. Därifrån ställes kosan til Wiksberg. Gud inneslute dig i sit milda beskydd! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

176.

Min Käre Son.

Under det jag förledne Söndag war i Pargås, ankommo några poster öfwer hafwet, som medbragte trenne dine skrifwelser. Seder-

mera hafwa wi fått en samma wägen; men den hade intet bref med sig. Det fagnar mig hiertel. at du äger god hälsa och muntert sinne. Gåfwor, som wisserligen förtjäna, at man dageligen och innerligen tackar Gud för dem.

Du berättar dig kunna med dit penningeförråd hielpa dig fram til des postgången åter blifwer öpen, och dessförinnan får jag wäl weta, huru mycket du då kan behöfwa. Denna tiden på året är det swårt, at få någre större sedlar, och jämwäl någon risque, at dem öfwersända. Jmellertid hoppas jag, at du bestrider jämwäl mine utgiffter, som: til något smått wid Tessinske auctionen, nya prænumerationer til continuerande wärk, Gahmen, etc.

Tack för utslaget om Zweigberg. Vidimerad afskrift af Cairenii wäntar jag, effter dit löffte med det första. Det wore underligt, och ländande til Justitiens stagnation, om sådane resolutioner blifwa i Cancelliet liggande, utan communication med de Ämbetsmän, som äga dem wärckställa.

Hwad jag skrifwit om bristande Förordningar, angår icke dem, som genom Landshöfdingarne til Kyrckiorne kringsändas, ehuru en och annan kyrckioherde klagat, at ock de äro ibland otillräckelige; utan de exemplar, som Consistorio tilkomma, ty ibland få wi någre, ibland inge; såsom ock de från Kongl. Cancelliet emanerande skriffter, hwileka genom Consistorii försorg skola kringdelas: som Swenska Bönedags placaterne och Förbönen under Prinsarnes resa, hwileka warit emot Församlingarnas antal otillräckelige. Men för denna gången torde wara bäst, at du icke widare rörer dig, eller wäcker någon klagan i den saken.

Mag. Collin är förordnad, at förwalta collega syslan wid dom Scholan i den ålderstegne och siuklige Mag. Hallenii ställe, doch utan all lön. Han förblir likkafult hos mig, så wida min honom ombetrodda hushålning icke är widlöfftigare, än at han kan den, som et bijwärek, därjämte sköta. En stark blåst i går och i dag, wäcker fruchtan, at hafs ijsen åter är oprifwen, och således påstågången åter för en god tid hindrad.

J önskan om din wälmåga och Guds wälsignelse öfwer dig, framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 15. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

Ankom Sthm d. 11. Mars d:o. Besv. kårtel. d. 29. d:o.

177.

Min Käre Son.

Jag nyttjar detta tillfället, at skrifwa dig par ord til, då din morbroder Carl reser öfwer til Stockholm i sin bekanta angelägenhet. Icke behöfwer jag påminna dig, at du går honom med råd och anvisningar tilhanda; ty jag wet, at du det dessutom gör. Om H. Secr. Marks änn wore borta på landet, kunde han ock hafwa qwarter hos dig, så länge du bor på det gamla stället. Sker hans återresa med föhret, wäntar jag med honom continuationerne och de mindre skriffterne, som du för mig denna tiden samlat.

Tillställ ju för des helre Giörwell närlagde bref. Om han eller de andre Bokhadlarne fått in nya Böcker, så öfwersänd til mig wid tilfälle cataloguerne öfwer dem.

Dessutom twiflar jag icke, at alt är i godt minne, hwad jag tid effter annan begärt och skrifwit om.

Ingen ting nytt förefaller här, som skulle förtjäna berättas; utan jag förblifwer på gammalt wijs under all sällhets förönskande Din trogne fader

Åbo, d. 22. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

Ank. med häradshöfd. Hassel d. 19. Mars s. å. Besv. kårtel. d. 29. d:o.

178.

Min Käre Son.

Ingen påst hafwe wi fått öfwer hafwet. Det nu warande lenwädret gifwer oss icke heller hopp, at så snart ärhålla det nöjet. Jmellertid hade jag den fägnaden, at i dessa dagar ärhålla dit bref norr omkring af d. 4 sidstl.

Jag har ifrån början fruchtat, at Revisionen skulle winna i twisten om Protonotariatet. Om så går, måste man bemanna sig med tålmod. Hurtigare tumlar det om här i Håfrätten, ända så långt, at Schlyter lærer få rum på nästa assessors förslag, och Fredr. Juslén gör sig fullt hopp om ord. Cancellist sysla endera dagen.

J anledning af utslaget i Zweigbergs sak har Consistorium redan fogat anstalt at wärkställa hwad thy til följe däraf åligger. Så snart jag får afskriffter af resolutionerne rörande Cairenius, dem du låfwat mig, skall en dylijk förfatning med honom widtagas.

Porthan berättar sig hafwa öfwersändt til hafs 20 prænumera-
tions sedlar på Åbo Tidningarne. Han låfwar ock öfwerskicka
några exemplar af de utkomne Numrer, om någonsin i winter til-
fälle därtill gifwes.

Jag glömde tala med din morbror Carl wid des afresa härifrån
om en sak. Om han, wid des ansöknings goda slut, som jag hoppas
och förmodar wore stadd wid penningar, och wille gifwa dig 4. a
600. D. K:mt, så mycket du til dina och mina förnödenheter til
sommarn kan behöfwa, wore jag beredd, at på din anwising strax
wid des återkomst här betala honom. Då sluppe man, at med posten
öfverremittera penningar.

Gud förläne dig god hälsa och all annan wälgång! Förbl. Din
trogne fader

Åbo, d. 1. Martii, 1771.

C. F. Mennander.

Ank. Stockholm d. 11. d:o. Besv. d. 29. d:o kårtel.

179.

Min Käre Son.

Det fattades föga, at icke jag, då tidningen ankom om Hans Maij:ts
dödsfall, tagit samma affärd från werlden, som Han. Så oförmode-
lig, rörande och bedröfwelig föreföll den mig. Gud hafwe sin
wårdande hand öfwer vårt fattiga Rike, och styre i nåd all ting til
det bästa!

Jag har tusende skäl, som skulle förmå mig, at icke vidare färdas
til någon Riksdag. De förnämste däribland äro min ålder, min
swaga hälsa, och min hushålnings samt mine financers beskaffenhet.
J synnerhet blir det odrägeligit, när Riksdagar så tätt följa på
hwarandra, som nu. Men så lærer jag doch swärligen kunna undwika
at wid detta besynnerliga tilfället infinna mig, hälst ock Biskoparne
därwid förestår något officierande, och jag tillika får det nöjet, at
omfamna dig, och, tör hända, se dig något til godo.

Hälst skulle jag bo tilhopa med dig. Men om du, effter det du
tilförene berättat, nu i Påsk kommer at flytta til Hans Exc. v.
Stockenström, låter det sig icke giöra. Hör altså effter husrum åt
mig, neml. en sal och kammare, samt en drängkammare. Men, om
icke nöden eller et besynnerl. fördelaktigt tilfälle skulle så fordra,

bör ingen ting wist slutas, innan jag öfwerkommer. Härwid måste man se på lindrig utgift, och beqwämligheter, at man neml. icke har långt til arbets rummen, utan får bo på et sundt ställe, antingen i sjelfwa staden eller i början på Norrmalm.

En sträng köld i några dagar gaf oss hopp at få våra flera saknade poster ijswägen öfwer hafwet. Men en starck storm i går måste hafwa rifwit opp altsammans, så at näppel. någon communication häremellan åt den sidan står at wäntas, förr än hafwet blifwer rent. Jag försänder altså nu detta bref norromkring.

Med betalningen af den gäld du står uti i Kockens bod, lærer wäl kunna hafwas anstånd, til des Gud hielper mig öfwer, eller åtminstone, tils siöwägen blifwer åter öppen. Jag skref ellies i et bref til hafs, at du kunde af Swäger C. Hassel, emot anwijsning på mig, taga några hundrade daler, om han har tillfälle, at dem aflämna, och dine omständigheter skulle så fordra.

Guds wälsignelse hwile altid öfwer dig! önskar din trogne fader,

Åbo, d. 8. Martii 71.

C. F. Mennander.

Jag förmodar, at du nu hwarje post, som går norråt, skrifwer mig til. Huru mår B:r Paléen? Få wi snart wänta honom hijt?

Ank. Sthm d. 3. April s.å.

180.

Min Käre Son.

Oförmodeligit har det varit, at posterne ijswägen nu kommit öfwer hafwet, som tillbragte mig dina angenäma skrifwelser af d. 22 sidstl. och I hujus.

Plein pouvoir gifwer jag dig, at beställa mig husrum, allenast de blifwa beqwämlige och lindrige, samt, om möjeligit är, på wecka eller månad, och tillika så belägne, at man har något godt spisqwarter i negden, hwarifrån man kan få låta hemta mat, eller ock spisa där med hederligt folck wid sluten disk.

Skulle Hans Exc. v. Stockenström sielf ytterligare offerera mig rum i sit hus, lærer et så gratieust anbud swårl. kunna afslås. Den fägnaden jag då hade at kunna bo tilhopa med dig, torde kunna stå i jämnwigt med de små olägenheter jag däraf ser flyta.

Jag håppas, at du kan, hwad penningar angår hielpa dig fram, tils Gud låter mig komma öfwer. Men om nödwändigheten skulle fordra snarare understöd, låter du mig det weta.

Med önskan om hälsa och sällhet förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 15. Martii 71.

C. F. Mennander.

P. S. Nu kommer dit bref af d. 8 hujus, med berättelse om Hans Högstsal. Maij:ts präktiga bijsättning. Men man kan säja om den herren, hwad fordom sades om Germanicus: Funus, sine pompa, per laudes et memoriam virtutum Ejus, celebre fuit. Hwad du skrifwer om bewakandet af dit diplome, där öfwer skal jag besinna mig til nästa post.

Närlagde bref är angelägit, och gifwes strax i egen hand.

Ankom Sthm d. 28 d:o. Besv. d. 29 d:o kårtel.

181.

Min Käre Son.

Din fruchtan och fahrhoga, angående Diplomets ärhållande ibland så många concurrenter, som alla lära göra hwar för sig det bästa, finner jag hafwa mycken grund. Närlagde bref til Hans Exc. Gref Ekeblad aflewernerar du altså wid någon tjänlig stund i egne händer, och rättar dig sedan effter det swar och den befallning han dig gifwer. Skulle Hans Excellence finna för godt, at underd. ansökning i detta ärendet strax bör ingifwas, sätter du den op i mit namn, och tilställer den Hans Excellence, i fall, som jag hoppas, han därmed wil beswäras. Då kunde ock, åtminstone wapnprojectet, bijläggas och medfölja. Men ännu bättre wore, om sielfwa Diplomet wore wid det tilfället i sin behöriga form til nådig underskrift färdigt. Detta lämnar jag ock, i den händelsen, helt och hållit på dit besörjande. Mine förnämste lefwernes omständigheter äro dig bekante, någre har jag ock i hast kastat på närföljande lapp. Till modell, och hwad egentel. däruti kan anföras, tager du något annat Prästerligit Sköldebref, t. ex. D. Schröders eller Hausswolfs. Skulle Hans Exc. Sinclairs bijträde behöfwat, håppas jag, at han på anmälan det lämnar. Som saken lærer gå genom Cammarexpeditionen tilställer du dit utkast antingen CancR. v. Helandt eller Kongl. Secr. Sernander.

Om icke Hans Exc. v. Stockenström sielf med desto större alfware offererar mig rum i des hus, torde wara bättre, at utse mig logement annorstädes, och närmare, samt hwarest spisnings beqwämlichkeiten kunde wara til hands. Om drängammare icke finnes, eller blir för dyr, kunde drängen ganska wäl behielpa sig i et hörn af sahlen bakom en liten skärm, då han ock wore wid oppassning strax at tilgå.

J förgårs dog Prof. Olov Prysses Fru i en här mycket gängse smittosam rötfeber hwarigenom åtskillige redan aflidit. J några landsförsamlingar skall den ock yppat sig.

Närliggande lapp kan du afskrifwa, om däri något wore, som du icke förut hade dig bekant. Sedan måste den förstöras.

Gud inneslute dig beständigt i sin faderliga wård. Din trogne fader

Åbo, d. 22. Martii, 1771.

C. F. Mennander.

Gif åter Paleens Bref i egen hand. Carpelii bref gaf jag honom i Odensdags, då han war inne at aflägga Tro- och huldhets försäkran. Han twiflade mycket på, om han kunde skaffa dig någon underrättelse om Ringierne; låfwade doch giöra sit bästa.

Ankom Sthm den 30 d:o.

182.

Min Käre Son.

J går ankommo twänne weckors poster öfwer hafwet, hwilcka med mycket beswär och möda blifwit öfwer isen til fots framsläpade; men jag hade icke något bref ifrån dig, så at jag är rätt orolig däröfwer, huru det måtte stå til med din hälsa. Paleen nämner icke något om dig; och jag föreställer mig, at du icke så offta omgås i det huset, at han altid kan weta dit tilstånd. Får nu se, om du skrifwit med norra påsten?

Som denna tiden är osäkert, at öfwerskicka penningar, jag icke heller ännu fått weta, huru mycket du, tils öppet watn blir, kan behöfwa, är icke annat råd, i fall penninge nød skulle imellertid för hårdt ansätta dig, än at opläna, hwad nödwändigt tarfwas, emot interesse, och om så nödwändigt fordras, emot en af de minsta sedlarnes pantsättande.

Jag menar, at mine bref nu äro framkomne. Lät weta, hwad Gr. Ekeblad säger om sit, i fall du finner rådeligit at det præsentera. Om husrum och allehanda andra saker wäntar jag ock din berättelse.

Åtskilliga denna tiden utkomna skriffter har jag sedt, de fläste til rubrique, någre ock in extenso. Du handlar wäl effter wanligheten op för mig de betydeligaste, t.ex. Omdöme öfwer anmärckningarne wid Swenska Ministèrens förhållande, 1741. Anm. öfwer någre Prästers förhållande etc. Under trogen önskan om Guds beskydd och wälsignelse, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. mars, 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 4 apr. s. å.

183.

Min Käre Son.

Omsider har jag fått fägna mig af dit d. 29. sidstl. daterade bref, och därur inhämtat den underrättelsen, at du lefwer och mår wäl.

Du talar om din för sig gångna flyttning, som förmodel. skedt til RR. v. Stockenströms hus, ehuru du det icke nämner. Giärna skulle ock jag, för sällskaps skull med dig, bo där, i fall hans exc. skulle därstädes anbiuda rum. Doch blir wägen därifrån nog lång för mina gamla ben, och tilfälle, at få låta hämta spisning, lærer icke finnas där i granskapet. Du gör altså härutinnan som bäst synes, och underrättar mig, så snart ske kan, så wäl om stället, såsom ock därom, huruwida sängkläder för mig och drängen behöfwas här hemman ifrån. Rummen, som jag förr skrifwit, tingas antingen månads eller quartalswijs.

Lägg af i tid et exemplar af Tessinska cataloguen för mig, samt af de betydeligare utkommande skriffter. Allenast det, som märkwärdigast kan wara, får jag hijt med posten.

Det är ganska fägnamt, at B:r Carl Hassel behållit sit rum på förslaget. Det öfriga lærer i sinom tid gå af sig sielfft.

Den smittosamma Rötfebern, som gått här i swang, berättas nu något sacht sig, och förwandlas i en bröstfeber.

Närlagde bref, som angelägna, aflewererar du strax i egna händer.

Flitig måste du denna tiden wara i correspondencen, och skrifwa om alt som förefaller. Under trogen önskan af Guds beskydd framhärda Din trogn fader,

Åbo, d. 5 Apr. 1771.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o.

184.

Min Käre Son.

Det är mig altid et synnerligt nöje, at skrifwa dig til, och låta weta, at jag lefwer och har någorlunda hälsa; ehuru jag nu, som flere gånger tilförene, icke har något synnerligt nytt, at skrifwa om. Owist kan och wara, huru snart några bref oss emellan kunna framkomma, så wida wåhren liknar sig at blifwa nog långsam, och den tiocka samt myckna ijsen i hafwet icke lærer så brått gifwa öpning för påstfarten. Jmellertid längtar jag högel. effter bref från dig, och underrättelser, så wäl i de almänna ärenderne, som om dit enskijlta tilstånd. Mig lyster ock weta, hwarest min bonings ort blifwer, om och när Gud hielper mig dijt öfwer.

Wid denna Stadens Borgerskaps Riksdagsmannawahl förledne tisdag ärhölt Handelsm. Pipping mer än 50. rösters pluralitet emot Fabriqueuren Wechter. J Raumo är Borgmästaren Agricola wald. Ehuru jag icke twiflar, at andre underrätta B:r Paléen härom, kan ock du berätta honom det. Om flere städers wahl på denne orten ännu för sig gått, har jag mig icke bekant. Nästa odensdag eller d. 24. wäljer Prästerskapet i nedre delen af Stichtet sine Fullmäktige, och de i Österbotn d. 30. Guds wälsignelse hwile öfwer dig, och Hans hand styre alla dina wägar!

Jag är med all ömhet och kärlek Din trogne fader

Åbo, d. 18. Apr. 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28 d:o. Besv. d. 3. Maji s. å.

185.

Min Käre Son.

Wårt bekymmer om tillståndet på Swenska sidan, samt min enskijlta längtan at få weta din wälmåga, har blifwit lättad därigenom, at wi i dag ärhöllö oförmodel. tre weckors poster öfwer

hafwet, som hade med sig äfwen så många bref ifrån dig, hwilcka försäkra mig om din hälsa och wanliga munterhet, men tillika förmäla om den tomhet, hwaruti din pung är stadd. Härhos följer altså en sedel på 600 D:r K:mt, hwarmed du lærer kunna behielpa dig, till dess jag, om Gud så behagar, kommer dijt, och, kanske, jäm-wäl betala däraf den lilla skulden hos von Aken.

De rum du utsedt för mig til 50 D. i weckan äro wäl nog dyre; men som de ligga rätt beqwämligen till, jag dessutom lätt föreställer mig at hyrorne, i synnerhet wid den förestående Riksdagen, hållas i högt prijs, så kan du, om det icke redan wore skedt, oprätta öfwer dem wecko- eller månadets skriftteligit hyres contract. Det kunde taga sin början med Junii månad, ty då wid pass hoppas jag wara där.

J Diploms quæstionen håller jag onödigt, at beswära RR. Scheffer och Gr. Fersen med bref. Ty om Gr. Ekeblad gör fullt alfware af saken, som jag hoppas, så concurrera de wäl med honom. Tör ock hända, at jag öfwerkommer, innan den saken tages under deliberation. Skulle imellertid inlaga behöfwas, skrifwer du den i mit namn. At jag haft unanimitet wid B. wahlet, är sant; men at ock andre fått röster kommer af den ganska naturl. orsaken, at hwar och en skal wälja på tre.

Under all sällhets förönskan framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 26. Apr. 1771.

C. F. Mennander.

Lefwerera närl. bref strax i egen hand.

Ank. Sthm d. 4. Maji s.å. Besv. d. 10. d:o.

186.

Min Käre Son.

Jag begärte sidst, at du med Gullsmeden Seel skulle oprätta skriftteligit hyrescontract; men det finner jag nu onödigt, så wida det kommer allenast an på wecko- eller månadtal, och således kan, när man will och lindrigare wilkor anbiuda sig, ryggas. Denna hyran är en fierdedel dyrare än i sielfwa Norrköping, hwarest ändå på köpet månaden räknades effter almanachan. Du skrifwer icke tydeligen, huruwida Sängkläder i contractet inbegripas; men jag tycker ändå, at de wäl rymmas däruti, och lära innefattas i dit Etc.

som står effter Säng och Paulun. Nödigt blifwer ock, at förordas måtte, om frihet, at låta koka The, Caffé, etc. Städning lærer jäm-wäl för samma köp bestås. Wi måste bägge beflita oss om mycken oeconomie och sparsamhet, så wida jag har stor möda, at opbringa nödiga resepeningar, emedan ock en god del af min Säd ännu är oförsäld, på hwilcken jag måste söka giöra lån.

Af dit i dag ankomne bref ser jag, at du warit siuklig; men nu är restituerad, som hiertel. gläder mig. Sköt altig (*sic!*) hälsan noga, som den angelägnaste delen af det timmeliga.

Berätta B:r Paleen, at af de til största delen redan inkomne voteringarne kan slutas, at D. Gadolin och Kh. Edner blifwa ful-mägtige för södra delen af Stichtet. Jag är så länge jag lefwer Din ömme fader,

Åbo, d. 2. Maji, 71.

C. F. Mennander.

In margine: Ålands Prästerskap har walt til sin enskilda ful-mächtig Håf Pred. och Pastor i Finström Backman, ÖfwerHåf. Pred. Grunerus, des cousin, til mycken grämelse.

Ank. Sthm d. 13. d:o. Besv. d. 17. d:o.

187.

Min Käre Son.

Dine twänne bref af d. 3 hujus har jag bekommit, med den fägnessamma underrättelsen, at din opasslighet är, genom Guds nåd, fullleligen öfwerwunnen. Glädjefult är ock det, at man kan giöra sig godt hopp om de almänne sakernas lyckeliga framgång, bland hwilcka Hans Maj:ts högsteffterlängtdade och nu snart förmodade hemkomst bör med alt skäl ställas i främsta rummet.

Under den Högstas beledsagande har jag tänckt strax effter helgen antråda resan postwägen, så framt siön til dess blir ren från ijs. Men ännu ligga passen öfweralt. Någon värma hafwa wi om dagarne; men nätterne äro kalle, och ingen droppa regn har denna wahren fallit, så at åkrar, ängar och betesmarcker stå jämmerligen förtorckade. Alt hopp synes wara ute, om ei snar hielp kommer.

Dränggossen Henric, som jag tänckt taga med mig, har fallit i en swår siukdom, så at owist är, om han hinner restitueras, innan resan skal företagas.

Gardiner kan Jungfrun icke skaffa dig, förr än nästa höst.

J går afsomnade Biskopinnan Fahlenia.

Du har grund däruti, at den dumma och dårhusfärdiga Ståhlberg lærer wara fast i Swea HåfRätt för des obetänckta skrifklåda. Skrufwarne måste wara löse i hufwudet på honom. Det kan hända, at jag får resesällskap af Bar. Rehbinder och des Fru. Lifdrag. officerarne hafwa i dag wahlit Capit. Gyllenskepp til Regements fullmächtig.

Gud hafwe dig i sin milda nåd innesluten! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 10. Maji, 1771.

C. F. Mennander.

Aflämna i egen hand närlagde. Här berättas nu, at Borgm. Sacklen icke blifwit fulmächtig från Biörneborg, utan en handlande. För Wehmo härad har den bekante Gabriel Andersson blifwit wald.

Ank. Sthm d. 20. d:o.

188.

Min Käre Son.

Jag wäntar nu allenast på någon post ifrån Sverige, som kan hafwa underrättelse med sig, huru wida sion är ren från ijs eller icke. Sedan anträder jag resan i Herrans namn, antingen i slutet af nästa wecka, eller ock i början af den påföljande.

Skulle det så hända, at jag, om Gud giör resan lyckelig, hinner fram en eller annan dag förr än Junii månad ingår, hoppas jag icke blifwa twungen at ligga på gatan, utan få tilträda de för mig bestälta rummen.

Henric begynner wederfås af sin siukdom; men som han icke så snart kommer til de krafter, at jag kan hafwa säker betjäning af honom under en så beswärlig resa, har jag försedt mig med en annan serviteur.

Näppeligen hinner jag mera skrifwa dig til härifrån, utan förmodar snart, gifwe Gud med glädje och goda tidender, få omfamna dig, förblifwande ständigt Din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji, 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24 d:o.

189.

Min Käre Son.

Jag är ännu här qwar, dels hindrad af åtskilliga syslor, dels ock däraf, at mycken ijs härtills legat i skärgården. Nu skall den doch begynna skingra sig, som den i går ankomne posten wetat berätta, twilcken hade med sig din kärkomna skrifwelse af d. 17. hujus.

Tredie dagen Pingst afreste Bar. Rehbinder med sin Fru, Carl Paleen och Mag. Erwest. Men som de dröjas en och annan dag i Wehmo, kan det wäl hända, at jag hinner op dem. Min afresa härifrån är faststald, om Gud behagar, till nästa måndag.

Jmellertid bör jag berätta, at för några dagar afgått härifrån på Corplanders fartyg en mig tilhörig kista, med böcker och kläder, samt en Bärburck. Lät höra effter detta fartygs ankomst, och bestyr därom at kistan blifwer strax opflyttad; hwilcket är så mycket nödigare, som den icke fått rum under öfwerloppet, utan blifwit stående på däck, och således kan taga skada, om regn-wäder infaller. Gud wälsigne dig, och giöre vårt möte gladt! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 24. Maji, 71.

C. F. Mennander.

P. S. Om någon watndrickning för din hälsa nödwändigt fordras, torde wara bäst, at nu strax använda par weckor därtil. Ty något Riksdags arbete lærer du wäl wara beredd uppå, om tilfalle därtil gifwes.

Ank. d. 29. d:o.

190.

Min Käre Son.

Nu kan jag fägna dig därmed, at resan gått både fort och lyckeligen, så at jag i går qwälls kom hijt hem. Alt synes wara i god ordning, och alla de jag råkat, betyga mycken glädje öfwer min återkomst, som jag tror flyta, åtminstone hos de fläste, af et op-richtigt hierta. Paleen är i staden, och mår wäl. Morfar wäntas inn i morgon. Jusléns hafwa i går återkommit från sin resa til Helsingfors. Härnäst mera. Glöm icke commissionerne, i synnerhet opwaktningen hos Gr. Horn.

Gud förläne dig hälsa och wälmåga, förbl:r Din trogna fader

Åbo, d. 11. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

191.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 7 hujus har så mycket mera fägnat mig, som dit Sonliga hierta lyser af hwarje rad däri. Jag har härtils budit til, och skall framdeles söka at effter all förmåga fullgiöra mot dig den plikt, som Faders namnet åtföljer, hwilcket warit och är mig så mycket lättare, som den omsorg och kostnad det kan med sig hafwa, wida öfwerwäges af den glädjen, som din dygd, flit och stadighet hos mig opwäcker, hwilcken är den största, Försynen beskärt mig i timmelig måtto. Med tisdags posten berättade jag, at resan gått fort och lyckeligen. Den hade kunnat ske ännu skyndsammare, så framt jag icke warit nödsakad, at fleresstädes wänta på fordenskap. Måndagen seglade jag från Bomarsund i Åland ända hijt, under en stark storm och täta wäderilningar, så at både mitt mod till siös, och Älänningarnes ärfarenhet, därigenom undergick sit examen rigorosum. Mindre secrete Deputationen skall behöfwa de projecter, som wid 66 års Riksdag infordrades till instruction för Cancellerne från academiene. Det som Åbo afgaf, har icke funnits bland Deputationens handlingar, icke heller i Consistorii härstädes. Men som jag tagit för mig afskriffter af alla 3 academiernes utlåtanden i denna saken, följer härhos det, som Åbo då afgaf, hwilcket du med det första aflewerrar til Kongl. Secreteraren Arrhenius, som därom mig wid afresan påminte.

J dag har jag begynt watndrickningen, och flyttar i morgon til Lemo, men måste ändå hwarje wecka wara par gånger i staden.

Morfar har jag icke ännu råkat, doch skall han wara wid fullkomlig hälsa, och snart införwäntas. Det kan ock wäl hända, at jag nästa wecka gör en tour til Bussila och Wiksberg.

Jag längtar förnimma Gr. Horns utlåtande, och twiflar icke, at så wäl den som de öfrige commissionerne du dig åtagit, blifwa wäl bestälte.

Gud giöre din lefnad förnögd och lyckelig! Förbl:r Din ömme och trogne fader

Stockholm (*sic!*), d. 14. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

192.

Min Käre Son.

Jag har warit några dagar på Lemo, hwilcka ehuru de woro regnachtiga, artade sig doch min Brunseur där långt bättre än här, hwarest öfwerlopp och bekymmer äro stundeligen til mötes. Din morfar och mormor hälsade där uppå mig, friske och muntre. Din morbror har ännu icke infunnit sig til sin depositions emottagande.

Gref Horn dröjes då gräsel. länge på landet. Om icke något hans utlåtande kommer med nästa påst, måste wi wäl oförtöfwat skrida til Cancellers wahl, på det jag må undslippa, at, tör hända, stå i Dageligit Allehanda, som den, hwilcken för länge usurperar det höga Cancellers ämbetet. Jmellertid synas alla wara hogade för Gr. Horn.

Emot all förmodan har jag fått paquettet från England i dag här i Åbo. Det har kommit til D. Wrangel, och han, som trodde det jag redan wore förrest från Stockholm, det jag doch icke war, har skickat det hijt med en resande Prästman. Däri låg innelychte bref til Wrangel sielf, som du är så god, och bestyr honom ju förr dess helre til handa. Skulle han, som troligit är, nu wistas i Sahla, så slår du couvert om brefwet, och sänder det dijt med posten. Lijkaledes afleweweras närlagde bref til Pastor från London Ferelius, som bor i stora Kyrkobrincken huset gentemot Capellanshuset. Onödigt blir altså, at gifwa det til D:r Bierchen, som adressen lyder.

Magister Aaron Mathesius, som skickat til mig åtskilliga wackra böcker från London, åstundar dijt tillbaka et exemplar af Regeringsformen samt wår nuwarande Konungs försäkran. Dessa opköper du, och jämte några andra de mäst interessente denna tiden utkomne skriffter, slår i et convulut, med adresse til bem:te magister, samt försänder det med nästa til London gående skepp. Glömm detta icke. Et litet bref från dig kunde ock följa med, hwari du berättar, at jag som redan från orten bortfaren, icke kunnat sielf besörja om denna saken. Hans Maij:ts hålna Tal måste för all ting följa med.

Jag föreställer mig, at du redan fått Pr. St:s pupillcassas förskrifning på peng:r och at estamperne snart få sin granlåt färdig.

Under ständig önskan för din wälgång, framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 21. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Skaffa brefwet til Edner, och det til Giörwell gifwes i egna händer. Med sidsta post lærer du wara anmodat, at lefwerera til honom några penningar, och däremot uttaga de af Acad. Bibliotheket köpta Böcker. Härom averterar jag honom och tillika rådgör om Expillys Dictionaire, hwarom han lærer utlåta sig för dig. Vale!

193.

Min Käre Son.

Af dit bref och flere underrättelser därifrån har jag inhämtat kundskap om den stora förändring sig tildragit, och det, genom Försynens styrelse, i stillhet och utan buller.

Berättelser lära ock härifrån redan wara afgangne om Bar. Sprengportens anstalter i Helsingfors och däromkring. Jag wäntar af dig med nästa post omständelig kundskap om alt hwad förelupit är, som ock exemplar af de skriffter som wid detta tilfället af trycket utgifwas. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

194.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag nu på stunden åter fått din skrifwelse af d. 25. hujus. Jag wäntade däri omständeligare berättelser, men föreställer mig, at du denna tiden haft andra syslor. Så snart de minskas, får jag wäl längre bref.

Det är bedröfweligit, at RR. Gr. Stockenström icke will emotaga Cancellariatet. Jmellertid är kallelsen för Hans Exc. opsatt, och afgår med denna post. Insinuera ock hos Herren närlagde mit bref. Skulle inga böner och persuasioner hielpa, så hör dig närmare före, och lät med aldra första weta, hwart man bör wända sig. Alla Herrarne hafwa wi fullkomligit förtroende före; men en skall wäljas. Hälst önskade jag äfwen som du, at det blefwe Cancellie Presidenten, om ei Upsala lägger sig i förwäg. Des tancka torde du kunna utforska. Slår det felt, blir Academien

wäl försedd antingen med Gr. Bielcke eller v. Hermanson. At Gr. Horns bref nu icke afgifwes, förstår sig af sig sielfft.

Du har par gånger i dina bref talt om min öfwerresa til Stockholm ännu i höst som en afgjord och nödwändig sak. Men jag önskar icke vidare höra därom hwarcken af dig eller någon annan. Ty det skulle ske nu på hösten med min ganska stora olägenhet och hälsans äfwentyr. Jcke heller ser jag någon anledning därtill, då Riksdagen innan kårt slutes. Ståndets oin-skränckta permission äger jag, at återkomma på behagelig tid, om hälsa och andra omständigheter så tillåta. Nu är jag stadd mitt i watneuren, och har härtils tykt mig känna däraf mera skada än gagn, så at jag flere gånger tänkt afbryta den; men på D. Haartmans persuasion måste jag hålla ut. Skulle altså emot all förmodan någon yrcka på min dijtresa, så sök afböja befallning därom. Påliteligit folck behöfwes ock i provincerne, och kan jag utan skryt säja, at min härwaro icke warit utan all nytta. För din wälfärds skull behöfwer jag icke heller mer resa öfwer. Ty du står nu på den trappan, at under Guds wälsignelse egen flit och dygd wäl kan hielpa dig fram. Och du har de papper i händren, at Hans Maj:it lærer benåda dig bland de 150. när i underdånighet någon din Förman gör därom påminnelse.

Med et fartyg, som nu skal wara i Stockholm, wäntas Prof. Gadd tillbaka. Estamperne torde blifwa färdige, at med honom öfwersändas. Äfwenledes wäntar jag då de effter min afresa sam-lade papperen och continuationerne.

Bland dem glömmas icke Wet. Acad:s sedermera utkomne Tal, t. ex. Salvii edition af Michelessis, hwari Scheffers swar står. Pa-resentationen öfwer Pr. Strömer lærer ock redan wara tryckt.

Jag önskade tillika från Ulfven få en defect supplerad i Buschings Magazins 5:te del, som består i Arcken N. O. P. Q. R. S. i tredie alphabetet. Däremot äro dessa samma arck i mit exemplar in duplo i andra alphabetet, hwilcken doublette han med första siölägenhet skall återfå.

Jag förblifwer så länge jag lefwer Din trogne fader,

Åbo, d. 31. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Jag skrifwer ock nu til Præs. B. Rosir, at han måtte förmå RR. Gr. Stockenström til Cancellariatets emottagande. Lyckas det

icke, så lät entel. strax weta, hwart man skal wända sig. Hälsa ock ibland på Arckenholtz. Kanske at han i höst öfwersänder Böckerne. Hans bok som du har, wäntar jag, när den icke mer behöfwes.

195.

Min Käre Son.

Fredags påsten från Stockholm är ännu icke hijtkommen, och således icke heller RR. Gr. Stockenströms swar om Cancellariatet, som wi därmed wänte. Winden har här synts wara fogelig, så at man begynner oroa sig öfwer postens dröjsmål. Men det kan ock hända, at annat wäder warit på hafwet.

Lät äntel. weta, hwart wi med Cancellers wahlet, i fall din wärd icke emottager syslan, skole wända oss. Hufwudsaken är at kunna inhämta, hwart Upsala boerne syffta. Ty det wore harmligit för oss, at falla på En, den de antingen förut, eller i det samma til sig kalla. Det torde icke wara omöjeligit, at utspana deras desseiner. Kl. Secret:n Arrhen lærer kunna därom underrätta dig.

Det kan icke annat än högel. glädja mig, at du blifwit känd och brukad af Hans Maij:t. Sådant öpnar tillträde och låfwar ihogkomst hos en så nådig Herre.

Ännu drages jag med watndrickningen som likwäl nu nalckas til slut.

Gen. Ehrenswärd skall på Saaris wara ganska swag, och gifwa föga hopp om restitution. J qwälls spargerades han redan wara död.

Jag innesluter dig i Guds beskydd, och med all ömhet framhärda Din trogne fader

Åbo, d. 11. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

196.

Min Käre Son.

Med mycken glädje öfwer din hälsa och munterhet får jag nu dit bref af d. 1 hujus.

Ännu håller jag på med watndrickande. D. Haartman wil så hafwat. Men huru det bekommer, är owist. Så wida, utom den redan nog olustiga och kalla wäderleken, dagel. syslor ligga öfwer mig, som bry sinnet, och hindra kroppen från motion. En enda

gång effter hemkomsten har jag fått besöka Lemo. Mag. Collin agerar ibland ambassadeur dijt i finance ärender.

Jag twifflar icke, at, emedan Corplander redan rest därifrån, du tager wara på nästa tilfälle, at öfwersända Estamperne, och de för mig samlade papperen. Bland dessa böra finnas hwarje-handa utkommande interessente skriffter, som Landmarskalckens Tal etc. Kyrckioherden Nymansson i Ladugårdslandet har låfwat mig 2:ne nyss graverade portraiter. Spatsera någon gång ut til honom, och tag dem. Endera dagen skal jag öfwersända peng:r til dessa och andra behof. Denne gången hwarken hinner eller orkar jag mera skrifwa, än tillägga den försäkran, at jag alltid är Din trogne fader,

(Päiväyksettä. — Utan datum.).

C. F. Mennander

D. Gadolin har skrifwit mig flitigt til; äfwenså Edner. Råkar du dem, så ursächta mig, at jag nu ei swarat, det skal ske innan kårt.

P. S. Glöm icke Engl. Mathesius. Skrif honom ock til då du öfwersänder papperen.

Ank. Sthm d. 14: Sept. 1772.

197.

Min Käre Son.

De sidste par påsterne hafwa icke hafft med sig något bref från dig. Sådant är emot vårt aftahl. Men jag will håppas at icke siuklighet utan syslornes trägenhet warit därtil wällande. Hälst den nu ankomne Prof. Gadd berättar, at han lämnat dig wid hälsan.

Härhos följa nu med B:r Pehr Juslén junior 1:o. 2:ne din Sal. Farfaders fullmagter. 2:o. Ett paquette til H. Canc. R. Berch, det du med mycken hälsning från mig aflewererar. 3:o. et 4:o. Et d:o til Biskop Serenius, och et til H. ÖfwerHåf Pr. D. Wrangel. Skulle desse icke wara i Stockholm, kan det förra afgifwas til des Måg Ternell i huset där han under Riksdagen bodde; och det sednare til Kyrckoh. Båld i S:t Maria, då de wäl lära til sina ägare bestyras.

Lijkaledes finnes här bredewid andra delen af Profpsalmboken, samt Yoricks Empfindsame Reise, hwilcken sednare bok tilställes bokhandlaren Lochner såsom hwilcken han fått rättighet at återbekomma, då jag tilhandlade mig en nyare och komplett edition af denna resan.

De 6 arcken åter af Buschings Magazins 5:te tome återställas åt Dir Ullf, såsom douplette i mit exemplar. Däremot saknas arcken af samma bokstäfwer i tredie alphabetet, neml. N. O. P. Q. R. S. dem han äntel. måste nu gifwa mig, eller med det aldraförsta införskrifwa, at hela wäcket, som han tagit dyr betalning före, icke måtte blifwa skämt och stympat. J dag har jag i Herrans namn slutit watncuren. Får se, huru den bekommer mig.

Öfwerläpp af allehanda folck nu wid marcknaden twingar mig at sluta, med den wanliga försäkran, at jag alltid är Din trogne fader

Åbo, d. 15. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

198.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag fått din skrifwelse af d. 11. hujus, hwileken förorsakats så wäl af underrättelsen om det allmänna wälståndet och lugnet, som om din enskijlta hälsa och munterhet. Jag twiflar icke, at du alt framgent gier mig omständeligen til känna hwad sig tildrager.

Wäl är det, at du genom flijt och arbetsamhet gör dig känd och älskad; men i den delen måste man och hålla måtta, som jag offta tilförene bedt dig. Ellies förestår en alt för tidig och genom lifskrafternes och siälens styrekas förnötning decrepit ålderdom. Du har ock utom dess en sådan hälsa, som sielfwa naturen förbiuder dig at hushålla med.

Med Juslén, som i går morgons lærer hafwa rest härifrån, i följe med v. Præsid. Stierneld, skickade jag et paquette til dig, hwari låg i bref instruction om de papper som det innehåller. Strax effter ankomsten lærer han tilställa dig det.

Härhos följa i twänne sedlar 600 D. K:mt til de för mig skeende utgiffters bestridande af hwilecka jag likwäl ännu icke wet flere, än betalningen för kopparstickens encadrering, och opköpet af de utkommande betydeligare skriffter.

2. Tunnor Äpplen skal jag och be dig ophandla för mig och hijt öfwersända, af Tysk frukt, en af det större, och en af Borstocker slaget. Här, äfwen så wäl som i Sverige, fås så godt som ingen frukt i år. På Lemo war någon apparence, men den hafwa tiufwar

förstört, och, det som wärre är, skamligen skadat några de bästa träd.

Under det jag städar om mina papper, finner jag, at almänna Tidningarne för 1771 gå hos mig allenast til och med N:o 78, och wid dem saknas jämwäl titelblad och register. Nog mins jag, at Giörwell för sina bekanta swårigheter afbröt sina förlager, men om Tidningarne just stadnade abrupt wid denna nummern, wet jag icke; icke heller, om Swea Rikes Krönika f. d. 12 Febr. 1771. slutit sig med det 43:de stycket, som jag äger. Biographia Suiogothica lærer ännu icke wara continuerad längre, än til pag 112. Men mig felas halfwa arcket K. ell. fr. pag. 72 til 81 hwilcken defect du ber Giörwell supplera, som ock kan gifwa underrättelse i de förre omständigheterna.

Af förteckningen på ingifne mål til Urskilningen wid den nu slutne Riksdagen har jag til och med N:o 27. Riksdags Tidningarne til 57. Hwarest Lärda Tidningarne Etc. stadna för mig, mins jag mig hafwa på en Note lämnat til dig wid afresan.

Almänna Tidningarne och Dagel. Allehanda torde komma i någon confusion därigenom, at du redan hijtsändt några numrer. Men jag wet, at du effter wanligheten beställer alt wäl. Parentationen öfwer Prof. Strömer ser jag wara utkommen, som följer med de andre skriffterna. Item märckel:e Tal, som Ingmans och predikningar, som Wrangels wid Wasa ordens instichtelse, Flodins på Tacksäjelse dagen, Benzelstiernas. Etc.

Skut icke opp med sakernas öfwerskickande til de sidsta fartygen, ty då blir hijtkomsten mycket owiss. Tag ock af Ulfwen och de öfrige bokförarne register på deras i år inkomna förråd.

J måndags slöt jag i Herrans namn watncuren, men som wäderleken warit swår, och syslorne dagel. och mångfaldige, undrar jag icke däruppå, at jag ingen nytta däraf spørjer. Något torde likwäl wara ur kroppen afskölgt, så wida hostan afstadnat. J dag har jag förrättat Präste ordination.

Nästa tisdag blir R. M. Prof Kalm genom Præsident förklarad til ledamot af Wasa orden.

Gud hålle sin nådeshand öfwer dig, och gifwe wälsignelse til alt dit företagande! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 18. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

Jag har länge sträfwat effter at få en gamma (*sic!*) bok in fol. Eugubinus de perenni Philosophia. Den finnes bland Rectorns wid Tyska scholan Nitzars böcker, hwilcka nu som bäst äro under auction. Om den icke redan är bortgången, wore wäl, om du antingen sielf, eller genom Ekholm, kunde få den til billigt prijs. Dagelegit allehanda åstundar jag icke längre, än til Riksdagens slut.

Ank. och besv. Sthm d. 25 d:o.

199.

Min Käre Son.

Du är, om icke just en mycket betydelig Cancellers Secreterare, som du sielf med nog modestie inbillar dig, doch åtminstone en ganska beskedlig gässe, som sonderat RR. Gr. Scheffer om Cancellariatet, och kunnat gifwa oss den försäkran, at han det emottager. Detta fägnar mig så mycket högre, som min hog altid legat dijt åt. Påsten ankom i går qwälls, och i dag afgår kallelsen. Större skyndsamhet har wäl icke kunnat brukas. Genereust är det, at Herren strax i början försäkrat, at framdeles icke wela bortbyta oss mot Upsala. Men, om högre befallning emellan kommer, som det skedde med Gr. Ekeblad? Quid tum? Doch, det är bäst, at icke föreställa sig alla möjel. händelser. Aflewerera närlagde bref, jämte min wördnads förmälan. Kallelsebrefwen lära ock afgå under dit couvert. Som RR. v. Stockenström icke behagat enskilt swara mig, håller jag betänkel. at ytterligare oroa honom med min skrifwelse. Jcke heller skulle jag nu hinna därmed, som nu på stunden skall wara wid den act, då Pr. Kalm förklaras för ledamot af Wasa orden, så at wi hafwe två academiska solenniteter på en dag, neml. Cancellers wahlet och denna.

Det wore rätt wähl, om jag bland de öfriga papperen, som hijt förwäntas kunde få den Archiat. Schützers tractat om Phaëtons siukdom och död, til hwars förläggning D. Skragge skrifwit sin qwicka och bitande satire, den han kallar *Sällsynt Missfoster*, hwilcken jag redan äger.

Om wid fahrttygens afgång pomerantzer finnas til billigt prijs, skickar du mig et litet partie af dem. Hör åt hos Giörwell och Ulffwen, om de fått in några continuationer för mig, hwilcka då hijt öfwerstyras. Registerne, som jag sidst skref om, glömmas icke, ei heller Eugubinus. Om den redan är försåld, lærer den stadnat i Ekholms händer, som därom tilspörjes.

Under önskan om alt godt af den Högstes hand förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 22. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

200.

Min Käre Son.

Twänne påster hafwa wi fått, utan at de hafft något bref med sig från dig. Jmellertid har jag likwäl af våra hemkomne resande, Gadolin, Borgström, Poppius och Krogius fått förnimma, at du wid deras afresa warit wid hälsan.

Nu kommer den tredie påsten, och bekräfftar det samma, genom dit angenäma bref af d. 25. sidstl. Jag håppas at kallelsen til Cancellariatet nu är ankommen och emottagen, samt at Lagm. Paléen, som för 2 weckor sedan reste hädan, är lyckeligen arriverad.

Den långa listan på utnämnde adelsmän i förra inrikes Tidningen läste jag begärligen igenom; men fann icke vår Slägt där nämnd. Likwäl kan jag icke föreställa mig, at någon swårighet i den saken nu mera kan möta, när den behörigen invigileras, fast änn därmed skulle gå något på tiden. Jag ser ock, at du därutinnan hyser godt hopp. At du sedan, på sätt som dit bref förmäler, gör din underdåniga tacksäjelses reverence, är mycket anständigt och tilbörlligit. Utgiffterna wid diplomet etc. skall jag söka förese dig med, när jag får weta, huru högt de stiga, på det at den förra fruktbara summan må förblifwa oförtrykt.

Härhos följer en af Åbo Tidningarne. De begynna utkomma mycket oordentel. och, det som wärre är, de magra nog af. Det har jag förut förestält mig. Ty så plägar det gå med dylijka Societeter, hwari många ledamöter men fåå arbetare äro, och dessa lijta på hwarannan. Porthan är förnämligast den, som härtils hållit dem wid magt. Nu har han warit siuk ock Tidningarne hafwa känning af samma feber. Med årets slut, om de så länge förmå draga andan, torde de aldeles afsomna. Mig har ingen rådfrågat om det Lärda Samhällets bestånd. Jag har ock flera orsaker, at mig därmed icke befatta.

Gadden berättade, at du wore sinnad förära dijt busterne af de gl. Philosopherne. Det skulle jag icke råda dig til. De misspyda icke dina rumm. Och i fall där ei wore för dem tjänliga ställen, är långt bättre, at gifwa dem til Bibliothequet härstädes. Hwad

jag tid effter annan begärt och påmint om, håppas jag blifwa alt-sammans wäl bestält.

Gud styre och beware dig! Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 2. 8bris, 72.

C. F. Mennander.

P. S. Med Corplander har Jungfrun öfwersändt til dig en liten burck Bär, och en thébordsduk. Däremot begär hon, at du wille låta genom drängen opköpa 1½ Tunna goda Renshår, til sängkläder åt tjänstefolcket. Corplander har sagt sig äga tunnar, at lägga och förwara dem uti.

201.

Min Käre Son.

Nu har jag icke stort at berätta. Man wäntar bijfall om Cancellariatet, och trodde, at det skulle följa med den i går ankomne påsten. Men saken lærer fordra sin tid, innan den hinner Hans Maij:t föredragas.

Jag såg i aviserne, at Holmberg fått in 6:te och 7:de tomen af Questions sur l'Encyclopedie. Som jag af honom handlat de 5. första tomerne, så tag ock för min räkning dessa två, och lägg dem til de öfriga papperen, som med något fartyg snart hijt förwäntas.

Aflefwerera närlagde bref, och skrif mig flitigt til, som förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 6. 8bris 72.

C. F. Mennander.

Gen. Ehrenswärd har det almänna til mycken saknad förl. lördags afsomnat. Hade du tilfälle, at sielf tala med Ekholm, wore wäl. Kanske, at han inropat på Nitzsaars auction Eugubinus, då den kunde följa med hijt öfwer.

202.

Min Käre Son.

Dit bref ankom i förgårs, och i går aflefwererade Pastor Arenius paquettet. Han giör sig ganska godt hopp om Jomala, hwilcket jag önskar måtte inträffa. Men på närmare effterfrågan förnam jag, at han icke haft tilfälle at opwakta Hans Maij:t, utan bygger på RR. Lievens och Præs. Lilienbergs löfften. Han hade ock et

breff med sig från Ståhlberg, hwaruti han berättar sig nu wara frisk och redig, hwilcket ock breffwets goda sammanhang tyckes wijsa. Men at några politiska nycker hos honom äro qware, skönjes däraf, at han bijlägger en schiographie til et wärck: Om Rysslands intresse mot Swerige, som följer härhos til dine ministerielle händer. Han berättar vidare at han fått predikelåf på Gottland, samt har hopp, at blifwa där prästwigd, om B. Lütkekan gynnare honom. Däruppå går förmodel. närlagde breff ut. Gå därmed til ägaren, som ännu lærer wara qwar i Stockholm, hälsa från mig, och rekommendera den stackaren til det bästa. Dessutom averterar han, at han på min begäran samlat åt mig en hop Gottländska coraller och några marmorarter, hwilcka i en halftunna inpackade, skola wara adresserade til Mag. Tötterman. Tag den äntel. därifrån, och skicka den hijt med öfrige sakerne, hwilcka jag wäntar därifrån med det först afgående fartyget. Ty som hösten är långt liden, och wintern för dörren, är fruchtan wärdt, at de sidste blifwa på wägen infrusne och winterliggare. Glöm intet af alt hwad jag begärt. För all ting icke Äplen, så framt de finnas, och ei äro oskäl. dyra, som torde hända, så wida i och omkring Stockholm detta år föga mera frucht wanckats än här.

En del af Canc. Secreterarens skyldighet är, som torde wara den nya ännu obekant, at förse Consistorium academicum med et exemplar af alla utkomande förordningar; men med två af de OEconomiska, som Bewilningen etc. af hwilcka det ena lefwereres åt Cammereraren til des effterrättelse i opbörden. Är något Riksdags Beslut redan utkommit?

Åtskillige af HåfRätten söka Carelska Lagsagan effter framl. Wallenstierna. Bland dem är Lilius den äldre den förtjäntaste; ty Juslén har icke anmält sig därtil. Han har bedt mig om mina bona officia, som icke stort betyda. Kan du därutinnan se honom något til godo genom wänner och gynnare wore rätt wäl. Lärda Tidningarne samt Wet. Ac:s Handl. och Tal wäntar jag. Skulle ei Sandels öfwer Swedenborg hinna til des tryckas, så skicka det med påsten så snart det utkommer.

Gif mig pålitelig underrättelse om 1771 års almänna Tidningar, om ei mer än 78 Numrer af dem utkommit, dem jag äger, men utan titelblad och register. Af Swea Rikes Krönika f. d. 12. Febr. 1771. har jag 43. stycken. Om af bägge desse wärck något mer blifwit tryck (*sic!*), uttages det och hijtsändes.

Förnimm hos Görwell och Ulfwen, om de fått inn några continuationer för mig. Jag är så länge jag lefwer Din trogne fader Åbo, d. 27. 8bris, 72.

C. F. Mennander.

203.

Min Käre Son.

Det gläder mig hiertel. at wi åter fått en god, rättwis och oplyst Cancellar, som säkert opfyller vår wäntan. Gud låte oss länge få behålla honom.

Om wi på engång fingo flere bref af Hans Excellence, så afgå ock nu til handsöl från oss åtskilliga. Det wore i åtskilliga afseenden, och at bijbehålla enigheten, wäl, om Prof. Iacob Haartman kunde framdeles blifwa ansedd som ordinarius Theologus, hwilcket torde låta giöra sig, om Hans Exc. favorabelt anmäler den saken med sina omständigheter hos Hans Kongl. Maj:t. Planman behöfwer högel. Nousis pastorat på de föreslagne wilckor. Gör alt hwad du kan, at Mag. Mathesius måtte få successionen effter Fere-lius til Swenska kyrckan i London. Jag skrifwer nu Hans Exc:e jämwäl därom til. Om någon mot förmodan skulle stöta sig på namnet, kan du tryggt försäkra, at denne är af en helt annan calibre, än de andra Mathesierne, som giordt sig i almänheten namnkunnige, och jämwäl mycket lärdare, än sielfwe Professor Upsaliensis. Jag håppas, at du redan afskickat på London de tryckte skriffterne.

Jag tar det för afgjordt, at Porthan blir Bibliothecarius. Han är skickeligast därtil. Ingen kan heller afundas honom lönen, som består i hela 50 D:r S:mt.

Jcke wet jag, om du behöfwer påminnas, at yrcka på diplomets utbekommande. Hwarje påst wisar, at numern torde snart blifwa full. Andre äro i den delen waksamme, och bland dem B:r Paléen, som jag genom god hand fått weta.

Theol. Adjuncts förslaget hwilar, til des Bibliothecariatet blir förgifwit, så wida Mag. Avellan där är föreslagen, och tillika söker Adjuncturet, hwartil han ock lærer wara den skickeligaste.

Projectet til Cancellars instructionen infordrade mindre Secrete Deputationen, och Secret:ne Hollström och Arrhenius påminte mig ofta därom. Nu mera sedan Secrete Deputationen aflidit, tyckes icke något bruk däraf vidare kunna giöras.

Din reflexion är riktig, at oändeliga förslag och uträkningar stupade kullerbytta den stunden, då förändringen i Regerings-sättet skedde, och många store män blefwo då mindre betydande.

D. Gadolin söker bibehålla och utwidga sit förtroende här på orten så långt möjligt är. Jag kommer ihog, at han berättade, det hans Fru förfallit i melancholie därigenom, at hon från sina fenster hade utsicht åt grafwarne på Tyska kyrkogården. Jag håppas, at det icke händer dig i dit nya och förmodel:n äfwen så belägna logement.

Så långt jag känner din Morfar, håller han sig wid realiteter, och skulle finna sig föga flatterad af band och characterer. Till-ökning i lönen wore kärkonnare, och äfwen för des barnabarn nyttigare.

Hälsa då och då på HåfR. Arckenholtz, och lät mig weta, huru han mår. Jag har skrifwit honom til, men icke fått swar. Det hörer til Canc. Secreterare syslan, at hålla honom wid humeur för donationens skull til Bibliothequet, och at wid honom påkommande dödelig händelse strax bewaka, at den kommer til sin rätta destination, så wida man i hans listid icke lærer kunna den utbekomma.

Laga änteligen så, at jag med första därifrån afgående fartyg får alt hwad bestält är. Den på närlagde lapp opförde defecten är mig altför nödigt at suppleras; ty ellies är hela det dyra wäcket förskämt.

Säg Ulfwen, at han strax låter dig få de saknade arcken, eller, om de icke finnas, med första påst förskrifwer dem så wida han wil ytterligare hafwa någon handel med mig.

J beständig önskan om Guds milda beskydd öfwer dig förbl:r
Din trogne fader,

Åbo, d. 30. Oct. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Skulle du emot förmodan finna, at dina penningar icke räcka til öfwer wintern, är bäst, at i tid därom gifwa underrättelse, innan förfallet gör påstgången långsam och osäker.

204.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag af din skrifwelse d. 27. sidstl. in-hämtat din wälmåga, samt at alla bestälta saker skola med Corp-

lander öfwerkomma. Däremot bedröfwar Landsh. Tilases dödsfall mig högel. Han hade stora partier, och war i synnerhet i wissa delar af Bergswetenskapen unique och omistelig. Jag saknar ock genom hans bortgång en förtrogen wänn.

J sidsta Tidningen gafs wid handen, at en och hwar, som ägde första delen af De Geers memoires sur les Insectes, skulle få gratis uttaga den andra hos Hesselberg. Som jag är ägare af detta wärcks början, så tag ut suiten, och lägg den til det öfriga hijtförwäntade.

J trogen önskan om den Högstes beskydd, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 3. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

205.

Min Käre Son.

Om det icke redan är för seent, så ophandla åt mig hos Salvius, och hijtsänd med de öfrige sakerne et exemplar af Wallerii nyss utgifne och annonserade Systema Minerale. Men skulle icke sielfwa boken kunna i höst komma öfwer, så skicka mig med posten hans kopparstick, som skal stå framför den.

Jag hoppas, at du effter wanligheten all ting wäl bestält, och jämwäl påmint hos Giörwell och Ulf, i fall de hafwa något, at mig til winternöje hijtförsända. Därtil kunde ock ibland det bekanta Brädspelet tjäna, så framt det öfwerkommer.

Gud förläne dig hälsa och all andelig och lekamlig sällhet. Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 6. Nov. 72.

C. F. Mennander.

Bland andra Acad:s angelägenheter glöm icke at påminna om Prof. Planmans ansöknings afgjörande om Nouis pastorat, på sätt som föreslagit är. Prof. Haartman gick det fort med.

206.¹

Min Käre Son.

Gud förläne dig mycken lycka och wälsignelse til Adels diplomats erhållande; och, så framt Hans Försyn beskärt denna Slägt någon varachtighet, så låte Han den altid utmärka sig genom

¹ Tämä kirje on jäljennöksenä alkuperäisten joukossa. — Detta brev ingår som avskrift bland de originala.

Christeliga och medborgerliga dygder, genom nijt för Hans ära och Fäderneslandets bästa.

Så wida jag nedlade min underdåniga tacksäjelse hos Hans Maj:t, då Han behagade underskrifwa och approbera Vapnet och namnet, ser jag icke at någon ny skriftelig compliment nu behöfwes eller har rum, i synnerhet på en tid då Herren är frånwarande, och har långt angelägnare saker at tänka på. Sak samma är det med Hans Excellence Cancelleren. Åtminstone kan icke hwarkendera ske, innan jag får wist weta, at Diplomet är underskrifwit, och hwad etiketten i denna delen fordrar.

Ehuru jag haft någon möda, at så i hast få den summan tilhopa och förwandlad i större sedlar, så följa nu härjemte de begärte Åttatusende Daler Kopp:mt. När man håller sig wid det nödwändiga och wanliga, samt undflyr fåfänga largesser, föreställer jag mig, at häraf kan wacker besparing göras til andra nödwändigheter. Du låter wäl strax weta om Sedlarnes riktiga framkomst. De äro sex stycken, alla på dig transporterade. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 13. Novembr 1772.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. Sthm d. 24. d:o.

207. Min Käre Son.

Uppå din requisition skickade jag til de förestående utgiffterne med sidsta påst eller under d. 13. hujus i recommenderat bref N:o 25 om 4 lod, 8000 D:r K:mt. Men som lättel. hända kan, at sådane recommenderade bref, hwilcka icke til Waktmästaren utgifwas, antingen blifwa liggande på påsten, eller ock falla i orätt hand; har jag aktat nödigt, at dig nu därom ytterligare underätta, och bijlägga förtekning på Banco sedlarne, hwilcka alla woro på dig transporterade. Af en annonce i sidsta inrikes Tidningen finner jag, at Sköldebrefwet redan lærer wara i nåde underskrifwit.

Et och annat fartyg af våra Stockholmsfarare skall ännu saknas; så at det är en möjlighet at de bestälta sakerne med någotdera af dem öfwerkomma. Men som jag icke gör räkning därpå; så har jag hos Prof. Lefrén redan tilhandlat mig åtskilliga af de nyaste utkomna tryckta arbeten.

Under förönskan om Guds nåd och wälsignelse förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 17. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o. Besv. s.d.

208.

Min Käre Son.

Med tre poster har jag icke hafft något enda ord af dig, ehuru jag föreställer mig, at under denna tiden et och annat skrifwärdigt kunnat hända. Det fructar jag wäl icke, at du med dit nya namn förgätit börd och härkomst. Men mycken oro opwäcket hos mig, huru det måtte stå til med din hälsa, som du kårt förut berättat wara af medicis pröfwad klen, och behöfwa medicinerande.

Biskop Serenius berättar med sidsta post, at han icke fått det paquette, som Juslén hade med sig, och jag bad dig til honom bestyra. Hör äntel. effter, hwar det stadnat, och skaffa det til rätta. Jämwäl D. Wrangels, som ock måtte wara på orätt wäg, så wida jag icke något swar därpå af honom bekomit. Äro de til Mag. Mathesius i London destinerade skriffterne afgångne? Jag håppas, at de d. 13 hujus härifrån afskickade penningarne redan kommit dig riktigt til handa.

Gud gifwe dig all wälgång och däribland det yppersta af timmeliga förmåner, hälsan. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 20. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 1. dec. 72 i Sthm. Besv. s.d.

209.

Min Käre Son.

J sådan hast hade diplomtet icke kunnat bättre utkastat, än det är skedt. En och annan liten omständighet hade likwäl kunnat wara borta, men däremot något ord inflyta om Förfäderne, på hwilcka jag sätter mycket wärde. Chinesernes sed, at i stället för effterkommande, adla Förfäderne, är icke utan grund. Desse känner man; men de förre äro icke allenast til egenskaper, utan ock til sielfwa warelsen okände. Du gör dig hopp om introduction. Riddarhus Directionen måste således nu äga den magten, som förut, om jag icke bedragat mig, tilhördt Riddarhuset in pleno.

Skepparen är i går qwälls ankommen. Han säger sig hafwa en låda til mig, hwari estamperne förmodel. ligga. Men om dessutom något mig tilhörigt paquette af Skriffter är på fartyget, säger han sig icke weta.

Penningarne äro, som jag hoppas, riktigt framkomme. Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 5. och besv. d. 8. dec. Sthm 1772.

210.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 24 Nov. har fägnat mig med underrättelse om din wälmåga. Räkning öfwer utgiffterne wid diplomet, i synnerhet verificerad, har jag icke begärt, ty jag hyser ingen fahrhoga däröfwer, at du skulle på något oanständigt sätt förslösa dina medel.

Du har ibland många andra af Gud förlänta goda egenskaper, som glädja mig, och lätta tyngden af min mödosamma til grafwen lutande ålderdom, jämwäl den, hwilcken röjer det bästa hiertat, at gärna wara hielpsam, gifmild, frikostig. Mina påminnelser hafwa gått däruppå ut, icke at förqwäfwa, utan endast at sätta skranckor för denna böjelsen, til des man fått af egen ärfarenhet lära, hwad det kåstar, at i dessa tider sielf förwärfwa sig det nödiga och anständiga.

Sköldebrefwet hörer mera dig än mig til, och må du således det förwara. Jag önskade allenast få Wapnet, ritat på en pergaments lapp med sina rätta färgor, hälst af din egen hand. Och hwi skulle man betala för det, som man sielf kan giöra?

Estamperne äro ankomne, aldeles wackre och oskadde, ehuru de öfwerste twärträden på wägen lossnat.

Rossens fartyg höres ännu icke af. Som lätt kan hända, at det nu så sent på hösten infryser på wägen, wore mig nödigt at weta, om alt hwad jag begärt af tryckta saker, följer däruppå.

Wallerii nya edition af Mineralogien, Wet. Academiens handl:r och Tal, samt de åstundande Predikningarne kan jag få här hos Prof. Lefrén. Et och annat smått däraf, som jag warit nyfignast om, har jag ock redan af honom ophandlat. Har du til Mag.

Mathesius i London afsändt de Skriffter han åstundat, och du låfwat bestyra om? At Paléens herrskap äro förtrutne, undrar jag icke på. Här finnas ock många sådane, och bland dem några, som man minst hade förmodat det utaf. Men det är alltid bättre, at wara afundad, än ömkad.

Härtills hafwa posterne kommit hijt på bestämd dag. Men nu sakne wi dem för nästl. wecka, och häreffter har man icke annat at wänta, än långsamhet i deras gång, som gör för oss en obehagelig årstid.

Wåra Bokbindare förse sig icke med Håf- och Stockholms Stads Calender. Så at du skulle göra wäl, om du skickade dem med posten til mig; jämwäl andra små utkommande skriffter, som kunna wara betydelige.

Gud hafwe dig i Sit nådiga beskydd innesluten, och Hans wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 4. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 14. d:o. Besv. d. 15. d:o.

211.

Min Käre Son.

Synnerlig glädje har dit bref af d. 1 hujus, som i lögerdags ankom, opwäkt hos mig, så wäl genom underrättelse om din hälsa och munterhet, som af de flere prof däri framlysa til din Sonliga ömhet om mig.

Sedermera har man hwarken hört af någon post, eller Rossens fartyg, ehuru winden här merendels wisat sig gynnande. Som detta fartyg skall wara gammalt och odugeligit, begynna några fruchta, at det är förgångit. Men om det är, som jag hoppas, i behåll, kan det ännu framkomma, så wida wäderleken är åter mycket blijd. Jmellertid lära pomerantzerne nu wid pass blifwa genom köld och förrutnelse tjänlige, at försänckas i Ålandshafs stora punchskål.

Olivecreutzke Juris patronatus saken har aldrig warit hos Ständerne, utan ligger från flera år tillbaka, förmodel. i Cammar Expeditionen, oafgiord. Det wore likwäl nödigt at få slut däri, som ock i en annan sak, hwilcken angår instruction för des til Sagu Sokn donerade fattig-magazins förwaltare. Hans Maij:ts

utslag om Caruna af d. 1. Martii 1771, som du citerar, har jag icke sedt, eller wet des innehåll.

Hör äntel. i Ternellska huset effter, om det lilla paquettet til B. Serenius blifwit framskaffat, eller hwar det stadnat.

J oafslätelig önskan om din wälgång förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 11. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 18. d:o. Besv. s.d.

212.

Min Käre Son.

Dessa dagar hafwa fägnat mig med twänne dina skrifwelser af d. 4 och 8:de hujus, ur hwileka jag, utom annan behagelig under rättelse, inhämtat, at introductionen är dig redan bewiljad. Gud förläne så därtil, som alt annat ditt företagande, Sin nåd och wäl signelse.

Någon impatience i sådane förmånens winnande bör man icke wisa; ty det tjänar til intet annat, än at glädja owännen. Anledning til denna wälmenta påminnelsen får jag af dit sednare bref, hwari du berättar, at wapenplåten skal til Juhl blifwa opsatt på Riddarehuset, ehuru du icke får nummer förr än nästa år. Hwad båtar plåtens opslående, förr än nummern står däruppå? Ellies ser jag icke, hwarest de nya wapnen skola få rum, sedan Riddarhuset är med de gamla opfyllt. Bussila och Ispois kunde något figurera i en adelig titel, om man dem ägde; men Lemo, som et litet frälsehemman, är därtil för ringa. Så framt icke nya Adeln, i brist på Säterier, införer det modet. Skulle Tårpen jämwäl komma i consideration, bör halfwa Soldate Tårpet wid Lemo icke förgätas.

Nog wet jag, at Förfäderne icke nämnas i Sköldebrefwen. Men i dit hade jag allenast önskat få in den strophen: at man härstammar af Förfäder, som alt ifrån Reformationen giordt sig i Prästeståndet om församlingen och det almänna wälförtjänte. Wid närmare efftersinnande kan det doch wara lijka mycket, om den meningen stått där eller intet.

Med Rossens fartyg står det aldrig rätt til så wida där af ännu icke höres, änskönt winden nästan dageligen warit god, och någon ijs icke kuñat wara hinderlig. Denna skuta, som i ranckighet och bräckelighet liknat Directeuren sielf, lærer altså

wara förgången. Någon skada skulle jag därigenom kännas wid, men andre långt större. Domkyrckans kostbara Spruta war ock därupå. Secr. Lebell är icke heller ännu ankommen.

Den berättelsen du fått om någon min gåfwa til academiens Bibliothek, har sin grund. Något mer än 300 volder har jag gifwit dijt, och däribland några rara Böcker; men i synnerhet det ganska sällsynta Breviarium Aboense. At därom i Tidningarne icke blifwit förmält, har skedt på mit egit uttryckeliga förbehåll; ty jag håller före, at i sådane ting wänstra handen icke bör weta af det, som den högra giör. Med sidsta post hade jag underrättelse af D. Wrangel, at paquettet just då kommit honom til handa. Jag önskar, at B. Serenius jämwäl måtte hafwa ärhållit sitt.

Det war wäl, at du nämnde om den nu utkommande Werlds Beskrifningen. Jag fick däraf anledning, at opsöka hosgående för några år tillbaka inlöste prænumerations sedel, som kan wid den handeln komma til måtta. Är Lagerbrings Swenska Histories andra del ännu icke utkommen af trycket?

Förblifwer med all ömhet Din trogne fader

Åbo, d. 15. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 2. Jan. 1773. Besv. d. 22. d:o.

213.

Min Käre Son.

Jag får nu gifwa wid handen, at Rossianska fartyget är riktigt framkommit til Bekholmen, Secr. Lebell också lyckel. arriverad. Alt hvad de hafft med sig, är mig tillhanda stält.

Wäderleken, är så blid, och föränderlig, at seglation här emellan ännu kunde nyttjas.

Af detta års Lärda Tidningar felas N:o 60. och jämwäl titeln med Registret för fiolårs, som jag för en tid sedan såg wara utgifwit. Dessa blad. kan du wäl skicka hijt med påsten; kanske ock Sandels Tal, då Hans Maij:t blef Wet. Acad:s Protector, samt parentationen i Patriotiska Sällskapet öfwer Landsh. Tilas; ty alt är mig kärt, som rörer den wärde mannens minne.

Consistorium Acad:m har i synnerhet recommenderat hos Hans

Exc. til Theol. adjuncturet Mag. Avellan. Han är ock den skickeligaste til den syslan bland de sökande.

Theol. Faculteten släpper wäl ogärna det gratial, som Theologorum änckor härtils ensamme innehafft. Doch är i Consistorii öfwergångna project mycken æquitet.

Jag ser, at Upsala academie fått en ny Cancellers Secreterare. Det hade för dig lönat mödan, at begära flyttning dijt; ty där är både penninge och spanmåslön, samt sportler utan ända. Men jag kan lätt föreställa mig, at den goda hushållaren Arrhenius icke släpt den syslan för en smörgås.

Under trogen önskan om allsköns wälgång och en wälsignad Juhlehelg, förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 24 d:o Sthm, besv. d. 22 jan. 1773.

214.

Min Käre Son.

Gud förläne dig med det snart ingående nya året ny nåd och wälsignelse! Han styre dina fötter på sin bods wäl, och låte genom Sin milda försyn alt dit företagande wäl lyckas!

Alla dina bref til dato äro framkomne, och hafwa mycket fägnat mig. Ju längre och omständeligare du hinner skrifwa dem, ju kärkommare blifwa de. Jag ser, at de til mina behof destinerade penningarne redan gått åt. Härhos följa altså til sådane förnödenheter 120 D:r K:mt. Din egen cassa, så wida du intet förmåler om des tilstånd, hoppas jag wäl bära sig öfwer wintern. Nu blir i anseende til den swåra påstgången osäkert, at öfwerstyra några penningar. Skulle emot förmodan imellertid så hända, at egne resourcer för dig tryta, måste wäl åter låhn hos din patronessa Gumman Noach giöras. Men effter din egen uträkning lærer et sådant bijstånd icke behöfwat. Haf HåfRR. Lili och Prof. Planmans angelägenheter i godt minne. Det utslaget i Olivecreutzska juris patronatus saken, som du omförmåler, af d. 1 martii 1771, har Consistorium icke fått del af. Det än påstående mehnföret har icke allenast hindrat alla Juhleresor, utan ock tilförslen af allehanda nödiga wahrer til staden, på hwileka här är mycken brist. Bar.

Rehbinder och des Fru hafwa förnött helgen här inne, och låta mycket hälsa dig. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 29. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 14 Jan. 1773, besv. d. 22 d:o.

215.

Min Käre Son.

Tack för din vackra nyårs felicitation. Min önskan för din wäl-måga är oprichtig och beständig.

Så länge penningarne stå säkre på sina ställen, och bära sin skäliga ränta, är onödigt, at dem på något annat ställe omflytta.

J Söndags war jag på Bussila, och må de där wäl. Jngen visite hafwa de nu från Borgokanten. Men Juslens måg och dotter, samt Lector Bonsdorf, äro som bäst i Staden.

Landshöfdingen har några dagar warit illa siuk af strangurie, och HåfRR. Nordstedts äncka afled i går; HåfRR. Brote . . .¹ Fru för par weckor.

Jag håller som bäst uppå, at anstalta til Prästemöte, hwilcket torde kunna gå för sig Fastlags Marknadstiden om Gud förlänar lif och hälsa. Framhärdar Din trogne Fader

Åbo d. 15 Jan. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. d. 24 d:o Besv.

216.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af din kärkomna skrifwelse inhämtat, hwilcket jag ock förut sedt i dagel:t allehanda, det nya profwet af dine Förmäns benägenhet emot dig, at du blifwit 2:o loco til Protocolls Secreterare i inrikes expeditionen föreslagen. Gud gifwe Dig lycka, at anten nu, eller snart häreffter winna framsteg och befordran! Wid det walet dig synes förestå expeditionerne emellan, tyckes icke wara ur wägen, at jämwäl hafwa något afseende däruppå, hwarest den rätta syslan åtföljande lönen snarast kunde erhållas. Men jag wet, at du sielf så i detta som annat bäst kan pröfwa dit bästa.

Som du känner min nyfikenhet och läsgirighet, så gör du wäl, at du samlar för mig de betydligare utkommande skrifter, och

¹ Viimeisistä kirjaimista ei saa selkoa. — De sista bokstäverna olüsliga.

jämväl hörer åt på Boklåderne, hwad nytt de kunna hafwa faalt, såsom ock på Bokauktionen, när något select Bibliotheque skall försäljas.

På Michelessis Bref har jag ännu endast hunnit kasta ögonen. Men finner, at det är förträffeligit och med anecdoter opfyldt. Lät mig entel. snart få resten, at dessa lösa blad måtte kunna inbindas.

Hwad du skrifwer om Spanmåls-saken, at därmed ser knapt ut, förstår jag icke. Beklageligit wore det, om meningen är, at detta enda och högstnödiga understödet för statens änckor kunde löpa fara, at blifwa indragit, då wore denna quæstionen i en olyckelig stund wäckt. Är åter tanckan, at det står i owisshet, antingen Theologorum Enckor allena skola framdeles som härtills få behålla detta gratialet, eller ock de öfrige, som nu begäran är, skola däri deltaga; så kan den frågans decision wara mig indifferent; fast mycken billighet finnes på den sednare sidan.

Haf Planmans sak ytterligare i godt minne.

Juvelius har fått Consistorii befallning, at resa til sin sysla. Jag sörger mycket B. Schröders död, min gamla och förtrogna wäns.

Brefwet om sammanskätt til Dalarne war hos de fläste icke wälkommit. Några hafwa ei råd, andra icke wilja. Dessutom öfwerlöpas wi här så af egne fattige, at hwarje stund tillfälle blir at utöfwa charité. Gud har wälsignat landet med tillräckelig års wäxt; men Spanmåls Judarne slå så alt under sig, så långt de kunna åtkomma, i speculation på winst i Stockholm, at den fattiga hopen måste lida nöd. Det går altså trögt med detta sammanskättet, som likwäl nu snart skall gå för sig, men icke torde blifwa af betydelse.

Om jag wid afresan från Stockholm tagit af dig något receptisse på Ekestubbiske medlem, som jag nu icke kan komma ihog, måste det wara lefwererat til Consistorium Academicum; ty en enda Ekestubbisk congress har sedan hållits, den jag icke hade tillfälle at bijwåna. Calonius måste weta besked därom men han är nu permitterad til sin hemort.

Min önskan för din wälgång ophörer aldrig så länge jag lefwer, eller jag at wara Din trogne Fader

Åbo, d. 29 Jan. 1773.

C. F. Mennander.

Af Kongl. Bibliothekets Tidningar om lärda saker, årgången 1768. felas för mig Stycket XIII. eller ifrån pag. 193 til 208. Lijka-

ledes af 1772 års lärda Tidningar, Num. 60. Skiicka mig dessa defecter med påsten, at dessa wärck måtte blifwa complete, och kunna inbindas.

War ock så god, at taga ut hos Giörwell på min räkning sednare delen af Michaëlis Mosaisches Recht, och hans Orientalische und exegetische Bibliothek.

Förra delen af bägge dessa arbeten har jag förut af honom mig tilhandlat. Past. Arenius har berättat mig, at du skall äga en besynnerlig Lampa, som med mycken lindring för ögonen wid läsande och skrifwande skall kunna brukas. Om så är, så beställ mig en dylijk til wahren, ty min aftagande syn behöfwer alt möjel:t understöd.

Ank. Sthlm d. 8 febr. Besv.

217.

Min Käre Son.

Nu har jag föga annat at berätta, än at dit bref af d. 29 sidstl. i går qwälls ankommit, med den för mig altid kära tidningen om din wälmåga.

Jungfrun är mycket charmerad öfwer din complaisance, och låfwar beställa det som begäres. Man förmodar, at den warma tiden, och innan winterplagg härnäst behöfwes, få se dig hos oss. Magistern, opmuntrad af din höflighet, och förmodel. i afsicht, at få lijka douceurer i swaret har skrifwit närlagde bref.

Du glömmet wäl icke, at aflägga för mig innewarande års almänna Tidningar; icke heller, at låta uttaga Lärda Tidningarne, dem Salvius ewärdel. låfwat mig utan betalning, det kommer därpå ann, om den hypochondristen minnes sina löfften.

Consistorium har orsak at tacka dig för fermeté i expeditionerne. Accis conventionen hafwa wi fått, och är wäl, at den ledsamma saken kommit til slut. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 5 Febr. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 22 d:o. Besv.

218.

Min Käre Son.

Nu skall ijs i hafwet hindra påsten, den wi ock redan sakne för twå weckor. Detta är den ledsammaste tiden af året, då man är

stängd från kunskap om det, som ske (*sic!*) i stora werlden, och jag i synnerhet måste sakna underrättelse om dit tilstånd. Norra påsten kommer sent, har fåå bref med sig, men inga aviser.

War äntel. så god, och påminn i Cancelliet om föredragande och afgjörande af Beswären öfwer Förslaget til Limingo Pastorat i Österbotn, hwarutinnan Consistorii förklaringar för några månader afgang. Item: Gör dig tilförlåtel. underrättad om Mag. Mollerus wärckel. beswärat sig öfwer Rimito pastorats förslag. Han kan icke sielf gifwa besked därom utan berättar, at des hustru skall lefwererat suppliquen i Hans Maij:ts egna händer, men huruvida den sedan kommit til Cancelliet, wet han icke. Jmellertid står wahlet iniberat, och församlingen hinner ei i rättan tid få pastor, om ei denna omständighetens beskaffenhet snart utredes.

J nästa wecka sker, om Gud will, Prästemötet, och om denna wackra lindriga wäderleken til des continuerar, lærer det blifwa talrikt.

Guds hand lede, och Hans wälsignelse hwile öfwer Dig. Önskar Din trogne Fader

Åbo, d. 19 Febr. 1773.

C. F. Mennander

Ank. Sthlm d. 28 d:o. Besv.

219.

Min Käre Son.

Hans Maij:ts ganska nådiga utlåtelse om dig och mig har jag icke utan mycken glädje förnummit. Lijkaledes känner jag igen Hans Exc. Gr. Fersens gamla grace emot mig i den dig tillagda nummern på Riddarhuset. En sådan gunst förtjänar wissertl. din ödmjuka tacksägelse.

Afskrifterne af Nobilitations documenterne woro mig kärkomne. De begärte 4000 d. K:mt följa härjämte, i den fasta färmodan, at du genom dem, effter dit löffte, blir fullbl:nd i din hushålning för en god tid reglerad, och at inga ytterligare gälder och requisitioner in petto förwaras. Ty jag måste en gång för alla säja, at jag icke står ut med så stora kåstnader och at redan denna remisse icke aflöper utan någon min egen olägenhet. Mina inkomster äro wid god hushålning tilräckelige, ehuru de icke förökas af någon enda illa förwärfwad halföre. Men icke äro de öfwerflödige, mindre

outöselige. Twärt om aftaga de årligen, genom Råntegifwarnes dels tredska dels oförmögenhet, och min flathet och efftergifwenhet i den delen.

Nårlagde kårta och superficielle berättelse om det nu i Herrans namn wäl öfwerståndna Prästmötet kunde, om du så tycker, lefwereeras antingen til Giörwell, eller Salvius, at inryckas i deras Tidningar. Men då blir nödigt, at du ser på correcturet på det at de Finska namnen måtte blifwa rätt tryckte och icke råbråkade, som gemenlige plägar. Beswären öfwer förslaget til Limingo Pastorat måste effter utseende wara i Cancelliet förlagde, emedan Consistorii förklaringen afgått redan innan jag hemkom och likwäl om något slut ännu icke höres, änskönt Pastoratet nu in Majo borde tillträdas. Påminn äntel. härom.

En annan saks bewakande ber jag dig om på det ömmaste. Sacellanen i Pyhämaa, Johan Malmberg, har fått Landshöfdinge Ämbetets här i Åbo resolution, at njuta sina Capellans rättigheter af sina åhörare effter gamla Mantalen, som i hela landet brukeligit är, och flera Kongl. förordningar biuda. Detta utslaget har Cammar Collegium ändrat, och sagt, at det borde ske effter de nya förmedlade. Däröfwer har han sig hos Hans Kongl. Maj:t nyligen beswärat, och fått domCapitlets bewekeliga föreskrift. Förgät icke, at trogit bewaka denna hans sak; ty om utslaget faller honom emot, kan påfölgden bli, at hela Capellans corpsen i Stifttet, som utom dess har ganska snäf och otillräckelig bergning, förlöper wid pass tredje delen af sina inkomster. Den underrättelsen jag sidst begärte, huruwida Mag. Mollerus beswärat sig öfwer förslaget til Rimito Pastorat, håppas jag snart ärhålla. Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 5. Martii 1773.

C. F. Mennander.

Lät strax weta, när penningar riktigt framkommit dig tilhanda.
Ankom Sthm d. 13. d:o. Besv.

220.

Min Käre Son.

Sidsta posten tilbragte mig 3:ne dina fägnessamma Apostiller; men hufwudlöse, ty literæ humillimæ separatæ, som åberopas, har jag icke fått.

Så är Adels och introductions saken finalement slutet, at icke et ord därom framdeles behöfwer nämnas.

På wist sätt kan du likwäl nu anse dig som en Brahe, i anseende til de yngre ätterne, som lära blifwa en mycket stor skara, om de alla winna introduction.

Projectet til Continuationen af v. Stiernmans Matrikel, som härjämte återföljer, har jag endast hunnit kasta ögonen uppå. Du jämnkar det wäl sielf. Ju kårtare ju bättre. Hwad som Förfäderne wid slutet anföres, lærer näppeligen, utom den första meningen, där kunna få rum, ehuru jag sådant önskade, så framt denna continuationen blifwer af lijka inrättning med Stiernmans wärck. Wäl har du giordt däruti, at jag fått afskriffter af utslagen i OliveCreutzka och Molleriska saken. Claven til dröjsmålet med beswärens afgjörande wid Limingo förslag har jag fått genom StatsSecret:s Wallencreutzes bref, som berättar at Consistorii förklaring öfwer kyrckh. Peitzii beswär blifwit förlagd, hwileken jag nu honom tilhanda sänder.

Jag håppas det tidiga arrangement i dina saker, at du strax i wår kan komma hijt öfwer, och jag således sommaren igenom få njuta dit kära omgänge.

Här berättas, at Hans Maij:t i wår skall täncka benåda Finland med sit besök. Lät mig tilförlåtel. weta, hwad grund et sådant rychte kan hafwa, och hwad wäg Hans Maij:t i den händelsen tager, antingen på Helsingfors, eller hijt på Åbo! Kunde du då komma i följet och til betjäning, wore det dess bättre.

Jag kan icke heller annat erhindra mig, än at du wid min afresa gaf förskrifning på Ekestubbiske testamentssedlarne, och at jag den til Consistorium inlewererat; ty i mina gömmor finnes den icke, och hwad Consistorio tillhörde, lade jag i et särskildt convolut, doch påstår Secr. Calonius högel. at icke någon sådan förskrifning kommit consistorio eller Testaments förwaltarne til handa. Jag har bedt honom se ytterligare noga däreffter; och i fall den icke ingenfinnes eller är till, skall jag inlewerera dina obligationer så på desse som de Wahlska medlen, öfwer hwilcka förut icke något receptisse lærer wara utfärdat.

Hans Exc. Cancellie Præsidenten swarar jag nu angående de til Ryssland dimitterade Studerande och tror, at Consistorium af de förre förfatningar hafft goda grunder därtil. De twänne omför-

mältes dimission har jag icke haft del uti, så wida jag då warit stadd wid Riksdagarne; men wäl i flere andras. Nådig förfatning i detta ömtåliga mål blifwer nödig för framtiden. Jmellertid skall man tjänligen och försiktigt afböja och opskiuta sådane ansökningar, i fall någon skulle inkomma.

Under Guds wälsignelses och styrelses trogna anönskande förblifwer Din trogne fader

Åbo d. 12 Martii 1773.

C. F. Mennander.

Borgo Consistorii göremål har warit detta aldeles obekant, de lära ock icke hafwa den tilstädjelsen, som här warit.

Ank. Sthm d. 18 d:o Besv.

221.

Min Käre Son.

Din Morfaders ärhåne Kongl. Nåd gläder mig mycket, så wäl för Slägtskapens och den hederliga mannens förtjänsters skull, som ock därföre, at vår Academie härigenom är satt i paritet i denna delen med Upsala och Lund, så at de nu hwardera hafwa sin egen tjänstgörande CancellieRåd. Full surprise kan man härmed icke göra honom. Ty han som warit och ännu är stadd på landet, har redan härom underrättelse genom Dagligt Allehanda. Orsaken til hans sejour på Bussila nu under Lectionstiden är, at D. Krogius och bägge dina Mostrar med 4. sina barn äro nedkomne at besöka honom. J förgårs, då posten kom, war Krogius i staden och skickade strax, mig owetande, en billet ut med detta nymäret, som ganska litet skall hafwa flaterat Gubben. Får se, huru han anser det wid närmare öfwerwägande, och då jag strax effter hans inkomst får tillställa honom, på sätt föreskrifwit är, fullmagten, och sedan gifwa honom dina bref i händer. J går gjorde dina Mostrar och cousiner mig den äran, at spijsa här.

Jeke mindre utan ännu högre fägnar mig den goda utsikten du berättar dig äga om tilstundande ytterligare befordran. Detta är mycket godt, och wärtdt, at med sorgfällighet bewakas. Men aldrig nämner du et ord om det hopp som kan förete sig til lörens förbättring som likwäl icke heller bör låtas ur ögnasichtet. Jag föreställer mig, at de afgående taga sina löner med sig, och at

således i den delen alt förblifwer som det warit. Hwad jag i denna delen och om god hushålning påmint, syfftar på dit egit bästa i framtiden. Jag tror mig känna dit sinnelag, och wågar spå något. J ungdoms åren, så länge kroppens och sinnets kraffter äro muntre, alt går effter önskan, och man har hwad någonsin nödigt är, wisar werlden sig med sina titlar och granlåter under et ganska behageligt utseende. Men, när åren komma, kraffterne aftaga, någon brist yppar sig, och några uträkningar, som nödwändigt någon gång måste hända, misslyckas, då får man om werlden och des wäsende helt andra begrepp. Då ledsnar man, i synnerhet om någon disposition finnes til melancholie, wid alt-sammans. Då önskar man kunna retirera sig. Och, om ei utwäg och råd därtil gifwes, hurudan blir då ålderdomen? Hurudan posteritetens opfostran, om man den äger?

Häri ligger orsaken, hwarföre jag hälst hade önskat dig kunna blifwa etablerad på denna orten, hwilket jag likwäl nu mera ser icke kunna ske i min lifstid. Ty då hade största delen af de medel, som nu åtgå i Stockholm, kunnat användas til fastigheter, och beredas en fast botn at stå uppå, til retraite för dig, om så skulle framdeles behöfwas, och til understöd för Familien, om Gud någon beskärer.

Jag hade trodt, at Mag. Aaron Mathesius längesedan warit förordnad til pastor wid vår Svenska församling i London. Men nu förnimmer jag med mycket bekymmer af Kyrckioherden Ferelii skrifwelse, at det icke ännu skedt, och at den saken står i wida fältet. Han bijlägger et Hr Canc. R. Bierchens bref til sig, hwari berättas, at Londonska församlingens kallelse för honom, och den danskas betyg om den goda tjänst han jämwäl därvid en tid giordt, hwilcka documenter jag i underdånighet afgaf i Hans Maij:ts egna händer, icke skola wara komne til Cancelliet. Han gier således det förslaget, at församlingen kunde med kallelse för honom å nyo inkomma antingen til Upsala Consistorium, eller Hans Maij:t, hwilckets råds wärckställande nu så långt effteråt skulle gå så långt på tiden, at Mathesius dessemellan skulle hinna i sin fattigdom och lönlöshet förgås, och den granntyckte församlingen förskingras. För en rund tid bad jag dig om denna sakens bewakande, och är illa, at jag så sent fått weta des rätta belägenhet. Giör nu för Guds skull all din flit, at documenterne måtte igensökas, eller om

det icke kan ske, saken ändå snart avslutas til Mathesii fördel. Aldrig kan en skickeligare präst til den orten upfinnas än han. Skulle Min. B. Nolcken, som icke skall wara Kyrckio- eller Prästewänn, hafwa lagt några hemliga hinder i vägen, så sök undanrödja dem. In summa: Jag ber dig om denna saken, som anginge den mig sjelf.

Jag är förwissad därom, at du icke räknar ibland adelige privilegierne, at försumma mindre förachta offentel. Gudstjänster, utan at du framgent utwärtens och inwärtens fruchtar dina Fäders Gud, som allena kan i tid och ewighet giöra oss lyckelige. Hälst såge jag, at du hölle dig til Finska Nationelle församlingen, då du effter utseende blefwe där Ledamot af KyrckiRådet, och således kunde bijdraga därtil, at där nu blefwe en sådan pastor, som i alla delar kunde fylla sit rum, och Nationen hafwa heder utaf. Conrectorn Mag. Pihlman i Biörneborg tror jag wara den skickeligaste, och han har förklarar sig icke obenägen därtil. Förbl. i all min tid din Trogne fader,

Åbo, d. 19. Martii 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Lät mig weta, hwart man nu skall adressera bref til Lagm. Olivercreutz. Prof. Planman wäntar högel. på sin expedition om Nousis. Om Mag. Biörcklund har jag färskare tidningar af Prof. Lexell, som nyl. war här. Han är nu i Keiserl. Ryska häfwet, och där med goda wilkor educerar några unga Kalmucker, dem Keiserinnan består opfostran åt.

Jag håppas, at brefwet af d. 4. hujus med peng. är framkommit. Jag har resolverat mig, och fått råd, at nu skrifwa Olivercreutz til. Du sätter wäl däruppå adressen. Wore han i Stockholm, så gif det honom och bed om swar. Saken är angelägen.

Besv. i flere bref.

222.

Min Käre Son.

Din Morfar är ännu på landet, änskönt des barn och barnabarn förl. tisdags afrest. Jag har altså icke ännu hafft tilfälle, at wärckställa min commission med fullmagentens och dina bref (*sic!*) öfwerlefwererande, eller at få se, hwad mine han därwid gör. J början af nästa wecka lærer han komma til staden.

Dina förskrifningar på Ekestubbiska och Vahlska stipendii medlen har jag i Consistorio ad protocollum afgifwit. Calonius påstår högel. at intet recepisse på hwarkendera är förut inlemnad. Minnet lærer bedraga oss. Ty hade jag fått något sådant document, wore det säkert inlefwerat. Huru Hedman täncker ställa til med det testamentets förwaltning, är ännu owist. Han war til conference i Consistorio, men då blef ingenting afgjordt. Wid afresan låfwade han correspondera med mig om den saken, som ännu är ogjordt.

Så framt berättelsen om Synodo ännu icke är tryckt, ser jag hälst, at den tages tillbaka. Jag opsatte den i största hast, och wet icke, om den är sådan som sig borde.

Twå myndige Borgmästare från Österbotn wäckte sista Riksdag quæstion om Studentecollecterne i detta Stifftet, hwaraf Borgare Ståndet giordt et almänt postulad, af (*sic!*) de neml. framdeles borde tillfalla kyrckiorne. Däröfwer afgår med denna post Consistorii förklaring. Se til och bewaka, at åtminstone 8. af dem blifwa för våra fattiga Studenter bijbehålne.

Glöm för allting icke Mathesii sak, utan fägna mig snart med godt slut däruti.

D. 18 hujus dog Jacob Göös, och lemnade encka med 4 små barn i yttersta torffthiget. Man har ock fått berättelse, at Håf-Pred. Carlborg nyl. aflidit.

Med all ömhet framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 26 Martii 1773.

C. F. Mennander.

P. S. På Banco Commissarien Silfwerstolpes anmodan har jag trädt i en Societet til Portrait-gravurens befrämjande. Lät mig weta, hwad framgång den har, och huru många potraiter redan äro genom den anstalten färdige.

Ank. d. 2 Apr. s. å. Besv.

223.

Min Käre Son.

En kårt stund effter, sedan jag hade skickat mit sidsta bref på posten, kom din Morfar til mig, och som han förut war underrettad om sit CancellieRådskap, kunde jag icke underlåta, at gratulera honom därtill, låta honom få se Fullmagten, och berätta,

at jag wore committerad, at tilställa honom den i sittande Consistorio. Tillika gaf jag ock honom dina bref. Dagen däruppå skedde fullmagtens aflewering med en harangue af mig in pleno Senatu, den han med mycken årkänsla af Hans Maj:ts nåd och Cancellereus grace beswarade. Lät mig nu weta, hwad han skrifwer dig til. Af Secreteraren Calonius har jag tagit närlagde Recepisse, som dödar de förra förskrifningarne på Ekestubbiske och Vahlske Stipendii medlen i fall någre wore af dig uthändigade, hwaruppå jag likwäl mycket twiflar. Ty hade jag fått någre sådane, wore de säkert på wederbörlig ort afgifne, och Calonius contesterar, at han inga fått. Jmellertid blir det i all händelse nödigt at förwara denna hans decharge.

Så snart jag hinner, och förmodel. nästa post, skall jag skrifwa til mina wänner i Upsala för H. Secret. Enander. Jag har nu mera fåå bekanta där. Ty största delen äro novi homines.

Mag. Erwasts wanliga nonchalance om sin wärfärd känner jag igen i des nu opwaknande åstundan til Rectoratet i Uhleo. Hwad hade warit lättare för honom, om han icke toge dagen som den kommer, at ur Cancelliet därstädes giöra sig underrättad at Rector Remahl nyl. fått på wissa wilkor afsked från sin sysla, ock at då strax sielf lägga in därom. Så mycket mindre kan jag om denna hans angelägenhet besörja, som det tillika är nödigt, at han i den händelsen sig här til profs afläggande infinner; men mig är obekant, huruwida hans omständigheter det tillåta. De öfrige Competitorerne hafwa det redan giordt, effter Scholeordningens föreskrift. Om han strax med första post lägger in, kan det hända, at suppliquen än intra fatalia hinner hijtkomma.

Glömm för alt som til är, icke Mathesii sak.

Här löpa allehanda rychten om förestående krigsoroligheter, ända så långt, at det hwiskas, som skulle alla tre våra grannar täncka i währ angripa oss. Gud afwände all sådan och annan oro nådeligen! Men lät mig i förtroende weta, om sådane rychten hafwa någon grund. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 2 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 8 d:o. Besv.

224.

Min käre Son.

Dit bref af d. 2 hujus ankom i går. Posterna hafwa emot all wanlighet gått fort häremellan; men nu lærer likwäl någon deras hwilo och liggetid tilstunda.

Hans Ex:e Cancellereus gifftermål, hwarom Allmänna Tidningarne förmåla, war nog oförmodat.

Lyckelig är Juslen, som wid sin ålder fått så solidt etablissement; kan tillika wårda sina gamla Föräldrar, och, när de wandra hädan, tiltrycka deras ögon. Jag förnimmer, at Paleens hus, och i synnerhet Frun, skal wid detta tilfället mycket bijdragit til hans förmån. Det war hederligen giordt.

Michelessis död war en förlust för belles lettres. Han har til slut utgifwit en berättelse om Hans Maj:ts ungdom och information; den önskade jag äga.

Hela werlden anser Mathesii sak som helt och hållen lämnad på mig, och jag får opbära skulden, at därmed gått så ganska långsamt. B. Serenius skrifwer ock mig nu til med sin wanliga höflighet i det ämnet, och låfwar just i detta ärendet resa til Stockholm, så snart wägarne blifwa brukbare. Som effter din berättelse, de til Hans Maj:t lefwererade skriffterne nu skola igenfunnits i Cancelliet, så ser jag icke, hwad som kan hindra sakens skyndsamma afgjörande. Skynda för alting så framt du har någon attention för en Fars begäran däruppå, at gynnande slut för Mathesius måtte utfalla innan Serenius dijtkommer! Ty som han skrifwer, så är det: at genom en så owanlig utdrägt swälter Prästen, och församlingen ledsnar. Han ber mig härom skrifwa RR. Gr. Scheffer til; men du kan wäl muntel. anmäla hos honom min trägna bön om så behöfwes. Nyligen har icke någon sak så mycket oroat mig, som denna. Skiut den icke vidare på framtiden, utan den bör strax med alt empressement bewakas.

J dag skrifwer jag en och annan til i Upsala angående H. Secret. Enander. Men som jag ser, at Boudrie allenast blifwit extraord. Professor, och således förmodel. behåller Secreterare lönen, har jag anledning at twifla, om Enander kan wara betjänt med denna flyttning.

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 8 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Fråga wid tilfålle af HåfPred. Thenstedt, om mit bref til honom af d. 4 Febr. med innelagde 300 d:r k:mt för Societeten riktigt framkommit. Är D. Wrangel ånnu i Stockholm, och huru länge?

Ank. Sthm d. 18 d:o. Besv. d. 23 d:o.

225.

Min Kåre Son.

Med sidsta post hade jag bref från Mag. Mathesius i London, och är det naturligit, at han beklagar långsamheten i sin befordran, den han tror härröra af mäktiga Competitorer och hemliga fiender. Jag tröstar honom nu därmed, at han inga hafwer af dessa slag, och at saken snart til hans fördel blifwer afgjord. Denna försäkran bygger jag på din drifft och waksamhet.

Som Mathesius hela tiden effter Ferelii afresa giordt på den dyraste ort i Europa hans sysla, så försök tillika, om icke lönen för samma tid honom kunde tilslås. Jag wet wål, at sådant är emot de almånna förfatningarne. Men som denna saken fått en besynnerlig lång omgång, så tyckes här wisserligen wara rum til grace, och exceptio a regula.

Det är jämwål politice nyttigt, at Mathesius snart och wål soulageras. Hela församlingen ålskar honom mycket, det han ock förtjänar. Nu åro där ånnu någre rijke handlande från Swerige, af hwilcka dels genom arf dels genom gåfwor ansenliga medel stå at til fäderneslandet förwåntas. Så finnes där en gammal Spieker från Åbo, som låfwat hijt et ansenligit legatum för de fattige. Men om desse Gubbar i något mål, och i synnerhet i en så angelågen sak, som deras siälawård är, stötas, är det dem lätt, at giöra andra förfatningar.

Når omsider Mathesii fulmagt utfaller, det jag hiertel. önskar redan wore skedt, så betala strax alla omgålderne därwid, dem jag på erhållen räkning skall til dig öfwerstyra, som det minsta, hwaruti jag kan giöra den hederliga mannen någon tjänst. Accompanjera sedan fullmagten med et compliment bref, på dina och mina wågnar. Convolutet, som du öfwersåndt til honom, berättar han sig riktigt bekommit.

Rehbinderskan har haft en ganska swår Barnsbörd, så at fostret dödt måst uttagas. Hon har likwål däreffter tämmel. kommit sig

före; men genom någon alteration åter illa siuknat. Huru med henne nu är, wet man icke, medan menföret gör wägarne obrukbare. Härom måste du icke något nämna i Palenska Huset. Ignatius eller hans Fru lära wäl därom hafwa notificerat.

Fredric Stenman är på sina gamla språng. Juslén gjorde sig fagert hopp om hans ändring och skaffade honom til protocollet i Håfrätten. Men har möda, at få documenterne tillbaka, och fick sielf deducera protocollet. J det samma filouterar Stenman af en Bonde en ansenl. summa pengar, går på Cafféhuset, och i hast förspelar dem. Bliw däruppå bysatt; men som Henr. Hassel hwilcken då råkade wara i staden, strax får höra därom, reser han til Föräldrarne, och skaffar peng. til hans utlösen.

Sådane små nyheter komma från provincerne de större från Stockholm, hwars påst för förra weckan ännu saknas. Under all sällhets förönskan framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 16 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Just nu får jag höra, at Rehbinderskan åter kommer sig före, och skall wara utom fahra.

Besv.

226.

Min Käre Son.

Förra påsten fägnade mig med din skrifwelse, men den nu på stunden ankomna hade ingen kunskap med sig från dig.

Jag ber ytterligare om outtrötteligit bewakande af Mathesii saken; och på det icke nya hinder måtte möta wid Fullmagtens expedierande, följa härjämte til det behofwet 300. D:r K:mt, som torde förslå til omgälderne wid en så liten sysla. Men skulle honom tilläggas någon del af den förflutna tidens lön, som han gjordt tjänst före, kan denna utgifften däraf tagas. Jag förtröstar honom nu genom bref, at ansökningen snart kommer til önskeligit slut.

Jag önskade weta huset där du bor. Genom Mathesius har jag bestält några Engelska böcker, som nu i sommar ankomma. Men han begär anwisning på något hus när til Skepsbron, där de kan afleweras. De Engelske pounche drickande Skeppare, kan man täncka, orcka icke gå långt. Jag täncker nämna Grillens contoir. Men hör imellertid effter, när sådane skepp ankomma, at paquettet strax kunde ärhållas, och de ledsamme omgångarne med Packhuset undwikas.

Jngen gladare tidning kan gifwas, än förtröstan om fridens beständighet.

Det berättas, at Paleen och Juslen snart täncka resa hijt öfwer. Du torde så ställa til, at du kan hafwa sällskap af endera.

Angående Sällskapet til portrait-gravurens befrämjande lära wid (*sic!*) misstaga oss. Sådane måste där wara två. Den, som jag är deltagare uti, har icke Gillberg, utan en annan, Akrelius, som jag wil minnas, til graveur. Sämre hand, men som tämmel. arbetar sig opp. Nu hade jag bref af Banco Commissarien Silfverstolpe, som har en slags direction därwid, at i dessa dagar en flock af 4. st. portraiter blifwa färdige, neml. drottning Margaretas, K. Gustav 1:s gemåls, Klöcker-Ehrenstrahls, HåfCanc. Dalins, och Com. R. Jon. Alströmers. Hwarje interessent får två exemplar. Tag dem ut för mig, och jämwäl för Porthan, som på Åbo Sällskapets wägnar subscriberat. Förut har den samma Mannen graverat Am. Ugla och RR. Åkerhielm, samt kanske änu flere. Desse äger jag icke heller, innan du förskaffar mig dem; jämte det af dig nämnde stycket öfwer Southers, samt andre, äldre och nyare, som kunna öfwerkommas, och ännu i min samling saknas.

Betydande utkomne skriffter har du wäl ock med dig i synnerhet Wetenskaps och Witterhets Acad:s i winter utkomne samlingar och tal. Nyss inkomna Böcker hos Görwell och Bokförarne önskade jag ock få kunskap om. J oafåtelig önskan om din wälgång framhärda din trogne fader

Åbo, d. 23. Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Besv.

227.

Min Käre Son.

Härhos följer brefwet til Hans Exc. RR. Rudenschöld angående Enander. Från en wänn i Upsala hade jag bref, som wäl på min recommendation är honom benägen; men berättar, at han icke skall wara känd af någon annan, och således föga apparence wisa sig til någon pluralitet för honom. Det wore altså ganska nödigt, at han, om tiden sådant ännu tillåter, gjorde en resa dijt, och sielf talte med Gubbarne.

J går nedsände jag på Wallmans fartyg i couvert til dig några Synodal Disputationer, med instruction, at, i fall du sielf icke

träffas, paquettet lefwereras til waktmästaren wid Canc. Collegium. Dessa låter du utdelas effter påskrifterne, och befordrar, så snart möjligt är, B. Serenii och D. Wrangels couverter til sina ägare.

Glömm ingalunda Mathesii och Malmbergs angelägenheter.

På dit löffte om snar refusion så wäl härföre som de förre fordringarne, har Consistorium Eccles. åter i år gått i utläggning för Bönedags placatets öfwersättande och tryckande på Finska. Räkningen insändes med denna post til Canc. Collegium, och anhålles om betalningen. Jag hoppas, at du bewakar, at den snart utfaller.

Påminn i Cammar expeditionen om slut angående kyrckowärdskapet wid wår domkyrka. Den af Consistorio utnämnde mag. Enlund är, ehuruwäl yngre i tjänsteår, likwäl wida skickeligare därtill, än den klagande Lauræus.

Deo commendatus vale!

Åbo, d. 30 Apr. 1773.¹

C. F. Mennander.

Ank. Stocklm d. 6 Maji s.å. Besv.

228.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 4 hujus är framkommit, och innehåller fägnadsämne för mig, genom underrättelsen om din hälsa och måga (*sic!*). Angenämt är ock det, at det alt mera dagas för dig til något framsteg genom vacancer i Collegio och expeditionen.

Hiertel. längtar jag effter din hemkomst. Men så framt genom oundwikeliga förhinder med resan skulle gå långt in på sommaren, är rätt så godt, at den opskiutes til et annat år, om man lefwer. Ty at hämta eld på långt håll och genom flera beswärligheter, lönar icke mödan. Imellertid torde du med Juslen eller någon annan säker resande hijtsända de papper, som för mig under wintern äro samlade, och bijfoga räkningen öfwer deras belopp. Under rättelse om Boklådornas nya tillwäxt lærer ock då följa med.

B. Serenius har från Stockholm med sidsta post skrifwit mig til en widlöfftig Ieremiade öfwer senfärdigheten med Mathesii befordran, som sluter sig därmed, at den nu snart kan wäntas. Det samma önskar jag högel. Gripenbergs sinnelag känner jag ifrån

¹ *Fredenheimin käsialaa. — Fredenheims handstil.*

barna benen så wida han af mig och i mit hus är par års tid educerad. Jag wågar icke på längre eller närmare håll sondera honom om något accord; ty jag föreställer mig at det blir för drygt, kan hända, at Posen är i stånd at formå honom därtill. Men då lærer han behöfwa tillhielp därwid icke allenast af sin Fader, utan och af Ränteriet.

Om något förefaller, som är mig nyttigt och nödigt at weta, lærer du wara försäkrad, at det blir oss emellan.

Min önskan til Gud om din wälgång är oafflätelig äfwen som det faderl. hiertelaget, hwarmed jag förblifwer Din trogne fader

Åbo d. 11 Maji, 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Åbo Acad:s Cancellers Secreterare är ellies nog vigilant i sina syslor. Wet ock sielf ibland tala därom. Men det är hundfatt, at han, ehuruwäl sielf Betjänt i Cancelli Collegio, icke utwärckat för Consistorium Academicum härstädes flere, än et enda exemplar af utkommande förordningar. Wi hade likwäl, lijka med Lund, wist behöft 3 neml. 1. til Consistorii Archivum, det 2:a för Cancellaren, och det 3:ie åt Fogden i öfre fögderiet.

Ank. Stlm d. 17 d:o besv. d. 21 d:o.

229.

Min Käre Son.

Jag längtar få weta, huru det blir med din hijtkomst, och när du täncker företaga den resan. Paléen och Juslén skola snart hijtförwäntas, och i deras sällskap tycker jag, at du bäst kunde öfverkomma. Förut hoppas jag, at mina små commissioner blifwa wäl bestälta. Werlds Beskrifningen skal nu wara färdig i Upsala, emot prænumerations sedelns återställande, den jag för en tid sedan dig tilstälte. Nödigt är för mig at weta, huru snart friskt Pymonter watn kan erhållas.

Cancellie Collegium lider täta förluster. Det säjes, at C. R. Lagerflycht skall hafwa dödt i Rötfeber, och at där mycket folek skall af denna smittosamma siukan bortryckas. Achta din hälsa, och bruka några, i synnerhet syrliga præservativer. Här har den, effter flere års härjande, nu afstadnat. Men man får se, huru det går warmaste årstiden.

Hwad hopp få wi denna sommar giöra oss om Hans Maij:ts högst effterlängtrade hijtkomst? Jag har hört berättas, at en galere skall ligga där helt färdig på strömmen, utan at någon wet des destination.

Några penningar skulle jag, i synnerhet til de för mig ophandlade papperens betalning öfwersända, om jag ohngefärl. wiste, hwad de kâsta, och wore wiss på, at du ännu är där qwar. På den i mit förwar nedsatte 15:m Drs. Stats Contoirets obligation är nu et helt års interesse förfallit. Men för sidstnämnde orsaks skull wågar jag icke heller, at dijtsända den. Du torde, om så behöfwes, med ärligit ansichte och credit kunna hielpa dig hijt fram, då alt bäst kan liquideras.

J trogen önskan om Guds wakande öga och nådiga beskydd öfwer dig, framhårdar Din trogne fader

Åbo d. 25 Maji 1773.

C. F. Mennander.

Ank. d. 30 d:o, besv. d. 1. Junii d:o.

230.

Min Käre Son.

Härhos följa 50 plåtar, at med dem först opköpa det, som angelägnast är, neml. 30 bouteiller friskt Pyrmonter watn, så snart det af detta års inflytning står til finnande; hwileka bouteiller sedan med första lägenhet wäl förwarade i en korg hijtförsändas. Bäst lærer wara, at handla med Quasten; ty det watnet jag i fiol fick af honom, war excellent.

Jag står nu på resande fot til Lemo, och därifrån til Pargas, at där tilbringa Helgen.

Skynda med din hijtresä, så framt den denna sommar företages.

Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 28 Maji 73.

C. F. Mennander.

231.

Min Käre Son.

De sedlar jag nu kunnat få tilhopa, följa härjämte, de bestiga sig icke högre, än til 625 d. kmt.

Första utgifften blir, at, som jag sidst skref, 30 bout. Pyrmonter watn ophandlas för mig, som snart friskt inkommer.

Därnäst kan den stå, at effter dit förslag 50 pl:r lefwereras til Bibelarbetets befordran. Häst ser jag, at mit namn därwid undwikes. Frivilliga gåfwor hafwa wi här dagel. nog, til egne torfftige.

Resten användes til betalning för det du åt mig ophandlat, samt til resepenningar. Förslår det ei til dessa bägge behof, kunde någon min räkning, t.ex. Görwells, den jag icke heller wet hwari den består, til en liten tid lämnas obetalt.

Glöm icke, at uttaga hos Banco Commissarien Silfwerstolpe de färdige Swenska estamperne 2 exemplar för mig, och 2 för Porthan, item at öka min samling i den delen, så långt du kan. Register öfwer Boklådorne hoppas jag ligga i paquettet på Tillmans fartyg, som ännu icke ankommit.

J Lördags arriverade Paleen och Juslén. Skynda, hwad möjeligt är, med din resa den Gud gööre lyckosam! Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 8 Junii 1773.

C. F. Mennander.

232.

Min Käre Son.

Ehuru mycket jag längtar effter din hijtkomst, anser jag doch altid för laga förfall, när omsorgen för din fortkomst och bewakandet wid de sig företeende öppningar fordra antingen dröjsmål med resan, eller des inställande.

Protonotariatet tyckes wäl wara det minsta du kan wänta. Men jag hoppas, om ei mera förtjante från andra expeditioner tränga sig emellan, at du wid nuwarande utsicht kan gå nära til Secretariatet.

Förmäl wid tilfälle hos Hans Exc. Gr. Stockenström min wördnad och tacksäjelse för des mig meddelte Tal.

Tillmans fartyg är ännu icke hemkommit. Jag önskar, at watnet wore helt friskt, och komme oskadt fram. Halfannan wecka går ännu wist förbij, innan jag för andra syslors skull får begynna den curen.

Magistern och Jungfrun läfwa beställa, hwad du af dem begärt. Af Guds milda hand önskar jag dig alt godt, och förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18. Junii, 1773.

C. F. Mennander.

233.

Min Käre Son.

Nu åro sakerne riktigt framkomne, och hwad dig tilhörer, effter föreskrift af Magistern och Jungfrun opstädadt i din Cammare; så at allenast ägarens ankomst felas.

Af de Böcker, som Giörwell mig tilskickat, äger jag förut af honom i fiol ophandlade:

Michaëlis orientalische Bibliothek 1:r theil 9 D:r
EjUSD. Übersetzung des 4:ten b. Mosis 15.

Hwilcka jag med första siölägenhet skall återsända. Däremot köper du af honom och tager med dig de på hosgående des note stående 2:ne böcker, som tilsammans kåsta 126 D:r eller rättare, när de ofwanstående 24 D:r afgå, 102 D k:mt, hwilcka betalas af närlagde 150 D:rs sedel.

Hwar håller Gahmen til? Jag har icke på lång tid hört af honom. Om han är i Stockholm, lærer han wäl effter wanligheten ihogkomma mig med några af honom samlade skriffter.

Åt Mathesius har jag gifwit adresse til des samlingar för mig, på Grillens contoïr. Där låter du höra effter, innan afresan sker, om något ankommit. Bussilianska familjen är i staden, med Lands-secretern, des Fru Swåger och arf Prints, inclusive.

Wid slutet af nästa wecka hoppas jag blifwa ledig, at flytta til Lemo, och begynna Brunscuren.

Om Grubben ännu är där qwar, så påminn honom des löffte om några asiatiska Gull- och Tennmalmer.

Gud styre och beledsage dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo d. 22 Junii 1773.

C. F. Mennander.

2:dra delen af Werlds Beskrifningen har jag icke.

Påminn i Civ. Expeditionen om slut i Lauræi beswär angående Kyrckowårdskapet härstädes, item: om utslag i Probstens Salovii äncas sökta dubbla nådeår i Orhivesi. Hon har inga skäl på sin sida. Imellertid afstänges genom utdrägten den hederl. Pastor Lemqwist från pastoratets tilträdande, hwartil han ifrån Majo wore berättigad.

Besv. Stlm d. 2 Julii.

234.

Min Käre Son.

Under den saken och ledsamheten, som din afresa åstadkommit, har man flitigt betraktat flaggan. Och som den altjämnt pekat på god och fogelig wind, wäderleken därjämte warit behagelig, hoppas jag, at du nu wid pass är lyckeligen på fasta Swenska landet, och i dag eller mårgon får se Stockholm.

Gud göre både resan och din därwaro wälsignad! Det sker säkert, om du fruktat honom, och wandrar i Hans wägar. Då kan sällhet icke tryta i tid och i ewighet.

Dagen effter, sedan du skildes härifrån, fick jag swar angående Appelrothska Fräselägenheterna i Nykyrcka och Pyhämaa Soknar, at de, med någon afprutning i den utsatte köpeskillingen och tilkommande melioration, skola kunna wäl bära sig, och blifwa fördelachtiga.

Gack altså strax, och innan någon annan hinner komma i förwäg, til Herr Grosshandlaren Appelroth, och biud honom för dem 62000. d. k:mt; eller, som lägenheterne äro 31 til antalet, men nog små, så at de tilsammans knapt utgiöra 9½ mantal, 2000 D:r för hwardera öfwer hufwud.

Säg dig wara af någon bekant härom anmodad; ty jag wil icke synas i denna handeln, innan man får weta, om den tager lag.

Skulle han förklara detta anbudet altför litet, måste, utom hwad redan om dessa hemmans swaghet förmält är, tilläggas, at Landtmanna warors prijs nu är i fallande, i synnerhet Spanmålens, förmodel. til hälfften emot hwad den gullit de föregående åren, hwarigenom inkomsten af fastigheter ansenligen förminskas. Twänne bland dessa hemman Junti och Pietilä, hafwa ock i dessa dagar genom wådeld blifwit lagde i aska, och torde således på et eller flera år icke förmå betala skatten.

Innan jag släpper detta tilfället, kunde du i yttersta nödfall gå till 11:m plåtar, eller 66000 D:r men icke däröfwer.

Skulle nu denna handel komma i gång, och frågan blifwa om betalningssättet, så hemställ, emedan jag icke will altförmycket tilgripa eller aldeles rasera det på säkra ställen stående fruktbara capitalet, om icke säljaren wille åtnöjas därmed, at 50000 D:r k:mt innom årets slut contant lefwereras och det öfriga blir stående för ränta på säker hand, samt innom 2 högst 3 år betalas.

Bijfallas dessa wilkoren, kunde köparen röjas, och köpebrefwet strax af någon i de saker förfaren Jurist in optima forma juris och med förbehåll af Hemul, opsättas.

Böndernes jordeböcker, förra köpebrefwen och alla til hemmanen hörande documenter böra ock då emottagas.

Glömm icke mina commissioner, i synnerhet hwad Mathesius och Orrhiwesi angår, om hwilcka såsom ock det nu föregående, jag snart väntar swar. Förblifwande i all min tid Din trogne fader

Åbo, d. 3 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

235.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af brefwet d. 7 hujus förnummit din lyckeliga och snara öfverkomst. Gud giöre dit wistande därstädes sällt och wälsignat.

Sedeln är ock riktigt återkommen. Et nytt prof af din ömhet för mig är Medicamentet, som skal öfwersändas. Af beskrifningen låter det som en panacée och universal tinctur. Det kan curera altför många och nästan alla siukdomar. Skulle det föreges fierdedelen så krafftigt, förtjante det mera trowärdighet. Jmellertid skal jag då det framkommer, inhämta D. Haartmans tancka däröfwer.

Giörwell har påmint om sina 81 D:r k:mt för Niebuhrs Resa. Betala dem til honom, och lät så wäl denna boken som de öfrige skriffterne hijtgå med första tilfälle, alla i et convolut sammanlagne.

Längre fram skall jag utlåta mig angående Quastens dråppar. Prijset ser jag wara det samma som här.

Jag förmodar med annalkande påsten få höra om Nykyrckska Frälsehemmanen.

Nu under Marknadsbulret hinner jag ei skrifwa mer. Swåger Carl Hassel war på stunden här och reser i dag eller mårگون med någon Ålands båt åt Stockholm. Oaflåteligen skall du finna mig Din trogne fader

Åbo, d. 14 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Nådårs ansökningen från Orrhiwesi berättas nu wara afgiord til Änckans fördel. Men det är bedröfweligit, at med Mathesii

klara sak gått så långt ut. Jag blyges skrifwa honom til. För Guds skull skaffa omsider godt slut däruti.

Ank. och besv. d. 24 d:o Stlm.

236.

Min Käre Son.

Jag ser af din sidsta skrifwelse, at du redan entamerat handeln med H. Appelroth. Får nu se, huru därmed går. Jmellertid wore nödigt, på det de p:r jag, i händelse af bijfall, härifrån kan krafsa tilsamman, måtte innan menföre blir, kunna öfwerremitteras, at snart få slut. Jag affidar det med indifference. På den ena sidan är det sant, at frälsehemman äro den bästa slags egendom, och effter min trowärdige Commissionairs berättelse, skola dessa i hwarjehanda afseenden wara fördelachtige. Men på den andra ser jag ock något bekymmer för mig i betalningens anskaffande, och den meliorations bestyrande, som dessa hemman lära betarfwa.

Jmellertid blir jag wid dem, om han åtnöjes med de 65000 d., som du honom budit, utan vidare tillökning af äreskänk eller annat.

Skulle då de 50000 d. innan kårt behöfwas, lærer du kunna förwandla i penningar och uttaga den redan förfalne Statscontoirets obligation på 15000 och dessutom antingen af Ekestubbiska sedlarne eller det i Prästecassan stående capitalet 9000 d. tilsamman 24000 d. Det öfriga tror jag mig härifrån kunna anförskaffa och öfwerremittera.

B. Serenius skrifwer, at Mathesii fullmagt redan är öfwersänd. Du åter, at den ännu icke utfallit. Hwilckendera skal jag tro? Wore det förra, så återstår ändå, at procurera honom lönen för de förfalne quartalerne. J Julio berättar han, at då redan 15 månaders lön innestod.

Mag. Hirn höres ännu icke af.

Säkert är et af de hos Wargentin warande exemplaren af Solanders Södersio (*sic!*) resa mig tilhörigt. Mathesius berättar, at han neml. Solander skickat det med Capit. Hartson. Laga entel. så, at jag kan få det ännu i höst. Fråga ock Secr. Wargentin wid tillfälle, huru det lider med den för Academien bestälta Antlia pneumatica?

J oaflåtelig önskan om din sällhet, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 17 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

Just nu skickar Mag. Hirn sina föringar, som lära hafwa sin richtighet. Giärna hade jag sedt, at Nieubuhrs Resa fått följa med honom. Ännu har han icke warit här.

237.

Min Käre Son.

Nu afgå dina saker til Stockholm på Corplanders fartyg, alla wäl inlagda; och lærer Magistern gifwa förteckning på dem.

Jbland de böcker, jag til winternöje tillbaka af dig förwäntar, blifwa, utom de förut omnämnde, och Solanders resa, som nu lærer wara kommen til rätta, Canc. R. Berchs nyligen utgifna tractat om Swenska mynt och medailler, och Brings Swenska histories andra tome, så framt den redan är färdig tryckt.

Jag wil minnas, at du fått prænumerations sedeln däruppå. Celsii K. Eric den XIV:s historie önskade jag ock få så snart den blir färdig, samt en liten nyss trykt piece Fick Proberkonsten.

Ulfwen måste wäl redan, så framt han med någon art fortsätter sin Bokhandel, hafwa fått inn continuationerne och defecterne för mig, de följa i den händelsen då ock med.

J fall det blifwer något af handeln med Appelroth, fordras därwid mycken försigtighet, at alla arfwingarnas tydeliga och skrifteliga samtycke erhålles, på det man icke måtte störta sig i processer och widlöfftighet. All förtretlighet som kunde opkomma af hemul, klander eller börd, måste sorgfälligt undwikas.

Du underrättar mig wäl framdeles jämwäl om det, som angelägnare och gladare är, neml. om det hopp och utsicht du kan giöra dig om någon befordran wid den förestående ändringen i Cancelliet. Wi lefwe här i okunnighet, om H. Ex. Cancelleren är där, eller nederrest. Min önskan om din wälgång kan så litet återwända, som det ömma hiertelag, hwar med jag framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 24 7bris 73.

C. F. Mennander.

238.

Min Käre Son.

Posternas hijtkomst har denna tiden warit ganska qwick, men bortgången desto senfärdigare. Wädret blåser enwist från en kant; hwarföre icke heller fartygen kunnat dijt framkomma, och bland dem Corplanders, som har dina saker om bord.

M. Mathesii sak får du ingalunda deserera. Det är en skyldighet, at hielpa en förtjänt mann; och blir en Christelig kärleks plickt, när han råkat i långt oförwållat lidande. Påminn altså widare om fullmagten för honom; och, så framt icke Canc. Collegium redan i sit betänckande yttrat sig om lönen under ledigheten, utwärcka et nytt, hwaruti tillstyrckes, at den måtte honom tilläggas. Syslan har han giordt; och icke är det hans skuld, at han därunder nu snart i två år fått gå med tom maga på Londonska gatorne.

Det begynner se ut, som skulle Appelroth med flit draga saken på långbäncken, at imellertid erfara, om någon raisonablare köpare infinner sig, och spara vårt anbud til nödfall. Om han altså icke redan finalement utlätit sig, torde wara bäst, at du begär hans yttrande. Jag har utwäg, at opnegotiera några peng:r til detta behofwet; och den Personen begär mitt snara yttrande, huru wida jag dem behöfwer. Men det dependerar af Appelroths.

Jag håppas, at du med första säkra tilfälle hijtsänder alt hwad jag begärt, och däribland Solanders och Nieubauers Resor, samt nya kopparstick, i synnerhet det Berlinska öfwer Hans Maij:t. Haf ock continuationerne hos Ulfwen i minne.

Äpplen glömmas icke heller. Några pomerantzer kunde följa med, så framt de wid fartygets afgång finnas til godt köp. Om peng:ne icke räcka til; torde wäl Seneca på en kårt tid gifwa mig credit. Utse någon beskedlig commissionair wid den bokauktionen, som snart lärer börjas, hälst Gahmen, om han är där. De böckerne, som där kunna ärhållas, wäntar jag ock i höst. Gud gifwe dig hälsan, och et i honom förnögdt sinne! Förblif:r Din trogne fader

Åbo, d. 8. 8bris 73.

C. F. Mennander.

239.

Min Käre Son.

H. Reg. Pastoren Rungius, som har detta med sig, reser nu öfwer, at försöka sin lycka, och at implerera Hans Maij:ts nåd wid något af de nu ledige warande eller snart blifwande pastoraten. Som han i flere år warit mig en trägen medarbetare i Sagu, där han, som vice Pastor, skött församlingen, så önskar jag af hiertat hans befordran, och at jag förmådde något därtill bijdraga. Men som det icke står i min förmåga, jag icke heller wågar med bref och

recommendation för honom beswära Cancelleren eller någon annan af deras Excellencer, som han af mig begärt; så ber jag dig munteligen hos Nostrum illustrissimum och andra där det kan behöfwas, förmåla, at jag ganska gärna skulle se denne förtjante mannen på et eller annat sätt hulpen. Jag twiflar heller icke, at du med råd och dåd därtill bijdrager.

En annan Regements Pastor, Lagus benämnd, infinner sig ock där, at söka Wihtis pastorat dijt han quarto loco är begärd. Men denna behöfwer du icke befatta dig med, utan önskade jag helre därwid se kyrkioherden i Tawasthus, Mag. Idman, employerad. Härom torde jag innan kårt skrifwa mera.

J går medbragte påsten dit angenäma af d. 5 hujus. Motwinden för våra fartyg warar alt stadigt. Äntel. komma de wäl, ehuru sent det blir, fram til Stockholm. Men återkomsten hijt blijr ganska owiss. Ty när wädret slår om til Nordiska kanten, har det köld med sig, och torde blifwa rätt så enwist, som det nu warande.

Det torde altså wara rådeligast, at skicka åtminstone Resebeskrifningarne och Eugubinus med någon resande, som snarare tränga sig fram än fartygen.

Under wanlig och hiertelig önskan om din sällhet, framhårdar
Din trogne fader

Åbo, d. 11. 8bris 73.

C. F. Mennander.

240.

Min Käre Son.

Det är wäl, at Brunneri sak synes få god framgång. Veniam ætatis har Consistorium icke gifwit honom; ty hans minderårighet war oss obekant. Han är robust, och ser äldre ut än han är; och det är ei brukeligt, at fordra af sådane extract ur kyrkioboken. Felet blir då hans, som ei opgaf sin ålder.

Innan kårt afgår härifrån förslaget til Wihtis Pastorat, hwaruppå kyrkioherden från Tawastehus, Mag. Idman står. Jag önskar högel. at han blefwe wid detta tilfället hulpen, för sina långa tjänster wid en ganska fattig bestälning, och jämwäl för des hederliga slägts skull. Förklara altså wid tilfälle denna min önskan hos Hans Exc. Cancelleren, och andra, som kunna til hans bästa bijdraga. Haf ock Mathesii både fullmagt och lön i godt minne;

jämwäl alla mina commissioner. Däremot kommer jag alltid ihog, at önska dig godt, och förblifwa Din trogna fader

Åbo, d. 19 8bris. 73.

C. F. Mennander.

P. S. Laga äntel. så, at närlagde convoluter riktigt komma sina ägare tilhanda. Ännu torde icke fartygen wara dijt framkomne. Huru skola de hinna hijt tillbaka, innan wintern infaller?

241.

Min Käre Son.

Dit kärkomna bref af d. 19 förwissar mig därom, at dina saker omsider äro wäl framkomne, och at Böckerne jämte det öfriga, som jag därifrån hijt bestält, snart retournerar. Som årstiden är nog långt framskriden, så opskiut icke därmed til de sidsta siö lägenheterne; ty då torde jag få nästa währ det, som nu i höst wäntas. Påminn ock Gahmen och Ulfwen om sina sänningar. Frälsehemmans handelen wäntar jag med mycken indifference slut uti. Nu mera, sedan påstgången börjar blifwa trög och osäker, samt endera dagen passen med ijs belagde, kan man icke med säkerhet låfwa penningarnes öfwerstyrande innom årets slut.

Wår hederlige Academie Camererare Biörckbohm har fallit på den tanckan, at, som åldrig och siuklig, med hela lönen begära afsked, och sätta sig på landet, där han bättre tror sig kunna se sin hustru och många oförsörgda barn til godo. Han har doch därjämte något hemligit accord med Amanuensen wid Consistorio Academico, Mag. Litzelius, hwilcken tillika til successionen skulle anmälas.

Men innan han wågar detta steget, har han bedt mig, at jag genom dig skulle inhämta underrättelse, huru wida det med någon säkerhet, kan taga lag. Om wår ömma Cancellers grace så i detta som alt annat twiflar man intet. Men så förekomma likwäl härwid åtskilliga betänckel. frågor. Som: Om denna Camerererssyslan, sedan den fått högre rang, änn af Acad:s Cancellor kommer at förgifwas, och om det kan ske utan formelt förslag? Sedan, i fall Lizelius allena finge föreslås, hwad säkerhet man kunde giöra sig emot andra sig beswärande, ibland hwilcka de torde finnas, som academien wid denna för henne mycket betydande förtroendes sysla aldeles icke

wore betjänt med. Direct:n Ross har redan på ryltet om denna afskedsansökningen giordt mine därtil.

Lät mig öfwer hela denna saken så snart möjligt är få weta din tancka, och discourera occasionswijs med Cancelleren härom.

Om utländsk frukt nu finnes där til godt köp, så ophandla och öfwersänd, utom den förut bestälta tunnan äplen, som lærer blifwa Borstocker, ½ dito af större slag. Den härliga apparence jag hade på Lemo förswann genom torckan aldeles. Böckerne och Skriffterne måste wäl inläggas. Jag antwardar dig i Guds beskydd, och förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 26 Octobr 1773.

C. F. Mennander.

Den assistance jag förut begärt för Pastorerne Rungius och Idman, wet jag, at du hafwer ospard.

242.

Min Käre Son.

Jag har hafft glädje af twänne dina bref, ankomna sedan jag sidst skref. Du bygger på en grund, som aldrig swichtar, då du med barnsligit förtroende öfwerlämnar din framtid til den Gudomliga Försynen. Om ock lyckan då wore senfärdig, eller blefwe aldeles ute, saknar man icke innom sig tröst och förnöjelse. Jmellertid, som oss är tillåtit, at bruka lofliga medel til wår fortkomst, gör du wäl däri, at du på dem är omtänckt. Och wore önskeligit, at den idéen, som dig infallit, så wist kunde gå i wärckställighet, som den är fördelachtig, och nu synes äga någon probabilitet til framgång.

J förgårs ankom Mag. Brunnerus, och hans medhafde saker äro riktigt opkomne. För god anstalt om dem bör du hafwa tack och ära. Jag måste tilstå, at Engelska Resan är til alla delar präktig, eller, som B. Serenius den kallar, kräselig. Din commissionair på auctionen lærer likwäl icke warit bland de flitigaste, så wida han ei fått en enda in 4:to bland hwileka likwäl några äro, dem jag ästundat äga.

Berchens nyss utkomna afhandling om Swenska Mynt och Medailler, samt den lilla piecen om Fick-proberkonsten, har du glömt, de torde få följa med Rungius eller någon annan resande. Skulle af det auctions Registret du nu skickat til mig, n:o 1 och 2 in folio i appendix n:o 1 erhållas för rätt godt köp, kunna de inropas.

Som det går gräseligen långt med wederbörandes utlåtande om Frälsehemmanen, lærer ingen ting blifwa af den saken. Och det kan wara rätt så godt. Härhos följa 500 D:r kmt. Jag kan icke undgå, at prænunerera på D. Kennicots wärck i England. Men det är nog af, at man nu betalar halfwa prænunerationssumman, som giör 4 Pund Sterl. 4 Schill. Effter nu warande wexelcours lærer Pundet stiga til 85 D. Kmt. så at af dessa penningar dit förskott kan jämwäl blifwa betalt. Schöns contoir skal wara anmodat at emottaga prænunerationspenningar, så at wexeln där så wäl för min som academiens lefwerering tages. Däremot begäres prænunerations sedlar, så framt han fått redan någre från Förläggaren, eller ock des egen attest.

Glöm ingalunda Mathesii redan mögliga sak. Jeke heller Biorckbohms. Jag väntar snart godt swar i bägge desse delar.

Männe, inter nos, Mag. Murray eller Uno von Troil skulle finna sig wid, at söka Theol. Adjuncturen härstädes effter Avellan? Därwid skulle följa den tungan, at de borde infinna sig här til profs afläggande, jämte det sielfwa syslan någon tid blir utan lön, hwilken sedan kommer at bestå af et Finskt annexepastorat, hwarföre ock den, som får beställningen, bör lägga sig på det språket. Af de härwarande competitorerne ser jag ingen, som kunde fylla min önskan.

De återstående Swenska Estamperne väntar jag, så snart möjligt blifwa, jämwäl underrättelse, när Gahmen återkommer. Icke har jag fått något paquette från honom.

Det är illa, at Rungius och Idman blifwa competitorer. Bägge önskade jag hulpne. Jmellertid måste du med all complaisance gå den förre tillhanda. Men om den sednare, som ock står på förslaget, skulle finnas äga bättre appearance, wore det synd, at lägga honom hinder i vägen.

J önskan om din sällhet, framhärdar En trogen fader

Åbo d. 5. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

243.

Min Käre Son.

Jag ser af det nu ankomna brefwet, dat. d. 2. hujus, at försöket om befordran ännu icke lyckats. Det torde framdeles bättre reusera.

Bref til Ryttn. Hassel låg i det förra. Det afgår i dag til Hwittis. En honom tillhörig hatt är ock hijtkommen. Han lærer wäl nu utan sinnets oro kunna bära och bruka den.

Secret. Calonius är på en förrättning utom staden. När jag träffar honom, skal jag foga anstalt om den åstundade afskrifften af Canc. Collegii bref.

Då jag nu sedt igenom de hijtkomne papperen, finner jag, at med tredie delen af Nya Almänna Tidningarne står ganska bristfälligt til. Ty mig felas ifrån och med N:o 152 til och med N:o 188. Den sidsta numern hos mig är 199. Men den lærer ännu icke sluta wärcket, utan en eller flera saknas; ty jag will påminna mig, at Görwell til slut förmäler om arbetets nedläggande, och det sker icke ännu i denne Tidningen. Completera äntel. strax dessa brister.

Med Ulfens nya böckers hijtsändande må det gå huru det kan. Men därtil är han förbunden, at completera defecten i Büschings Magazins 5:te del. neml. arcken N. O. P. Q. R. S. i tredie alphabetet. Han har tagit för detta wärck en dryg betalning; och genom denna bristen förlorar det aldeles sit wärde, så at jag nästa währ om ei det sagnade dessförinnan ärhålles, återställer det honom emot penningarnes restituerande. Säg honom detta på det alfvarsamaste. Et bristande arek i 6:te delen fick jag i währas. Hwarföre drog han icke tillika försårg om denna skadans botande?

Alt hwad jag förut skrifwit om, håppas jag wara i färskt minne. J synnerhet förmodar jag, at Mathesius nu fått fullmagt, och lönen för hela tiden.

Gud inneslute dig i Sit faderliga beskydd! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 9. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

244.

Min Käre Son.

Twänne dina kärkomna bref, af d. 9. och 12 hujus har jag fått, det förra i går, och det sednare i dag.

Gud ware låfwad, som uppehåller dig wid hälsan, den ock jag ägt, fast nog omskiffkelig.

Då flere andre blifwit secund Secreterare, lærer ock touren snart komma til dig. Åtminstone håppas och önskar jag så. Och då

månge på hwarjehanda sätt fått belöningar bland dem, som blifwit brukade wid Regements förändringen, lärer bland dina meriter icke förgätas, at du hafft den lyckan, til at tjäna med pennan wid nya Regeringsformens renskrifning, och med en natts wakande.

Det gläder mig oändel. at Mathesius omsider är befordrad, och det är wäl giordt, at du därom underrättat honom. Skicka ock nu snart fullmagten franco öfwer, med mycken hälsning från mig. Så snart jag får weta at det skedt, skall ock jag skrifwa honom til å nyo, hwilcket icke längesedan skiedde. Lönens beräkningstid för honom blir nog kårt; men den omständigheten lärer icke mera kunna hielpas.

Glöm ingalunda det löfftet, at du förmäler min wördnad hos H:s Exc. RR. Höpken.

Det blir onödigt, at tala med Uno von Troil om Adjuncturet; ty sedan han blifwit Pastor wid Lifregementet, byter han sig icke til denna lönlösa syslan. Det kommer an uppå, hwad Murray säger, som nu lärer wara aldeles tjänstlös.

Wisserligen behöfwer Rijtmästaren lön. Men den måste då föras op på Cronans stat. Ty besparingar finnas icke wid Academien. Ei til de oundgängeligaste utgiffter en gång. Så at det blir fåfångt, at röra wid den strängen.

Berättelsen om de twänne Prästerne i dagligt allehanda är ohyggelig. Ännu bedröfligare, då jag ser, at de warit Finnar.

Widmagthåll den goda apparen den du förmäler wara i Biörckboms och Idmans sak.

At Morfar bijfallit kåstnaden til portraiterne, är et Järtekn, jämförligt med dem, som skedde i Catholska tiden.

Af gl. documenter angående Adeln, wet jag mig icke äga en enda lapp.

Din bekantskap med virtuoserne därstädes kan du wäl göra nyttigt för min portraitsamling, och småningom förskaffa mig, hwad som ännu brister. Det är rätt mycket. Så felas mig antingen alla eller de bästa stycken af Oxenstiernorne, Banererne, Hornarne, Königsmarkarne, etc. Öfwer Biörnklow, Joh. Skytte, Adler Salvius, Swedenborg etc. Af Präster saknar jag i synnerhet AE. Paulinus Gothus, och Petrus Rudbeckius.

Men hwad du med någon använd åhåga ofelbart kan skaffa mig, är: 1. Senatoren i Rom Nils Bielke, af Håf Cancelleren Sparre, ty

i Tessinska samlingen har jag sedt flere exemplar af hans portrait. 2:o Hos HåfIntend. Rehn en charge af honom giord öfwer Språkm. i Upsala Lieut. Raibaud, och han sielf på knä, spelande på viol, Badinage af Le Bas. Hos Bergqwisten måste man få Christoph. Polhems portrait, medan han det graverat. Swedenborgs dem jag icke heller äger, torde ei wara swåra at där öfwerkomma, icke heller Åkerhielms.

Jag såg nyl. af aviserne, at Nils Gyllenstiernas lefwerne är utgifwit med portrait. Åtminstone måste jag få detta sednare.

Du har wäl hört om Elimæ boarnes dårachtiga och seditieuse rörelser. Twänne från denna sokn äro nu förpassade til Stockholm, at efftersöka, af hvad natur och beskaffenhet deras hemman äro. De hafwa warit hos mig, och pijnligen bedt, at de som enfaldige i språket okunnige, och på orten aldeles okände, finge wid ankomsten adressera sig til dig, och blifwa underrättade, hwar de skola söka sina åstundade oplysningar. Du kan wäl i den omständigheten något hielpa dem, när de framkomma. Guds beskydd ware öfwer dig!

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 19. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

245.

Min Käre Son.

Jag fågnades nu med 2:ne dine bref, bägge utan datum. En påstbåt berätttes wara omkommen, och på den Past. Rungius samt Lieut. Taube. Gud gifwe, at det rychtet wore osant!

Rättnu täncker jag fågna Cam:r Biörckbom med den goda apparenzen om des upsåts framgång. Om så tillåtes, undwiker man gärna förslag, och recommenderar Mag. Litzelius ensam til succesionen.

Så är då omsider Mathesii sag wäl sluten; också Brunneri, jämte flera andra. Påminn om Mag. Nummelins beswårs afgjörande öfwer förslaget til Finska domkyrcko församl:n. Jag kan icke se, at han hafft minsta fog til sit klagomål.

Af Questions sur l'Encyclopedie har jag 7 tomer, och finner af Haldins bokregister, at resten lærer wara utkommen och där finnas. Uttag och afskicka den, jämte det öfriga, med Prästm. Cheilanus, som än i höst täncker retournera, så framt han återfår hälsan.

Närlagde document är wäl icke af betygelighet (*sic!*), men innehåller likwäl några anedoter i twisten om præferencen mellan Grefl. och Adel. familierne.

J går afsomnade D. Mesterton.

Gl. Jungfrun har bedt mig hälsa dig. Hon har, för ålderdoms och sjuklighets skull, nu skildt sig härifrån. Men, ehuru enfaldig hon såg ut, lärer hon doch hafwa något ministerielt i sit hufwud. Ty, ibland de flera, som anbudo sig til des effterträderskor, har hon just utwalt den, som synes wara den aldrasämsta. Förmodel. i den afsicht, at sielf blifwa desto mera saknad. Juslenskan plågas af en swår melancholie; Paleen, fadren, af ryggwäreck, och är därjämte af missnöjdt sinne. Guds beskydd och wälsignelse önskar jag dig af alt hierta, framhärdande Din trogne fader

Åbo, d. 30 Nov. 1773.

C. F. Mennander.

246.

Min Käre Son.

Brefwet af d. 30 sidstl. har jag fått med wanlig fägnad. Hwad du utlagt för Mathesii fullmagt öfwer det som til sådant behof war ämnat, följer här hos.

Jag twiflar icke, at du låtit honom weta denna wänskaps betygelsen, som doch til någon del är en gälds betalning för des mig tilhanda sände piecer. Gör dig underkunnig, om och hwad de andre Biskoparne i friwillig gåfwa contribuerat til det för händers warande Bibelöfwersättnings arbetet. J fall de öpnat sina pungar därwid, bör ock jag det göra.

Förslaget är afgångit til Eknäs och Pojo pastorat. Däruppå står Slots pastoren härstädes, Mag. Sannholm. Gör för honom alt hwad du kan, och lägg detta järnstycket icke ibland dem, som förbrännas i ugnen. Jag ser dagel. hans och des Högwälborna Frus fattigdom och torfftighet. Han har en Rehbinder, och är et förtjänt kyrkoherde ämne.

Genom Wallenii och Mestertons död komma nu snart lönerne wid Academien i det mästa i sin ordning och et stort afunds samt trätefrö förqwäfwes. Theol. Adjuncturen lärer och därigenom få sit annex så at skickel. sökande därtil innom landet lära yppas, och bland dem Conrectoren Mag. Deutsch, som är en habil man.

Det är beklagel. sant, at Lieut. Taube och Past Rungius jämte 6 andra personer äro på Lappwesi omkomme. Effter berättelse skola de sielfwa genom någon oförsigtighet warit til olyckan wällande, i det de förmått folcket, at mot sin wilja lägga ut i mörkningen. Taubens lik igenfants kårt däruppå, Rungii i förra weckan. Hans hustru och barn weta ännu icke af tilgången. Huset är ömkeligt, och swåra gäldbundit.

Du har giordt wäl däriuti, at inga äplen el. pomerantzer så sent på hösten blifwit opköpte, de hade säkert förskämts på wägen. Altid gifwes tilfälle, at med resande skicka de åstundade skriffterna.

Guds milda Fösyn wake öfwer dig! Din trogne fader.

Åbo, d. 7. Dec. 1773.

C. F. Mennander.

247.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har påstgången warit så snabb, at jag fått tränne dina bref; men alla nog kårta, så at de icke giöra stor distraction från det för mig gladaste ämnet de innehålla, neml. at du har hälsan och mår wäl.

Jag wet, at du har många syslor och förhinder, samt icke låter någon trägenhet wid dem saknas. Men så kunde du likwäl ibland wara något widlöfftigare. Det är understundom harmligit, när jag här får höra nya tidningar, af hwilcka likwäl jag, som har en Minister i Stockholm, icke wet det ringaste. Så berättade Landshöfdingen härom dagen den anecdote, at Canc. Collegium skall hafwa insinuerat hos Hans Maij:t nödwändigheten af en Secretare till, utom den förra, i Collegio. Men på tilspörjan, hwem de därtill åstundade, skola de hafwa hemstält den omständigheten i Hans Maij:ts nådiga behag. Målet skulle sedan i Conseillen hafwa warit före, och då en Ex. begynt recommendera en, den andra en annan, skall Hans Maij:t hafwa utlåtut sig: Händer det icke som jag tänckte? Hwarföre gaf jag icke syslan bårt i går?

Jag ser ellies af Tidningarne, at många, samt bland dem v. Morian och Rosenstein, hwilckas Mentor du icke länge sedan wid deras första engagement i Cancelliet warit, begynna swäfwä öfwer och omkring dig. Det steget du ärnar taga, at hos Hans Maij:t sielf i underdånighet insinuera din ringa person, ogillar jag således icke; och önskar hälst, at det tredie alternativet du anförer, neml. extra-

ord. Assessorat här i HåfRätten måtte lyckas; icke allenast för min egen, utan ock för din skull. Ty jag ser icke, hwad fortkämt du framdeles där kan hafwa, sedan de nya Cancellie syslorna blifwit inrättade, som til största delen lära hafwa touren framför dig til förmånligare och med lön försedde bestälningar, om du än finge den tomma Kl. Secreterare characteren.

Du gör rätt wäl däruti, at du så sorgfälligt bewakar alla Academiens angelägenheter, och bör få mycken tack jämwäl för Sagsaken. Doch är ingalunda nödigt, at i dessa sakers bedrifwande gå så långt, at man skulle ådraga sig betydande öwänner.

Jag wore nyfjiken at weta, om v. Pr. Roselius giordt någon disposition om sin förmodel. rätt ansenl. egendom, samt i fall den tillfaller arfwingarne, om Fru Bergia öfwerlefwat honom, så at hennes barn kunna få någon del däraf?

Ekestubbiska testamentets förwaltare hafwa bestått dig en discretion af 300 D k:mt för dit härtills hafwda beswär med de medlen, dem Sec. Calonius lærer hafwa öfwersändt. Årl. lærer häreffter någon liten Sportel för Cancellers Secreteraren anslås, så wäl för detta, som Hedmanska stipendium.

Då du får tilfälle, at med säker resande skicka mig de nya tryckta Skriffterne, som jag förut begärt, eller sedermera kunna wara utgifne, ber jag icke glömmes hwad af wetenskaps och witterhets acad:s handlingar och Tal nyligast utkommit, de betydeligaste skriffterne om nationelle klädedrägten, samt protocollerne i den smutziga Krogii och Westzynthii sak.

Med all den ömhet, som et faders hierta fatta kan önskar jag dig til det instundande nya året den Högstes förnyade nåd och wälsignelse! At du alltid måtte wandra i Hans fruchtan, samt dig därunder til kropp och siäl wäl gå! Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 28 Dec. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. d. 7 Jan. 1774.

248.

Min Käre Son.

Du wet, at jag har all ting ospardt för din wälfärd och fortkomst. Jag går altså åter inn i det projecterade accordet; men på de beviljade wilkoren, at neml. af de 12 årligen betalas 4:m. Men innan

du afsluter denna handelen, måste noga, i samråd med H:r Canc. R. af Bierchén och andre dina oprichtige gynnare, förut öfwerwägas, huru wida du af denna ansenliga utgifften kan med tiden hafwa någon säker däremot swarande förmån. Ty af blotta caracterer, wore de än aldrig så stora, kan ingen lefwa.

Huru är det ned Appelrothotska (*sic!*) handeln, hwarom du på lång tid ei et ord skrifwit? Något slut måste likwäl följa däruppå. Häst ser jag nu, at man, om det ei redan skedt, declarerar sig därmed afstå, ty om de ofwannämnde peng:r skola betalas, ser jag ingen utwäg, at fullgiöra mit anbud. Här säjes, at Tauben, som olyckel. omkom tillika med Rungius, stått i handel om dem och wore jag nyfiken at weta, huru mycket han budit?

Biskop Serenius har skickat til mig prænumerationssedel på halfwa Kennikotts wärck, eller första tomen, hwilckens betalning, effter cours d. 27 Dec. sidstl. skulle belöpa sig, a 87 D. p lp. Sterling, til 365 d. 16 $\frac{1}{2}$ kmt; dessa penningar, eller effter det den ostadiga kursen nu är, lefwererar du strax til H. Schön, och tager hans quittance på dem, hwilcken du ofördröjel. i et complimentbref öfwersänder til Stregnäs (*sic!*) och B. Serenius.

Wid samma tilfälle kan du ock betala hela prænumerationen för Acad:s Bibliotheks exemplar, anamma däruppå quittance, samt consistorium därom avertera.

Men jag går tillbaka til det projecterade accordet. Nödigt är, at du ock förut noga ransakar din capacitet til den syslan, i synnerhet hwad fermite i de Europäiske språkens talande och skrifwande angår, som til des hederliga bestridande nödwändig lärers behöfwat. Jngalunda skal du heller me inconsulto afstå eller bårtaccordera Cancellers Secreterare syslan, just nu, då den begynner hafwa någon förmån med sig. Det är nyttigt, at hafwa en Academiens éleve, som någorlunda känner des tilstånd, på det stället. Beställningen är ock hederlig, så at von Döbeln, änskönt han hade cancellie Råds caractere, några år den bestridde.

Eknäs saken och M. Sannholm måste du hålla i ömt minne. För helgen hade han bref af sin commissionair, at det wore resolverat til fullmagt för honom. Men din skrifwelse tyckes wisa, at utgången ännu är owiss.

Mathesius har öfwerhopat mig med oändel. taksäjelser.

För Gripenstrålen står, hwad Ekestubbiska stipendium angår, ingenting at uträtta. De twänne ledige rummen gåfwos nyl. bårt. Icke heller är han född Finne, som testamentet fordrar.

Af Ulfwen har jag icke sedt eller hört et enda ord, alt sedan jag reste från Stockholm. Tag altså ut eller pressa af honom den betydande defecten i Büschings wärck, och därmed må wår commerce wara slutad. Gärna wänder jag mig sedan til Haldin. Men hans catalogue tyckes wisa, at han endast handlar med Fransyska böcker, och jag behöfwer offta några nya wärck från Tyskland. Fråga honom altså, om han har bokcommerce på Leipzig etc. och kan därifrån införskaffa hwad man kunde åstunda.

Gud beware oss för alla extraordinarier! Veman känner jag för en beskedlig man; men wet icke om han är skapad til Academicus.

Hans Maij:ts wackra portrait har jag fått. Skaffa mig flera, i synnerhet de förr omnämnda. J oafwåtelig önskan til den Högste om din sällhet, förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 14 Jan. 1774.

C. F. Mennander.

249.

Min Käre Son.

På en gång hijtkommo alla Januarii månads poster öfwer ijsen, och medbragte 3. dina skrifwelser. En storm sidstl. lördags natt har bråkat denna broen, så at, änskönt wintern är sträng, den ännu icke blifwit å nyo bygd.

På dit förut ankomna bref angående accordet swarade jag strax, och bijföll utläggningen på de föreslagne terminer. Ellies har jag denna tiden icke skrifwit dig til, dels för hwarjehanda förhindars skull, dels ock därför, at man förut sedt, at brefwen ändå skulle någon tid blifwa under wägen liggande.

Af dina skrifwelser, och i synnerhet den sidsta, ser jag, huru tanckspridd och rådwill du warit i dina befordrings förslager. När man gör hwad skäligit och anständigt är, samt tillika kastar omsorgen på wår Herré, är man bäst af med de grillerne.

Hwad jag tid effter annan begärt af böcker och skriffter därifrån, har jag nu, så långt det kan rinna mig i minnet, sammandragit i närlagde pro memoria. Där stå ock några nya Tyska böcker, som skola wara inkomne; men hos hwem de finnas wet jag icke.

Nödigt är, at de snart uttagas. Ty exemplaren torde wara fåå, och innan kårt åtgångne. Til dessa behof menar jag närlagde 200. D. wål förslå. Förmodel. är et större partie nya böcker dijt anlåndt på hwilcka jag skulle åstunda register, eller åtminstone förteckning på de förnämsta.

Brunneri fullmagt utgifwes i dessa dagar. Af Sägwärcks inkomsten lærer för Canc. Secreteraren, åtminstone så länge hans lön står på Cronans stat, ei stå något at wäntas.

En Mats Diurberg, som i yngre åren giordt mig betjäning, har för wid pass halfft annat år anført beswär deröfwer, at Landshöfdingen förgifwit waktmästare syslan wid Slottet härstädes til en effter hans tycke mindre förtjänt man. Han önskade få weta, om hans beswär framkommit, blifwit föredragne och hwad utslag på dem fölgdt. Hör entel. däreffter, och lät mig med första weta sakens beskaffenhet.

J önskan om din sanna wälgång förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 11 Febr. 1774.

C. F. Mennander.

250.

Min käre Son.

Håppet, at få poster öfwer hafwet, tyckes nu genom den infalna blijda wäderleken och i stöp förwandlade myckna snön, för en god tid och kanske ända til wahren wara förgäfwes. Jmellertid skickar jag härhos den åstundade afskriffen af Canc. Coll. bref til Cons. Ecel:m, som jag menar wara det rätta, ibland flera, änskönt äldre, i det ämnet hijtkomme skrifwelser.

Boktryckaren Frenckell war sidsta Consistorii dag opkallad, och i anledning af det extractet du skickade til mig, accorderades med honom om 10. plåtar för tryck och papper för hwarje arek han här-effter af Böndags placater etc. kunde komma at på Finska oplägga. Laga at den saken kommer snart til slut, och de ingifne räkningarne för den framflutna tiden warda honorerade. Ännu hafwa wi icke fått hijt innew. års Bönedags placat.

Du låfwade jämwäl med compliment från mig opwakta RR. Gr. Höpken. Men är det skedt? Jag skref honom til wid des återinträde i Rådet, och har fått et ganska gratieust swar. Håfr. Arckenholtz måste du ock ibland hälsa på, och opfriska hans minne

om donationen til academien. Wäl wore, om man, medan han än lefwer, finge böckerna hijt öfwer, hwileket han så offta läfwat.

Gud wälsigne och uppehälle dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18 Febr. 1774.

C. F. Mennander.

251.

Min Käre Son.

Ju mindre jag förmodade god framgång wid din tiltänckta ansökning om Exp. Secreterare syslan, ju högre gläder det mig nu, at den saken lyckats. Det är en af Gud beskärd framgång och wälsignelse, som bör tjäna dig til krafftig opmuntran, at altframgent af hiertat tjäna och dyreka Honom; så går dig jämwäl i din återstående lefnadstid all ting wäl i hand. Därjämte wördar jag Hans Majj:ts synnerliga nåd härutinnan, den jag håppas du altid med underdånig zèle söker giöra dig wärdig til. Du har förmodeligen läst de gamlas lärdom, at Konungarne hafwa däruti en lijkhed med Elden, at om man är långt borta, fryser man; men altför när åter, kan man löpa fahra, at blifwa bränd. Försigtighet är altså nödig.

God hushållning i dina Financer blir häreffter lijka nödig som förr. Ty icke tiltaga mina inkomster i proportion effter dina characterer; utan twärt om aftaga de. Största delen af sidsta årets Spanmål ligger ock ännu oförsåld. Så at jag denna gång icke kan öfwersända mer än närlagde 628. Dr. K:mt til de presentaste utgiffter. Det öfriga som du requirerat, skall jag närmare mot wahren söka draga försorg om.

Cautionen under förskrifningen til Hr Secr. Klingenstierna följer härhos.

Din Morfar har denna tiden haft någon anstöt af sin förra swåra passion, neml. Sömlöshet och melancholie, hwarföre han, ehuru nu i staden stadd, icke än kunnat begynna sina föreläsningar. Man håppas likwäl restitution. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 4. Martii 74.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28. d:o.

252.

Min Käre Son.

Nu med posten norromkring fick jag af Bisk. Serenius Academiens Bibliotheks prænumerationssedel på Kennicotts wärck. Til-

förene har han hijtskickat min, som jag förut berättat. Det är altså nödwändigt, at du strax wid detta brefwets ankomst betalar til H. Schön penningarne, neml. effter cours för academiens hela prænuration 8. guineas, och för min halfwa 4. samt tager på dem quitte. Du kan ock då komma öfwerens med Schön, antingen han eller du berättar Serenius om penningarnas riktiga aflewerering.

Jcke kan du aldeles skilja dig wid Landsmännernes commissioner, som hysa för dig fortroende, och icke äga någon annan bekant på den orten. Mit förslag wore, at du antoge någon liten fattig men skickelig Secreterare, på hwilcka där nog tilgång finnes, som ginge dig tilhanda wid deras commissioners besörjande. Däremot är billigt, at de betala omkostnaderna och beswäret, hwarigenom både han och du kunde hafwa någon förmån. Skaffa mig swar om Slots waktmästaresyslan härstädes. Karlen öfwerlöper mig dagel. Så snart möjel. blifwer, skal jag öfvesända det återstående af de requirerade 1500 d. Men för allting, hushålla nätt, och retranchera alla onödiga utgiffter. Jag glömde sidst, at ibland mina desiderata literaria nämna Questions sur l'Encyclopedie, hwilckets wärcks 8:de och följande tomer felas för mig.

Din Morfars sömnlösa och melancholie continuerar, doch med några omskifften. Nu är han åter på landet. Han som i det tilståndet icke kan sielf skrifwa, bad mig mycket hälsa dig, och förklara stort nöje öfwer din befordran.

Conceptet til mit underdåniga bref til Hans Maij:t följer på din begäran härjämte. Jag wet icke, om det så kan gå an. Du wisar det åt ingen. De öfriga brefwen innehålla tacksäjelse och ytterligare recommendation. Om du effter låfwen sjelf aflewerear dem, får jag wäl höra, hwad swar du får.

Under önskan om din hälsa och sällhet förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 11 Martii 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 28 d:o.

Ed. Kl. M:t wärdes allernådigt tilstådja en trogen undersäte, at få i underdånighet yttra de känslor, hwaraf des inre härtils i tysthet öfwerflödat.

Den Högste, genom Hwileken Konungarne regera, har til werldenes förundran och Sweriges sällhet begåfwat Ed. Kl. M:t med stora och sällsynta egenskaper. Däråf kommer, at Ed. Kl. M:t förmått i hast rycka Riket ur uselhet och förestående undergång, på en tid, då hielpen i mångas ögon redan syntes omöjelig.

Däraf flyta många wijsa och förtreffel:a anstalter, som dels hämma lasterna och befrämja Gudachtighet, dels påskynda nyttiga konstern och wetenskapers tilwäxt, dels ock tilföra undersåtarna säkerhet och wälmåga. Alt detta är hela werlden kunnigt, och warden genom dageliga prof bestyrekt. Men mit sinne röres på et lefwande sätt, samt opfylles med den innerligaste frögd och diupaste wördnad, så offta åtanckan häraf däruti förnyas.

Ed. Kl. M:t utsprider jämwäl dagel. enskilda nådewälgiärningar öfwer sine undersåtare. Bland dem har jag och min ende Son fått åtnjuta flera och större, än jag ens kunnat önska och förmoda. Ed. Kl. M:t täcktes tillåta mig, at endast få nämna de nyligaste, då, til min outsäjeliga glädje, han blifwit i nåde befordrad til en sysla, som har den oskattbara lycka med sig, at under Ed. Kl. M:ts egen höga och nådiga tilsyn utöfwas.

För denna och all annan mid (*sic!*) ärtedd nåd nedlägger jag min allerunderdånigsta tacksäjelse, och skal tilbringa min lefnad i en plikts utöfwan hwartil utom des mångfaldig skyldighet förbinder och mit hierta drifwer mig: i brinnande förböner för Ed. Kl. M:ts dyra lif och wälgång, hwar med wår almänna wälfärd och sälhet är så nära förknippad. Gud lätte den tunga Regements bördan, och gifwe, at Ed. Kl. M:ts Regering i den tilkommande werldens tideböcker måtte kallas, icke allenast rättwis, mild, ärerijk och lyckelig, som den säkert får heta, utan ock långwarig!

Med all den undersäteliga wördnad och submission, som et menniskohierta fatta kan, framhärdar til min dödsstund etc.

Åbo, den 11 Martii 1774.¹

Mennander.

253.

Min Käre Son.

Sedan jag nu hunnit få så mycket penningar tilhopa, och årstiden låfwar häreffter en snarare och säkrare postgång, följer härjämte i 3. bancosedlar det som återstår på de 1500. D. k:mt du skrifwer dig nödwändigt behöfwa, neml. 885. d. God hushålning recommenderes effter wanligheten.

En synnerlig och dryg utgiffit har jag i år därigenom, at på Lemo måste öfweralt läggas nya dubbla gålf, och nytt underrede, så wida det förra är af Swamp aldeles förskämt, och hela bygnaden ellies innom fåå år skulle gå förlorad.

Jag lämnar den förteckningen du i sidsta brefwet skickat til mig på Sammanskotten til Bibelarbetet i sit wärde. Men wist är det, at kyrckiornes procenter från detta Stifftet redan härifrån afgått d. 10. Nov. sidstl. på hwilecka wi ock äge wederbörandes quittance. De bestego sig något öfwer 3000. D:r; därtill kommer ännu innan kårt en liten summa, från några återstående pastorater.

¹ Fredenheimin käsialaa. — Med Fredenheims handstil.

Jag hade önskat, at til hela instundande sommar få dig hijt öfwer. Men nu lærer det icke låta giöra sig på kortare tid en gång, så framt du icke får den nåden, at komma i Hans Maij:ts suite, i fall man får den glädjen, at se Herren här.

Omöjeligen tager det lag, at aldeles afsäja sig Landsmännernas commissioner, då de genom deras opdragande wijsa sin wänskap och förtroende.

På andra sidan ser jag wäl, at du hafwer knapt om tid til sådane ärender. Bästa utwägen synes mig altså wara den, som jag sidst föreslog, hwilcken, då den rätt regleras, kan tillika blifwa något förmånlig.

Samlingarne åt mig hoppas jag wara i färskt minne, och snart öfwerkomma. Men jag har ock twänne angelägenheter för andra, at be dig om. Din forna informator Westzynthius har fått pluralitetens kallelse til Pyhäjoki Pastorat, och Consistorii resolution til fullmagt. Kyrkioherden Falander har wäl beswärat sig, och begärt undersökning om några föregifna olagligheter. Men som denna des begäran för sent inkommit, hos (*sic!*) Consistorium icke kunnat derpå reflectera. Häröfwer har Falander wändt sig med klagomål til Hans Maij:t och begärt restitutio fatalium. Giör för Westzynthius, hwars wälfärd häruppå hänger, alt hwad du kan. Lagm. Paleen säges wäl hafwa afstyreckt Falander från detta uptoget; men det är möjligt, at han ändå, som wän och slächtinge, arbetar för honom.

Det andra målet angår Sal. Göösens swågrar, twänne Rennerfeltar, och Landsfiscalen Burghman, som nyligen är gifft med en min cousine i Nyland, Lanæa. Dessa äro angifne, och, som berättas, genom witten något graverade, at hafwa utöfwat hemgång hos en Präst i Lojo. Håfrätten skal hafwa understält saken Hans Maij:t huruwida, i anseende til några mitigantier, dem kunde nåd wederfaras. Sielfwe hafwa de mycket at förebära til sin oskyldighet. Giör dig om saken underrättad, och bijstå dem, så långt billigt och möjligt är. Den äldre Rennerfelt lærer snart resa öfwer och sielf tala med dig.

Din Morfars siuklighet continuerar ännu, omskiffar hwarannan dag, och är utgången owiss. Præsidentens tar dagel. til, och gifwa Medici innan kårt alt hopp förlorat om restitution. Min granne Mondelin är nyl. afsomnad.

Sidstl. natt födde Rehbinderskan en liten qwick Baron til werlden.

Guds wälsignelse åtfölje alt dit företagande förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 31 Martii 1744 (*sic!*).

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 7 Apr.

254.

Min Käre Son.

Den målningen, som du berättar at Lagmannen af Paleen har giordt på min hälsa, är wacker; men har det felet, at den icke liknar originalet. Han, så wäl som många andra, lærer misstagit sig däruppå, at jag icke wid alla krämpor klagar och skryneklar pannan, utan behåller under dem, då de äro någorlunda drägeliga, et muntert utseende.

Jmellertid finner jag sielf bäst, huru ålderdomen med alt sit följeslag kraftigt inbryter, och at så sinnets, som kroppens kraffter dagel. förswagas. Mig förestår nu i min lefnad annus magnus climactericus, på hwilket historierne intyga, at et stort antal, i synnerhet af Literatis och sedentariis, wandrat ur werlden. Det, äfwen som alt annat, ligger i den Högstas hand, huruwida jag öfwerlefwer denna perioden. Jmellertid är jag beredd, och nögd med Hans skickelse; samt hoppas, at du gör äfwenså, under tacksam erkänsla af den nåden, at Gud låtit dig så länge behålla en huld och ömm fader.

Herr Canc. Rådet af Bierchen har swarat mig, och effter intygande om dina goda egenskaper, samt sin synnerl. wänskap för dig, sluter därmed, at han hoppas, den (*sic!*) Canc. Collegium snart skall återwinna dig med sin och din egen förmån. Du har wäl tagit quittance af Schön på penninge lefwereringarne, och fogat anstalt, at B. Serenius får weta däraf; Han torde nu wara i Stockholm wid Bibelcommissionen.

Mina requisita literaria hoppas jag du allesamman har i färskt minne. J synnerhet wäntar jag blifwa underrättad, hwilcken Bokförare man skal adressera sig til angående nya böcker från Tyskland. Nu får jag lägga til en i Stockholm nyl. trykt piece: Handl:r rörande Morianen Phaëtons siukdom och död. Denne är utan twifwel pendanten til Skraggens öppnade missfoster, som jag förut äger.

Då du oblygt berättar Finske Correspondenterne, at du sielf, af brist på tid, måste löna commissionair til deras sakers bedrifwande, sedan skäligen taxerar dem, och behåller skriffterne tills de affinna sig, tycker jag at den saken går af sig sielf, at lämna alt på deras discretion tager icke lag.

Gud wälsigne och uppehålle dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 15 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

Fråga äntel. Ullfwen, om jag har at wänta några och (*sic!*) continuationer genom honom. Men för all ting yrcka alfvarsaml:n på defectens supplerande i Büschings magazin.

255.

Min Käre Son.

Dina bref lyda alltid så, som kunde wi wara förwissade om Hans Kongl. Majj:ts hijtkomst i sommar. Andra åter ställa den saken, i anseende til Prins Carls förmäling, Regementernes mönstring i Södra provincierne, och flera omständigheter, i mycket twifwelsmål. För mig wore det ganska angelägit, som du wäl kan föreställa dig, at ju förr des helre få tilförläteligen weta, hwad wi i den delen hafwa at hoppas, samt i fall Hans Majj:t benådar oss med sit besök, hwad tid ohngefär resan företages, och hwilken wäg, antingen siöledes hijt på Åbo, eller ock norromkring, genom Tawastehus först til gränsen? Sök under hand giöra dig om dessa saker omständeligen och tilförliteligen underrättad, samt lät mig med det snaraste få därom kunskap.

Så wida du icke kommer i suiten, eller kan erhålla åtminstone 2. a 3. månaders permission at dwäljas här, håller jag din hijtkomst i sommar, ehuru kär den mig ellies wore, mindre nödig. Genom en hastig och kårt ryckning hijt ökas ock utgiffterne; då de där- emot, genom et längre wistande härstädes, kunna något besparas.

HåfCancellerens Bar. Sparres bref är mycket gratieust, och wid slutet däraf berättar han, at Hans Majj:t befalt honom betyga des nådiga nöje öfwer det underd. tacksägelse brefwet.

Nyligen skref jag dig til om Rennerfeltarnes och Landsfiskalens sak. Håfrättens underställande til Hans Majj:t om mitigation, i synnerhet för de två förre, lærer nu wara öfwergången. Det war ämnat, at den äldre Rennerfelt skulle til sakens bedrifwande resa

öfwer; men han har icke erhållit sin Chefs permission. Som alla dessa äro med oss beswågrade så sök hielpa dem med alfware och så långt du någonsin kan. Anlijta ock Lagm. af Paleen och andra förmående menn om bijstånd härutinnan.

Lät mig jämwäl få weta om wacktmästare saken härwid Slottet, karlen oroar mig som oftast med öfwerlopp, det kan ju snart wara giordt, at man sielf eller genom någon annan gör sig underättad, om hans beswär inkommit, och hwad utslag på dem följt.

Wår Præsident gifwes af Medicis förlorad. Hans hufwudsjukdom är wattusot i bröstet. Din Morfader blir bättre allenast han sielf kunde förmås at tro det. Så inbillar han sig, at han åtminstone hwarannan natt icke såfwer någon blund; ehuru Hustrun intygar, at han merendels roligt hwilar och storsnarckar.

Jag bör icke twifla, at du redan samlat tilhopa alt hwad jag af ut- och inländska Skriffter begärt, och at de wid första tilfälle, antingen med någon resande eller fartyg, hijt öfwerkomma. Underättelse wäntar jag ock til hwem jag framdeles angående utländska böcker bör adressera mig.

Önskan för din wälgång är beständig hos en öm fader

Åbo, d. 22 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 4. Maji. Besv. d. 6 d:o.

256.

Min Käre Son.

Nu afgår förslaget til Theologiæ Adjuncturen. Conrector Deutsch står däruppå främst, och är ofelbart den skickeligaste, hwarföre jag högeligen ber dig, at hos Hans Exc. Cancelleren så begå, at han måtte erhålla denna syslan.

Arelin har nyl. blifwit Capellan wid Finska församlingen här i staden, och således erhållit satis pro meritis, samt giordt et steg på en wäg, där han är skickeligare och kan göra större nytta, än på den Academiska. Om Weman har ingen fråga kunnat bli, så wida han är til sin Theologiska insicht okänd, icke heller genom prof sig legitimerat.

Men Seleen har inbillat den godtrogne Prof. Ross och hans hus, at han, i fall denna bestälningen tilfölle honom, wil han där engagera sig genom gifftermål. Deras trängna böner och persuasioner

hafwa altså förmått Theologiska Faculteten, at i sit betänkande ställa honom främst, och mig til det twetydiga utlåtandet, som står i voteringen. Jmellertid är det wist at Academien är långt mer betjänt med Deutschen, som tillika är en ärlig och fogelig man. Då däremot hwar och en, som känner Seleens moraliska character, och wet beskaffenheten af Brudarne i Rossiska huset, säkert tror, at han intet alfware haft med detta frieriet, utan endast tänckt bruka sådant föregifwande som et medel til sin befordran. Hwarföre han icke eller, som jag nu fått höra, welat förut ingå någon formelig förbindelse, utan, då han derom blifwit tilspord och påmint, swarat, at sådant wore en ganska owiss sak, som komme an på framtiden, och at han likwäl wille söka skaffa Rossen någon måg.

In summa: Gör alt dit til, at vår önskan för Deutschen opfylles.

Präsidenten blir alt swagare. Men godt hopp har man om din Morfars hälsas restitution. Han har nu dagel. moverat sig genom åkande. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 29 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

P. S. Sök bijbehålla Academie Staten wid det arendet af Portacisen för sin Spanmål, som den på nyl. skedd laga auction genom högsta budet ingått. Tala med Direct. Kellman, som skall wara en betydande man i de sakerne. Någre berättat at hela Tullwäret snart skall ställas på ny fot.

Ank. Stlm d. 6 Maji. Besv. d. d:o.

257.

Min Käre Son.

Med Skepparen Corplanders fartyg afsänder jag nu 4. st. men tilhopa bundna och til dig adresserade paquetter med exemplar af min Synodal Oration, med begäran och förmodan, at du dem effter närlagda förtekning ju förr des helre utdela låter. Hade du tilfälle, at sielf wid någon opwaktning tilställa någre af deras Excellencer sina exemplar, wore det så mycket bättre.

De i couverter inlagda komma wäl ock strax til sine ägare. Men för allting ber jag för paquettet til Mathesius i London, at det med först afgående skepp och recommendation til en pålitelig Capi-

tain, måtte til honom afgå. Skulle någon frakt därför begäras, lägger du den ut.

Om icke tillfälle förut gifwes, väntar jag med samma Corplander hijt tillbaka, hwad du nu under wintermånaderna för mig samlat. Däribland ber jag ock, at den nya awisan måtte wara, som Secr. Fougt skall utgifwa, ehuru jag icke råkat se den annonserad i någon tidning.

Påsten af d. 22. sidstl. ankom nu på stunden, och med nästa påst skal swar afgå på din angenäma skrifwelse. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 2 Maji 74.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 16 d:o.

258.

Min Käre Son.

Så wäl Academien som jag äro dig skyldige tacksäjelse därför, at Kennicottska prænurationen nu kommit til richtighet. För någon tid skref B. Serenius, at förra delen af hans wärck skulle blifwa från trycket färdig i Iunii månad. Längre fram, och då man kan förmoda, at exemplaren hinna til Stockholm, skall du få öfwer prænurations sedlarne, at dem utbyta mot boken.

Med Skepparen Corplander har jag i dessa dagar öfwersändt til dig 4. paquetter, sammanbudna, med exemplar af min sidst hålna Synodal oration, dem du strax effter framkomsten, enligt den medföljande förteckningen låter utdela; och i synnerhet ber jag, at con-volutet til Mathesius i London måtte richtigt honom tillhanda bestyras.

Alla dina bref anse Hans Maj:ts hijtkomst i sommar för en aldeles afgjord sak. Några underrättelser innehålla ock, at suiten wore redan utnämnd och reglerad. Andra åter ställa hela saken ännu i twifwelsmål. För Academien, och i synnerhet för mig, wore det imellertid ganska angelägit at weta, om och wid hwad tid på sommaren ohngefärligen wi kunne wänta detta höga och glädjefulla Besöket, samt om resan sker norr omkring och först til gräntzen, eller ock gerad hijt på Åbo. Underrätta mig för all ting strax härom. Skulle Hans Exc. Cancelleren, antingen sielf eller genom dig, underrätta och instruera oss, huru wid detta tilfället

förhållas bör, wore det ganska önskeligit. Så giorde Sal. R. R. Gr. Ekeblad til mig, då Printz Henric från Preussen hijtförwändades.

Jag antwardar dig Gudi i mina böner, och med all ömhet framhärdar. Din trogne fader

Åbo, d. 6 Maji 1774.

C. F. Mennander.

P. S. Jag har fått någon underrättelse om de i Ryssland fundne gl. böckerne, de skola wara skrefne på Tibetanska. Sidsta underrättelserne från Stockholm förmåla, at qvæstionen om Tryckfrihets förordningen skall wara afgjord, så at den, doch med någon in-skränckning, äger bestånd. Om handlingarne tryckas, får jag dem wäl med det öfriga. Nu nalckas Pymonts watnstiden. Lät mig weta huru snart friskt införwäntas.

259.

Min käre Son.

Nu har, hwileket förut sällan på min sida skedt, 14. dagar flutit förbi under andra syslor, sedan jag sidst skref dig til. Jmellertid har jag med fågnad bekommit brefwen af d. 6. och 13:de hujus.

Det är ganska wäl, at Deutschen blifwer Adjunct, och at de öfriga academiens angelägenheter aflöpa effter önskan.

J änkornas gratials sak är en omständighet som hade warit nödig at inryckas, den jag ock tänkt uppå, men som föll mig ur minnet, då brefwet i detta ärendet justerades. Huru neml. förhållas bör med denna Spanmålen, då så hända kunde, at ingen Professors äncka wore wid staten? At förekomma all brytning med Landshöfdingen, som då torde försöka, at indraga den til Cronan, wore altså ganska wäl, om den meningen ännu kunde inflyta i projectet til Hans Majj:t, at jämwäl i den händelsen Gratialen skall tilfalla Academien, som fond til en fattigcassa för des ringare betjäning; af hwileka många äro stadde i yttersta torfftighet. Men här är ingen utwäg, at soulagera dem.

Om de öfriga mina egna och andras ärender får jag wäl snart swar.

Nyl. såg jag i inrikes Tidningarne, at Sal. Landsh:n Tilases Samlingar och Böcker skola föryttras, och at en Ekman, om jag rätt mins, skal hafwa därom bestyret. Där måste finnas många wackra

saker, och önskade jag förtekning och priset på dem. J synnerhet wille jag blifwa ägare af Bitzens Breviarium eller Missale Aboënse, som Tilas ägde, tryckt på pergament; så framt det för civilt köp aflåtes. Sök giöra dig och sedan mig härom underrättad.

Hans Exc. Cancelleren wet wäl gifwa wissaste kunskapen om Hans Maj:ts hijtresa. Lät mig med första weta, hwad Han därom utlåter sig.

J förra weckan reste din Morfader på landet, mäst i samma tilstånd som tilförene. Men som man därifrån sedermera icke hafft någon kunskap lærer det bättra sig med honom.

Präsidentens siukdom liknar sig antingen til bättring, eller ock större långwarighet, än man först förmodade.

Nu på stunden tänker jag til Lemo, at effterse, hwad arbetarena där i flere weckor uträttat, och därifrån til Pargas.

Gud utgiute öfwer dig sin wälsignelse! förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 20 Maji, 1774.

C. F. Mennander.

Finnes Gahmen i lifwet? Om så är, har wäl han något samlat för mig, som wäntes med det öfriga.

260.

Min Käre Son.

Denna gången har jag icke stort nytt at berätta, mer än det angenäma, at din Morfader, effter någon tids wistande på landet, hijt återkommit, i allas ögon fullel. restituerad, utom sina egna. Doch begynner han nu sielf häppas hälsans återfående. Det oroar honom ändå, at han ännu icke hunnit til sit förra mått af sömn, som likwäl tyktes wara nog drygt, och tåla minskning.

Om Quasten fått in friskt detta års Pyrmonterwatn, så skicka med något därwarande fartyg de wanlige 30. bouteillerne för mig, wäl inlagde. När jag får weta priset, skola pen:ne strax öfwersändas. Så länge består wäl Quasten mig credit.

Jag torde doch icke wåga begynna brunscuren, innan man får närmare kunskap om Hans Maj:ts hijtkomst, samt tiden, när den sker. Skulle resan ske norromkring, är min undersäteliga skyldighet, at opwakta någorstädes oppe i Stifttet.

Åbo Tidningarne magra alt mera af. Endere dagen kastar jag hela plundret på magnus acervus.

Jag framhårdar Din trogne fader

Åbo d. 27 Maji, 74.

C. F. Mennander.

261.

Min Käre Son.

Jag borde skrifftel. tacka Hans Ex. Cancelleren för notificationen om Hans Maij:ts hijtkomst; men jag wet, at Han icke tycker om sådane tome bref, och du kan wäl muntel. giöra min compliment. Det lilla wi kunna åstadkomma til fägnads betygelse, skal af wördsamma hiertan bestyras om. Hwad mit arbete därwid angår, fölle allenast af en och annan några lösa ord därom i Consistorio. Men som jag nu ser saken wara Cancelleren så förebragt, som hade jag åtagit mig Orators syslan, måste det wäl blifwa därwid, fast både sinnets och kroppens krafter äro matte, och jag hade behöft denna wackra årstiden, at sköta hälsan.

Så framt du icke äger resoursser, dem jag icke wet af, lära wid dina financer åter snart penningar behöfwas. Denna gången kan jag icke åstadkomma mer, än intresset för 1. år på den wanliga 15:m D:rs lånebanco sedeln, som med nästa påst i recommenderat bref skall öfwersändas. Ellies följer här et förslag, som torde kunna lätta i denna delen omsorgen för oss bägge.

Såsom längesedan myndig, äger du rättighet, at utfå det hos mig stående arfwet effter din Sal. Mormoder, som du wet wara 15.000 D:r K:mt. Äfwenså tilkommer dig arf i mit bo effter din Sal. Moder. Jag ansåg wid hennes dödsfall optekning onödig, så wida jag strax mäst af ömhet för dig, fattade det beslut, at icke widare gifta mig. Som jag då nyl. war från en bedröfwelig flykt återkommen, och från den magra Philos. Adjuncturen til profession befordrad, swarade näppel. egendomen emot gälden. Ingen ting förde heller din Moder i boet, ty de 6000 D. jag då bekom, och trodde wara hemfölgd, äro i det ofwannämnde arfwet effter des Moder inberäknade. Sielfwa hennes kläder återställte jag til hennes systrar. Ehuru nu så är, anslår jag likwäl 8000 D. K:mt som dig tilhörigt moderne.

Dessa summor tilsammans 23000 D:r. K:mt, kan du altså utbryta af de under händer hafwande sedlarne, som egna medel anse, och

effter behag disponera. Jag väntar allenast quittance på dessa bägge slags arfsmedlen, jämte depositions sedel på de återstående 47000 D:r samt nummern på hwarje sedel då din förra obligation skall dödas och återsändas. Denna sidsta summans interesse får du häreffter som härtills til dina behof använda.

Min afsicht med denna förfatning är, dels at utbetala det, som jag anser mig nu mera icke tilhörande, dels ock, at förse dig med penningar, af hwilka du kan småningom spåda i, när lönen och det öfriga icke kan förslå til utgiffterne. Men ingalunda är min tancka, at undandraga dig faderligt bijstånd i alt hwad jag någonsin kan förmå. Om jag ännu någon tid lefwer, wil jag utom des betala förskrifningen til Klingenstierna, samt öka interesse capitalet, när förrådet så kan tilsäja.

På den lefnadswägen du utwaldt, synes ännu en god tid förflyta, innan du hinner til sådan lön, som kan någorlunda förslå til behofwen. God hushålning är altså nödig, och lærer du icke mistycka, om jag af ömt hierta ännu en gång därom påminner. Det är en grufwelig utsicht, som du wäl icke erfarit, men lätt kan föreställa dig, och af många bedröfliga exempel lära, om fattigdomen möter och resourcer tryta då man som bäst tänker giöra sin lycka.

Jag väntar närmare underrättelse om tiden, så wäl til förmälingen, som Hans Maij:ts hjtresa.

Om tiden tillåter, så lät höra effter på Grilliska Contoiret, om icke något paquette af bestälta böcker dijtkommit från England och P. Mathesius. Convolutet til honom håppas jag ock blifwa afsändt.

Pyrmonter watn från Quasten behöfwer jag. Finge jag weta, hwad hwar bouteille nu kâstar, skulle jag strax til honom öfwersända penningarne och begära hans anstalt om öfwersändandet. Jag befaller dig Gudi, och förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. Junii, 1774.

C. F. Mennander.

262.

Min käre Son.

Enligit mit sidsta löffte följer härhos 15:m D:s Sedeln, hwilcken, sedan interesset är uttagit, återförwäntas. En mindre följer med, på 200 dr. kmt. Til pyrmonterwatns opköp och öfwersändande för mig, det wanliga quantum, 30. bouteiller, rätt gode och friske.

Det är godt, at de äro i tid här, ehuru jag ännu icke wet, när jag kan få ledighet, at bruka Brunscuren.

Wi Academici hålla oss fast wid Cancellereus bref, angående Hans Maij:ts tillstundande öfverkomst gerad hijt på Åbo, hafwa ock sökt bijbringa alla andra den glada förmodan. Jmellertid finnas några, som i anseende til tidens kärthet, ännu twifla på resan; andra tro, at den sker på Helsingforss.

Det wore artigt, om wi så i tid kunde få weta förmälingsterminen, at orationen, som då är tillämnad, kunde ske på Academien samma dag.

En tid har jag, ibland andra krämpor, warit grufwel. plågad af tandwärk.

Begär wid tilfälle af Ekholm förtekning på de bästa böcker han nu har at aflåta, med tillsatt närmaste prijs, och skicka den til mig.

Min önskan om din andel. och timmeliga wälgång är oafflätelig, äfwen som den ömhet, hwarmed jag förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 24 Junii, 1774.

C. F. Mennander.

Ståhlberg lærer hafwa beswärat Hans Exc. med en hop underliga klagomål och angifwelser emot Jur. Prof. Pryss. Den Phantasten förtjänar en alfvarsam skrapa. Jmellertid är Pryssen sensibel, och oroas mycket däröfwer.

263.

Min käre Son.

Tack för dit widlöfftiga bref. Wi foge nu med gladaste hiertan de swaga anstalter wi kunne åstadkomma til Hans Maij:ts emottagande. Så wida Herren nu förnimmes taga påstwägen öfwer Åland, blir det mig omöjeligit, at där wara til mötes; ty där lærer ändå blifwa nog knapt om båtar och fordenskap; och, sanningen til säjande, hinner jag icke nu resa någonwärt. Musiquen har icke litet brydt oss, men lærer nu blifwa så god som den här kan ärhållas, doch tillika nog dyr.

Jag har offta sagt, at du med altför mycken arbetsamhet antingen förkårtar dit lif, eller ock bereder dig en krämpig och för tidig ålderdom.

Du måste altså göra dig lös så mycket som möjligt är, samt nyttja den vackra årstiden til motion, förfriskning och hälsans skötande.

Bandet med sina controversier gaf Arckenholtz icke til Bibliotheket, utan gjorde mig af det en föräring. Giärna skall det med första tillfälle honom til handa återsändas. Tala med Borgm. Forstén, at du kunde få omsider ut de til Academien ämnade och donerade böckerne.

Calonius har sölat med Hedmanska penningarnas öfversändande, mig til stor harm. Ty de skickades til mig, och jag aflewerrade dem strax til Consistorium, då Calonius fick befallning, at om afskickandet besörja. Nu kan den suspiciense Hedman tro, at jag en tid winglat med dem, eller ock täncker dem aldeles behålla.

Skaffa mig med de andre papperen paquettet från Gahmen, samt den nyligen utkomne Celsii K. Erics historie. Item hör åt om Missale Aboense bland Tilases qwarlåtenskap. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1. Julii 1774.

C. F. Mennander.

Så snart wisshet förspörjes om terminen til Bröllopet och Konungens hijtresä, så lät mig weta därom. Har du än qwar något exemplar af mit tal, så gif det åt Arckenholtz, som jag på förteckningen lærer hafwa glömt, så wida jag trodde honom redan wara ur werlden. Med denna påst afgår förklaringen i Westzynthii sak, den du utan twifwel ömt bewakar.

264.

Min Käre Son.

Effter din apostille wågade wi fijra vår lilla academiska solennitet förledne Torsdag, och träffade lyckel. på rätta förmälingsdagen.

J anseendet dertil, at sommaren begynner förlijda, hafwa många begynt twifla om Hans Maij:ts hijtkomst detta år. Men Resewagnarne, som den i går qwälls ankomne Sarman hade med sig, gifwa oss nytt hopp. Med honom fick jag ock watnet, som i denna hettan lærer nog kokat och sudit. Qwasten har warit alt för dyr; ty en plåt bouteille, har warit gamla köpet, och Brehmer, som rätt så wäl som någon annan förstår sig på profiten, säljer här til det priset.

Jag wil tro, at du i dina financers opgifwande för mig brukar den oprichtighet, som jag torde förtjäna. Jmellertid förefalla mig därwid åtskilliga contradictioner, dem jag icke kan oplösa. Ty först berättar du, at 20,000 D:r blifwit, ehuru med sweda i pungen redan utbetalte, jag wet icke hwart, af arfsmedlen. Strax därpå upgifwer du din gäld til 3.000 D:r, hwilcka, hoplagda med de förra, synas wisa, at hela arfwet, men nog geschwindt, redan spatserat på porten. Åter, i det bijlagde förslaget, calculerar du din årliga inkomst til 7000. D. som, när man hushållar med accuratesse och niugghet, som du berättar dig giöra, wäl kan förslå för en ung man til des behof. Alt detta förstår jag mig icke uppå. Men nu til annat.

Gillberg kan jag icke tjäna i des förslag om portraitets köpande til kyrkorne i detta Stifft, de äro til största delen fattiga, och många af dem äga icke 8. a 9. pl:rs behålning, som detta skall kåsta. Inter nos dictum: Sådane meubler passa sig ock bättre i private hus än i kyrckorne. Du lærer wäl hafwa förut noga calculerat, huru staten kan bära sig med den nya Franska Serviteuren. För mina commissioners skull behöfwes han intet, ty de hafwa warit fåå, och torde häreffter blifwa än färre. Det enda jag nu ber om, är, at få N:o 153, i tredie delen af Nya almänna Tidningarne, som Giörwell utgifwit, den nummern saknas, och torde kunna afsändas med påsten, at jag finge låta inhäffta dessa lösa blad. Til Ekholm återställes ock des Bokregister, tillika med min opsatz, och närlagde 150 D:r. som han lærer wara nögd med. Böckerne emottagas och wid tilfälle hijtförsändas; samt de nya Register som han låfwat afgifwa, wäntar jag med påsten. 200. D:r följa ock nu, til de utgiffters sluteliga betalning du gjordt för mig.

Sängkläder för drängen finnas här icke, utan är egit hushåll i Staden och på Lemo därmed i det aldraknappaste försedt. Icke heller stå de här til köps, men wäl i Stockholm på auctionerne och Stånden, ibland til godt prijs.

2 par gröfre lakan skola blifwa öfwerskickade. Lärfftt finnes här allenast til $\frac{1}{2}$ dussin öfwerskjortor. Men om de skola förfärdigas här, måste man få mått af hals och armlinningarne, samt jämwäl af längden.

Med det aaset, som nu förestår hushållet, kommer jag i längden icke til rätta. Betänkeligit är ock, at förskrifwa någon från Stockholm. Här fordras icke allenast matlagning, utan ock något för-

stånd på landshushåll, och at kunna landets språk. Präsdenten, som i går middags afsomnade, har haft en, som mycket berömmes, och nu är ledig. Får sij, om hon wil komma hijt. Gl. Havenam kallade Gud ock i går. Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii, 1774.

C. F. Mennander.

In margine: Din devis i det mindre sigillet förstår jag intet; men gissar den wara tagen ur versen: *Felix qui potuit rerum cognoscere caussas. Cognoscendo felix* hade warit bättre Latin. Doch, hela idéen är falsk; ty wäl kan man finna nöje men aldrig lycksalighet genom blotta kundskapen. Därtill fordras utöfning, i synnerhet af de wigtigaste kunskaper.

Jnga Upsala Disputationer til Academien har Schulten fått, som du likwäl skrifwer. Icke heller hade Sarman något paquette med papper, utom et med gl. skriffter, som måste wara från Gahmen.

265.

Min Käre Son.

Effter det jag sidst skref, blir det mig omöjeligit, at denna gången, i fall Hans Maij:t nådigt besöker oss, resa långt til mötes. Programmet, som då i hast skall tryckas, orationen, hwarmed jag i denna owissheten och under många andra förhinder icke hunnit långt, och flere andra anstalter, hålla mig här qwar. Jag har ock sedt af Tidningarne, at, under Hans Maij:ts resor i södra provinserne, Biskoparne, och Prästerskapet först opwaktat wid den Stadens Tullport där de bo. Så lefwe wi ock i okunnighet om wägen Hans Maij:t täckes taga. Hwaraf hända kunde at, i fall man reste til mötes på en wäg Hans Maij:t hunne både ankomma och afresa på en annan.

Posten, som i mårگون wäntas, lærer wäl gifwa oss nödigt lius i alla omständigheter.

Åter förekommer i dit sidsta bref en oeconomisk gåta. Du berättar dig hafwa fått af Calonius de Hedmanska 3000. d:r at förräntas, at Academien däremot erhållit din sedel på 2000. och min omaka på 1000, så at summan i Prästecassan blifwer för mig ändå jämt 20000 D:r. Mig synes, at du bordt qwittera det du fått, neml. 3000. d. hwileka i en särskild obligation komma at insättas til förräntande. Lägges då min til, som jag icke wil wara emot, blifwer

summan 4000 d. Men en särskild sedel måste däruppå tagas; ty jag wil ingalunda blanda mine financer med Academiens. Jag wet icke, om någon, som hushållar med acktsamhet och niugghet, kan begå en sådan misräkning på 1. eller par tusende dal:r som wore det en bagatelle.

Jag wäntar för all ting af dig kunskap om Hans Maij:ts resa, samt därjämte omständelig berättelse om feterne och annat nytt.

Gud hafwe Sin wårdande och ledande Hand öfwer dig! Förbl:r
Din trogne fader

Åbo, d. 15 Julii 1774.

C. F. Mennander.

266.

Min Käre Son.

Med unge Juslenerne, som berätta sig i dessa dagar resa påstwägen til Stockholm, följer bandet af Arckenholtzes controversier. Jag ombär det gärna; men wist är, at han icke allenast skänckte utan ock trugade det på mig, som et minne af wänskap. Men den hederl. mannens minne lærer jämte de öfrige siälens krafter wara nog förswagat. Desse Juslener, som låfwa snart komma tilbaka, torde ock få med sig papperen från London, så framt icke förut säkert tilfälle at öfwersända dem gifwes. Äro Engelska rakknifwarne rätt gode, så lät mig ock få en af dem.

Närlagde bref wisar billig fahrhoga, huru det kan gå med Arckenholtziska testamentet, när Gud behagar hädankalla honom. Ty man wet icke, i hwars hand documenterne finnas. Troligen ligga de likwäl antingen hos Borgmäst. Forstén, eller Lagmannen Mozelius. Alt wore ganska wäl til Academiens fördels bewakande och befastande, om du kunde insinuera dig i förtroende hos endera af desse, och oförmärkt få weta innehållet af dispositionen samt hwarest den förwaras. Något utkast har Arckenholtz för flera år wisat mig. Du ser sielf, at detta är angelägit, men tillika, at därwid fordras mycken försigtighet, så at hwarken Arckenholtz eller disponenterne i minsta måtto stötas, eller saken får det anseende, som hade man til dem minsta misstroende.

J måndags begynte jag dricka watn, och står nu på resande fot til Lemo. Ju oftare jag denna tiden får bref af dig, och ju längre och omständeligare de äro, ju kärkomnade (*sic!*) blifwa de mig. Skepparen Forström är ei ännu ankommen.

Under den Högstes beskyds anönskande förbl:r Din trogne fader
Åbo, d. 21 Julii, 1774. C. F. Mennander.

Så wida du icke nu mera saknar Wacklins contrefait, kan det
wid tillfälle återsändas. Matth. prof. förslaget lärer oprättas nästa
odensdag.

267. Min Käre Son.

Hwad jag hiertel. önskat, det har gått i fullbordan. Gud be-
skärde et angenämt wäder och jämn wind, så at man hade säkert
hopp om din snara och lyckeliga resa öfwer hafwet; och jag ser
det wara opfyldt af dit bref från Grislehamn, som nu wid åter-
komsten från Pargas här låg för mig.

Gud gifwe vidare lycka och wälsignelse til alt dit företagande!
Det sker, om du af hiertat fruchtar Honom, och wandrar jämnt i
Hans wägar.

Mina små commissioner hoppas jag dig hafwa i godt minne, och
så föranstalta, at hwad jag begärt, med första fartyg och hälst
med Corplander hijt öfverkommer. Det händer ofta, at de sednare
höst fartygen blifwa winterliggare.

Contrefaitet af Waklin kunde ock läggas i lådan, så wida du
det nu mera icke behöfwer. Påminn jämwäl Ullfwen, at han wid
samma tillfälle hijtsänder, hwad jag af honom desidererat.

Hälsa alla wänner och bekante, i synnerhet af Paleen och des
hus. HåfR.R. Juslen förtrodde mig härom dagen, at han skall wara
fullhogad til afskedstagande från sin sysla, och at til den ändan
tjänstbyte HåfRR. Ignatius och honom emellan skal wara å färde.

Sköt din hälsa, och skrif flitig om allehanda. Jag förbl. med
all ömhet Din trogne fader

Åbo, d. 4 8bris, 74. C. F. Mennander.

268. Min Käre Son.

Jag ser af din kärkomna skrifvelse, at H:s Ex:e Cancelleren
expedierat förslaget til Mathes. professionen, och däruppå opfördt
Lexell med sine åstundade wilkor. Men hijt har han nyl. berättat,
sig nu mera icke begära denna sysla, och at han om sit afstående

från ansökningen averterat Hans Exc:e. Om så är, wore wäl, om M. Lindqwist kunde erhålla denna ledigheten. L. Alopæus är wäl med oss i swågerlag; men han måste sielf tilstå, at den förre är skickeligare.

Nog behöfwa Mestertons och Wallenii Sterbhus dubbla nådeår. Men så ökas ock på andra sidan deras lidande, som äro expectanter til lönerne. De torde nog brumma; men det wil intet hielpa. Det föregifna Spökeriet i Eura Sokn och Panelia By är redan almänt bekant. Consistorium Ecclesiasticum, til hwars afgjörande HåfRätten remitterat det, som angår de Präster, hwilcka därmed hafft befattning, har funnit i synnerhet Pr. Lebells förseelse så grof, och i öfrigit hela saken så besynnerlig, at det nyl:n i underdånighet hemställt målet Hans Kongl. Maj:t. Tala äntel. strax med den Revisions Secreterare, som fått acten om händer, och styrck därtill, at det måtte förblifwa wid Consistorii project om penninge böter til Lazarethet härstädes, som, effter mit tycke, det lämpeligaste.

Din utläggning för Slots Pr. Mennanders Fullmagt följer härjämte. Så ock 230. D:r k:mt til Ulfen, dem du jämte brefwet tillställer honom, och tillika äskar des quittance under närlagde räkning.

Jag tyckes mig se din bestälsamhet i mine Commissioner, och håppas, at i synnerhet paquettet från England med några skriffter och Stenarter redan kommit til rätta, och snart fortsätter resan hijt.

Iam ad OEconomica: Ingen Hushållerska är här ännu, utan besörjer Stina våra dageliga behof skickel. nog, åtminstone långt bättre, än det förra aset. Förl. torsdag hade jag en swår alteration, hwareffter blodet ännu icke kommit i sin förra jämna gång. Under det jag är i Bibliotheket, gör Båffeln Simon op eld i sängkammaren, men glömmar draga op spiället. Effter en fierdedels timma wid pass, då jag icke ser någon komma in at röra om elden, går jag til lycka sielf dijt; men finner rummet redan opfylt med tiockaste rök, och lågan utslående ur kakelugnsdörren. J hast, och fast röken wille förqwäfwä mig, tränger jag mig inn, får spillet opp, och drager på klocksträngen. Men, jag wet icke genom hwad fatalitet, så war kläppen nedfallen. Jag löper altså ut, får folket tilhopa, och det haskelige tilbodet aflopp, Gudi låf! utan synnerlig skada.

Annat har jag nu icke at berätta, utan önskar dig alt godt, och förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 11 8bris, 74.

C. F. Mennander.

269.

Min käre Son.

J går fick jag med Prof. Lefrén et nyt register på inkomna Böcker til Ulfens Boklåda, och har däraf utdragit på närlagde lapp stående. War så artig, och requirera dem därifrån, samt bestyr om deras hijtkomst med det öfriga. Lät Ulfen skrifwa i brädden närmaste priset, och, då jag fått lappen tillbaka, skal strax härifrån besörjas om betalningen. Med all ömhet förblifwer Din trogne Fader

Åbo, d. 14. 8bris, 74.

C. F. Mennander.

270.

Min Käre Son.

Med twänne poster har jag icke hafft något bref från dig. Hoppas likwäl, at du mår wäl, och at Corplander nu lærer wara på återresan med alla de bestälte sakerne, wäl inlagde och conserverade.

Min Swärfader war nyl. i staden, mycket rådwill om sin tiltänckta Tjenstfrihets ansökning. Hans tancka war då, at begära licentierande från lectionerne, men at förbehålla sig få bijwåna Consistorierne, när hans hälsa så tillåter. Jag tycker icke stort om det förslaget; ty sällan har han förut warit wid Consistorii sammankomster tilstådes, och sedan skedde det förmodel. aldrig. De äro ock offta mera oroande, i synnerhet för en gammal man, än det öfriga professionsarbetet. Ty vår nya tid kommer icke altid ihog den gamla Moralen: *För et grått hufiwud skal tu upstå, och ära the gamla.*

J mit tycke wore det renast, at han anhölle om tilstånd, få giöra hwad han orckar, och underlåta göromålen, när hans swaga hälsa och ålderdom så fordrar. Rådgör härom med Hans Exc. Cancelleren. Wid Upsala och Lund lära finnas hijt lämpeliga præjudicater.

Nog hade sigillet storlek passat sig både til uhret och keden; men som du berättar dig kunna giöra dermed et mycket förmonligit byte, så följer det härjämte.

Gud hafwe Sin wårdande hand öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25 Oct. 1774.

C. F. Mennander.

271.

Min käre Son.

Af brefwet d. 25 sidstl. finner jag, at Corplander då ännu icke framkommit. Det war stor lycka, at du icke satte dig sielf på det söliga fartyget. En sednare post berättar likwäl, at det omsider där hamnat. Til mina sakers öfwersändande hoppas jag at du nyttjar det sig först yppande tilfället, ty wintern synes tilstunda, och har isen i åån redan burit 8. dagars tid.

Til mina förra commissioner får jag nu lägga et exemplar af Biskop Rydelii portrait, som nyl. i aviserne berättades wara graverat och finnas til köps; Prof. Lefrén berättade, at Med. Doctoren, som utgifwer Allehanda, och som jämwäl trycker nya Bibelversionen, tilstält honom et exemplar af 1:a Mosis Bok, som redan är färdig, at til mig föräras. Men när alt går omkring, har han icke fått det med sig. Skaffa mig altså af honom et annat.

Duc de Braganza reste härigenom, kommande från Ryssland. Rychtet om Celsii Ridderskap torde betyda, at han blir Ordens Predikant, och får den syslan åtföljande kedjan.

Med ömhet framlefwer Din trogne fader

Åbo, d. 4 Nov. 74.

C. F. Mennander.

272.

Min Käre Son.

Bref til deras Exc:r Höpken och Scheffer följa härjämte.

J anseende til andra syslor hinner jag nu icke med suppliquen til Konungen eller brefwet til Sparren. Som saken icke synes brådska, så skola de följa nästa post, de öfrige synes wara mindre nödige. Jag håppas och önskar, at intetthera behöfwes. Naturl. tyckes, om en Exp. Secreterare bijbehålles, du wara den samma, och om två antagas, du blifwa den äldre, och altså berättigad til lönen. Men hela saken står ändå i Hans Maj:ts nådiga behag, och din waksamhet är nödig.

Illa war det, at sakerna icke kunnat i höst hijtkomma. Håll nu ord däruti, at du småningom skickar med posten weckoskriffterne

och annat smått, som i synnerhet kunde synas interessant och artig. Bland annat önskade jag få den sig nu snart slutande årgången af Nya Lärda Tidningarne. 31. numrer har jag förut.

Det öfriga literata, förnämligast det Engelska, som icke lärer wara drygt och tungt, kunde hijtsändas med någon resande. Men det måste wara en säker och pålitelig man. Estamperne, portraitet etc. kommer wäl sedan i wåhr öfwer. Köp entel. åt mig et exemplar af Bisk. Rydelii i koppar stukne portrait. Sök jämwäl, at under godt glamm få af HåfCanc. Bar. Sparre et af Romerska Gref. Bielekes portrait åt mig. Jag har sielf sedt, at hos Sal. Gr. Tessin funnos flera.

Gamla Jungfrun förestår nu åter här hushållet. Mag. Collin wil innan kårt blifwa Prästwid. Prof. Planman skal wara mycket onådig öfwer Enckornas nådår. Men Prof. Lefrén som synes wara i beträngdare omständigheter, wäl finna sig därwid.

Guds wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader.

Åbo, d. 2 Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. d. 13 d:o, besv. d. 16 d:o.

273.

Min käre Son.

Par weckor har jag underlåtit at skrifwa dig til, dels för menförets skull, som hindrat postgången, dels ock för någon opasslighet af feber, hwarunder min stenpassion jämwäl något plågat mig. Nu hoppas jag dessa krämpor åter wara til någon tid med Guds hielp öfwerwundne.

J går hade jag den glädjen at opbryta dit bref af d. 2 hujus. Om flera bref i dit befordringsämne, utom de twänne til dig redan afgångne, behöfwas, låter du mig weta. Mig förefaller det så, som de wore onödige. Ty du kan altid med större efftertryck muntel. både på egne och din fars wägnar recommendera din sak, än mina skrifwelser förmå giöra. Närlagde til H. Banco Commiss:n Silfwerstolpe angår Acrellska Graverings anstalterna. Lefwerera det til honom, och däremot undfår du 2. exemplar af de nu åter färdige Estamperne för mig, och 2. dito för Porthan eller härwarande Sällskapet, dem du förwarar, och i wåhr med det öfriga hijtsänder.

Jngen dödelig kunde föreställa sig winterns så ovanligt tidiga ankomst, hwaraf Sakernas qwarblifwande i Stockholm war en naturlig fölgd.

Jmellertid bijdrar du til min ro och tidsfördrif, om med någon säker resande det Engelska convolutet kan i winter hijtsändas, och så framt du effter gifwit löffte, med posten affärdar mindre skriffter som kunna wara interessente. Til en början och med det första begär jag på den vägen defecten i Giörwells *Nya almänna Tidningar* 1773 8:o i 3:die delen N:o 153. Samt et eller två exemplar, hälst på skrifpapper, af mit Tal wid Prästmötets slut, som jag gissar wara på Societetens anstalt tryckt hos Foughten, och nu annonserades under titel af *En Svensk Biskops Tal til sit Stiffts Prästerskap*. Glöm icke detta. Dessutom ser jag en *Berättelse om Swenska Bibelversionerne* wara utgifwen, som ock kunde med påsten hijtkomma. Men om den är för dryg, kan den opköpas och förwaras til wåhren, äfwen som et Exemplar af *Ekbergs Chinesiska resa*, och *Högströms Berättelse om Missionerne i Lappmarken*.

Corplander har berättat, at korgen med Engl. Mineralierne skal wara lämnad om bord på hans fartyg. Jag hoppas anstalt wara fogad, at den icke där förkommer.

Jag wil minnas, at et paquette från Ulffen fants bland de hijt ämnade sakerne. Skulle han innan wåhren påminna om betalningen, så begär hans räkning, som strax skal honoreras.

Någon förständig commissionair lærer wäl wara utsedd, at för mig inropa de fåå böcker jag åstundar af Salvii auction, i fall de gå bort för skäligt prijs. Så snart jag får weta, hwartil de sig bestiga, skal om penningar anstalt fogas.

Af Ekholm kunde åter begäras förteckning på hans vendible böcker med utsatte närmaste prijser, och wid tilfalle mig tilhanda sändas.

Nu har jag brytt dit hufwud med åtskilligt, som bland politiska och ministeriele saker torde ställas bland petitesseer; men af Academicis och Cancellers Secreterare icke just anses med samma ögon.

Gud giöre gamla årets slut för dig förnöjgdt och inträdet i det nya til alla delar wälsignat! Framhärda Din trogne fader

Åbo, d. 16 Xbr. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. d. 5 och besv. den 6 Jan. 1775 Stlm.

274.

Min Käre Son.

Af dit nu ankomme bref, dat. d. 16 hujus, ser jag, at wid befordringssaken ännu intet är tilgiordt. Jag begynner ock twifla, om Cancellers syslan bijbehålles. Det är wäl icke mig bekant, huru-wida den står på Pommerska staten; men det kommer jag ihog, at då gr. Horn därtil förordnades, hade den länge stått ledig, och altså icke warit ansedd som nödwändig. Jmellertid, om öpning existerar, så giör alt hwad du kan, och lämna utgången med tranquillitet under Guds försyn, som styrer alt til sina barns bästa.

Tack för almanachorne. Lät mig och framdeles få et och annat smått nytt. Bland annat Prästmöts Talet, så framt det, som jag tror, är tryckt. Hälst hade jag sedt, at det icke utkommit i almänheten, så wida det kunde förorsaka hos någre det omdömmet, som wille man söka fåfäng ära därmed, hwilcket likwäl är långt från mig.

Bewaka med all sorgfällighet, at änckornas gratial icke måtte löpa wåda af indragning. Jag har länge fruktat sådan händelse, och derföre hälst önskat, at den nu förewarande quæstionen aldrig blifwit moverad, utan denna nådegåfwa fått förblifwa wid sin första destination. Men HH:r Philosophi hafwa förmodel. trodt sina änckor swälta ihiel, så framt de icke få en bit af denna magra steken.

Stålberg skal wara här, lefwa hurtigt, och har hyrt sig de wackraste rum. Ingen Academicus har han ännu bewärdigat med sin visite. På ansökning om venia auscultandi i HåfRätten har han fått afslag, så wida han icke kunnat opwisa testimonium academicum.

Lector Alopæus med hustru och barn besöker til helgen sina Swärföräldrar. Carl Juslén är ock hemkommen genom Stockholm, och har jag bannat honom, at han ei där hälsat på dig, då något paquette kunnat följa i hans släda. Mellan Juhl och nyåret wäntas de i Bussila alierade Borgo Herskaperne hijtner.

Under alla tidens förändringar låte Gud Sin nåd och wälsignelse oföränderl. hwila öfwer dig! Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 23 Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm den 5 och besv. d. 6. Jan. 1775.

275.

Min Käre son.

Så snart sidsta påsten ankom, hwilket skedde owanligen tidigt, neml. i tisdags för middagen, reste Mag. Collin ut med brefwet. Han har wäl icke stort kunna förstå sig på, huru Gubben ansedt den tidningen, men sina rörelser lärer han wäl lifligen uttrycka i den skrifwelsen, som nu til dig afgår. Ridderskapet, om han det får, torde jämwäl något roa och opmuntra honom. Den devisen, som du föreslår: *Moribus antiquis*, är ganska artig, och wäl passande.

Jag finner icke någon af mina wänner genom hwilken jag kunde tjäna dig i den omständigheten, som angår häroldskapet. Du äger ju sjelf fritt språk med Cancelleren och andre betydande menn och alltid gifwas tillfälle, at oförmärkt hos någon af dem insinuera den idéen, så framt du insisterar däruppå. Men det är wärtdt at öfwerwägas, som du sielf gifwer anledning til, om icke denna hedern kan anses under den syslan som du nu bekläder. Innom de sex år kan ock Gud beskära dig någon sådan befordran, at du gerad af konungens nåd kan erhålla riddarewärdigheten.

Glöm icke at beställa, hwad jag i mina föregående bref begärt.

Jag skal icke heller förglömma, at önska Guds nåd och wälsignelse öfwer dig i det nu ingående och många följande år! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 6. Jan. 1775. Besv. s.d.

276.

Min Käre Son.

Tack så wäl för de tryckte Skriffterne, som i synnerhet för din wackra Nyårs felicitation. Min förnämsta genönskan är och blir alltid, at Gud wärdes, under alla werldenes retelser och förföriska effterdömen, bijbehålla dig i Sin sanna fruktan och på Sina Buds wäg! Då blir din lefnad rätt lyckelig och förnögd, samt sluter sig med en glad ewighet.

Consistorii förslag til Esbo Pastorat afgick nyligen. Använd alla dina bona officia, at någon af de föreslagne, och hälst Reg. Pastoren Krusell, måtte få det. En del af Församlingen, och i synnerhet Gen. och Landsh. Ramsay, arbeta för en minderårig yng-

ling, Helsingberg benämnd, som dessutom är detta Consistorio aldeles okänd, och från et främmande Stiff. Det föregifwes utan grund, at de föreslagne äro gamle och decrepiter, då de likwäl äga full vigeur.

Lijkaledes biuder man til, at nu under kyrkioherdevacancen få Esbo Prästegårds ägor utbytte emot et litet stycke kyrkiojord, den saken torde ligga i Cammar Collegio. Mota hwad du kan et så obilligt försök, och begå åtminstone så at Consistorium måtte blifwa hördt, innan något därwid göres.

Fråga wid tilfälle af Giörwell, hwad Langebecks Scriptoros medii ævi kosta, och lät mig det weta.

Så wäl Gubben som Gumman på Bussila taga ögonskenligen af. Jag war hos dem wid nyåret. Då hade jämwäl Krogius allena, men Borgström och C. Hassel med hustrur och barn, där infunnit sig. Desse äro nu hemåt förreste; men de gamle äro i staden til marknaden, och spisa hos mig i dag.

J dessa dagar giffter sig Hæradsh. Ross med den äldre Madem. Pryss, Olovsdotter. Framhårdar i all min tid Din trogne Fader

Åbo, d. 20 d. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. d. 10 mars.

277.

Min käre Son.

Mag. Collin har denna tiden warit i Nyland hos sin siuka Broder. Men Ryttn. Hassel råkade wara i staden wid påstens ankomst. Honom förmådde jag, at, sedan han war instruerad, resa ut til Gubben med brefwet. Han har, doch effter något betänkande, funnit sig wid, at rent af, med lörens och förmånernes behållande, taga afsked, som des närlagde skrifftel. swar lærer närmare wijsa.

Jag ser, at hoppet om någon mot din sysla swarande lön flyttat sig långt bort. Man måste altså bemanna sig med nytt tålmod, och imellertid rätta munnen effter matsäcken, på det botn däraf icke måtte i förtid synas. Sedan du nu wäl bestält om både Academiens och Morfars angelägenheter, lærer du wäl ock täncka på mina commissioner, som äro hwarken widlöfftige eller förtretlige. De grofware och tyngre wahrorne lägges tilhopa til wahren; det mindre plocket kan sändas med posten. J synnerhet wäntar jag denna wägen den

offta omskrefna defecten i Görwells almäna Tidningar, samt opsats på Böcker med deras närmaste prijs från Ekholm.

Gud wälsigne och uppehålle dig! Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 3 Febr. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. den 10 Martii.

278.

Min käre Son.

Nu är här rätt ledsamt; ty snart en månad är förfluten, sedan wi fått någon post öfwer hafwet, och effter utseende fordras åtminstone äfwen så lång tid ännu, innan postgången blir practicabel. Norra wägen komma ganska fåå bref, så at wi lefwe i okunighet om stora werldens händelser, och jag i bekymmer om dit tilstånd, som jag likwäl önskar och hoppas wara godt.

Till mina förra commissioner får jag nu lägga, at du köper op för mig Demosthenis orationer, hälst någon edition hwari original texten står; samt Niebuhrs Resebeskrifning. Hans description de l'Arabie har jag förut.

Den olägenheten, at Corplanders fartyg blef där winterliggare, torde kunna hafwa den förmånen med sig, at jag genom din goda anstalt tidigt i wår får hijt öfwer några Päron, Kirsbärs och Plommon telningar af bästa slagen. Hör effter, hwar de finnas til godt kiöp, och war sielf tilstädes, när de optagas, hwarwid den försigtigheten fordras, at tillräckelig rot och moderjorden följer med, som sedan strax inpackas i en bytta eller balja. Fröön af några andra artiga och nyttiga växter skulle ock wara på Lemo wälkomna.

Din Morfar war nyl. i staden, och är hans hälsa mycket föränderlig. Så har ock min denna tiden warit.

Under oafflätelig önskan om Guds beskydd och wälsignelse öfwer dig, framhärdar Din trogne Fader

Åbo, d. 24 Febr. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. den 10 Martii.

279.

Min Käre Son.

Ännu äre wi afstängde från kunskap om alt det, som i stora werlden sig tildrager. Posten kommer wäl norrom, men seent, och

har ganska fåå bref med sig, men aldeles inga aviser. Det enda nya wi fått genom privat bref til ass. von Aken förnimma, är at Lejonhufwud skal wara Præsident, och Bror Cederström Landshöfding i Österbotn.

J vår lilla sphær tildrager sig icke stort nytt, så framt icke det bör föras däribland, at tiufwar i förledne wecka inbrutit sig i Has-selska gården här i staden på trädgårds sidan, och borttagit wid pass 900 D. i sedlar. Lycka war, at de icke funno på Gubbens skrin, som war i Cammaren qwarlämnat, och hwari alla reverser och obligationer ligga. Då hade hela Morfarska arfwet på en gång strukit med. Jmellertid jämrar sig Gubben öfwer den lidna drägelige förlusten, som skulle swält och hunger honom i ålderdomen förestå. Man gör sig allehanda gissningar om tiufnadens bane-männ.

Någon hwiskade mig i dessa dagar i örat, at Präste Ståndets äncke- och pupill-cassa skulle wara i något obestånd genom oförsigtigt och på osäkra händer skedda utlåningar. För all ting gör dig i tysthet och oförmärckt underrättad, om denna berättelsen har någon grund, och i den händelse tag ut de där nedsatta pennin-garne; samt gör dem på något annat säkert publikt ställe frukt-bare.

Lät aflämna närliggande bref, och haf mina förra skrifwelser i minne. Gud wälsigne dig önskar Din trogne fader

Åbo, d. 3 Martii, 1775.

C. F. Mennander.

280.

Min Käre Son.

Det är glädjefult, at wi, med fastare hopp än i fiol, få wänta Hans Maij:ts nådiga hijtkomst. Det bekräfftas så wäl af din skrif-welse, som flera andras. Om tiden och wägen torde wäl Hans Exc. Cancelleren gifwa oss tidig kunskap. Jmellertid låter ock du mig weta, huru därmed lider. Giärna såge jag at du kunde komma hijt med i suiten.

Jag anmodade åter Henr. Hassel, at strax resa ut med brefwen til din Morfar och (*sic!*) tjänstfriheten. Då har Gubben warit ganska nögd dermed, men sedermera, och under det han war i staden, är han skåftals ångerköpt, och tror sig ännu wäl kunna förrätta syslan. Men detta härrör af hans hypochondrie. Kroppen gör

sina functioner, men sinnets orolighet åstadkommer, at ock den förswagas.

Fastigheterne lära blifwa det förnämsta arfwet effter honom. H. Hassel berättade, at den redbara summan, ehuru den är fruktbar, och änskönt där lefwes mycket sparsamt, under denna långa tiden ei det minsta förökad sig.

Ännu har Consist:m icke utlåtut sig om Porthans och Lindqwistens vicariater. Jag märker, at den förre icke har hos alla det gynnande, som han förtjänar. Han trodde, at här skulle blifwa ren vacence, och wille i början aldeles afsäja sig vicarierandet. Men jag rådde honom, at det icke göra.

Aldrig swarar du mig et ord om mina commissioner. Men jag gissar, at sådant sker til den ändan, på det min surprice i wåhr och med första fartyg måtte blifwa desto större, då jag lærer finna altsamman wara wäl bestält. På den grund lägger jag ännu til några små bestälningar. 1:o Af de Geers Memoires sur les Insectes hade jag första tomen, och bägge delarne af den andra har du skaffat mig. Sedermera hafwa flera tomer utkommit, om jag rätt minnes, ända til den femte, alla med det genereuse wilkor, at den, som köpt den första, skall gratis få de öfriga. Lät altså entel. strax uttaga den för mig.

2:o Drotningens portrait ser jag wara graverat af Gillberg. Et exemplar däraf wäntar jag.

3:o Bisk. Serenii bild är ock stucken i koppar. Han lærer låta tilställa dig 4 exemplar at hijtskickas.

4:o Capit. Bilangs anmärkningar wid Bibel öfwersätningen, samt handlingarne om Götha Hofrätt, torde wara rolige at läsas och ägas. 50 exemplar af Talet til Stiftets Prästerskap opköpas jämwäl och öfwersändas. Vale, et me amare perge!

Åbo, d. 24 Martii 75.

C. F. Mennander.

Ank. d. 7 Apr.

281.

Min käre Son.

Härhos följa 900. dr kmt. Jag wäntar få se den utlofwade goda hushållningen. Det är din egen nytta som påsyfftas, och dit bestånd i framtiden beror däruppå.

Så framt du exsequerat mina commissioner, lærer jag dessutom stå i någon gäld hos dig. Hwaröfwer wäntar räkning. Jag har alltid trodt, at en ansenlig besparing skulle winnas, så framt du tingade dig in til alla dina behof i något hederligt hus. Därigenom blefwe ock lefnaden mera reglerad, än den möjeligen kan wara på et öppet wärdshus. J fall du opsagt capitalet i Prästeståndets Enke- och pupillcassa, måste man wara sorgfällig om, at få det åter strax fruktbart på något säkert ställe, och hälst i et eller annat publikt wäreck. StatsContoirets obligationers ophandlande lærer wara det bästa rådet. Om Grillens, den gamles, contoир emottager penningar på lån, tycker jag, at någon del där kunde insättas, du har godt tillfälle, at höra dig om, hwarest största fördelen och minsta risquen kan finnas. Jngalunda böra penningarne sättas på private händer. Wissertilgen är det ganska wäl, om du af Konungens nåd undfår accordssumorne. Ellies är, som du sielf förklarar, det wundna steget alt för dyrt köpt. War alltid omtänckt på andra än reellare förmånens erhållande. Men nog i finance saker.

Morfar är ingalunda altid nögd med sin erhålna tjenstfrihet, utan skal ibland hota begära tilstånd, at å nyo sielf få göra sin sysla. Ålderdomen, och hans hypocondrie hafwa sådane ombytliga tänkesätt med sig. Jag är wiss däruppå, at, om han erhöille Ridderkap, den stunden icke blefwe lång, som sådant kunde flattera honom. Men en annan sak blefwe det, om du kunde utwärka för honom 2 à 300 Rd:s pension öfwer lönen. Gubben håller sig wid realiteter. Gumman äfwen så, på sin sida.

Jag har rådfrågat mig hos B. Serenius, genom hwem och på hwad sätt man bäst kunde utbekomma de Arckenholtzka til wårt Bibliotheqe destinerade böckerne. Hans formalia verba i swaret äro dessa: Hans negotiorum gestor är Borgm. Forstén, som wårdar hans saker med otroligt beswär och kinck. Til honom måste skrifwas om böckerne til Åbo Bibliotheqe. Kan han ei få reda därpå, så kan det ingen annan. Jag wet således icke bättre råd, än at du stiger til bem:te Borgmästare, och berättar: at HåfRådet destinerat hijt sina böcker, offta talat och skrifwit därom, meddelat förteckning på dem, och til den ändan låtit inlägga dem i kistor, samt flere gånger bedt mig under min därwaro, at låta afhämta dem, hwilcket likwäl, då jag giordt därom anstalt, altid blifwit hindrat. Fråga altså Borgm. men (*sic!*) mycken complaisance, huruwida han til deras utbekommande skulle wilja och kunna bijdraga.

Det wore just artigt, om wi hunne få dem hijtöfwer med första fartyg, och innan Hans Maij:t ankommer, at något fylla tomheten i våra boksalar.

Lät för al ting weta, hwad det lider med Hans Maij:ts hijtkomst. Landshöfdingen har fått en sort marchroute, hwareffter Herrens dröjande här blefwe kårt, och allenast 4 dagar. Men om tiden wet han äfwen så litet som jag. De från Gripswall och Prof. Dähnert hijt destinerade böckerne, och som redan i några år förmenas stå i packhuset, måste du sorgfälligt höra effter, at de måtte komma til rätta.

Tag för dig mit memorial wid din sidsta afresa härifrån, samt de bref, i hwilcka jag anlitt dig om några commissioner, och anstalta sedan, at alt blifwer wäl bestält, och med första fartyg hijt öfverkommer. Som jag nästan på et helt år icke fått något nytt i literaturen, så är jag rätt hungrig däreffter. Påmin ock Ulffven, at wid samma tilfälle skicka öfwer, hwad han utifrån för min räkning erhållit. Underlåt alt detta ingalunda.

Min önskan för din wälmåga är lijka beständig som den ömhet hwarmed jag framhärdar din hulde fader

Åbo, d. 31 Martii 1775.

C. F. Mennander.

Ank. d. 8 Apr.

282.

Min käre Son.

Wisserligen är det ärerijkt för dig, och för mig mycket glädjande, at du wid så unga år får förwalta Etats Secreterare syslan. Gud gifwe dig wisdom, kraffter och försigtighet wid alla förekommande mål! I anseende härtil, samt at från det departementet ingen kommer af (*sic!*) följa Hans Maij:t hijt, lærer jag icke få den fägnaden, at se dig här i sommar. Om altså flere penningar nödwändigt skulle behöfwas, än dem jag sidst öfverskickade, så lät mig weta därom, såsom ock om den dispositionen du widtagit om de i Präste änke-cassan härtils stående medel, samt huruwida genom accordssummornes utbekommande någon ersättning kunnat winnas.

Jag tror mig hafwa anledning, at offta påminna om mina commissioner. Hwad i den wägen utlagt är, wäntar jag räkning öfwer.

Jämväl med det första Bokförteckning från Ekholm, på det, at hwad jag däråf för mig utser, måtte kunna följa hijt öfwer med det öfriga.

Cancellerens bref och föreskrift om göremålen wid Hans Maij:ts hijtkomst wäntas med mycken begärlighet.

Mariage är éclaterat emellan HåfR.R. Hallenborg och Fr. Fredensköld. Någre berätta, at hon warit mera hogad för Ass. von Aken; men at denne kommit för sent. HåfR. Rådinnan Fredensköld lärer näppel. se bröllopet, ty hon skal wara utom hopp, som föregifwes, af en swår feber, men förmodel. af sin ärfda siukdom. Man talar om af Paleens accord om Lagmansdömmet med HåfRR. Ignatius, hwarwid det bihang skal wara, at den yngre Eric skal befordras til assessorat i Håfrätten. Då får den förstärckning af en starck arbetare. Jag framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 14 Apr. 1775.

C. F. Mennander.

Om Haldin och Ulfwen fått in nya Böcker, så skicka mig cathaloguerne. Lät ock weta, om något på Salvii auction mig tilfallit.

283.

Min käre Son.

Jag har skrifwit hwar post; men måste åtnöja mig med några raders retour hwar tredie eller fierde. Den wanliga ursächten af bristande tid och postens hastiga afgang är mig wäl bekant; och det går så, när man lämnar correspondencen til sista stunden. Men om man gör som jag, och skrifwer angelägna bref, bland hwilka en Sons til sin ömme fader lära förtjäna rum, när omständigheterna så fordra, en eller ock två dagar förut i beredskap, kan aldrig brista ledig stund til skyldigheters effterkommande i den delen.

Währen framskrider här i åhr owanl. långsamt, hwarigenom wi icke lära få den glädjen af Hans Maij:ts hijtkomst så tidigt, som tilämnat warit. Något bref af Hans Excellence Cancelleren i den saken och om anstalterne hafwa wi ännu icke fått.

Dansmästaren Ekenberg har bedt mig påminna om fullmagt för sig på Academie dansmästaresyslan, hwarom länge sedan ansökning skall wara giord. Han klagar öfwer intrång af fuskare, hwilket han tror förekommas genom et sådant constitutorial.

Under Guds wälsignelses anönskande förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 21 Apr. 1775.

C. F. Mennander.

Jag fick nu notifications bref om Kyrkoh. Töttermans död af en Christina Lunderberg. Men som jag icke wet, om hon är Fru, Mademoiselle etc. så kan jag icke swara därpå. Fru Fredenschöld är in extremis. En hederlig Landsman Johan Spieker i London har testamenterat til denna Stadens fattige, och et beständigt Sädesmagazin åt dem i hårda år 1500. Pund Sterl. Jämwäl til vårt Lazareth 1000. Pund, hwilken sednare gåfwa jag utwärvat.

Jag har därjämte fått i commission, at notificera des här i landet warande anhörige åtskilliga til dem skedda wackre legater.

284.

Min käre Son.

Med bägge dessa poster, af hwileke den sednare nu på stunden ankom, har jag haft angenäma bref från dig. I detta nämnes likwäl ei et enda ord om, hwad det lider med konungens hijtresa. Så mycket jag förmärcker, äro commissionerne wäl bestälte, och bör du i synnerhet hafwa tack derföre, at du opåmint ihogkommit citroner och pomeranser. Nu önskar jag Corplanders snara ankomst, ty ellies gå fröön och telningarne förlorade. Wind hijtåt har icke trutit, men owist är, om siön ännu är ren från ijs.

Nästa post skal jag skrifwa widlöfftigare, och öfwersända de utlagda penningarne. Men har icke Ulfwen nu skickat något paquette. Pater tuus

Åbo, d. 5 Maji 1775.

C. F. Mennander.

285.

Min käre Son.

Nu äro sakerne riktigt framkomne, och bör du hafwa mycken tack för god bestälning. Telningarne skola likwäl warit illa inlagde, och i synnerhet kirsbärs och plommonträden optagne nästan utan all rot, så at trädgårdsmästaren wid nychtert mod högel. twiflar, om något enda kan komma sig före.

Bland Skriffterna saknas i synnerhet continuationen af Wet. Acad:s Handlingar och Tal, samt den offta omskrefne defecten, N:o 153 i Giörwells Nya almänna Tidningars tredie del för 1773. Af hans nya Lärda Tidningar för i fiol saknas titelblad och Register. Af Samlaren, som tyckes wara en god skriff, äger jag icke mera, än

de nu öfwerkomna 5:te och siette delarne, hwarföre de föregående måste opköpas. Denne, så wäl som nya lärda Tidningarne, continueras ock med för innewarande år.

Den nu öfwerskickade Ekholm (*sic!*) förtekning innehåller mäst bara luntor; de på närlagde lapp opteknade 3 böcker kunna likwäl af honom tagas för det utsatta priset. Men innan penningarne betalas, måste du likwäl bese dem, at de icke äro bandlöse, slarfwise och halfrutne, som en del bland de sidst af honom ophandlade woro. Återställ honom sin förtekning, och begär en ny.

Fråga Ulfwen, om jag icke i år har at wänta några continuationer genom hans försorg.

J lådan låg et förseglat paquette til mig af obekant hand och utan bref, hwari finnas några exemplar af den utkomna delen af nya Bibelversionen. Jag gissar, at det måste wara från D. Pfeiffer. Underrätta mig för al ting, huru och til hwilcka de skola disponeras.

Ekbergs Ostindiska Resa, och Bilangs anm. wid Bibelversionen fiñas icke igen ibland papperen, fast än de stå på Räkningen.

Om intresse penningarne stå säkra på sina ställen, torde wara bäst, at de därifrån icke rubbas. Fastän Arckenholtzska böckerne nu icke kunnat medfölja, så se likwäl til, at effter den förut gifna anwisingen, de måtte utbekommas.

Til utläggningarnas betalning följa härjämte i två sedlar 100 plåtar.

J morgons afreste wår Landshöfdinge til Åland at där wara Hans Majj:t til mötes.

Om du icke i sommar tänker komma hit öfwer hwarom jag ingen kunskap äger, så lät mig genom bref weta, sedan dine penninge-affairer blifwit fuller. reglerade, huru mycket du pertinent och i det närmaste kan öfwer interessen och lönerne för tilkommande år och wid hwilcka tider behöfwat.

At agera ministerielement och discretionswijs, far och son emellan, lærer icke passa sig; så mycket mindre, som jag har all omhugsan nödig, så framt egna och dina behof skola kunna bestridas.

Guds wälsignelse och milda beskydd önskar jag dig hiertel. samt framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 12 Maji 1775.

C. F. Mennander.

286.

Min Käre Son.

Efter vår uträkning, som flitigt tagit wahra på flaggan, har Gud förl. Söndag mot afftonen lyckel. förhulpit Konungen och des suite fram, fast wädret warit här nog ombytligt.

Gud gifwe dig hälsa och Sin wälsignelse i alt dit företagande!

Engelska böckerne har jag fått. Med Porthan, som i morgon lærer afresa, följer din öfwersättning af Tacitus, som i den hasten blifwit på mit bord qwarlämnad.

Lät mig weta, hwad Vedam et Shâsta samt Histoire des deux Indes, som skal bestå af 7 band, kâsta?

Om mina små commissioner får jag wäl ock underrättelse. Flitig correspondence förbehålles.

Jag är i all min tid din trogne fader

Åbo, d. 4 Julii, 1775.

C. F. Mennander.

Ankom Sthlm d. 9 d:o.

287.

Min Käre Son.

Genom LifMedicus D. Dahlberg, fick jag befallning, at skaffa underrättelse om en controvers i Consistorio Academico angående en Boks tryckande. Jag trodde mig bäst göra det genom extractum af Protocollet i den saken. Sedermera blef jag befalt, at göra latinsk öfwersättning af bem:te protocoll. Det förra aflewverades, och denna hosgående kan du tilställa Hans Exc. Gr. Scheffer. Inter nos gissar jag, at detta document är destinerat skickas til Voltaire, i afsicht at öfwertyga honom om det, som han swårl. lærer tro, at neml. Theologi kunnat någon gång wara mera tolerante än Philosophi.

Jbland Academiens många desiderier sök genom Hans Exc:e Cancelleren få några föredragna och til godt slut befrämjade, medan sakerne och vår torfftighet äro i friskt minne.

Bibliothecarien Porthan har med sig din Sol (*sic!*), och par små convoluter. Han lærer redan wara framkommen.

Min medarbetare i Sagu, Mag. Levan, skickar med denna eller nästa post til dig sin ansökning om dubbla års beräkande wid sin beswärliga syssla. Gif den in, och til en början befordra den till communication med Consistorium.

Jag längtar höra, huru resan gått, at du lyckel. framkommit och mår wäl.

J morgon begynner jag i Herrans namn watndrickande, och flyttar til Lemo. Måste likwäl hwar wecka par dagar wara i staden. Får se, hwad den curen uträttar mot skörbiugg och gicht, som hos mig begynt taga öfwerhanden.

Gud wälsigne dig med alt sanskyldigt godt! Förb:r Din trogne Fader

Åbo, d. 7 Julii 1775.

C. F. Mennander.

288.

Min Käre Son.

Twänne dine bref hafwa gladt mig med underrättelse om din lyckeliga framkomst och wälmåga.

Ingen flyttning och befordran kan wara mer motbuden, än den är, som mig, på ålderdomen och wid dageligen aftagande både sinnets och kroppens kraffter, torde förestå. Jmellertid underkastar jag mig med resignation Forsynens skickelse och Konungens wälbehag. Underrätta mig om wahlens beskaffenhet, alt effter som de inkomma. Hos oss äro Fortelius, Herweghr och jag opförde.

Wäl är det, at din controvers med von Kempfen til bægges nöje blifwit bijlagd.

När Cancelleren får tid, så påminn om våra Academiska angelägenheter.

Opwachta med det aldräförsta RR Lieven, och anmäl min wördnad och tacksamhet mot det nådiga förtroende han åter under sin härwaro mig bewisat. Torde hända at han därigenom påminner sig sit löffte om sin estamps Samlings förärande åt mig.

Jag wäntar, om icke förr, så med Porthan, wärckställigheten af de fåå commissioner jag öfwerlämnat til din omsorg.

Gud hälle sin wårdande hand öfwer dig! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 18 Julii, 1775.

C. F. Mennander.

289.

Min käre Son.

Från Borgo har ingen ting hörts. Men wahlet härifrån måste nödwändigt wara framkommit. Sedan jag af Camraterne nämndes på förslaget, syntes modestien fordra, at jag ei befattade mig med

den expeditionen, som jag den icke heller underskrifwit. Twiflar likwäl icke om des riktiga afgang härifrån. Den war effter wanligheten stäld directe til Hans Maj:t genom inr. civile expeditionen, men icke på Upsala, som du gissat. Lät strax aflewerera närlagde bref til Giörwell med hosgående penningar 215. Dr. Kmt. för par Böcker, och se til, at de, jämte det öfriga, följa hit öfwer med Porthan. Sedlarne giöra, at l. D:r brister; men däruppå lærer det icke komma an. Hedmanska sedlarne skal jag aflewerera, när Consistorium sammanträder.

Om någon behöfwer litet anderum och hwila så är det Hans Exc:e Cancelleren. Imellertid kan det hända, at Academiens angelägenheter komma så sent fram, at de öfrige inrättningarne tömt penningeförrådet.

Jag hoppas, at du wid de skedde befordningarne i cancelliet fått din utlagda summa til fullo ersatt.

Men jag får icke längre beswära mina swaga ögon utan antwardar dig i Guds milda beskydd, och förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25 Julii 1775.

C. F. Mennander.

Jag har låtit efterse i brefboken, och finner, at Förslaget quæstionis gått härifrån d. 13 hujus.

290.

Min käre Son.

Jag finner af din skrifwelse, at det alt mer begynner likna sig til flyttning härifrån. Den samma förmodan begynner ock här taga öfwerhanden, så at åtskilliga friare til Lemo redan instält sig.

Min mästendels här förnötta Brunstid begynner lida til slut, utan någon synnerlig förspord bättring i min gicht. Ögonen hafwa ock blifwit swagare, i synnerhet det wenstra.

In Septembri höstmarcknads tiden täncker jag hålla Prästmöte. Om sedan, som du för någon tid skref, resa skall ske til Stockholm, blifwer det nog sent på året, och för en swag hälsa, i synnerhet återkomsten hijt, mycket äfwentyrlig.

Med Porthan wäntar jag innan kårt alla bestälta böcker och papper. Histoire des Indes är bland dem, som jag köpt af Giörwell, så at, ehuru den stått på den äldre listan, den icke vidare behöfwer ophandlas. Collin flyttar innan kårt från mig; Jungfrun säger sig

ock aldeles trötta och will bårt; så at, i fall jag sielf skal dessutom resa öfwer, min oeconomie råkar i wärre tilstånd än Kalmens gård.

Under Guds beskyds trogna anbefallande förbl. Din trogne Fader
AlaLemo, d. 3 Aug. 1775. C. Mennander.

291. Min Käre Son.

Jag önskar dig mycken lycka til den wackra Kungl. skäncken, och än mer til det utmärckta nådiga sättet, som du den undfått uppå.

Förleden torsdag war en hemsökelses dag öfwer Åbo stad, då in emot $\frac{1}{5}$ del däraf innom några timmar lades i aska. Eldens häff-tighet war så stor, at all mennisklig hielp war under den starcka torckan förgäfves, ock at fåå kunde berga någon del af sin lösa egendom. Så gick största delen af Muldawieru, Anningais, Puolala quarteren ända til Nystaden til aska. En del tomter ryka ännu, och hålles där hwar natt wakt. Porthan är ankommen, men har icke ännu fått op sakerne; så at jag ei wet, hwad han åt mig kan hafwa med sig.

Mycket tung har jag warit effter watndrickningen, som slöts i förra weckan.

Gud gifwe dig beständig hälsa och munterhet! din trogne fader,
Åbo, d. 15. Aug. 1775. C. F. Mennander.

292. Min käre Son.

Nu har Porthan fått opp sina saker, och jag oskadt erhållit hwad mig tilhörer. Bland portraiterne från Holmberg saknar jag gl. Polheims, som torde snart följa effter med de smärre continuations skriffterne. Ulfven, som nyl. säjes hafwa fått in et partie nya böcker, måste nödwändigt hafwa för mig långt mer, än det lilla han nu öfwersändt. Påminn honom, at wid första tilfälle öfwer-sända, hwad han til mit behof förskrifwit.

Lät mig jämwäl få weta, hwad du för min räkning utlagt.

Dit portrait, som du förärt mig, är ganska wackert, och i synnerhet rahmen den präktigaste och i bästa smak jag någonsin sedt. Det har ock mycken likhet med originalet. Ansigtet är likwäl något rödare, som torde härröra antingen af några glas wijn, eller

wara en reflexion af kläderne. Ögonen förefalla mig ock något större än de naturliga. Wisserl. skulle flytning nu på ålderdomen i flerahanda afseenden blifwa mig ganska beswärlig; men jag måste häruti, som i alt annat, underkasta mig Försynens skickelse. En idé har härwid fallit mig in, at neml. B. Benzelstierna, som effter alt utseende kommer på förslaget, wäl kan genom sina mäktiga gynnares samt wänners och fränders bemedlande erhålla syslan. Han är ock därtill långt mer skickelig än jag, som då skal blifwa den första, at af uprichtigt hierta gratulera honom.

Talet har jag under brunscuren icke fått, och sedermera icke hunnit å nyo läsa igenom. Får icke heller tid därtill, innan åtminstone Prästmötet, som hålles höstmarknadstiden i nästa månad, är förbi. Sedan torde blifwa bästa rådet, at skicka det öfwer til dig, at hos någon Boktryckare i Stockholm förläggas.

J nästa wecka flyttar Mag. Collin från mig til sin nya station, och saknar jag honom mycket både wid hushålningen och i conversation. En annan Magister, den äldre Kriander, kommer wäl i hans ställe; men dennes handlag i dessa delar känner jag aldeles icke. Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 18 Aug. 1775.

C. F. Mennander.

293.

Min Käre Son.

Det är den glädjefullaste tidning som gifwas kan, den du berättar från Ekolsund. Gud opfylle lyckeligen vårt hopp i sinom tid!

Man ser af Lundska walet, huru angelägen släkten är om cousins befordran. Dertil kan ock wara mycket skäl.

Du förtjänar mycket tacksäjelse därigenom, at du så omständeligen underrättar mig om wahlen. Men hwad jag i synnerhet önskade pertinent weta, är antalet af röster som hwar och en fått i Upsala Stift och Consistorio. Ty om flytning nödwändigt skal framdeles ske til dem, är nödigt, at förut någorlunda weta deras sinnelag. Det wore föga angenämt, at, genom consistoriernes pluralitet men mot dessas wilja och önskan, blifwa dijt transporterad.

J fall Lemo skal säljas, sker det helre åt smått folck än stora Herrar. Arendering är intet at täncka på. Ass. Wallen, Kyrkioh. Beckmans måg, har anmält sig, at inbördä gården; men jag wet icke,

om han är så stadd wid penningar. Gud wälsigne dig. Önskar din trogne fader

Åbo, d. 22. Aug. 1775.

C. F. Mennander.

294.

Min Käre Son.

Nu på stunden, och just wid det posten skal härifrån afgå, fick jag dit bref med fullmagten. Den har gjordt mig bestört och mycket bekymmerfull, huru jag skall kunna gå ut med en så wigtig sysla, hälst nu på ålderdomen, och under dagel. aftagande både kropps och sinnets kraffter. Guds nåd och bijstånd, som jag så offta under mit lefnads lopp erfarit, är ock nu min enda tilflykt. De brefwen du skrifwer om, skola med nästa post expedieras. Då skola ock omkostningarne wid fullmagten följa. At Suthers betalning tål någon tid, kommer wäl til pass.

För all ting sök i tid oförmärckt och bonis modis förekomma befalning til mig at i höst öfwerresa. Det kan så sent på året icke ske af en gammal och sjuk man, utan wåda för lif och hälsa. Påfölgden wore, at öfwerwintra därstädes, som icke skulle aflöpa utan mycken kåstnad och flere olägenheter. Här har jag änn åtskilligt at ställa til rätta. Torde icke heller wara onödig wid det förestående wahlet. Syslan där kan icke tilträdas förr, än i Majo år til.

Mera härnäst. Gud ware med dig din tr. fader

Åbo, d. 5. Sept. 1775.

C. F. Mennander.

295.

Min käre Son.

Anstalterne til det i nästa wecka skeende Prästmötet, öfwerlopp af gratulanter etc. borttaga al min tid, så at jag i hast måst raspa tilhopa närlagda underd. tacksejelse bref. Och är det ganska wäl, at du sielf reser därmed ut, då du kan muntel. fylla, hwad i skriffit til vår undersätel. wördnads förklarande brister. Conceptet, det enda jag har, begär jag tillbaka.

De 1400 D. som du berättar utgå til fullmagts lösen, följa i tre transportsedlar här hos. Mindre nödigt blir, at hijtskicka quitten- cerne. Om Suthers betalning skal jag längre fram draga försorg.

Du underrättar mig wäl alt som förefaller och behof giöres, med samma sorgfällighet, som det härtills skedt. Jag wågar fullt och fast hoppas, at ingen öfwerresa i höst blir nödig.

När du får tid, så inhämta jämwäl kunskap om lönen och förmanerne wid den nya syslan, på det jag må kunna jämföra dem med de härtills ägda. Jag tror imellertid, at wilkoren genom flyttningen i den delen icke förbättras, utan, kan hända försämras. Sagu pastorat, som jag personelt innehafft, har warit en wacker tillökning. J synnerhet önskade jag weta, om där är något Biskops præbende (*sic!*) och afwelsgård, utom Bälinge Prästgård på det jag måtte i tid weta, hwad af Creatur etc. behöfwer öfwerföras, eller här kan småningom föryttras. Som jag har hopp, at ännu in emot två år dröjas på denna orten, är med sådane underrättelser icke just någon brådska. Men i god tid, innan det lider til flyttningen, måste jag pertinent weta, hwad jag härifrån skall förse mig med; och hwad Fru Archi-Biskopinnan torde weta til min tjänst föryttra. Om du någon gång reser til Upsala torde genom Slotsfogden och des Fru bästa underrättelser i alla omständigheter kunna inhämtas.

Angående walet här wäntar man instruction. D. Gadolin anmodade mig, at gifwa låf därtill, at du skulle blifwa hans Commisionair i Stockholm. Jag swarade, at han utan mit låf kunde utse hwem han wille, dig eller någon annan; men trodde, at du icke wore i stånd at effter önskan tjäna honom.

Närlagde documenter har Rijtmästerskan tilstält mig, med berättelse, at du låfwat besörja om hennes sak, som ock synes wara ganska richtig, sedan hon fått löfftesmän. Gör alt hwad du kan til det desolerade folckets hielp, som nu andra gången genom brand förlorat alt det lilla de förut hade at lefwa af.

Under önskan om Guds beskydd och wälsignelse förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 8 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

296.

Min Käre Son.

Jag kan omöjeligen begripa, hwad afsichten warit med Herr Assessor von Akens Memorials hijtsändande, hälst icke et ord medfölgt om des bruk. Assessoren har sig bekant, at icke minsta befatning warit mig opdragen om den arfsandelen, som tilfaller honom

och des medarfwa; jag war således sinnad, at återskicka detta memoria; men så må det ligga här tils vidare. Wore mening den, at testaments förwaltarne i London skulle få del däraf, så kan det beqwämligast ske genom Tottiska contoiret i Stockholm, som nu har hela correspondencen i denna saken, hwad wår ort angår.

Så snart marcenads och Prästmöts bulret är förbi, skal jag opwakta RR. Scheffer som min härtils warande, och RR. Rudenschöld, som min blifwande Cancellor. Det lærer icke wara nödigt, at tilskrifwa de öfrige Herrar Riksens Råd, hälst jag icke wet, hwilcke af dem sutit öfwer min befodrings sak.

Ännu hafwa icke Consistorierne complimenterat mig. Det har icke heller härtils hunnit ske. Men om därwed skulle draga på tiden, wet jag, som aldeles okunnig i etiquetterne, aldeles icke, huruwida det kan wara min skyldighet, at förut notificera dem min befodran, och inskicka afskrifft af fulmagten. Men just, då jag detta skrifwer kommer posten och gåtan oplöses; ty den har med sig Consist. Holmensis gratulations bref at begynna med.

Dit glada bref af d. 8 fick jag ock. Twifla icke, dina skrifwelser komma mig riktigt tilhanda.

J von Akenska saken kan mit förord ingenting uträtta ty min bekantskap med wederbörande sträcker sig icke så långt. Jmellertid fägnar det mig, at utgången lærer bli effter önskan.

Wid successionen må ingen, som icke är språket mächtig, påtänckas. Man har trodt sig förmärcka, at Pr. Idm. icke wore obehagelig på förslaget. Han är ock skickelig samt ren och pålitelig. Men jag fruktar at motstånd torde möta af dem, som önska någon ledighet wid academien, såsom ock genom afund af jämlika. Gud styre saken til det bästa! Hans wälsignelse hwile öfwer Dig! Din trogne fader

Åbo, d. 12 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

Skrif flitigt om allehanda.

297.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 12 hujus är riktigt framkommit. Jag fick det då Prästmötet war til slut. Därvid gick Gudi låf! alting wäl til; och Præses Pr. Hedeens utgiöt i Tacksäjelse orationen jämwäl många

wälsignelser öfver dig, och framställte dig för många vår tids ämbetsmän, som et exempel af Gudsfruktan, dygd och stadighet. Gud låte dig alltid bijbehålla dessa egenskaper.

Från London har jag underrättelse, at Capitain Browell, som seglat därifrån wid början af denna månad, fått med sig för mig et ganska rart kopparstick öfwer Omais, den mannen, som blifwit hämtad från de nyss optäckta södra länderne. Man har begärt, på det at detta kopparstick under utlastningen icke må kastas af och an eller ock förloras, at någon tager wahra på Browells ankomst och det strax anammar. Drag för all ting därom försorg, och lät det sedan hijtfölja med de öfriga för mig samlade skriffterna på först afgående fartyg. Skulle Browell emot all förmodan redan vara ankommen och bortrest, är portraitet adresserat til Grilliska Huset, och lærer där fås; förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 19. Sept. 1775.

C. F. Mennander.

298.

Min Käre Son.

Med den i dag afseglande Skepparen Corplander afskickades til dig et litet paquette, en Bärburck och 7 skiortor, jämte en rimsa lärfftt til nya lidningar. Bref följde ock med i paquette om Äplens och ärters opköpande; item påminnelse om mina Bokcommissioner, at de för allting wärkställas.

Min landbonde på Pargas prästegård wil, då jag skiljes hädan, icke bli där qwar, under owisshet, hurudan husbonde han åter bekommer. Han ser sig därföre om effter något annat ställe; och har fått spaning samt giordt ansökning om et ödeshemmans utbrytande i Wånå by i samma sokn, som närlagde nota wisar. Saken lærer nu ligga i CammarCollegio. Lät där höra effter, hwad hopp han kan giöra sig.

Jag wäntar nu med ali begärlighet underrättelse af dig, om nödwändigheten fordrar min öfverresa ännu i höst, som jag högeligen önskade undslippa. Jämwäl om successionen. Swårligen tar den lag, åtminstone icke genom min swaga åtgärd, på det sidst föreslagna sättet, som mit pro Mem. med sidsta tisdagspåsten, som lærer kommit dig til handa, tydel. wisar.

Guds nåd och wälsignelse hwile öfwer dig! Din trogne fader

Åbo, d. 22 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

299.

Min Käre Son.

Jag kan nu fägna dig därmed, at jag redan emot all förmodan hunnit hijt fram til Hammarlands Prästegård. Morgonstunden, sedan jag dagen och natten igenom lidit mycket af den stränga kölden, kom jag til Grisselhamn, där jag fann den beskedeliga Jungen för mig med sin båt, hwari wi kl. 8. wid pass stego, och hamnade kl. 12. wid Eckerö. Om kölden continuerar, blir den återstående resan nog beswärlig. Silfversparren råkade jag i Eckerö, och lärer han i mårgon med Jungen och hans båt sätta öfwer till Swenska watten.

De til mig ankommande bref skickar du på Åbo. Men ÖfwerhåfPredikanten Grunnerus berättar mig, at et Consistorii Ecclesiastici bref från Åbo lærer til mig wara afgångit, hwari ligger des intercession för Åländske Prästerskapet at få behålla des Skafftionde. Detta bryter du opp, och lefwererar strax det inlagde i Cancelliet, emedan saken lærer snart komma före, och periculum wore in mora, om brefwet skulle retournera til mig i Åbo. Cammar-Collegi favorabla betänkande hafwa de för sig. Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader,

Hammarland Prg. d. 13. Nov. 1775.

C. F. Mennander.

300.

Min Käre Son.

Från Hammarland på Åland berättade jag dig om min lyckeliga, fast änn genom sträng köld och snöglopp nog beswärliga ankomst dijt. Följer nu fortsätningen af resan: d. 14. for jag tidigt ned til Bomarsund, i tancka, at den dagen hinna ännu något stycke längre fram. Men motwind och ganska ohyggeligt wäder gjorde, at jag måste blifwa därliggande jämwäl hela den följande dagen. Jag wäntade ock den påliteliga Postillonon Mörck tilbaka från Åbo, dijt han framfört Bar. Hastfer. Men min wäntan war fåfäng. D. 16. begaf jag mig altså til siös med 5. unga, men flincka och försichtiga gossar. Denna dagen hunne wi fram til Nötöo, den yttersta gården i Korpo utskären, hwarest natten tilbragtes. Wi hade under resan ganska wackert och fogeligt wäder; men här i Nötöo hade det grufweligen regnat. D. 17. kom raden til oss, med beständigt snöglopp och omskiftande storm. Därunder hielpte wi oss lijkwäl

dels med segel dels med årar, så fram, at wi om afftonen anlände wid Nådendal. Längre wågade wi icke segla, så wida oss berättades, som ock sanningen war, at Åbo åå och slotsfjerden redan 8. dagar legat betäckt med ijs. Här landsteg jag altså, och på en bondslåda sent om qwällen ankom, Gud ware ärad! til Åbo. Wagnen och bagaget släpades effter. Jag är innerligen rörd af din i brefwet af d. 14. betygade ömhet och sorgfällighet öfwer denna min resa. Däremot såg ock nog bekymmerfult ut; men nu är den förbij. Huruwida hälsan därunder tagit någon betydlig skada, wet jag ännu icke seja. Siberien, genom sina biörnskin conserverade någorlunda kroppens värme. Ehuru Hastfer berättadt, at jag snart skulle komma effter, war doch min hemkomst, i synnerhet så snart, aldeles oförwäntad.

Rappen har sagt mig om brefwen. Til önskande wore, at alla brukade den discretion och försigtighet, som en så delicat och ömtålig commission fordrar. Ellies blir det ledsamt, om saken icke reusserar, som är ganska möjligt; ty jag märcker, at jalousien bewäpnar sig där emot på alla sidor. Mit sidsta råd til Schrh. war, at alt finge gå sin fria gång; och jag tror ännu, at detta warit det bästa.

Dina Morföräldrar hafwa redan warit hos mig. Gubben klagar, jämte sina andra krämpor, öfwer matthet och kraffternas förfall. Gl. Juslén blir ock mycket krasslig, och har en tid måst hålla sig inne. Men Gumman är frisk och tämmel. munter. Alla låta hälsa. Skrif mig flitigt til om dit tilstånd, och det nya, som sig där kan tildraga. Gud bijbehålle dig wid Sin fruchtan, samt hälsa och munterhet! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. Nov. 1775.

C. F. Mennander.

301.

Min käre Son.

Huru mycket det kommer ann på tidens iakttagande under resor, wisar mit och Lannerstiernas exempel. Han har rest från Stockholm 3 à 4 timar effter mig och först i går ankom han hijt. Jag undrar ock på, at det gått så långsamt med Silfwersparrens resa; ty effter min uträkning hade han kunnat wara öfwer hafwet dagen effter wi skildes åt, om de i god tid warit ute. Effter middagen blef först ohyggeligit wäder.

At Näfwens resa denna gången skulle wara fåfäng, märckte jag redan, och gaf det honom icke otydeligen til känna. Men jag wet icke hwad uppenbarelser han sedan hade, at ansökningen icke des mindre skulle reussera.

Ibland andra opassligheter, har jag effter hemkomsten par gånger haftt känning af min gamla Stenpassion; doch lindrigt, så at jag hoppas, at det med Guds hielp går öfwer.

V. Notarien Mag. Hielt begär underrättelse om de på närlagde lapp anteknade omständigheter angående ass. Norells Sammandrag af Förordningarne. Lät mig få den med aldra första.

Juden Biörekman måste hafwa råkat i samwetsqwal öfwer hyran han skinnade mig uppå; och derföre til något skadestånd skickat til dig de onyttige nycklarne, som åstadkommit både beswär och kåstnad. Jag kännes icke wid dem, wet ännu likwäl icke wist säja, om de mig tilhöra, innan jag får tid, at ransaka alla lås.

Skicka mig effter wanligheten nästa års almanachor, jämwäl den länge omkältade defecten, Nya almäna Tidningarne för 1773. 3:ie delen. N. 153. Om du sielf stiger dijt, fås den wäl ut, de numrer, som återstå af detta års nya lärda Tidningar måste ock uttagas, alt effter som de hwar wecka utkomma. J trogen önskan om all sällhet, framhärdat Din trogne Fader

Åbo, d. 24 Nov. 1775.

C. F. Mennander.

P. S. Haf Akademiska sakerna i godt minne, i synnerhet Biörckboms. Den Laboratorn, som kommit från Ryssland, och dansm. Ekenberg swälta och önska jämwäl slut i sina saker. Med nästa post skal jag upwakta Hans Exc: Cancel:n.

302.

Min Käre Son.

Wid effterseende har jag funnit, at Consistorii Eccl. föreskrift om Åländske Pastoreernes Skaffttionde afgått directe til Hans Maj:t och icke under mit couvert, som tilämnat warit, och Grunerus berättat blifwit.

Ännu har jag icke kunnat finna något lås til Biörckmans nycklar. Får se, hwarom jag likwäl twiflar, om något sådant fins på Lemo, dijt jag ännu icke hunnit, eller för menförets skull kunnat resa.

Du ser här af at jag ingenting af värde nu har at skrifwa om; icke heller orkar jag, nedtryckt af en ganska tung och olustig wäderlek. Haf Academiens angelägenheter i godt minne, samt däribland Biörckboms, och Ekenbergs, om för denne, som är rätt usel, någon hielp är till finnandes.

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1 Dec. 1775.

C. F. Mennander.

303.

Min Käre Son.

Härhos följer Constantinopolitanska Förslaget. Som du lærer föredraga det, har jag aktat onödigt, at det här särskilt couvertera och afsända. Hägg och Blomberg hafwa icke nämndt i sina ansökningsar, huru wida de undergått examen pastorale. Det lærer likwäl wara skedt, ty jag will påminna mig den förfatning wara giord, at ingen får i Stockholm förestå någon Capellans sysla, som icke et sådant förhör præsterat. Schröderheim har recommenderat Häggen. Han lærer få syslan, och det ser jag giärna.

Utom desse föreslagne anmälte sig jämwäl muntel. i Stockholm Mag. Fridric Lebell til denna ledighet, och jag, owiss huruwida förslaget kunde i sinom tid fyllas, opmuntrade honom at blifwa sökande. Men som han sedan icke låtit höra af sig, och icke inkommit med någon ansökning mindre betyg om sin förvärfvade skickelighet, har jag icke kunnat på honom reflectera, utan gissar, at han slagit denna mödosamma sysla ur hogen, hälst han berättade sig warit en tid mycket siuklig. J fall han hörer effter saken, så berätta honom detta.

Magister Idman, Probstens Idmans Son, söker Esquadrons Predikants syslan wid Nylandske Dragounerne. Och, ehuruwäl han, af brist på tidig kunskap om ledigheten, icke hunnit intra fatalia giöra ansökning hos Öfwersten, täncker han likwäl giöra underdånigt anhållande om syslan utom förslag, inrådd därtill af Öfv. Lieutn. Stiernwall, som ock med föreskrift understödier begäran. Både fadren och han hafwa äskat härutinnan mit förord til dig, och twiflar jag icke, at du befrämjar saken hwad möjligt wara kan.

Fadrens omständigheter tyckas nu, hwad förslaget angår, hafwa

fått nog favorabelt utseende. Men om det öfriga, och hwad sielfwa syslan angår, få wi wäl correspondera litet längre fram.

Nu tyckes blifwa tid, at du hos Hans Excellence påminner om Academiens angelägenheter. J synnerhet begynner Camr: Biörkbom aldeles tröttna och förfalla, samt längtar effter hwila på det föreslagna sättet. Norberg och Ekenberg slåss dagel. med hunger etc. etc. Det wore mig en synnerlig glädje, om Academien ännu kunde winna några förmåner, innan jag måste skiljas härifrån.

Näppel. lärer Horn komma tillbaka til sin förra tjänstgöring; och altså hoppas jag innan kårt få gratulera dig til den din innehafwande sysla åtföljande lönen.

Hwad jag länge fruktat och sedt annalkas, det händer nu, at jag neml. förlorat nästan alla tänder i nedra käken, därigenom hindras jag icke allenast från stadig mats ätande, utan ock som wärre är, målet tappar ock i sin styrcka, och swäfwar i synnerhet på wissa bokstäfwer. Detta oroar mig högel. och hade det inträffat för halfft år sedan, hade jag afbedt mig flyttningen. Sed hæc interim interim nos. Gud frögde dig med en glad Juhlehelg, och godt slut på året. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 15 Dec. 1775.

C. F. Mennander.

Ank. Sthlm d. 1 Jan. 1776.

304.

Min Käre Son.

Wisserligen är Hans Maij:ts skrifwelse om min flyttning i mycket nådiga och upmuntrande ordasätt författad. Jag hade likwäl önskat, at anledningen därtill hade kommit från någon annan än dig; ty nu kunde det se så ut, som hade jag sjelf giordt denna tilstälningen. Under min därwaro anbödo sig sielfmant åtskillige, och bland dem Just. Cancelleren, at i underdånighet föreställa Hans Maij:t denna saken. Men jag tyckte, at därmed icke war någon brådskä. Jmellertid blir det mig i hwarjehanda afseende ganska olägligt, at innan hösten eller Michaelis tiden flytta härifrån. Något längre fram, och då man får höra, om sådane omständigheter yppas, hwilcka nödwändigt fordra min öfwerresa förut i sommar, täncker jag hos Hans Maij:t anhålla om denna dilation. Således har man ännu god tid, at täncka på anstalten både om husrum och kök, kock kan wäl wara

nyttig, men en beskedlig och förfaren hushållerska, som ändå icke kan ombäras, för brygging, bakning och efftersyn i hushållet, uträttar alt det samma och merendels med större besparing. Elliest har jag strax i början lämnat hela denna omsorgen på min Swägerska, Slottsfogdskan, och den har hon sig åtagit. Med henne kan du conferera om detta och annat, när resan någon gång gäller til Upsala. Får jag bli här qwar til Michaelis, infaller ock då tjänligaste tiden at få husrum, antingen ArchiBiskopinnan då kan för hyra aflåta några, eller de skola annorstädes beställas. Härwid erhindrar jag mig, at Prof. Mellercreutz äger et wackert hus, som nu, sedan han skildt sig wid Professionen, torde stå ledigt. Skulle antecessorskan anbiuda sig, at ingå drägeligit contract om både huset och lönen, får det icke slutas, innan jag hafft där af del.

Effter alt utseende winner wäl nu Idm. förslag. Jag har litet eller intet därtil kunnat bijdraga. Ty skrifwa kan man icke i sådane mål och fåå hafwa för menförets och helgens skull warit inne i staden. Jcke heller är mig någon bestälning härutinnan oppdragen. Men om han sedan får syslan, beklagar jag honom; ty det torde ske med Academicorum och flere andras förtrytelse och misnöje. Jag wet icke heller, om han är wuxen, at på tjänligt sätt förwärfwa sig alt wederbörligit anseende. Utom des äger han många barn och widsträkt släkt, så at någre begynt fruchta för annalkande nepotisme. Elliest är mannens moraliska character ganska hederlig. På lärdoms och skickelighets sidan äger Gad. förmån. Men enär på honom swårl. lærer tänckas, måne icke den fattige K.,¹ som lærer blifwa opförd, kunde komma i consideration? Haec sanctissime inter nos.

Hans Exc:e Lieven har nu i sin sidsta skrifwelse sielf behagat påminna sig, at han är min debitor genom sit löffte om kopparstick. Han frågar, antingen de skola hijtskickas, eller til någon i Stockholm lefwereras. J närlagde bref, som du måste aflämna i hans egna händer, constituerar jag dig at uttaga dem. Lät mig sedan weta, huru många och af hwad betydelighet de äro, och förwara dem tils jag kan komma öfwer.

¹ *Epätietoista on, onko alkuperäisessä K. vaiho R. Edellisessä tapauksessa tarkoitettanee Kalmia, julkimmäsissä Rossia. Edellinen olettamus on todennäköisempi. — Ovisst är, huruvida det i originalet står K. eller R. I det förra fallet torde hänsyftas på Kalm, i det senare på Ross. Det förra antagandet är mera sannolikt.*

Jag ser af tidningarne, at HåfMarsk. Piper opläst i Witterhets Academien någon sin öfwersättning af Tacitus. Månne han råkat gå samma wäg med dig? Slut med glädje och under wälsignelse det gamla året. Förbl:r din trogne fader,

(Päiväyksettä. — Utan datum.).

C. F. Mennander.

Glöm icke akademiske sakerne. Jag nämmer i Lievens bref, at du sielf aflewererar det.

Ank. Sthm d. 1. Jan. 1776.

305.

Min Käre Son.

Det är icke någon nyårs, utan en hwar dags önskan, och bön til Gud, at Han wärdes förläna dig all sällhet, och lede dig effter Sit heliga råd!

Tack för Almanackorne, de ankommo just i lagom tid, neml. afftonen för nyårsdagen. J det samma infant sig och Näfven, som ännu icke aldeles öfwergifwit sit hopp antingen om Tuna, eller Åbo Biskopsdöme. Walet sker, som lærer wara bekant, i hela Stifftet d. 17. hujus. Effter utseende lära Gadolin, Kalm och Idman erhålla pluraliteten, det förliudes likwäl, at emot den sidsta arbetas ganska mycket, så at man är owiss, huru det kan gå, fast än intet, som giöras kunnat, är försummat. En bedröfwelig händelse har kårt för helgen tildragit sig i hans hus, i det en piga burit wåldsamma händer på sit foster, och föreger Idmans älsta son wara barnfadren. Idman berättar, at det sker af ilwilja och hämd, at han sökt optäcka hennes missgiärning. Men om ock händelsen i den delen wore sann, kunde derföre fadren icke just någon last tilläggas. Imellertid twiflar jag icke, at onskan nyttjar jämwäl denna händelsen til hans nachdel. Du måste altså præparera wederbörande på möjeligheten, at han blir excluderad.

Jag längtar få höra, huru Constantinopolitanska förslaget, som jag nyl. afsände under dit couvert, blifwit ansedt. Jag skyndade därmed af fruktan, at för många och mig aldeles okände skulle sig därtil anmäla. Häggen har sedermera berättat, at han ännu icke undergått pastoral examen; men at han nu anmält sig därtil, och trodde det oförtöfwat ske.

Lät mig ock weta, hwad hopp jag kan giöra mig, at til hösten el. Michaelis få här qwar blifwa. Så wäl syslans och församlingens

rediga afträdande, som mina egna hushålls omständigheter, synas äska et sådant dröjsmål. Men om min öfwerresa i något gladt ämne blefwe dessförinnan nödwändig, åsidosätter jag gärna alla andra considerationer.

Jag har denna tiden varit och är ännu plågad af en ganska swår tandwärc, som måste åter sluta sig med två tänders förlust, af de fåå qwarwarande. Så länge jag lefwer framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 5. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Skaffa för all ting Academiska angelägenheterna i gång; i synnerhet Cam. Biörckboms. Han är sensibel, begynner förfalla, och längtar effter hwila på det föreslagna sättet. Jag skrifwer ock nu Hans Exc. Cancelleren til därom.

Ank. d. 20. febr. Sthm.

306.

Min Käre Son.

Jag är dig mycket förbunden för din angenäma skrifwelse och sententionerne ur Agricolae lefwerne. De hafwa roat och gladt mig, så wida de röja dit kära och ömma sonliga sinne. Men et fel finnes likwäl i dem, at neml. icke en enda passar sig i applicationen och tillämpningen; ty hos mig finnas icke annat, än idel swagheter och ofulksomligheter på alla sidor. För en far hafwa de altså kunnat opwisas; men aldrig måste någon främmande få se dem, ty då skulle man med fullt skäl ådraga sig omdömme af blindt och öfwerdrifwit sin fars rosande. Fiorton dagars tid har jag hållit mig inne för flussers och hwarjehanda krämpors skull som ännu plåga mig. Jag håppas likwäl med Guds hielp åter öfwerwinna dem til vidare.

Nästa odensdag el. d. 17. skal Biskopswahlet i Stifftet gå för sig. Utslaget är, som jag förr skrifwit owist. Effter all probabilitet få Gadolin och Kalm rum på förslaget. Det tredie rumet synes wara twetydigt, emellan Pr. Haartman och Pr. Idman. Denne hade likwäl hafft säkert företräde, om icke hwarjehanda sammansökta skäl skulle nyttjas emot honom och däribland den sidst omnämnde stygga händelsen i hans hus. Kånan skal påstå at hon hafft beblandelse med twänne hans söner. Man anförer altså emot honom, at enligt Pauli regel, en Biskop bör sit hus wäl förestå, lydiga barn hafwa med all ärlighet etc.

At accordera med Fru ArchiBiskopinnan om tilkommande års lön och inkomst håller jag mycket betänckeligit. Sällan ingår sådane contracter utan at endera delen blifwer lidande, och at klander med missnöje däraf opkommer. Jmellertid berättar Swåger Hellvik, at hon icke allenast offererat mig nödiga rum i Biskops-huset, utan ock spisning wid sit bord, jämte kåst för drängen. Det första kunde wara wäl nog, men i de sednare omständigheterna önskar jag få en egen liten hushålning, antingen den sedan genom en kåck eller hushållerska skal förwaltas. Jag skal närmare härom correspondera med Hellvik och hans gumma, och låta dig weta min mening. Jag håppas ännu wara tid nog til dessa öfwerläggningar, i synnerhet om jag, som mit hopp är, får qwarblifwa til hösten. Min förra syslas och des tilhörigheternes afträdande til den blifwande successoren, såsom ock min egen hushålning, fordra et sådant dröjsmål.

Noödigt och fruktlöst ser jag det wara, at ytterligare påminna om defecten i nya Almäna Tidningarne. Nu ber jag allenast at du wille låta uttaga och förwara åt mig förledit års Nya lärda Tidningar, från och med N:o 46. jämte titelbladet och registret. Prænumerera ock för min räkning på dessa Tidningar för innew. år, och lät taga dem ut alt effter som de framkomma.

Guds nåd och wälsignelse ware ny öfwer dig icke allenast hwart år utan ock hwar morgon! Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 12. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Prästen Monselius har bedt mig påminna dig om något ansöknings mål, som han berättar sig hafwa skrifwit om. Min påminnelse åter går ut på Biörkboms sak, och hela Academiska con-volutet. Historien om Svenska Bibelöfwersätningarne önskade jag få ju förr des helre, om tilfälle gifwes.

In margine: P. S. Häggen skrifwer nu, at han icke får där examen Pastorale, innan han erhållit tilstånd dertil från detta Consistorium. Saken tager altså en lång omwäg; ty denna menförstiden är owist när han kan hinna få swar derpå. Förslaget, som du förmodel. icke ingifwit, lærer framdeles böra förnyas.

Ank. Sthm d. 20. febr.

307.

Min Käre Son.

Nu är åter den ängsliga tiden för handen, då påstgången här emellan ligger spärrad. På 3. veckor hafwa wi icke hört af någon påst öfwer hafwet, och åtminstone äfwen så länge lära våra påster härifrån i Stockholm saknas, ehuru nordanwäder denna tiden icke trutit. Wahlen hafwa i förgår gått för sig, och wid pass en månad häreffter lära de hinna hijt samlas, och man få weta deras resultat. Oaktat all vår önskan begynner det se så ut, som Idm. icke komme på förslag, så wäl för den redan nämnde händelsens skull, som ock därföre, at emissarierne, effter berättelse, skola fått i commission at råda til röster på hwem som hälst, undantagande honom. At förtiga flera omständigheter, om hwileka, kan ske, framdeles. Det torde ock blifwa knapt om rum för Kalmen, så framt han icke från Österbotn får des starckare understöd. Om Domprobsteriets wahl säjes, at Gadolin fåt 16. Ross 11. Haartman 10. Kalm 6. och Idman 2. vota. Lät mig weta, huruwida jag kan få giöra mig hopp at här qwarblifwa til hösten samt om och när jag därom skal giöra underdånig ansökning.

Hellvik har berättat mig, at på et hemmans ägor under Fiby skall wara en porcellains eller krukmakare fabrique inrättad, AB:s stolen til ganska stor skada. Till detta hemman intercederar nu Håfjägmästaren Rudbeck ägande rätt, och, saken skall ligga i Cammar-Collegio. Giör dig därom underrättad, och för all ting bed wederbörande, at den måtte hwila, tils jag kommer öfwer, och hinner giöra mig om beskaffenheten underrättad. Jag hörde något härom i Stockholm, och mig sades, at Hans Maij:ts utslag til B:stolens förmån fallit. Jag kan således icke begripa, huru målet kunnat effteråt dragas under Cam.Collegium. Gud wälsigne dig med alt godt til kropp och siäl! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 19. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 20. febr.

308.

Min Käre Son.

Härhos följer mit underdåniga bref til Hans Maij:t om flytningen, och min anhållan, at därmed til hösten få fördröja. Du lärer wäl aflewerera det i egna höga händer. Jag har lämnat ena

kanten af couvertet öpen, som tiltryckes, i fall det skal med couvert afgifwas. Jag får sedan höra, hwad Herren utlåter sig.

För all ting hielp Academiska angelägenheterne snart til gångs, åtminstone de, som icke angå penningar. Framför alt ber jag om Biörkboms afskedssak. Han är siuklig, och oroar sig mycket öfwer dröjsmålet. Widenius begynner ock ledsna, samt torde endera dagen opsäja contractet.

Sidst gaf jag wid handen, at jag icke fann rådeligit begära eller föreslå något accord med ArchiBiskopinnan om lönen, utan må Hon den oförtryckt sielf disponera; ty jag wet, at sådane accorder, i synnerhet med änckor, ehuru billiga de ock wore, aldrig pläga aflöpa utan knot och klander effteråt. Men jag kommer icke ihog, om jag förut berättat, hwad Slottsfogden gifwit mig wid handen, at neml. Fru ArchiBiskopinnan genom honom offererat mig icke allenast tilräckeliga rum i huset, utan ock spisning för mig och en dräng. Det förra kunde wara wäl nog; men det sednare, hwad mat angår, at i den delen så länge wara inhysing, och icke kunna wid tilfälle gifwa en och annan wän någon måltid, tager aldrig lag. En egen oeconomie blir altså strax effter dijtkomsten nödig. Nu kan det hända, at i huset icke finnas två kök, eller ock at sådan dubbel hushålning förde någon annan olägenhet med sig. J den händelsen såge jag hälst, at et särskildt litet hus blefwe i staden för mig optingat. Om alt detta, som ock om sielfwa hushålningens inrättning kan du småningom höra dig före och correspondera med Hellwik och hans Fru.

Tändernas förlust är ei af så ringa betydlighet, som du wil inbilla mig. Jag har wäl aldrig brukat eller tänkt använda dem, at bitas med folck. Till ätande och rent uttal äro de likwäl outhärlige.

Häggen har begärt detta Consistorii tilstånd, at i Stockholm få undergå examen Pastorale. Det får han i dag med posten. Kan han præstera det, så önskar jag hälst Leg. Predikants syslan åt honom, som Landsman och en stadig karl. Pro tua grudentia ser du bäst, om förslaget kan förut ingifwas, eller om därmed bör dröjas tils hans förhör gått för sig. Hwad B.wahlet angår, får det et helt annat utslag, än man kunnat sig föreställa. Ty ehuruwäl fåå walacter ännu äro inkomme, och ingen af dem får opbrytas, innan alla Probsteriers äro samlade, hör man dock från alla kanter med full säkerhet, at Gadolin, Prof. Ross och Prof. Haartman få

en stor och deciderad pluralitet. Kalm får nog litet, och Idman än mindre. Tonen war förut helt annan; men detta blef tilskapat par dagar för walet. Aldrig bör konstmästaren, som genom denna tilstälning tyckes lika som wela truga sig fram, få winna sit ändamål. Om Hans Maj:t blifwer wid förslaget, som det står i Rege-ringsformen, önskade jag i detta nödfall syslan åt Haartman. Rossen är aldeles decrepitus och förfallen. Men så framt Hans M:t skulle täckas gå utom förslaget, som för 1680. icke sällan warit wanligt, kunde någon annan anses lijka nära och förtjänt til befordran. Kalmen lærer få röster näst de föreslagne. Om han skulle flyttas i den invalda Rossens ställe wore saken hulpen.

Guds nåd och wälsignelse hwile nu och framgent öfwer dig! din trogne fader

Åbo, d. 26. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. St:hm d. 20. febr.

309.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har Gadolin warit hos mig, och sökt insinuera sig. Han bedyrade, at den underliga och oförmodade stälning, som wahlet nu effter alt utseende tagit, icke härrört af någon hans åtgärd, utan at wederbörande sielfwa, af kärlek til honom fallit däruppå. Detta kan ock til någon del wara sant; ty icke felas honom wänner och anhöriga något hwar stans. Idman har ock warit i staden. Han sade sig aldrig warit hogad för syslan, och giärna se, at han blifwer på förslaget förbigången. Jag swarade, at om han giordt sådan declaration jämwäl för andra, wore det icke underligt, at saken tagit sådan stälning, som den nu får. Men at han hade bordt strax i början oprichtigt och positivt förklara denna sin tancka, då många ledsamheter hade kunnat undwikas. Rossen har denna tiden varit siuk. Kalmen förnöter nästan hwar efftermiddag hos mig, och tror sig mycket roa mig med des agreabla omgänte. Han så wäl som de andre inbilla sig, at min recommendation skall ganska mycket kunna uträtta. Jag däremot wet, huru swag min förmåga är, och i dessa förwirriga omständigheter wet jag icke ens säja, hwad som kunde wara bäst och rådeligast. Jag längtar effter bref från dig, och hoppas, när posterne slippa löse,

få åtminstone hälfften så många, som jag denna tiden skrifwit dig til, de som angå wahlet, blifwa wäl förstörde.

Juslén senior har denna tiden warit ganska illa siuk, och ehuru hans tilstånd ännu är twetydigt, synes det dock likna til bättring. Mina flusser och krämpor hafwa något lagt sig, så at jag til Söndagen täncker besöka Pargas. Gud ware med dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 2. febr. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 20. d:o.

310.

Min Käre Son.

Här är rätt ledsamt, ty på mer än 5 weckor har ingen post kommit öfwer hafwet, och ganska fåå bref komma norr omkring. Jag afbidar altså med otålighet underrättelse om din hälsa och wälmåga.

Ledsamheter ökas genom den oförmodade utgången af Biskopswahlet, hwars hela beskaffenhet du finner af närlagde lista. Gadoln, Haartman och Ross stå altså på förslaget, som är så inrättat, at den första tror sig säker. Ross är aldeles af sig kommen; och reser nu Capit. Lode öfwer, i afsicht, om möjeligit är, at få sin Swärfader Prof. Kalm i hans ställe, på förslaget. Han är äldre Professor än de utnämnde, berest och skickelig, samt har näst de föreslagne största antal af vota. Gå Loden i råd och dåd härutinnan til handa. Jag skrifwer jämwäl härom med honom til Hans Ex:ce Cancelleren. Saken förändrar sig, om Hans Maij:t skulle fortfara i Sin nåd för Idman. Men jag har förut omständel. berättat om detta wahlet, och lära åtminstone en del af mina bref denna sak angående redan kommit dig til handa.

Gl. Juslén har några weckor legat i dödsens käfttar, utan alt hopp om restitution, man har dagel. wäntat slut på hans plågor. Om du warit til Upsala, så lät mig weta, hwad du där uträttat.

Gud wälsigne dig! förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. febr. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Skulle Hans Maij:t i nåde, i anledning af orden i Rege- ringsformen, finna sig för godt, at utnämna någon af de på förslaget

stående, wet jag icke, hwilckendera jag helre såge befordrad, H. eller R? doch kan ske den sednare, som förmodel. förr giör wacance, och kan wara dem god nog, som ansedt honom i decrepita omständigheter, som skickelig til syslan.

311.

Min Käre Son.

J dag kommo 5. weckors poster, och hade et bref från dig, som förwissat mig om din wälmåga. Jag förmodade få någon under rättelse om Academiska angelägenheterne, men finner, at wid dem ännu ingen ting lærer wara giordt. Jag ber altså ytterligare på det högsta, at åtminstone Camer:n Biörckboms sak måtte med det aldraförsta blifwa afhulpen. Wid den lærer nu mera aldeles ingen swårighet möta, sedan ock, som förliudes, Rossen återkallat sina beswär. Biörckbom är ellies hypochondrisk och oroar sig så öfwer tidens utdrägt, at jag fruchtar det hans hälsa tager därpå meen. Målet interesserar ock mig på wist sätt; ty såwida jag aftalt med honom någon underhandling om Lemo, som beror på godt slut i hans sak, kan jag imellertid icke skrida til någon annan förfatning om denna gård. Om Biskopswahlet har jag flera gånger skrifwit, och sidst med H. Cap. Lode. Jag blir wimmerkantig då jag tänker därpå, och önskar den möjligaste bästa utgång, som torde wara den sidst föreslagna.

Guds wälsignelse och beskydd hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 23. Febr. 1776.

C. F. Mennander.

312.

Min Käre Son.

Hwad tyckes dig? Är det rätt och förswarligit, at då jag skrifwer til dig nästan hwar påstdag, jag däremot hwar femte el. siette wecka behedras med några ords swar. Men detta fel kan förgätas, om du här-effter skrifwer flitigare.

Med obeskrifwelig nyfikenhet wäntar man nu få weta, hwem Hans Maj:t til Biskops ämbetet härstädes behagar utse.

För all ting hielp våra Academiska saker i gång, och slut i Biörckboms anhållan wäntar jag med nästankommande poster. Hela

wintern har jag warit plågad med flussen, i synnerhet i hufwudet, hwarföre jag ock, så långt möjel:t warit, hållit mig i wärman.

Ellies ser det så ut, som åtskilliga af våra härwarande anhöriga skulle innan kårt lämna det jordiska. Min Cousin Anders Mennander i Pelkene har redan d. 23. sidstl. samlats til sina fäder. Juslén ligger ännu emellan lif och död, utan hopp om restitution. Och natten mot sidsta onsdagen fick Gubben Hassel slag öfwer hela wenstra sidan, som ännu är i lika stånd, så at därmed ser ganska wådel. ut. Gud hielpe honom. Sonen Carl är i går hijtkommen.

Så snart postgången blir redigare, skal jag omständeligen skrifwa dig och Hellvik til om hushåls anstalterne i Upsala, huru jag tycker, at därmed kunde tilställas. Det blir en hufwudsakelig omständighet, om jag i ämbetshuset kan få husrum icke allenast för mig, utan ock kök, samt rum för hushållerska och par andre betjante. Allenast en dräng tager jag härifrån med mig, men wet ännu icke, hwar jag kan få någon pålitelig och trogen. Simon skulle gärna följa, men han är nu blefwen pedell i Sal. Orreus ställe. Förr än fram i Augusti kan jag icke resa härifrån. Under önskan af all wälgärning skal framgent finnas din trogne fader,

Åbo, d. 1. Martii, 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Du skal wara ganska wälkommen hijt i sommar. Prof. Bilmark och Fr. Hastfehr, DomProbstens Stiuftdotter, lyses nu som bäst före.

313.

Min Käre Son.

Biskopswahlet är rätt olustigt at täncka på; derföre önskar jag högel. at det snart måtte komma bland de förbigångna och förgätna ting, samt mig någon successor förordnas. Den, som du nämner om, kan aldrig gå ut med syslan, och jag såge helre, som mit sidsta bref innehåller, at Kalmen finge den.

Nu skrifwer jag til Swåger Helvik i Upsala om min förestående resa, at den torde ske i Aug. månad, och ber honom til des utse för mig rum antingen i ABhuset eller annorstädes, där kök finnes och beqwämligheter för et litet hushåll. Hans Fru anmodar jag, at skaffa mig en god hushållerska och en piga. Mina saker kunde wäl redan förut öfwersändas, om man finge hyra en bod, hwari de tils

min ankomst kunde med säkerhet förwaras. Jag rådgör ock med honom, hwileka matwaror härifrån borde dijt skickas; såsom ock antingen wagnshästar skola transporterats eller om de där kunna erhållas til skäligt prijs. Det wore rätt wäl, om du kunde bryta af någon tid, til at i dessa och andra sådane omständigheter i Upsala med Helvik och hans Fru rådlägga. Så snart jag får weta er tancka, skal swar följa, så at alt kan wara i god tid i redighet. Skulle Fru ArchiBiskopinnan afstå rum i huset, måste Hon utsätta wiss hyra; ty discretions betalningar har jag altid warit rädd för.

Gudi låf! Swärfar Hassel repar sig dagel. och öfwerwinner sin swåra och äfwentyrliga anstöt. Borgo DomProbstinnan är ock nu hijtkommen. Däremot är Juslen under mycken wedermöda in extremis, och wäntas nu stundel. hans skilnad från werlden. Hans Fru, som härtils ganska tåligt burit detta sit kors, begynner nu mycket oroas, så at fahra är, at hon snart förfaller i sin förra melancholie, och gör mannen i döden sällskap. Ioh. Lilius och Nääf hafwa jämwäl warit illa siuka. Men icke Bilmark, som nästa tisdag håller bröllop. Jag antwardar dig Guds beskydd, och förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 8. Martii 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Nu på stunden kl. wid 3. afsomnade B:r Juslen. Wil du undfly bannor, så skaffa Acad:s angelägenheter i gång och i synnerhet Biörkboms sak snart til godt slut.

314.

Min Käre Son.

Professoren wid Petersburgska Wet. Academien Laxmann har skickat til mig närlagde Japanske gullpenning, at blifwa i underdånighet presenterad til Hans Maij:ts Myntcabinett. Jag har stått i mycket betänkande, huruwida man kunde wåga på så hög ort framkomma med så ringa sak, doch likwäl, då den commissionen är mig opdragen, penningen skal wara ganska rar, och af wördnadsfullaste undersäteliga hierta offereras, hwilket alt du kan inhämta af des brefs hosgående utdrag, skickar jag den nu til dig, at wid tilfälle för Hans Maij:t nedläggas. Men skulle ock du finna därwid betänkelighet, wäntar jag penningen tillbaka, at Laxmann återställas. Han är född Swensk, men har tjänt all sin tid i Ryssland.

Nu äro två Råds lägenheter ledige i Åbo Håfrätt. P. Juslen är effter touren berättigad til endera. Men skulle någon utifrån tränga sig emellan, förlorar han icke allenast i namn utan ock i realitet, så wida hans expectance til lön blir då långsammare. Jmellertid behöfwer han den ju förr des hältre, så wäl för sin egen som för sin Mors skull, hwilcken han måste soutinera; ty hon har effterlämnat i så gäldbundit tilstånd, at hela egendomen stryker med, och wäl blir, om concours kan undwikas. Bewaka altså Juslens förmån härwid så sorgfälligt, som anginge saken dig sielf. Emot alt förmodan gifwer sig Juslenskan tämmel. til frids uti sit ensörjande och betrykta tilstånd.

Din Morfader håller ännu sängen, och märckes med honom icke synnerlig förbättring. Det war en swår anstöt, så at man twiflar, om han kan den wid sina år fuller. öfwerwinna.

Academiens angelägenheter böra ständigt ligga dig i hufwudet, och flyta i pennan til goda expeditioner.

Inga poster hafwa åter sluppit hijt fram. Under outhörlig önskan om din wälgång framhärda din trogne fader

Åbo, d. 22. Mars 76.

C. F. Mennander.

315.

Min Käre Son.

Hela denna winter har jag warit mer och mindre opasslig; men nu öfwer en wecka har en swår feber tagit boställe hos mig, som är ganska plågsam, i synnerhet genom odrägelig hetta och törst. Kraffterne äro redan mycket medtagne, hwartil sömnlöshet mycket bijdrager. Olycka är, at D. Haartman jämwäl är sjuk, så at jag måste cureras genom correspondencer. Min Swärfars tilstånd är alt lijkadant. J förgårs hade jag den glädjen, at få dina bref så wäl öfwer hafwet som norromkring. Men commissionen med Rossen är den aldra swåraste, som någon kan anförtros. Hos en förnufftig man wore operationen lätt och ganska naturlig. Men den som känner menniskan quæstionis, undwiker gärna at befatta sig med honom. Han har i all sin tid warit mycket sielfklok och inbilsk, samt trodt sig wara wida öfwer alla goda råd. Nu har han på en god tid icke warit visible, och ingen wet, huru med honom står til. Trol. äro så sinnets som kroppens kraffter på uphällningen. Härtil kommer än en swårighet, neml. at han altid haft för sed, at så i

ämbets som andra göremål consulera sin hustru. Om man altså skulle träda i någon conference med honom, ser jag förut, at han icke ingår i någon omständighet, innan saken blifwit dragen under denna qwinliga domstolen; och i samma ögnableck är den kunnig öfwer hela staden. Häräf ser du til någon del swårigheterna; jag skall likwäl giöra alt som möjligt blifwa kan, men utgången är mycket owiss.

J går war jag i conference med Präsidenten och Kalmen. Effter lång öfwerläggning syntes oss blifwa den bästa utvägen, at Häradsh:n Ross skulle genom natt och dag af Präs:n hijtkallas. Kan han sedan icke operera på sin Far och Mor, så kan det ingen annan. Löffte om befordran torde giöra gossen activ. Jag har i dag ännu icke fått höra, huruwida någon redan blifwit skickad effter honom. Tager detta förslaget lag och blir wärkstält, fordras likwäl par weckor, innan han hinner hijt, och kan förmå Fadren til afsäjelse.

Ganska berömmelig är din sorgfällighet om mit établisement i Upsala, och Jordboks extracterne tackar jag mycket före. Jag hoppas snart få weta, hwar jag kommer at logera. Då har jag, hwad helre är, tänckt i wackrare årstiden öfwerskicka det mästa af min lilla egendom. Swåger Hellwik lærer wäl wara så god, och skaffa den i förwar. Kommer icke snart slut i Biörkboms sak, fruktar jag, at han förut wandrar ur werlden; ty han förfaller dageligen. Hielp Juslen hwad du kan. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 29. Martii, 1776.

C. F. Mennander.

316.

Min Käre Son.

Som jag fruktat så har det gått, at neml. ingen ting, hwarcken löfften eller hotelser, kunnat wärcka på de obändiga Rossianska sinnen. Som jag aldrig ägt förtroende i det huset, så togs, hwilcket jag sidst skref, den utvägen, hwileken man förmodade wara den bästa, at Präsidenten skulle, genom Häradsh. Ross, som är sina föräldrars käraste barn, agera til ändamålets winnande. Denna effterskickades strax, och hijtkom. Men ehuruwäl Präsidenten med honom användt all sin wältalighet, och förestält saken både på den hwita och swarta sidan, har dermed icke det ringaste blifwit uträttat. Med mycket effronterie har han yrckat sin Fars öfwerflödiga skickelighet, och at han wäl ännu kunde i Theologicis informera

samtel. Professorerne; at han, Sonen, aldrig ginge inn i et sådant förslag, ehwad promesser ell. undsäjelser honom skedde, eller någon wille förmå sin far til et sådant steg, det han ansåge för honom wanhederligt. Omsider: at om han än kunde så långt förgåta sin skyldighet, han likwäl icke trodde sig kunna stort uträtta hos sin Far, men aldeles intet hos modren. Under alt detta hade likwäl Präs:n ännu icke, som bättre war, hunnit til peng:e anbodet. Den altsammans lærer han närmare berättat til H.C. Sparre. Ehuru han, Rossen, hade befallning, at strax wid hijtkomsten infinna sig hos Präs:n förflöt likwäl en half dag innan det skedde, hwarunder han, som torde något sänär gissat til ärendet, har kunnat få instructioner. Häraf finnes orådeligit wara, at ytterligare försöka någon negotiation i den wägen; ty det skulle icke tjäna til annat, än at öka deras inbillade triumph och heroisme.

Hwad står altså i denna ganska ledsamma och mig mycket oroande saken nu til giörande? Min enfaldiga och oförgripeliga tancka därom är sådan: Om Rossen icke genom annat, så hade han genom denna enwishedeten excluderat sig från syslan; men jag wet icke, om han kan stötas från förslaget, så wida han aldrig blifwit lagl. angifwen mindre dömd för något förseende, intimerat nästan hwarje termin, och nu åter då och då infinner sig i Consistorio, samt äger dessutom Prästerskapets kallelse. Om Hans Maij:t altså icke skulle ellies täckas taga Kalmen utom förslaget, lærer Haartmans lyckas tid nalkas. Det är sant, at han är tung och gnatig; men elies förswarsl. lärd, och ren i sederne. Skulle under någon prätext förslaget skickas hijt tillbaka, tycker jag mig se willerwallan mera ökas än minskas.

HRR:t Idman lærer nu skrifwa dig til om sin åstundan at få endera af de föreslagne nya Lagmansdömmen här i Finland. Han har begärt, at jag skulle be dig wara honom bijständig. Lijkaledes har Häradsh:n Stålhanske begärt dina bona officia wid hans doms mitigerande. Han är en gammal betjänt, men tillika en gammal syndare i syslan. Doch kan ingen hans owän tillägga honom, at han felat af wrånghet eller egennytta. Han är min wän från ungdomen, och tillika fattig, så at han förtjänar medlidande. Sielfwa Präsid:n ehuru han effter lagens strånghet dömt honom, har doch i et handbref implorerat Konungens nåd för honom. Om han finge antaga ständigt substitut wore han hulpen. Jag längtar effter slut i

Academicis, i synnerhet för Biörkbom. Feberparoxysmerne hafwa nu afstadnat; men mycken mathet är qwar. Deus tecum! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 5 Apr. 76.

C. F. M.

317.

Min Käre Son.

Knapt war sidsta påsten afgången, innan Häradsh:n Ross kom til mig, och beklagade sig öfwer Prof. Kalm, hwilcken ehuru des faders Cousin, likwäl altid hatat och förfölgt honom och hans hus, samt jämwäl nu åstadkommit en tilstälning, at förmå honom til det wanhederliga steget, at afsäja sig rummet på förslaget. Jag swarade mig aldrig förmärkt en sådan owilja hos Kalmen mot Rossianska huset. At afsäjelsen från förslaget, i fall fadren därtil kunde förmås, hwilcket jag önskade, icke wore wanhederlig, i synnerhet wid hans ålder och omständigheter; at flere berömmel. männ det giordt; at det kunde lända honom och hans familie til nytta; med mycket annat. Men alt war surdo narrare fabulam. Han kunde wäl icke inwända något betydelligt däremot, men förblef därwid, at afsäjelse skulle i högsta måtto wanhedra hans Far.

Hwad utgång skall nu denna ledsamma saken taga? Häst önskade jag Kalmen befordrad. Men om det icke låter sig giöra, skulle wäl på den enwisa Rossens utnämmande effter all apparence snart följa ny vacance då rummet kunde tilfalla någon tjänligare. Sedan återstår Haartman, fast han är ganska gnatig och tung. Du måste för all ting se til, at denna underliga nu förewarande tilstälningen icke lägges hela Stifftets Prästerskap, som jag förmärkt någre giöra; ty de bestå til största delen af redeligit och wältänckande folck, ehuru de, kringspidde i en widlöfftig province och icke kännande omständigheterna, kunnat i hast blifwa underkastade dem gifna impressioner.

Det är ganska wäl, at jag har rum färdiga i Upsala, och hushållerska optingad. Detta har warit det angelägnaste, ty alt det öfriga kan småningom besörjas om.

Ju förr du kommer hijt öfwer, ju kärare skall det wara mig. Giärna såge jag, om du tillika kunde hijt öfwersända 30 bouteiller friskt och i år påfyllt Pymontervatn. Jag önskar få begynna den

för mig ganska nödiga curen tidigt; ty längre på sommaren får man wäl mångt annat at beställa.

För Guds skull skaffa snart slut i Academiens anmälda angelägenheter, i synnerhet hwad Biörkbohm och Observators syslan för Lindqvist angår. Det är wäl ganska berömmeligit at med all sorgfällighet bewaka sin publique sysla; men än mer wällustigt är det, när man tillika har tilfälle, at fort och lätt befrämja hederl. medborgares wälfärd. Biörkboms siukdom härrör til en god del af fruktan för hans saks utgång, som jag sökt men icke aldeles kunnat betaga honom. Widenius ledsnar, och wil rygga accordet, samt taga sina penningar tillbaka, sedan de öfwer halfft år stådt fruktlöst deponerade. Jag nämnde penningar. Lägg då en gång til dina öfriga älskansvärda egenskaper jämwäl den, at bli hushållare, och lär den i menniskl. lefwermet så oumgängeliga konsten, at rätta munnen effter matsäcken. Du har ju flera gånger låfwat mig, at blifwa oecome. J det hoppet har jag ock gått inn i alla de wilkor du sielf opgifwit och fordrat. Jag har utlefwerert til dig din mors och mormors arf, at få se prof på hushållning därmed. Jmellertid blir det wärre år från år, och mit bekymmer, i stället för at minskas, blifwer ständigt förökt. Nu kommer åter en oförmodad grof balance och jag har af det föregående all orsak at befara, at det framdeles blir ännu wärre; ty när min flyttning skedt, lærer man föreställa sig, at där finnas gullgrufwor, dem man utan hof kan ösa utur. Jag måste wäl ännu denna gången betala din gäld, när det kan ske. Men för närwarande tid och åt året blir det, i anseende til min flyttning och mångfaldiga egna utgiffter, omöjeligit.

För framtiden måste du åtnöjas med din lön och hederlig tillökning, utan at wänta nya tilskått. När en ungtkarl har så mycket at disponera årl. som de hederligare Rikets Ämbetsmän måste föda hushåll med, må han skylla sig sielf och stå sit kast om han råkar i balance. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 12. Apr. 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. At bland dina utgiffter warit flere fåfängeliga och onyttiga, kan jag finna af interesset du betalt til Klingenstierna. Han ägde aldeles ingen rättighet at fordra det, så wida förskrifningen icke innehöll något interesse. Icke heller ägde du magt,

at mig outspordt, på sätt som nu skedt, ändra naturen af en obligation, den jag caverat före.

Apostille: Nu på stunden war Präidenten hos mig, och under bekymmerfullt glammande, om B. sakens stälning, föll det oss inn, at bästa rådet wore, om H:s Maj:t skulle täckas låta förslaget ligga några månader, då man wunne tid och en eller annan ändring kunde imellertid förefalla. Jag skrifwer härom i hosgående til H:s Excellence. Jngenting är, som skyndar på syslans besättande; ty jag blir här til hösten, och mit tjänsteår sträcker sig til nästa månad år til. Detta tyckes wara rådeligast.

318.

Min Käre Son.

Du behöfwer så mycket mindre oroa dig öfwer mit tilstånd, som febern, hwilcken warit häfftig, men allenast några dagar påstående, nu wärel. är öfwerwunnen. För några lämnings och större säkerhets skull håller jag likwäl som bäst på, at repetera med bruket af China. Fråssor gå här mycket i swang, och i mit lilla hushåll hafwa Magistern och Kökspigan Stina länge och swårt warit af dem ansatte.

Omöjeligit är det för mig, at ännu weta, huru snart mina saker härifrån kunna afskickas. Jag skal söka giöra det i sommar månaderna. Men sielf lærer jag icke slippa härifrån förr än i höst. Det är sant at sena siöresor äro, i synnerhet för en gammal man, mycket wädeliga; men här är ock mycket, som behöfwer ställas och lämnas i ordning effter mig; icke heller har jag tjänstfolck i Upsala, förr än Michelsmässotiden.

Jag får wäl snart omständeligare swar, huru Laxmans ringa gåfwa blifwit ansedd; hwilcket jag sedan kan meddela honom.

Endera dagen wäntar jag godt utslag i Biörkboms sak, jämwäl sedan i de öfriga negotiis Academicis.

Mag. och Sac. Levan i Sagu har för flere månader bestyrt til dig sin underd. ansökning om dubbla tjänsteårs beräkande. Ehuru den härtills icke blifwit communicerad, wil jag doch ei twifla, at den är ingifwen. J Guds beskydd och nådiga styrsel anförtror jag dig, och framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 19. Apr. 1776.

C. F. Mennander.

319.

Min Käre Son.

Hans Excellence Cancellereus bref med medaillerne til Prof. Laxman har jag bekommit, och måste wäl hwarocken tilstå, at Hans Majj:t effter sin wana kungligen belönt Laxmans lilla gåfwa och wördnadsbetygelse. Jag har redan underrättat honom härom; men huru medaillerne skola komma honom tillhanda, blir en annan fråga. Icke törs jag betro dem den Ryska påsten; ty antingen kunde brefwet förkomma, eller blifwa undersökt, då Laxman hos et suspicieust folck torde utställas för förtretlighet. Här blir altså intet annat råd, än at wänta til sommaren, då någon pålitelig studerande från den orten lærer resa hemåt, och får med sig dessa penningar. Jag wördar det nådeprof Hans Majj:t åter behagat gifwa mig genom denna præsenteus öfwerlewererande til Laxman; men bättre och säkrare synes det hafwa warit, om i bref från Kungl. Cancelliet den blifwit til wår Minister därstädes afskickad. Hans Exc:e täncker jag icke swara, innan alt blir wärckställt. Jmellertid kunde du wid tilfälle gifwa sakens belägenhet wid handen.

Får nu se, hwad utgång Biskops saken stadnar uti. Med wisshet berättas, at Rossens hus redan skal emottaga gratulationer. Gadolin har nyl. haft en ny förtret och ledsamhet. Den bekanta Håfräts adelsmannen Breitholtz har lägrat sin piga, och nu gifft sig med henne. Gadolin utsänder först en lysning för ärlige unge mannen Carl Edwardsson, som 3. Söndagar å rad af Cantzlen förkunnas. Däruppå gier han en annan, för Wälborne Hr. Carl Breitholtz, som ock 3. gånger lyses. Så wäl stads som AdvocatFiskalen hafwa däröfwer inkommit med sine memorialer til Håfrätten, och skal Gadolin sig öfwer dem innom 14. dagar wid 20. Dr. S:rmts wite förklara. Jag kan icke begripa, hwar, wid et sådant uptog, hans wanliga försigtighet hållit til.

Min Swär- och din Morfars siukdom continuerar. Därunder är Gubben stilla, nögd och munter. Den apparence man i början hade om förbättring, synes förswinna, och matlusten samt krafterne aftaga, så at jag begynner twifla, om han reser sig op från den bädden. Doch wisa flera exempel, at siukdomen kan bli långwarig.

Lät mig i tid få weta, huru snart man kan wänta din hijtkomst. På par weckor har jag icke haft bref af dig, och tycker mig

däraf kunna sluta, at du äst wreder worden på din tjänare. Men wi kunna wäl igen förlijkas, och framhärda wänner i alla möjliga och billiga mål.

Jag håppas, at Biörkboms afsked på det föreslagna sättet nu är på wägen hijtåt. Han är ganska siuk, och kan i dag eller mårgon afsomna. Sker det innan slut faller i hans begäran, sucka hans fattiga hustru och många små barn öfwer dig, ty då måste de om-bära den dem ganska nödiga accordssumman.

Önskar dig Guds beskydd, och förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 3. Maji 1776.

C. F. Mennander.

320.

Min Käre Son.

Under denna tiden har jag fått twänne dina bref; men bägge ganska kårta. När jag skrifwit för mig och andra om hundrade mål, får jag på 99. icke et ord swar. Min munterhet och wälmåga är icke så stor, som du föreställer dig, ty beswäret wid min förestående flyttning, omkostningarne därwid, och en hop räkningar, som här förut böra clareras, samt din åsamkade gälds betalning, gifwa mig mycket bekymmer; hwilcket blir så mycker (*sic!*) mer tryckande, som detta årets inkomst blir ganska liten. Åkrarne stå här öfweralt jämmerl:a helt hwita och förtorckade. Nu, sedan Gud gifwit wärma, sticka wäl några strån sig fram; men så glest, at skörden knappast gifwer igen utsädet. Skulle Lemo blifwa effter billighet betalt, kunde däraf något behof fyllas; men som ingen nu falckat däruppå, ser det så ut, som man wille twinga mig, då jag blir förlägen at föröyttra det, at emottaga hwad som biudes.

Giärna ser jag din hijtkomst. Men om swårighet wid permissionen skulle yppas, och i synnerhet då någon collega för dig fordras, torde wara rätt så godt, at du blir qwar. Jag märckte på Hans Ex:ce Canc:n wid des härwaro, at han önskade få syslorne i Cancelliet til sin primitiva inrättning. Däreffter lærer en enda exp. Secreterare wid utrikes ärenderne bestås. Det är ock hederligare, at allena bestrida den syslan.

Nog skall flyttningen härifrån ändå gå för sig. Men nödigare synes, at du, om tilfälle medgifwer, följer med sakerne til Upsala, och ser til, at de komma under tak och förwaras.

J förra weckan afsände jag medaillerne til Prof. Laxman med en Handels Bokhållare från Fridricsham, som är i tjänst hos en Handlande därstädes, Bruhn wid namn. Porthan känner honom, och har rådt mig taga denna vägen, samt gått god för riktigheten. Han har anmodat Bruhn, at vidare förskicka paquettet til en des son, som är i tjänst i Petersburg, at af honom til Laxman lefwereras. Jag håppas, at de således, jämte mit bref, komma honom tilhanda. Säkrare medel därtil har jag icke kunnat utspana. Förslaget om deras återsändande til Stockholm, at genom Ministern bestyras, war wäl godt; men för sent. Det wisar sig snart, huru denna tilstälning lyckas.

Förslaget om uppskiutandet af B. syslans förgifwande kom wäl egentel. från Præsidenten. Mig hade det warit förmånligare, at ju förr des helre få successor, til hwilken jag kunnat innan afresan lefwerera det ena med det andra. Jag gick likwäl in i detta projectet, under hopp, som jag likwäl nu fruktar slå felt, at genom tidens winnande någon beqwäm utwäg kunde påfinnas, at afhielpa den trassliga saken. Tör ock hända, at Directeuren, om han blifwer wäl instruerad, intimerad, encouragerad, kan wid sin hemkomst på föräldrarne något uträtta, i synnerhet om jämwäl du råkar wara här, och bijstår honom. Ellies är Rossen nu friskare, än förut, och, sanningen til säjande, kan den ena wara så god som den andra. Jag wet, at Präs. skrifwit grymmeligen så wäl om competitorerne som de wäljande. Men möjligt är, at prædilection för Kalmen, som genom Lodarne är anhörig, hafft någon del däruti. För någon tid sedan berättade mig Kalmen, jag wet icke genom hwad uppenbarelse, at sedan förslaget någon tid hwilat, han skulle erhålla syslan, och Hans Maij:ts bref då afgå til samtel. Consistorierne, at denna gången för opkommen oredas skull wid wahlet, H:s Maij:t sedt sig twungen, at gå från förslaget; men tillika afgåfwe Sin höga försäkran, at framdeles icke så skulle ske. Jag wet oför-gripel:n icke, om en sådan declaration wore Herrens höghet nog wärdig. Det skulle ock oroa mig, om Stifttets Prästerskap, som til störste delen äro redelige, men wid detta tilfället, tör hända, bakom liuset stälte menn, skulle offentel. något til last läggas.

Här berättas, at Häradsh. Stålhanske skal stå i accord om sin sysla med en ung auditeur, Wahlheim. Jag önskar wäl Stålhansken god utgång i sin sak; men twiflar, om han så långt blir benådad, at han finge sielf accordera med hwem han wille. Jmellertid har

Wahlheim rest öfwer i speculation, som man allmänt tror på denna sysla. Men i händelse af ledighet wore wäl v. Häradsh. Synnerberg närmast, som flera år med onereusa wilkor förestått jurisdictionen. J går skickade jag med Corplander et paquette til Jahmen, men adresseradt til dig; och lagar du wäl, at det kommer honom til handa. Med samma skeppare, hwars fartyg warit i Stockholm winterliggare, och altså lærer blifwa det första, som därifrån hijt afgår, kunde 30. bouteiller af godt Pym. watn affölja, som strax skola betalas, när jag få (*sic!*) weta priset. Men därom måste du med första post underrätta mig. Ty ellies kan det hända, at de snart hijtkommande utl. skeppen hafwa sådant watn med sig, och jag således få onödig dubbel satz. Citroner och Pomeranser behöfwa icke hijt sändas. Men säcken med böckerne kunde han få med sig. Din morfader war jag rättmunas hos, och är hans tilstånd lijkadant. Ass. Juslen har fråssan. Glöm icke hans HåfRR:s sak, icke heller Biörkboms, Lindqvists och de öfrige Academica. A propos Sernsköld war ganska accurat i förordningarnes öfwersändande til Consist. Acad:m. Nu saknas de för en lång tid. Lät icke heller i denna delen din vigilance tryta. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji 1776.

C. F. Mennander.

321.

Min Käre Son.

Sedan mit förra bref war afskickat på posten får jag höra, at Brehmer har sent i höstas inkommit Pyrmonterwatn (*sic!*) det han försäkrar wara rätt godt. Och som friskare icke heller ännu på en tid lærer finnas i Stockholm, har jag resolverat, at taga af hans, och i Herrans namn begynna curen strax effter Helgen; hwarwid jag ock har den förmån, at strax kunna utbyta de förskämde bouteillerne. Du behöfwer således icke från Stockholm beställa mig watn; men säcken med böckerne och de skriffter du för mig samlat, kunna med först afgående fartyg hijt försändas. Tillika höre åt hos Grillen, om något til mig destinerat ankommit från England. Gud med dig! tuus pater

Åbo, d. 17. Maji 76.

C. F. Mennander.

322.

Min Käre Son.

Jag glömde sidst swara på en af dig hemställd omständighet, neml. huru wida du bör tjäna Carl Hassel i des tillämnade handel af et sätteri (*sic!*). Om mit råd följes, giör du bäst, om du icke blandar dig i den saken; ty utom det, at däruti alltid ligger et tricherie, som dig icke anstår, kan et sådant steg hafwa snart eller sednare förtretligheter med sig. Göösen, den äldre, lånade sit namn åt en handlande i Borgo wid köpet af en sätesgård. Men nuw. Gen:n Ramsay, effter hwarjehanda försök at få utröna sakens rätta sammanhang, lät omsider stämma honom, at för domaren edel. opgifwa köpets beskaffenhet. Därtill hade det ock gått, om ei förlikning mellankommit. Sådant kan ännu hända. Den fattige Göösen fick en klädning för omaket, och för någon discretion kan wäl ock Hassel få någon på den orten, som i denna handel bijstår honom; men han borde icke försöka, at draga dig in i denna sin tillstälning.

Det fägnar mig, at början af Taciti öfwersättning snart kommer ut af trycket. Du lär wäl achta dig, at icke sielf gå i förlags omkåstnaderne; ty det wore at kasta några hundrade plåtar i siön; utan som wärcket säkert blir begärligit, finnes wäl någon förläggare, som jämwäl består dig pro labore så många exemplar, som til utdelning behöfwat. Åtminstone lär Secret:n Fougt wara därtill benägen.

Hwad jag sidst skref om boksäckens och de samlade ströskriffternas hijsändande med Corplander håppas jag dig hafwa i minne. Gahmen lærer ock tilställa dig et litet convolut, som jag hijtförwäntar med samma lägenhet. Önskar dig Guds beskydd och wälsignelse, förblifwande din trogne fader,

Åbo, d. 24. Maji 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Jag kan aldrig nog offta påminna om Academiens angelägenheters befrämjande til snart och godt slut. Däribland är ock en ansökning om någon lön för en Dissector, som wid Medicinens drifwande är oumgängelig. D. Haartman har låfwat sedan genom något legatum öka des förmoner, så at han kan subsistera. Haartmans hälsa är swag, och hans lif hänger på en tråd. Skulle han hädankallas innan saken blir afgjord, mister Academien wärckan af denna hans goda wälmening.

323.

Min Käre Son.

Åter undföll mig i det i joust på påsten skickade brefwet en och annan omständighet. Unga Mag. Idman söker blifwa EsquadronsPredikant wid LifDragonerne. Om lönen skall wäl wara giord den förfatning, at den indrages til något annat behof. Men Öfwerste B. Armfelts betänckande skall afgå om nödwändigheten af twå Prästers bijbehållande, jämte förslag, at Reg. Pastorens lön kunde jämt fördelas dem emellan. Jag är trögitt anmodad at be dig trol. understödja den saken, om du hinner innan afresan afbryta någon stund därtil. Jämwal at påminna Hans Exc. R. R. Scheffer om det nådiga löffte Han skall hafwa gifwit Fadren, at wara hans Son, wid sådant tilfälle som detta är, behielpelig.

Nousis församling har, i afsicht at få en ung och aldeles oförtjänt Magister Achrenius på Pastors förslaget, angifwit hos Hans Maj:it twänne af Consistorio på förslag opförde för oskickelighet och oanständigt opförande. Af Consistorii nyl. afgångne förklaring lærer synas, at et sådant föregifwande äger mindre grund. Sök befrämja förslagens bestånd. Gud gifwe dig lyckosam resa och glad återkomst! Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 31. Maji, 76.

C. F. Mennander.

324.

Min Käre Son.

Jbland de oräknel. wälgärningar, som den Store Guden oss bäge betedt, är den en ibland de största, at Han bögt Konungens sinne til en synnerlig nåd och ömhet för dig, som jag med mycken glädje funnit af den i dit sidsta bref anförda händelsen, utom de många prof man förut har därpå. Gud låte Herren länge lefwa, och dig kunna bijbehålla Hans grace; så tyckes, effter mennisklig uträkning, din lycka winna alt fastare grund och vidare framsteg. Önskeligit wore, om åtminstone en god del af Academiens behof och desiderier, dem jag nu ser Hans Excellence Acad:s Cancellar hafwa krafftigt understödt, kunde winna nådigt bijfall innan jag skiljes hädan. Men i synnerhet ligger mig Biörkboms afsked med full lön om hiertat. Consistorium har som du wet, på goda grunder styrkt därtil, och föreslagit honom til successor Ingenieuren Widenius. J

dit bref står Lizelius, men genom et skriffel, som jag för all ting ber icke måtte inflyta i fullmagten. Denna har nyl. blifwit Häf-rätts Camererare. Jag lærer tilförene skrifwit, at Biörkboms snara afsked på föreslagne wilkor interesserar mig; ty jag har stått i någon slags handel med honom om Lemo, och kan så länge icke lystra til andras propositioner; hans resourcer åter dependera til en god del af bijfall i denna afskeds ansökningen. Mig skedde altså en stor tjänst om slut härutinnan kunde falla och expedieras innan du anträder Norrska resan. Ty effter återkomsten blir det för sent. Swar angående Rectorats ombytet glömmer du wäl icke opsätta och hijtskicka med det aldräförsta; ty tiden därtill är snart inne.

Effter många öfwerläggningar hos mig sielf om bästa sättet til mina sakers öfverskickande, har jag nu stadnat i det beslut, at frachta et litet fartyg, om wilkoren blifwa någorlunda drägeliga, som går genom slussen ända fram til Upsala. Då kunna sakerne i det tilstånd dijt framkomma, som de här inläggas. Då blifwer icke heller din dijtresa synnerl. nödig, allenast jag får en trogen och pålitelig dräng, som följer med fartyget. Den håller man nu på at söka. Michel wore förträffelig; men han kan icke et ord Swenska, och behöfwes här wid åkerbruket.

Unge Lundbergs förlust beklagar jag. Han lærer ännu icke wara myndig. Hwem wårdar sig om honom och egendomen? Näppel. lærer där, utom Raaben och dig, finnas någon anhörig.

I dag har jag i Guds namn begynt dricka pyrmonter watn, och flyttar i mårton til Lemo. Talet tager jag med mig, om ögonen och efftertankan sedan stå bij, at gå det igenom. Jag önskar dig af alt hierta den Högstes wälsignelse och beskydd, förblifwande din trogne fader

Åbo, d. 7. Junii 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Jag håppas, at den sidsta dijtgående påsten icke blifwit spolierad, utan at de 2000 dr. kommit dig riktigt tilhanda. Min egen afresa härifrån lærer icke kunna ske förr än wid augusti månads slut, och om jag får råda mig sielf, täncker jag då fara gerad från Grisselhamn til Upsala.

325.

Min Käre Son.

Med mycken fögnad ser jag af din skrifwelse d. 28. sidstl. at du mår wäl, och at Norrska resan näppel. kommer at gå för sig. Den hade kunnat nu wackraste årstiden wara amusant; men hade swår. aflupit utan mycket beswär och äfwentyr på de obanade steniga orterne.

Boksäcken är framkommen. En tunn quart saknar jag, som torde fallit ut, då den öppnades. Auctorn är en Tysk Präst, Michaël, som warit i Stockholm, och berättar åtskilligt om Swenska saker. Som boken är nog rar, såge jag gärna, om den kunde ställas til rätta.

Jag håller nu på, at försälja Lemo, köpeskillingen lærer icke gå öfwer 25000 D. ehuru gården kåstar mig wäl dubbelt. Camer:n Biöreckbom torde blifwa des ägare. Han beklagar sig däröfwer at i hans afsked icke influtit förordnande därom, at änckan och barnen effter hans död får njuta nådeår. Detta säger han sig likwäl i sin ansökning hafva förbehållit, och det samma skal wara af Consistorio tilstyrkt. Saken blir hulpen, om du förmår Hans Ex:ce Cancelleren, at genom et bref til Consistorium tillägga hans fattiga och många qwarlemnade en sådan förmån, den ock andre afskedstagare wid staten, t. ex. Prof. Schulten, tilförene åtnjutit. Om denna saks besörjande ber jag på det trägnaste.

Jag håller nu på med watndrickning, mästendels ute på Lemo; och glädes, at därmed skrider i nästa wecka til slut. Wäderleken har nu en tid warit tung och kall, och således til den curen otjänlig.

Den Högstes wälsignelse hwile öfwer dig! Förblifwer din trogne fader,

Åbo, d. 3. Julii 1776.

C. F. Mennander.

In margine: Fyrberg har nu Ulfiska Boklådan under händer, dijt närlagde bref skickas.

326.

Min Käre Son.

Rossens exempel wisar, hwad tack wälgärningar i våra tider offta föra med sig. Han är nu här med hela sin familie, och besökte mig i går, då jag icke underlet, at ställa honom sin så mycket berömd

faders rätta skäpnad och hans egit otidiga opförande under ögonen. Präsdenten har jag ännu icke råkat, sedan jag i tisdags effter slutad watndrickning kom til staden från Lemo, som jag nu är i begrep at försälja til Cam:n Biörkbom. J närwarande ställning blir det ofelbart häst, och gör wigaste slutet på den ledsamma saken, om Haartman blifwer utnämnd til syslan. Hwarken competitorerne eller Prästerskapet kunna med skäl förtycka, om han, som på förslaget stående, blifwer utkorad. Mig ser jag wäl i den händelsen ledsamheter och kanske processer förestå wid husesynerne med den mannen, som gnatar i alt; men det wil icke hielpa.

Hwarjehanda rychten hafwa här denna tiden lupit omkring angående den saken, som at stiftet skulle säkert blifwa delt; hwarwid Pr. Idman, som nyl. war i staden förtrodde mig den anecdoten, den han fått af sin son, at Österbotn war ämnat åt Kalmen; men at wederbörande här nere skulle wid onåde antydas, at votera honom. Hwarmed han stälte sig mycket missnögd; men jag förklarade, at han icke borde oroa sig öfwer en så orimmelig skeppar tidning.

J går berättades mig, at AB:n Beronia fått dubbelt nådår. Ehuru jag icke ser, på hwad skäl det kunnat hända, torde likwäl något sådant wara å bahn. J sådan händelse måste jag begära at blifwa här quar, ty at två år lefwa i Upsala på pengar och i hyrhus står jag icke ut med. Jmellertid har jag nu fraktat en Jagt, som i slutet af denna eller början af nästa månad går ända fram til Upsala med mina saker. Min trogne dräng Michel följer med. Skada är, at han ei kan et ord Swenska. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Det andra förslaget kan wäl i anseende til familien hafwa sin blänckande sida; men i öfrigt duger det icke. Morfaders hus har, som bekant är, cederat bonis och warit under concours. Fadren är gnidare i sämt, i annat slösare, och lämnar säkert sina flera barn litet el. intet at ärfwa.

Skicka strax närlagde bref til Kyrkoh. Stenbeck i Ladugårdslandet, som wäl skaffar det fort til sin Swägerska; ty jag wet icke adressen til henne.

327.

Min Käre Son.

Härhos följer correspondencen tillbaka. Præsidenten förundrade sig öfver Rossisk näwshet, då han den genomlas. Han tyktes ock gå in i förslaget om Haartman och låfwade nu skrifwa därom til HåfC. B. Sparre.

Det lärer wara dig bekant, at HåfRR. Eek stått i underhandling med Lagm. Krook om tjänstbyte. Denna har dödt i förgårs, och kan således det förslaget icke winna fullbordan, så framt icke saken, det man doch icke tror, wore redan föredragen. Den hederl. och mycket förtjänte HåfRR. Ignatius täncker nu söka syslan, sådan som den effter beslutnen fördelning blifwer. Skickeligare man kan därtill icke finnas, och min wänskap med honom förbinder mig, at begära, det du använder all möjelig drifft til hans tjänst härutinnan. Rådgjör med Paleen, tala ock med RR. Stockenström, han är hans gynnare, samt andre, som kunna befrämja saken. Han har Hans Maij:ts löffte om nådig åtanka, låfwar ock söka inrätta successionen så, at Krokens fattiga Sterbhus kunde få åtminstone par tusende plåtar. Gör härwid alt optänckeligit bijstånd, och lät mig weta, huru apparencen förhåller sig.

Jag önskar dig Guds nåd, och däruti all sällhet, förblifwande din trogne fader,

Åbo, d. 16. Julii 1776.

C. F. Mennander.

328.

Min Käre Son.

Til swar på brefwet af d. 12. hujus länder, at det giör mig lijka mycket, antingen Pehr eller Påhl blir successor. Men hwad Rossén angår, tyckes likwäl, at den familien, effter de demarcher som giorde äro, skulle, i fall af hans befordran, få altför stor triumphe. Wisserl. står det i Hans Maij:ts magt, at dela Stifttet. Då skulle genom nya wahl alla opkomna tracasserier förswinna. Österbotningarne såge det ock giärna, i synnerhet, om Gymnasium i deras land följer med. Men ingen nödwändighet fordrar sådane nya gravationer för staten, och nyttan föreställer jag mig icke swara mot utgiffterne.

Så wäl öfwer Weman som Miöden kan jag förundra mig, då de äga dierfhets nog, at med så ringa ålder och förtjänster sträfwa effter det största pastoratet i Stifttet, hwartil menn äro på förslag opförde,

som äga flera tjänste- än desse lefnadsår, men ännu äro wid god vigeur. Dessutom hörer Weman til Borgo stiftt. Aldrig intercederar jag i denna sak för dem, tror ock, at du ei heller det gör. Men om du kan tjäna någon af de föreslagne, gör du effter samwetet, som alltid bör obefläckat bijbehållas. Om Willnäs förslaget skref jag sidst min tancka. Så länge du har möda wid, at tränga dig sielf allena fram, är icke rådeligit, at lägga sig til swantz, om den icke är ei allenast med bandrosor prydd, utan ock förgyld.

Boken måste då frågas effter hos Biöreckman. Här finnes den icke. Kom ihog Ignatii angelägenhet, om res är ännu integra. Item: hör effter Rijtmästaren Norbergs process, huru därmed är beskaffat, och hwar den nu hwilar. Det stackars folket har ingen commissionair därstädes. Hustrun berättade mig, at det nyl. stått i Tidningarne, at dom wore fallen i Swea Håffrätt, men som ingen den uttagit, weta de icke beskaffenheten däraf. War så christelig, och gör dig noga underrättad om belägenheten af deras process, och underrätta mig med det aldräförsta därom.

Jag håppas wid öfverkomsten til Swenska sidan finna för mig en angenäm surprise därigenom, at du då har i beredskap de utlåfwade estamperne från RR. Lieven, och jämwäl den öfwer Senatoren Bieleke från HåfC. Sparre. Förb:r din trogne fader,

Åbo, d. 19. Julii, 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Ryktet om ArchiB:nans dubbla nådår, som ännu löper hand emellan, intresserar mig alt för mycket, at jag icke skulle önska snart få weta hwad grund det kan hafwa. Nog torde de finnas, som söka befrämja den saken, på hwilcka är nödigt hafwa wakande öga.

329.

Min Käre Son.

Bägge dina bref har jag fått, så wäl det från Ekolsund, som det sednare från hufwudstaden. Bägge hafwa ock gladt mig med underrättelser om din hälsa och wälmåga. Fägnesamt har ock det tillika warit, at apparenen är god om Academiens penninge sakers winnande genom Hans Ex:ce Cancellarens bearbetande. Det hjälper icke, fast än därmed går något på tiden. At jag är indifferent i Biskopssaken, skref jag sidst. Jag missunnar icke Rossen den befordran, allenast den halfgalna och gäsande släkten kan förut be-

tagas den inbilning, at hans lysande egenskaper och förtjänster hafwa segrat öfwer dit och mit samt annat ännu mer betydzande folcks motstånd och förföljelse.

Hwad din egen befodring angår, är det bäst, at smida järnet medan det är varmt. Afund kan wäl aldrig undwikas; men lærer doch här mycket lindrigare falla på dig, som du är almänt känd för synnerlig skickelighet och arbetsamhet. Waksamhet i Ignatii sak recommenderar jag åter på det högsta. Handtera den så ömt, som den anginge dig eller mig. Mannen wet du wara bland de aldrahabilaste i landet, och här ser han icke någon dag för sig; men genom denna flyttning får han likwäl nödig utkomst. Paleens bearbetande lærer icke stort betyda, utan på dit samwete lägger jag detta mål, och jämwäl det andra om ynglingarnes excluderande från Kimito Pastorat.

Wäl är det, at AB. Beronii äncka åtminstone ännu icke fått dubbelt nådår. Rychtet därom har warit här nog almänt, så at något torde hafwa warit på färde, hälst om så är, som jämwäl är berättat, at hon testamenterat sin egendom åt Biörnstiernorne, hwilcka i den händelsen icke torde underlåta, at, kan ske i förening med Benzeltiernorne, söka befrämja hennes bästa. Hans Maj:et, som befalt mig strax flytta öfwer til syslans emottagande, är wäl alt för nådig at nu mera samtycka til en sådan begäran, som skulle försätta mig i märkeligit lidande. Men som mycket kan subreptitie hända, är dit waksamma öga i denna delen nödig.

Nu ligger Upsala jachten med mina saker här färdig, och wäntar allenast på wind. Alt jag tänckt taga med mig, rymdes icke därpå, utan et partie måste i höst komma effter. Strax effter lyckelig ankomst til Stockholm söker wäl Michel op dig, då du är behielpelig til fartygets resas ytterligare fortsättande.

Porthan har warit stadd på sin Tawastländska resa, då dit bref ankom med Lagerflychts minne. Därigenom har händt, at några öfwerlops exemplar icke blifwit afdragne. Och at därför nu köpa op hela suiten för årgången, lærer du finna onödigt kostsamt. Jmelertid har Porthan låfwat, at sammanskaffa åtminstone 2. a 3. exemplar, och dem med denna post öfwersända.

Guds beskydd och wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 30 Julii, 1776.

C. F. Mennander.

330.

Min Käre Son.

Nu kommer drängen Michel med mina saker på Jachten som är ämnad til Upsala. War honom i råd och dåd bijständig, och se til, at fartyget snart går igenom slussen, och får sedan en beskedlig lotz til Upsala. Effter contractet bör skepparen bestå alla omkåstnader, som därwid behöfwas. Angående sakernas optagande och förwarande skrifwer jag nu til Hellwik.

Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Julii 1776.

C. F. Mennander.

331.

Min Käre Son.

Torsdags morgonen kl. 4. afgick den til Upsala destinerade Jagten härifrån, och som bägge dagarne war strykande wind, föreställer jag mig, at den fredags afftonen anlände til Stockholm. Michel hade i befallning, at strax opsöka dig. Jag håppas, at fahrttyget nu redan fulländat resan til sin destinations ort, och at sakerne wälbehålne där blifwit optagne, och satta i förwar.

Det blir curieust at se, hwem Hans Maj:t i nåde utnämner til min successor. Saken lærer hwälfwa emellan Ross och Haartman. Bägge kunna hafwa sina fel; men denne är likwäl wid bättre vigeur. Den förre åter gör effter utseende snarare ny öpning.

Nådårets bewiljande i Upsala föreföll mig strax i början otroligt, och kan wäl det rychtet, som kringspriddes, hafwa sådant ursprung, som du gissar.

Det gläder mig högel. at Ignatius har god liknelse om sina ansökningars framgång. Understöd dem ytterligare så långt du någonsin förmår. Haf ock Juslens sak i ömt minne. Din Morfader är alt i samma tilstånd som förr. Carl Hassel har warit här, och sidsta gången han besökte mig, effter lång lamentation öfwer våra tider, befordringar och många Adelsmän, omsider kom fram med sin åstundan, at sielf blifwa adlad, och begärte mit bijdragande därtil genom dig och andra. Enda ordsaken härtil wore, at en owärdig frälseman wille draga af med Hans köpta säteri. Han erkände, at hans egna meriter wore små, men det kunde ske för Fadrens förtjänster. Uppå min frågan, om Henric då borde utslutas, tykte han det wara billigt, emedan Henric icke wore betjänt med denna

hedern. Jag förestälte at han den bäst behöfde, på det han framdeles kunde besitta Bussila, och at jag aldrig trodde, at Gubben i den händelsen kunde begå så grof mannamån sina barn emellan. Swaret war, at Henric ändå aldrig finge äga Bussila, eller mägtade det, som han wördade åtminstone til 70 a 80 m.dal:r inlösa. At han, Carl, hafft det i sina händer, men sjelfmant sönderrifvit dispositionen. För dig kunde det blifwa en tjanlig gård, då du snart blefwe här Landshöfdinge. Jag tackade honom för des goda, men förmodel. med någon satire blandade tancka, och försäkrade, at hwareken du el. jag hade så förmäten afsicht, eller wille ligga dem wid gårdarne här i wägen. Utom annat tal, som då föreföll. Sådane ministerielle conferencer hållas här. Jag wet icke, hwarifrån räfungen kommit i et hederl:t bo. Assessor Wallén, som Beckmans måg, lærer genom sin bördsrätt lyffta Biörkbom ifrån Lemo. Deras älsta son står på et Landtmätareförslag. Jag såge gärna, om du hade tilfälle at hielpa honom. Med höstfartygen skickas ännu någon del af mina saker öfwer til Stockholm, at därifrån til Upsala transporterats. Jagten war för liten, at emottaga alt. Någon del blir ock här förtrytrad. Där- emot behöfwer jag strax från Stockholm åtskilligt, som en bordservice, stolar etc. Men om alt detta skal framdeles skrifwas, såsom ock om tiden när jag sielf härifrån afreser, hwilken ännu är i owiss- het. Under trogen önskan om all sällhet förbl:r din trogne fader,
Åbo, d. 6. Aug. 1776. C. F. Mennander.

332.

Min Käre Son.

Det är underligt, at sidsta posten icke hade med sig någon kunskap om Jagtens framkomst til Stockholm, då jag likwäl föreställt mig, at den längesedan bordt hinna ända til Upsala. Den har hafft god wind och fogeligt wäder, så at man icke kan föreställa sig någon olyckshändelse, så framt den icke tildragit sig genom folckets egit förwällande. Din Morfader, hwars tilstånd hwareken förbättras eller förwärras, har bedt mig hälsa dig, och ursächta, at han icke swarat på dit sidsta bref. Han kan med swårighet röra handen til sit namns teknande, och har nu ingen, som kunde skrifwa effter hans dicterande, så wida bägge sönerne nu äro borta; doch lærer Henric snart åter infinna sig. Sinnets styrcka är hos Gubben obruten, och minnet fullkoml. i behåll. Ibland swäfwar han något på målet.

Med sidsta påst afgick förslaget til Kimito Pastorat. Effter det jag förr skrifwit, så sök på alt sätt afwända ungarlarnes försök, som biuda till at tränga sig til denna bestälningen, som gamla förtjänste hedersmenn alltid innehafft; och begå så, at Hans Maj:t skulle tackas i nåde utnämna någon af de föreslagne. J synnerhet ömmar mig v. Pastor Arenii belägenhet, som blir ohjelpelig, så framt detta tilfället till befordran undgår honom. Han har tjänt wid DomKyrckan, när hans Capellans år fördubblas, öfwer 60 år, och altså långt längre, än någon annan i manna minne, begynner tröttna, och församlingen ledsna wid honom, hwarigenom hans inkomst, som till största delen består i friwillige gåfwor, aldeles förswagas, så at han redan nödgats försäncka sig i ansenlig gäld. Bed någon i underdånighet föredraga Hans Maj:t denna mannens förtjänster och beträngda tilstånd. RR. Lieven har flera gånger låfwat både honom och mig, at befordra hans bästa. Påminn ock honom därom. Men alt detta måste snart ske; ty det berättas, at Weman skall hafwa utlåtit sig, at så snart förslaget inkomme, wore han säker om sin befordran.

Jag är nu återkommen från afskedstagande i Sagu och på Wiksberg. Min belägenhet är bedröfwelig, ty jag wistas nu emellan reseanstalterne på den ena, och med tårar beklagad saknad på den andra sidan. Min resa på flykten war nog bedröfwelig, då jag måste med hushåll och toma händer wända ryggen til denna orten, samt lämna alt det jag ägde i fiendens wäld. Men på långt när gick den skilnaden mig icke så ömt till hiertat, som den nu förestående boflyttningen.

Under trogen önskan om all sällhet förblifwer din trogne fader,
Åbo, d. 13. Aug. 76. C. F. Mennander.

333.

Min Käre Son.

Tidningen om mina sakers framkomst war mig kärkommen. Jag kan icke säja, at den andra om Haartman war lijka angenäm, ehuru denna utwägen synes, i sakernas nu warande belägenhet, wara den bästa. Jag har redan accorderat med honom, at wid de förestående husesynerne få slippa alt gnateri. Det har han låfwat, men jag twiflar, om han (*sic!*) naturele tillåter honom, at hålla det.

Den härnäst ankommande posten lærer fågna mig med berättelse om Jagtens lijka lyckeliga arriverande til Upsala. Du låfwar, om tiden tillåter, at resa dijt, och arrangerera altsammans. Det är mindre nödigt; ty jag ser hälst, at Kistorne stå öppnade til min dijtkomst. De kunna imellertid ställas i något säkert tilläst rum, som förseglas med tullsigillet.

Nu måste jag gifwa dig den bedröfweliga tidningen, at din Morfaders lefnads slut tyckes rätt snart förestå. J går fick han hela dygnet en ganska starck diarrhée, som aldeles borttog kraffterne, så at han nu redan liknar et lijk. Han hade kårta intervalla lucida, men talade i yrsla dessemellan, fast hans mål är nog oredigt. J natt har han hafft någon hwila; men owist är, om den warit wedergwäckande, eller härflutit af matthet. Som ingen af Sönerne nu är här, blef Henric effterskickad. Hans barn i Borgo hafwa allesamman förklarad, at de wid förefallande sorgelig händelse icke komma hijt, hwarföre man tänckt, om Gud kallar honom, strax anställa begrafningen.

Du har i dit bref låfwat personl. än i sommar hälsa på honom. Men därom har du icke gifwit mig någon notice. Resan i det ärendet torde ock nu bli för seen.

J trogen önskan om din sanskyldiga sällhet framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 16. Aug. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Kom för all ting ihog Ignatii och Arenii förmån, och bed någon tala godt för dem.

334.

Min Käre Son.

Så är omsider den ledsamma Biskopssaken til ända. Jag har sökt effter bästa samwete instruera Haartman, och twiflar icke så mycket däruppå, at han blir stående på egen botn, som jag icke mer fructar, at det sker med enwished, och offta i petitesser.

Jag war tilstädes då din Morfader siäldes. Det skedde utan synnerlig swår kamp; ty kraffterne woro redan brutne och uttömde. Hans beredelse war exemplarisk. J tisdags begrofs han, och kårt förut war posten ankommen, så at man på färsk gärning fick wid det tillfället se åtskilliga förställda ansichten. Porthan har sielf-

mant låfwat med det första parentera öfwer Sal. Academiens Senior. Får se om det sker.

Nu blifwer wäl nödigt, at du utser för dig någon pålitelig fullmäktig til din arfsrätts bewarande. Tiden til arfwingarnes sammanträde wet man ännu icke. Wid begrafningen war ingen annan än Henric närwarande.

Många förtretligheter och ledsamheter synas förestå. Det säges, at huset på alla dessa år om icke försämrats, doch icke det ringaste förkofrat sig. Assessor Malm förliudes, på sin Frus wägnar, som är en Lilliegrén, wara färdig at inbörda Ispois. Ekenberg lærer icke försumma sig. Fredric Stenman, som man trodde för ewig tid wara i Ryssland, tros nu hemligen uppehålla sig här i Åbo; och lærer den hiertungen, om så är, snart giöra klart med alt det Gumman kan disponera om.

Ännu är jag owiss om tiden til min afresa härifrån. Hinder och syslor öka sig dagel. Ibland annat har nya Biskopen högel. bedt mig, at innan jag skiljes hädan, inwiga honom. Jag skall likwäl söka komma öfwer, innan swåraste höstwädet infaller. Nu står jag på resande fot til Pargas, at taga afsked af den församlingen.

Hwad jag förr bedt om, har du wäl i godt minne. Under oupphörlig önskan om din sällhet, förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 23. Aug. 1776.

C. F. Mennander.

335.

Min Käre Son.

Fullmagten har jag lefwererat till Juslén. Han har wäl låfwat wara Gumman bijständig wid optekningen och skifftet; men som han föreställer sig, at ingen collision henne och dig emellan därwid existerar, har han tillika åtagit sig, at bewaka därwid din rätt. I dessa dagar låfwar han effterse beskaffenheten och dispositionerne i boet, och strax underrätta dig om altsammans.

Här är ock ganska siukligt, i synnerhet åt skärgården. Gud förläne oss nåd, at effter Christendomens föreskrift till den wigtiga oss förestående förändringen, som kan i dag eller mårgon infalla, altid wara beredde.

Landshöfdingen berättas wara utom hopp af restitution, v. Præsidenten afled i dessa dagar. Som HåfRR. Ignatius effter det du

förr skrifwit, icke har synnerlig apparence om Lagmansdömmet, och Hans Maj:t berättas hafwa nådigt förklarad, at han wore wid Håfrätten omistelig, så gör nu för den hederl. mannen all din flit, at han måtte kunna erhålla den lediga v. Præsidents sysslan samt tillika blifwa nobiliterad. Skrif ock honom til om apparen- cerne, och försäkra om din tjänstfärdighet.

Jag äflas dagel. med det återstående af flyttningen; men ser ingen möjelighet, at för höstmarknaden kunna anträda resan. Kårt där- efter hoppas jag kunna slita mig lös från denna orten, och skall närmare låta weta tiden til min afresa härifrån.

Porthan har jag sedan icke hört af; men gissar, at han arbetar på parentationen. Guds wälsignelse och faderliga wård hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 3. 7bris 76.

C. F. Mennander.

336.

Min Käre Son.

Twå poster ankommo i går, men utan något bref från dig. Du torde altså tro, at jag redan är stadd på öfwerresan. En eller annan vecka torde likwäl ännu förflyta, innan jag kan rifwa mig lös från denna orten. Marcknaden, som infaller i fredag, måste jag afbida, under hopp, at något af lönen då torde inflyta. Sedan behöfwes några dagar til inpackning och afskedstagande. Haartman, som nu fått sin fullmagt, wil ock i söndag blifwa inwigd. Porthan berättar sig wara färdig med parentationen, allenast han får några lefwernes omständigheter, som skola wara i Sterbhuset hopsökte; men Gümman kom först i går qwälls til staden, så at han dem ännu icke erhållit. Ceremonien kan icke ske under min härwaro, emedan sådane acter pläga under läsetiderna då ungdomen är samlad, för sig gå. Juslén har låfwat, at med denna post berätta dig beskaffen- heten af boet.

En hop mina saker, som ännu äro här qwar, öfwersändas med fartyg på Stockholm, och det passar sig wäl, at Mag. Kreander, som denna tiden warit hos mig, följer med ock har wård om dem. Han ärnar sig til Österbotn, där han fått en liten sysla. Mycket brydd är jag, i hwars wård jag skall lämna ämbetsgården och span- målsopbörden, i fall något under denna almänna misswäxten härom kring kan inflyta. Men man måste wäl widtaga någon utwäg.

Haf för allting i waksamt minne Ignatii sidst omskrefne sak. Jag skulle därom opwakta RR. Scheffter; men wet icke, om Han än är dijt återkommen. Du kan bäst bewaka altsammans. Förbl:r
din trogne fader,

Åbo, d. 10. 7bris 76.

C. F. Mennander.

337.

Min hiertel. älskade Son.

Alla de sorger och bekymmer, som här nu wid min tilstundande afresa stöta tilsamman, äro ihoptagne för intet at räkna emot den bestörtning tidningen om din swåra siukdom försatt mig uti. Jmel-
lertid lättas min oro til någon del genom det hopp man gifwit mig om din restitution. Gud giöre den snar och fulkomlig! Sök behålla et stilla och med den Högstes skickelse förnögt sinne. Effterkom noga Medicorum råd, och haf all ting ospard, som til din wård och skötsel tjäna kan. Lät mig ock antingen genom H.Kl. Secret:n Adlerbeth eller ock, om kraffterne åter infinna sig, sielf weta, huru siukdomen nu förhåller sig. Men det måste ske på Grisselhamn, ty i nästa wecka reser jag härifrån. Gud wälsigne och styrcke dig! din trogne fader,

Åbo, d. 13. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

338.

Min Käre Son.

Gud ware ewinnerl. ärad, som åter skänkt dig mig til min ålderdoms tröst och hugnad! Sköt nu hälsan ganska wäl, at du snart måtte åter komma til kraffter, och jag innan kårt får omfamna dig i Upsala. Herren låte den resan lyckel. aflöpa, som jag i öfwer-
mångon, om någonsin möjeligit blir, täncker i Hans namn anträda. Jag följer påstwägen åt, och kosan ställes från Grisselhamn til Upsala. J nästa wecka komma en del af mina saker effter, som Mag. Kreander, hwilcken warit i mit hus, får i sit förwar. Han lærer wäl strax effter ankomsten opsöka dig, och då drages strax försorg, at skåpen och det öfriga flyttas på en Upsala jakt. Men det måste ske ganska warligen, i synnerhet med mineralie skåpen, at de icke mycket skakas eller lutas. En god del af mit silfwer har han ock med sig, som blir qwar hos dig, til des du sielf hälsar

på mig i min nya boning. Penningar til frakt och andra omkostningar får ock Kreander med sig. Jag kan wäl föreställa mig, at siukdomen försänckt dig i gäld och utgiffter. Jag skal effter möjligheten söka clarera dem, när Gud hulpit mig öfwer. Akta dig i synnerhet för alt arbete, til des kraffterne återhämtas. Gud wälsigne dig, gifwe snar och fullkomlig restitution, samt däruppå långt lif och hälsa! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 17. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

J Söndags inwigde jag B. Haartman i domkyrkan under en otrolig conflux af folk. Den acten har aldrig förr skedt här; lærer ei heller häreffter snart förekomma.

339.

Min Käre Son.

Förleden torsdag om mårgonen reste jag från Åbo, och är effter en swår och beswärlig resa, under storm och motwind, nu hijtkommen. Hälsan har Gud beskärt mig. Commissarien Jung låfwar i mårgon föra mig öfwer hafwet, och håppas få tjänligit wäder därtil. Jag längtar i Grisselhamn få förnimma, at du fullkoml:n öfwerwunnit din swåra siukdom. När Gud hulpit mig fram til Upsala, skal jag strax gifwa därom kunskap. Den Högste inneslute dig i Sin heliga wård! Förbl. din trogne fader,

Eckerö PostContoir, d. 24. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

A tergo: Kungl. Secreteraren Wälborne Herr Carl Fredric
Fredenheim i Stockholm.

340.

Min Käre Son.

J går afftons kl. half til siu ankom jag, Gudi låf! lyckel. hijt, och öfwerhopas af ganska mycken complaisance. Alt är ock genom Hellviks, des Frus och din goda anstalt i tämmelig ordning. Mat är wäl brist uppå, men i nästa wecka wäntar man hushållerska. Några felande matwahror håppas man ock snart ankomma från Åbo, med de öfrige sakerne. Så snart de dijtlända, fogar du wäl anstalt, at de flyttas på en Upsala jagt. 50 pl:r har Magistern med sig til frakternas betalning. Jmellertid fordras här nu först en liten

bordservice af Marienbergs hwita stenporcellain neml. hälfften af det som hosgående opsats innehåller, och två dussin smala aflånga chrystall drickes och äfwen så många wijnglas. Til betalning följer en sedel på 600 D:r. Dessa kunna följa med det öfriga från Åbo, el:r förut hijtskickas, wäl inlagde. Dina bref, så wäl på Åbo, som Grisselhamn och hijt har jag fått, med fägnesam underrättelse om din restitution. Jag wäntar dig altså innan kårt hijt; men icke förr än hälsan återwunnit sin förra styreka. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 27. 7bris 1776.

C. F. Mennander.

341.

Min Käre Son.

Jag njuter här af alla mycken höflighet, och bor ganska wäl; men med hushållningens inrättande går det långsamt, ehuru Hellvik och des Fru troligen bijstå mig. Ingen af det här städslade folcket har heller ännu infunnit sig i tjänst. Det ser altså swårt ut, at ännu, och innan något i den delen är bragt i ordning, kunna resa härifrån. Wägen til Gripsholm skal ock wara ganska swår, dels siö dels landwäg, och mycken swårighet möta at få skiuts. Genom Stockholm åter måste den blifwa lång. Jag wäntar altså dit ytterligare råd i denna saken. Om din hälsa tillåter, at förr resa dijt, innan jag kan infinna mig, kan du wäl finna på ursächter til drögs målet.

Gen. Wrede har jag icke råkat, men wäl nu på stunden des Swåger Häfmarsk. Fleming, som hälsade mig från honom. Längre fram skal jag låta weta, huruwida tilräckeliga rum i ABhuset för det Herrskapet, som jag gärna wille herbergera, kunna finnas. Den stora Boksalen, hwartil jag nu som bäst låter giöra hyllor, borttager en god del af tredie wåningen. Innan Maji månad kan jag i hela saken ingen ting disponera.

Fredenschöld och Ignatius hafwa bedt mig procurera dina bona officia för den förre til Landshöfdinge och den sednare v. Præsidents syslan i Åbo. Denne har jag redan skrifwit (til) och önskade af alt hierta hans befordran; äfwen så den förres i synnerhet för slächtskapens skull.

Twänne Fruar behöfwa ock, som i yttersta torffthet stadde, pension; v. Præsids Stiernelds enka, som innan kårt i Stockholm

lärer hälsa på dig; och S:r Juslén, hwars tilstånd du känner. Gör för dem alt hwad möjligt är.

Med öm kärlek och i önskan om all sällhet framhärdar din trogne fader,

Upsala, den 1. Octobr. 1776.¹

C. F. Mennander.

P. S. För egen räkning önskade jag hwar post få Swenska Postinrikes och Nya Lärda Tidningarne. Dessa sidstnämnda har du wäl prænumererat på, och uttagit dem från årets början. Linné har hälsat på mig, ganska kraslig och förfallen; men tycktes få nytt lif af vårt möte. J dessa dagar reser jag som snarast ut til honom. Mag. Kreander skrifwer mig til, at mina saker då warit inkastade. Jag önskade, at de hunne fram medan Upsala Skepparen Åhman, som lärer söka op dig, och kan wara ganska beskedlig, ännu är där.

342.

Min Käre son.

Akta för Guds skull, at du icke å nyo infaller i recidive, som kan bli ganska wädelig. Jag håller altså mindre rådeligit, at du med så swaga kraffter nästa wecka reser til Gripsholm. Par dagar har ock jag warit opasslig af en i liumskan opstigen gicht, som giordt, at jag med yttersta wedermöda kunnat röra wänstra foten. Nu tyckes wärckan något lägga sig.

Jag skal se til, at torsdagen i nästa wecka kunna resa härifrån genom Stockholm til Gripsholm, det är wäl, om jag då til natten får nyttja dit rum, och än bättre, om du sielf då kan resa med. Jag wet icke, om du bor qwar på dit förra ställe. Lät dagel. höra effter sakerne från Åbo. Man önskade, at de kunde följa med Skepparen härifrån, som nu lärer wara där. Äfwen blifwer porcellainet nu nödigt; ty i dag ankommo hushållerskan och pigorne. Weckobladet passar jag icke på. R.R. Scheffer upwaktas nu. It. Rudenschöld. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Octobr. 1776.

C. F. Mennander.

343.

Min Käre Son.

Tack för den angenäma men kårta sammanwarelsen i Stockholm. J närlagde bref recommenderar jag Paleens men i synnerhet Ignatii

¹ *Fredenheim* lisännyt. — *Tillagt av Fredenheim.*

sak. Han är, som du wet, en synnerl. hederlig och capabel man; därföre gör ock alt det du kan för honom.

Här hos följer Ulffska räkningen, den du låter quittera. Så snart du återkommer til Stockholm, så skicka i mit namn til Capitain Bromell 100 Dr. K:mt. Han sitter under gardes högwakten, för gäld, som det säges, eller hufwudyra. Han bestormar mig hwar post med bref. När du hijtkommer, skal utläggningen betalas.

Gud wälsigne dig! förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Octobr. 76.

C. F. Mennander.

344.

Min Käre Son.

Som du hwarcken effter löffte kommit hijt, eller på par a 3 post-dagar låtit höra af dig, fruktade jag redan, at du fått recidive. För all ting akta hälsan ömt, och bryt den icke genom för mycket arbete och nattwak.

Jag mår Gudi låf! wäl och är nog nögd med mit nya boställe, hälst nu, sedan jag fått hushålningen i någon ordning. Förl. torsdags war jag hos v. Linnée på landet. Då war Gubben munter, och tyktes likasom repa kraffterne.

Det gläder mig hiertel. at Ignatius är befordrad, hälst som ofrälsemän. Jag hoppas, at detta Hans Maij:ts steg skall assopiera den olyckel:a och ännu gäsande twisten stånden emellan.

Mercies contes moraux 1:a tomen skal du få tillbaka när du kommer hijt. Ellies tog jag inga andra böcker med mig, än Robertssons hist. de l'Emp. Charles V. les sens, l'Etoile Etamboyante, Batilde par d'Arnaud le faux ami, Silvain par Marmontel, Adelaide; och af kopparstick inga flere, än de 4. som du sjelf aflade.

En wacker Cammare har jag färdig städad för dig, och hushållerskan som S:r Hedvig skaffat mig, lagar rätt wäl mat.

Utlägningen til Bromell skal jag betala wid din hijtkomst. Glöm icke at skicka mig Post och Inrikes Tidningarne samt lärda Tidningarne hwarje postdag.

Juslen berättar, at arfssaken skal wara til allas nöje i godo afgjord, och at han redan skickat til dig förstlingen af din andel. Ass. Wallén har ock besinnat sig, och afstått med sin tiltänckta chicaneusa process.

Giärna går jag med mina råd tilhanda i de mål som röra Åbo Academie.

Gud wälsigne dig! önskar din trogne fader

Upsala, d. 29. 8bris 76.

C. F. Mennander.

P. S. Om priset är godt, så köp för all ting op åt mig 1 eller 1½ Tunna goda Borstocker och Stetiner äplen, och skicka dem hijt med första tillfälle.

345. Min Käre Son.

Kl. Secr. Klingensstierna har jag förnögt för des fordran och följer härhos obligationen öfwerkorssat tillbaka, den du förstör. 60 p:s interesse betalte jag ock til honom. Det är owist, om mina penningar räcka til för utgifternas bestridande detta året, då ingen vidare inkomst är at tilgå. Men så hoppas jag, när så skulle omtränga, finna refruce i den cassan du af från Finland inflytande arfsmedel inrättar.

Tack för aviserne. Curieust är, at jag nu med posten fått dem och jämwäl Lärda Tidningarne skickade i couvert til mig, utan at jag wet från hwem.

De täta recidiverne se wädeliga ut. För all ting wårda hälsan på det ömmaste. Jag längtar se dig här; men icke förr än du är fulkompl. frisk.

Skicka äppeltunnorne hijt med det aldräförsta, at nattfroster icke måtte skämma dem på wägen. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 5. Nov. 1776.

C. F. Mennander.

346. Min Käre Son.

Ehuru du icke nämner i det nu ankomna brefwet om din hälsas tilstånd, sluter jag doch af dit stilla tigande, at du nu mår någorlunda wäl. Til fulkomlig återstälning fordras al wahrsamhet i diaet, arbete och motion. J synnerhet får man icke wara länge ute i lufften, så länge den är oren och tung, som den nu par weckor warit. Förl. Torsdags fick Archiat. v. Linné ny attaque af slag, och ehuru han det åter någorlunda öfwerwunnit, sätta likwäl så täta anfall oss i stundelig fruktan för des bortgång.

Kyrckoh. Nymansson har nyl. skickat til mig en suite af 4. kopparstick dem Akrel graverat. Om eder association til hans understödjande, hwaruti jag warit deltagare, ännu påstår och Banco-Commiss:n Silfwerstolpe eller Nymansson påminner dig om min anpart, så utlefwererar du för min räkning 12. plåtar. När Gud gifwer nytt år, torde wara bäst, hwad aviserne angår, at komma öfwerens med någon liten Skrifware på posthuset, som för et nog ringa arfwode åtager sig omsorgen.

Inter nos: Nymansson berättar, at Akrel innankårt torde begära mit Contrefait i olja på några veckor, förmodel. at gravera det. Skulle så hända, som jag likwäl helre såge blifwa ogjordt, låter du honom få det du äger, ehuru det är nog flatterat. Därefftter kunde plåten simpelt och utan ornamenten i 4:to graveras, doch med någorlunda god smak, som du kan waka öfwer.

Men när får jag Lievens estamper, och Gr. Bielcke af Sparren? Har du til Åbo återskickat det därifrån til låns tagna contrefaitet? Äppeltunnorne och barometern äro ännu icke här. Recommendation mot recommendation: Anmäl wid tillfälle hos Håfmarsk. de Geer min intercession för vice Pastor Asp här wid domkyrkan, som är på förslag til en sacellanie där de Geer äger bruk och egendom. Han är icke oskickelig, och mycket nödstäld. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 12. Nov. 1776.

C. F. Mennander.

347.

Min Käre Son.

Det oroar mig högel:n at din hälsa ännu är swag. Wårda den ömt, som den största oss i timmelig måtta beskärda skatten. Den tunga årstiden har ock influerat på mig, så at jag en tid saknat munterhet och hog til arbete. Mit sinne nedslås därunder mycket af Archiat. v. Linnés tilstånd, som, ehuru han ibland synes något qwickna wid, begynner blifwa så swag, at man despererar om hans restitution, och fruktar, at hans dagar torde snart ändas.

Jag är gärna allom til tjänst; men nu kunna icke recommendationer wärcka på mig. Så länge jag icke sielf känner folcket, rättar jag mig wid Probstesyslorne effter contractens votering, och därwid förefallande omständigheter. Nu har jag fått weta, at Aspen, om ansökningen icke lyckas för honom, är sielf fortunæ suæ faber.

Om Rosenadler får afsked, tycker jag, at cam. Råds ämbetet wore för dina omständigheter en beqwäm sysla. Skrif flitigt. Wälkommen hijt, men på bästa sätt ombonad. Förbl:r din trogne fader
 Upsala, d. 22. Nov. 1776. C. F. Mennander.

P. S. Redan wid slutet af förra månaden insände jag underdånigt förslag til Bönedagstexter för instundande år. Det war couverteerat til inrikes civile expedition. Som man ännu icke hörer af något Bönedags placat, så gör dig för all ting strax underrättad, om brefwet til äfwentyrs då blifwit förlagt. Skaffa det då til rätta, at jag icke måtte noteras för försummelse.

348. Min Käre Son.

Det fägnar mig mycket, at din Riddare decoration, ehuru nu opskuten, likwäl innan kårt af Kungl. nåd kan wäntas. Ännu mera fägnesamt är det, at din hälsa åter stadgas, och lærer tillåta en resa hijtåt. Mot slutet af weckan låter jag altså wärma op Cammaren. De twänne sidsta poster hade inga Lärda Tidningar med sig. Påminn altså din commissionair, at de följa med wid nästa tilfälle. Tag ock med dig af Ekholm förteckning på des bästa böcker, Lijkpredikningar, och smärre tractater i Swenska historien.

Hwad kopparsticket angår, bör du icke wisa någon åhåga därefter, utan i tysthet wänta, tils därom kan någon anmälan ske. Sedan skal jag wäl utlåta mig om titeln och annat. Om Fru Bilmarks död har jag ännu icke kunskap; men redan då jag reste därifrån, såg det så ut, som hennes lifstid icke blefwe lång. Jag önskar, at Bilmark sielf, som är mycket sensibel, förmådde utan hälsans förlust öfwerwinna den sorgen. Juslén har icke handlat wäl om han tillåtit, at du blifwit wanlåttad. Jag fruktar ock, at han opgifwit arfwet större, än det wärkel. blir.

Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Upsala, d. 26. Nov. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Du berättade mig, då jag war i Stockholm, at conceptet til Cancellarens bref, hwaruti han skulle försäkrat om nådår för hustru och barn, redan låg färdigt. Jag har altså försäkrat honom därom, at et sådant bref skulle ankomma. Han påminner nu om wärkställigheten, och den beror mycket på dig.

349.

Min Käre Son.

Jag är icke missnögd därmed, at du opskiutit din hijtresa til Helgen, så wida jag intil dess är öfwerhopad med dagel. arbeten, och således icke kan med den sinnets ledighet, som jag önskar, conversera med dig. Så har ock med min hushålning den förändring sig tildragit, at jag warit twungen förwisa den antagna hushållerskan, och en ny är i går från Stockholm ankommen, hwars handlag i matredning och annan hushåls styrsel jag ännu icke känner.

När du kommer hijt, så tag med dig tredie delen af Lagerbrings Swea Rikes Historia, som nu har lämnat trycket; jämwäl de förut begärta förteckningarne af Ekholm, jämte andra utgifna små saker, som du tror kunna roa mig. J dag höll Prof. Murray sin introduction med et instructivt Tal om Academiens nyaste öden och nuwarande tilstånd. Må wäl! din trogne fader

Upsala, d. 6. Dec. 1776.

C. F. Mennander.

Påminnelsen om flitigt skrifwande behöfwes offta.

350.

Min Käre Son.

Åter är jag i oro öfwer dit tilstånd, så wida jag några postdagar, och icke heller i dag, hafft bref af dig. Om sådant härrörer af indifference och wårdslöshet, kan det swärl. förswaras.

Mag. Clewberg söker at blifwa HåfPredikant; säger ock sig hafwa godt hopp och löffte därom. Han har bedt mig begära din assistance. Jag såge så mycket helre honom på det sättet hulpen, som han wärckel. är ganska qwick, och hans moder med des omyndiga Syskon, som äro stadde i torfftighet, kunde därigenom med tiden få något stöd. Capit. Bromell bestormar mig ännu som oftast med bref, och ansökning om hielp, som han säger sig icke undfått. Gör dig altså underkunnig, om de 100 Dr. som jag bad dig låta honom tilställas, wärckel. äro i hans hand på mina wägnar lefwereade. Lät afgifwa närlagde bref til någon Waktmästare i Banquen, at ägaren tillställas. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 17. Dec. 1776.

C. F. Mennander.

351.

Min Käre Son.

Tack för den kårta angenäma sammanwarelsen och wälbestälta commissioner. Leyonmarks Tal har jag likwäl fått in duplo. Där-
emot saknas ännu hos mig Just.Canc. Lilliestråles præsidii Tal.
War så god, och lät taga det ut, jämwäl de på härhos återgående
nota opförde twänne böcker från Görwell. Skulle han, emot mina
i et band bundne twänne delar låta mig få de utkomna 5. af Walchs
neueste Relig. Geschichte, wil jag betala differencen. Alt detta
skickas hijt med första tilfälle, som lærer bli med Prof. Murray,
hwilcken bor i dit granskap, antingen hos sin broder, eller på
källaren, och låfwat i dessa dagar wara här tillbaka.

Wid Nyårs visiterne hos R.R. Liewen och Håf Cancelleren glöm
ei at påminna om estamperne. Opköp jämwäl för mig Ihrens och
gl. Pählheims. Penningarna, som utläggas, skola sedan strax blifwa
betalte. Gud förnye öfwer dig i detta året sin wälsignelse! Förbl:r
din trogne fader

Upsala, d. 7. Jan. $\overline{1777}$.

C. F. Mennander.

Just nu kommer posten med dit bref och räkningen, som, jämte
den nu blifwande, skall framdeles tacksaml. betalas. Jnga aviser
ankommo nu.

352.

Min Käre Son.

Tack för god anstalt om wexeln och böckerne hos Görwell. Af
Walchs neueste Geschichte har jag två delar, inbundne i et band.
Om Görwell wil byta den emot sina inbundna 5. delar, är jag fär-
dig, at betala differencen.

Wi glömde talas wid om den af Akrell tilämnade estampen. Skulle
han ytterligare nämna därom, lærer wara bäst, at under någon
prætext opskiuta med sit utlåtande.

Under önskan af Guds nåd och wälsignelse förbl:r din trogne
fader

Upsala, d. 14. Jan. $\overline{1777}$.

C. F. Mennander.

353.

Min Käre Son.

Af hosgående bref från London af Pastor Mathesius, som nu ankom, finner du, at Ministern lærer wara inkommen med klagomål öfwer honom och större delen af församlingen. Jag skyndar mig at meddela dig det, på det förekommas måtte, at den hederlige mannen, som jag wet wara god patriot och sorgfällig om församlingens wälstånd, icke måtte wederfaras någon malheur. Gör häraf försiktigt bruk, och sök begå så, at åtminstone Pastor och den missnögda delen af församl. måtte blifwa hörd, innan utslag faller. Lät mig ock med första få brefwet tillbaka. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 17. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

Jag liter därpå, at böckerne och kopparsticken, som stå i de förra brefwen, komma hijt med Prof. Murray, jämte bokläds registerne.

354.

Min Käre Son.

Det är wäl, at du föranstaltat därom, at böckerne från Görwell följa med Prof. Murray. De två delarne jag har af Walchs neueste Geschichte äro inbundne i et wälskt band. De kopparstick jag skrifwit om, lära följa med samma tillfälle. It. Just.canc:s Liljestråles Tal.

Här bijläggas 500. D. Kmt. Däraf betalar du til Fyrberg 18. RDr eller 324. Dr K:mt emot närlagde räknings qwitterande och de böckers undfående, som däruppå stå opförde, 11:te delen af Saml. neuester Reisen undantagen, den jag har förut. Detta paquettet torde ock kunna följa med Murray; ty icke blifwer det så stort och tungt, at fohrwagnar därföre behöft inrättas.

Af de öfwerskiutande pengar förnöjer du Görwell och dig sielf, så långt de räcka. Kom ihog Mathesii sak, och lät mig få hans bref tillbaka, med underrättelse, hwad det är som Min:r mot honom angifwit. I dag begynnes distingen, och staden hyser stor myckenhet främmande. Föfbl:r din trogne fader

Upsala, d. 24. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

355.

Min K. Son.

Jag kan icke begripa, hwarigenom H:r Kungl. Secreteraren åter är så förtörnad worden på sin tjänare, at jag på några veckor icke fått bref af honom. Resande berättar likwäl, at du är wid hälsan, och jag har swårt wid at concipera några syslor så trägna, at man icke skulle hinna om man så behagde, med par ord skrifwa sin Far til. Några, och til en del angelägna bref har jag denna tiden skrifwit, som i Mathesii sak, hwars skrifwelse jag begärte strax tillbaka. Sedan skickade jag i bref 500. Dr K:mt til min bokhandel, utan at ännu få weta, om de äro riktigt framkomne. Jag torde likwäl framdeles, när ledig stund infaller, blifwa i dessa omständigheter underrättad. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 4. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

356.

Min Käre Son.

J fall Stats Secret:n Rosenadler tvingas af sin swaga syn at taga afsked, twiflar jag icke, at du däraf drager för dig all den förmån, som möjelig är. Blindheten lærer ock wara af ärftel. siukdomar. Hans Far hade den. Äfwenså Fru Rosensteins mor, och dottren hotas nu med samma olycka.

J dessa dagar är Prästmannen Fahnehielm hijtkommen. Han förklarar sig beredd at antaga condition hos Banco Com:n Iggerström, i fall den blifwer Academisk, och sådan at han kan disponera en och annan timma om dagen til egna studier, dem han här täncker perfectionera. Swar torde antingen han eller jag få, jämte närmare underrättelse om conditionens beskaffenhet.

En gammal fattig bekant skref til mig kårt för afresan if. Åbo närlagde bref, som härtils legat blandat i andra skriffter. Hör åt, om hans sak är sluten; och i fall den ännu wore oafgiord, fäll et godt ord för honom, hos wederbörande Rev. Secreterare. Här har jag icke hört det minsta, at ArchiBiskopinnan skulle wara sinnad at söka dubbelt nådår. Lärer ock blifwa bland de sidsta, som få där-om kunskap, i fall något sådant skulle förehafwas. Det blir altså nödig, at du därpå använder all waksamhet. Den förmånen un-nade jag henne giärna, om jag änn wore qwar wid min förre sysla i Åbo. Men nu, sedan jag där förstört mit hushåll, giordt en

kåstsam flyttning, och en lång tid på denna dyra orten lefwat för penningar, skulle et års prolongation blifwa icke allenast tung, utan ock aldeles ruineus. Konungen är för nådig, at tillåta sådant.

Det nu löpande året är denna Academies tredie Jubel år. Ehuru derom ingen deliberation ännu förewarit, märker jag doch, at wederbörande äro, hwad den saken angår, af skiljachtige tanckar, i det några hälst såge, at året ginge i tysthet förbij, som de twänne förra Jubelåren; andra åter, at det blefwe med några solenniteter, som orationer, promotioner, distinguerat. Alt beror slutel. på hans Maj:ts nådiga godtfinnande. Du lærer icke glömma, at med M. Murray skicka Just.Cancell:s präsidii tal. V. Cerem. mästaren Plommenfelt war nyl. här, och hälsade mig från dig. Gudi låf! at din hälsa stadgar sig.

Undflyende af alt, som echaufferar, bijdrager wissersl. därtil. J önskan om din sällhet framhårdar din trogne fader

Upsala, d. 14. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

P. S. Har Graveuren Akrel sedan låtit höra af sig, och hwad har du swarat honom? Åtminstone tyckes den saken fordra upskof.

357.

Min K. Son.

Om du af Hans Maj:ts nåd kan erhålla successionen effter Rosenadler, så tag den emot med all underdånig wördnad. Bättre är, at wara afundad, än ömkad; och jag har förmärkt, at afunden i detta land wäl i början mycket brummar, men snart faller til föga. Af Bierchén, din gamle gynnare ligger dig icke i wägen; ty hans siuklighet giör, at han snart lærer taga afsked. Påminn Ceremon.-Mästaren Plommenfelt om des löffte, at afskicka til mig de under des resa samlade doupletter af Mineralier. Jag skal däremot, så snart jag kommer åt, samla tilhopa de ombärliga stuffer af Swenska Stenarter, som kunna finnas i min samling.

Jag förmärcker icke, at ArchiBiskopinnan måttar åt dubbelt nådår. Men det berättas, at hon skall mycket beklaga sig, och frukta, at hon swälter ihial, så snart hon flytter ur huset, så at god wilja, at prolongera besitningen af hus och inkomst, icke lærer hos henne saknas. War opmärksam, at ingen ting subreptitie framkommer.

J dag har Wetenskaps Societeten härstäden behagat kalla mig til des ledamot.

Lät hos Giörwell och Lange uptaga de på närlagde lilla förteckning stående böcker, och skicka dem hijt med första säkra resande. Så snart jag får weta, huru räkningen oss emellan står, skall den clareras. Jag wet icke, hwad Morfar tänkt uppå, då han conserverat det omnämde brefwet. Jmellertid är lycka, at det fallit i hans k. dottersons händer; som tjänstl. anmodas, at strax bränna op det.

Gud inneslute dig i Sit beskydd. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 21. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

In margine: R:Rådet Arnell, som tänckt med des familie här tillbringa wintern, har i dessa dagar fallit in i en ganska swår siukdom och sinnets förwirring, som ännu påstår, och förmenes leda sig från förstäppad gyllenåder.

P. S. Jag har nyl. wäckt Consistorii i Stockholm upmärksamhet på en i Stockholm utkommen och med ogudachtigheter opfyld Skriff, kallad: mina tidsfördrif på geldstugan. Til Högl. Cancellie Collegium har ock Consist:m kommit in med en grundelig skriff härom. Bed wid tilfälle H:s Exc. Scheffer och Bar. Sparre, at detta ohyggeliga försök på Religionen och Uppenbarelsen måtte på sätt som det förtjänar, snart motas och qwäfwat.

358.

Min Käre Son.

Jag märcker, at hwareken böner eller bannor kunna förmå dig, til at åtminstone en gång i hwar eller hwarannan wecka skrifwa mig til.

Någon feber har jag hafft, och en swulst i wänstra ögat, som bägge synas lägga sig, men någon tid hållit mig i Cammaren.

Utän grund torde wi hafwa misstänckt Gumman i Biskopshuset om någon anläggning til dubbelt nådårs winnande. Hon begynner nu fatta arangements om den tilstundande flyttningen.

Herr Fahnehelm ber förmåla, at han icke kan åtaga sig de unge Iggestromarnes information, så wida han är öfwertalad, at träda til sin förra condition hos ÖfwerstLieut. Bar. Cederström, som bor här i negden, och låfwat hålla honom med disciplarne wid Aca- demien.

Til de saker jag förut begärt, lägger jag nu: Mallets åminnelse-tal öfwer Bar. Palmqwist, som torde få hijtfölja med det öfriga. It. den utkomna begynnelsen af Giörrwells Lexicon. Pränumera-tions sedeln följer härjämte, som sedan til nästa bruk förwaras. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 23. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

359.

Min Käre Son.

Jag känner ännu icke så noga Americanska Prestewäsendet, at jag kunde säja, antingen Missionens indragande eller hijbehållande blifwer nyttigare. Men wist synes det wara, at Mag. Hultgrén, hwilcken effter Mathesii berättelse nu som bäst lärer wara stadd på resan från London til Pensylvanien, blefwe mycket lidande, om han strax skulle återkallas.

Ny hushållerska har S:r Hellwik åter bestält och städslat för mig från Stockholm. Får se, hurudan och huru långwarig den blir.

Innan jag reste från Åbo, lade B. Haartman inn hos Hans Maij:t en underdånig förfrågan, huruwida han, strax jag skildes dädan, finge tilträda Biskopsämbetet. Han rådgiorde med mig, och jag tyckte det wara aldeles i sin ordning, at icke falla in i mit tjensteår utan nådigt förordnande. Jmellertid har härintil icke något utslag fallit, och Haartman skal misstänka mig, som hade jag lagt hinder därwid i vägen, hwilcken suspicion är aldeles ogrundad. Nu önskade jag weta, huruwida han anlijtat dig om bewakande af denna sak, och i hwad belägenhet den nu är?

Nu följa twänne mål, som äntel. måste af dig sorgfälligt bewakas, om än en cour, två comedier och tre baler skulle försummas.

Det ena angår mig sielf och Biskopstolen. En Soknewägs wid-makthållande wid och förbi Fiby är af wederbörande resolverad: men af Häradsh. Brandt, twärt emot sit mig gifna löffte, är saken stäld i ny widlöfftighet, och dragen til CammarCollegium. J dag afgå handlingarne dijt, med Landsh.ämbetets favorabla betänkande. Läs dem igenom, och gör sedan til CammarRåderne, i synnerhet Bar. Bunge, nödiga förestälningar, och haf waksamt öga, at utslaget blifwer favorabelt. All billighet och rättwisa är på min sida, och vägen är mig beskrefwen så nödwändig, at om den bortdömes,

ingen, i synnerhet höst och währ, kan komma ut ell. in til Fiby præbende. Et litet Hellwicks pro mem. följer härjämte.

Men nu til det andra målet, som angår Medicinska Faculteten härstädes. Det gifwes ut för wist, at unge Prof. Linné skall, med föregående af Consistorium Academicum och Cancelleren, genom någon sin Gynnare söka icke allenast introduction som Professor och Facultatis Medicii Ledamot, utan ock, at utwärcka sig, i grund af sin äldre Professors fullmagt, främsta rummet i bemt:e Facultet. Det förra är ingenting at påminna wid, hälst nu, sedan fadren är ur stånd at någonsin förrätta syslan; men det sednare wore ganska tungt och ömt för Facultetens nuwarande Ledamöter, Sidrén och Murray, af hwilcka den förre i synnerhet har långt större ålder och förtjänster än Linné. Sensibelt wore det för honom, om denne strax wid inträdet skulle springa fram til Senioratet i Faculteten. Opwakta Hans Ex:ce Rudenschöld, och tala härom, at sådant måtte förekommas. Jag skulle på Sidréns trägna åstundan skrifwit Hans Exc. til härom; men har icke kunnat giöra det; medan saken grundar sig på rychte, som doch säges hafwa mycken probabilitet.

J morgon lärer jag åter få tilfälle at skrifwa dig til med en resande. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 4. Martii 1777.

C. F. Mennander.

360.

Min Käre Son.

Brefhafwaren, Hospitals Predikanten och Syslomannen, Mag. Lexelius, måste du, så långt någonsin möjel:t är, bijstå uti des ansökning om Grans pastorat, hwartil han primo loco är föreslagen. Flere skola genom hwarjehanda wägar måtta åt denna sysla; men ingen behöfwer den bättre än Lexell, som har länge tjänt, är fattig och gäldbunden. Han har ock i wår olyckeliga partietid blifwit mycket brukad, och då fått flera betydande mäns löfften om befordran, hwilcka borde ihogkommas och hållas. Som han blir gammal och ledsen, så wore det ock Hospitalet til förmån, om han komme därifrån. Detta kunde du sou main föreställa RR:ne Scheffrarne och andra, som kunna hielpa honom. RR:n Carl Fr. och Sparre skrifwer jag nu till för honom.

Man måste wäl wänta litet, at man må erfara, om på det anwijsta stället någon hand lägges wid det ganska betydande Religions målet.

Sker det icke, så lät mig weta när tid synes wara, at hos Hans Maij:t i underdånighet inkomma med någon påminnelse.

Jag tror, at Åbo Consistorium kan förswara sig mot de giorde anmärkningarne; ty de förmente Academiens besparingar höra til sina wissa bruk, som plantagerne, Bibliotheket etc. Wäl kan det wara, at räkningarne äro något otydelige. Så syntes de ock mig, men Biörkbom war enwis, och påstod dem wara mycket klara. Papperen följa härhos tillbaka.

Blir icke förr tilfälle, så får du det med Lexell, at skicka hijt de begärte böckerne. Nu lägger jag till *Michaelis paraphrasis und anmerkungen über die Briefe Pauli* från Görwell. Vale.

Upsala, d. 6. Martii 77.

C. F. Mennander.

361.

Min Käre Son.

Det är mig kärt, at goda adspeciter wisa sig på alla sidor. Jag twiflar icke heller därpå, at alt sorgfälligt invigileras. Hans Exc. RR. Scheffer skal jag tacka, så snart boken med det öfriga hijtkommer, och jag fått litet titta i den. J de små piecer jag förut begärt, sker nu den ändring, at Mallets parentation öfwer Palmqwist bortlämnas; ty den har jag nu fått af auctoren. Däremot uttages hos Görwell Spangenberges *leben Graf von Zinzendorf*. Om icke förr, så blir med Mag. Lexelius tilfälle, at skicka hijt det begärta. Utlägningen skall, så snart jag fått räkning, blifwa betald. J dag har BibelCommissionens sammanträde för innewarande år tagit sin början.

Önskar dig all sällhet, och förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 14 Martii 77.

C. F. Mennander.

Med denna dags post har jag icke fått några aviser. Laga at jag får nummern af Nya Lärda Tidningarne med nästa.

362.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 20. Martii jämte paquettet feck jag sent om Påsk-afftonen. Altså har jag icke kunnat skicka den begärta boken. Kan det icke heller ännu, så wida den blifwit bland andra böcker inkastad i salen i ämbetshuset, dijt jag, hindrad af en feber, icke fått tilstånd at gå. Jnnan kårt skal den afsändas jämte Sophan, wid

första tilfälle. Påstpengar förtjänar den icke, så framt ei större wijshet däri ligger förborgad, än jag förmår begripa. J paquettet fants ei hälfften af det jag begärt, och wärst är, at jag icke kan opge mina desiderata, så wida jag förstört aviserne och registerne, hwarur jag dragit specificationerne. Af mina bref kunna de inhämtas, om du hinner gå igenom dem. RR. Sparres prä. tal i Wet. Academien är det nyaste, som jag nu saknar. J dag fick jag twänne dina bref. Mycken tack är jag dig skyldig för bearbetandet i CammarCollegio til godt slut angående wägen. Jag tar det opp för et godt omen i en annan mera betydelig sak, som snart kommer dijt, neml. angående Qwarnbergs hemman och det där anlagda porcellains bruket.

En man, som tror sig weta mycket, har berättat mig, at Rosenadler wid afskedstagandet skal hafwa förbehållit sig någon sort accord med effterträdaren. Som mannen är förmögen, ser en sådant förbehåll nog otroligit ut. Åtminstone förmodar jag, at, om så wore, du icke entrerar i någon sådan transaction. Hwarken du ell. jag äga peng:r därtil.

Gud gifwe dig til alt företagande Sin wälsignelse! Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 1. Apr. 1777.

C. F. Mennander.

Bland annat jag saknade i paquettet, war den af RR. Gr. Scheffer förärte Italienske Boken.

363.

Min Käre Son.

Jag har icke något nytt at berätta, men will allenast påminna om bewakandet af wägsakens expedierande i Cam.Collegio. Det är mig kärt, at du fått glada och beqwäma rum. Endera dagen lærer och min flyttning gå för sig. Min antecessorska är mycket benägen därtil, såsom ock at föryttra til mig de meubler, husgeråd, boskap, som hon kan umbära. Glöm icke wid tilfälle at erindra RR. Gr. Lieven om estamperne, icke heller HåfC. Bar. Sparre om Gr. Bielckes portrait. Jag ser, at Lijkpredikan öfwer Landsh. Bar. Raab är i Stockholm tryckt. Opkiöp et exemplar däraf för mig. Under önskan af all sällhet framhärda din trogne fader

Upsala, d. 8. Apr. 1777.

C. F. Mennander.

364.

Min Käre Son.

J de omständigheter, som dit sidsta bref innehåller, få wi wäl talas wid i Pingest, då du låfwat hälsa på mig. Minneswärda be-drifter har jag aldrig förmått giöra, utan sökt i enfaldighet och stillhet effterkomma mina skyldigheter, så långt jag förmått. Här-effter blifwa bristerna mera synliga, då kroppens och sinnets kraffter dagel. aftaga. En tid har jag warit opaslig af feberbrytningar. Tillika är kroppen mycket tung, så at ådern i dessa dagar måst öppnas. Min contubernal Prof. Murray har i synnerhet ömt wårdat mig. Härunder har jag icke efftersatt ämbets göremålen, och håppas genom motion, om jag får tid därtil, snart blifwa restituerad. Jmel-lertid röjer din sorgfällighet om en ömm Faders minnes bewarande det bästa hierta.

J går reste Acad. Boktryckaren Edman til Stockholm, och låfwade söka op dit qwarter samt taga hijt med sig det du för mig handlat. Håll altså alt i beredskap, och jämwäl de nu omnämnde Lijkpredik-ningarne. Den saknade boken skal, så snart jag går i mit bibliothek, opsökas, och med första tilfälle afskickas. Förbl:r i all min tid din trogne fader

Upsala, d. 15. Apr. 77.

C. F. Mennander.

365.

Min Käre Son.

Med en Prästman och Scholemästaren wid Sabbathsberg, Eric Sörling, som i mårgon bittida reser härifrån, skickar jag jämte Sophan, Etoile stamboyante. Denna bok har giordt mig större förtret än jag kan säja, så at jag giordt et löffte, at aldrig släppa innom mit Bibliotheks dör något, som angår frimureriet. Jag wet icke, om denna sectens hemligheter sträcka sig in til deras böcker och skrifter; men åtminstone har denna boken wetat så wäl fördölja sig, at jag flera gånger måst låta rumstera om hela min boksamling, innan den kunnat igenfinnas. Jag har bedt Prästen höra effter dig i Cancelliet, och genom någon waktmästare besörja, at det lilla pa-quetet kommer dig riktigt til handa.

Ju före expeditionen om Fiby wägen kan utbekommas, ju bättre är det. Ty man är omgifwen af konstigt folck, som säkert söka winna ändring och omskapning i utslaget.

Wid min nu snart förestående flyttning behöfwes en sängpaulun, wackert tyg, men icke kåstsamt, högst af halvesiden. Skicka mig några sådane profbitar, med underrättelse om priset. Et dussin wackra stolar torde ock blifwa nödige, om hwilckas pris underrättelse kan fås hos Grewesmühlen. Hwad du för mig samlat och ophandlat, hoppas jag få med Boktryckaren Enman. Framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 22. Apr. 77.

C. F. Mennander.

366.

Min Käre Son.

Tack för den kårta visiten. Jag har icke sedermera hört af någon i den saken du sidst talte om. Håppas således, at du på tjänligt sätt detournerat mit hörande därutinnan. Tillika glömde jag berätta, at jag i fredag borde wara på Bälinge Prästegård, hwarest då husesyn hålles. Jmellertid skal jag bli qwar i staden den dagen öfwer. Men lögerdagen är utresa oumgängelig.

Siö Capitainen från London, som har med sig några böcker för mig, heter Unander, och har säkert adresse antingen til dig ell. Grillens Contoir. Lät flitigt höra effter honom, och bestyr sedan genom säker wäg böckerna hijt.

Det lærer nu snart blifwa alfware med twisten i wår Swenska Londonska församling, som du kan se af hosgående Mathesii bref, hwilcket, sedan det är försiktigt brukat, åter förwäntas. Bijstå den redel. mannen effter all förmåga. Han är en nijtisk Prästman och oprichtig Christen, samt således wärd at protegeras. Sakens beskaffenhet kan af brefwet inhämtas. Framhårdar med all ömhet din trogne fader,

Ups. d. 6. Maji, 77.

C. F. Mennander.

367.

Min Käre Son.

Härhos följa 106. D:r K:mt til räkningens betalande hos Giörwell, hwilcken ock bijlägges, samt begäres derpå hans quittance. Han och andra bokjudar taga grofft til, och bli ju längre ju wärre.

Dina bref af d. 8. och 12. hujus ankommo nu, och är det förra på begäran redan förstört. Som med den bekanta saken nu går på

tiden, så ber jag ytterligare, at du den på tjänligt sätt imellertid aldeles detournerar. Jag torde få tala med dig i instundande helg.

Wisserl. får man i Stockholm på auctionerne meubler för godt köp, allenast man finner någon pålitelig commissionair, som flitigt wid dem är tilstädes. Jag skal litet längre fram rådföra mig med min cassa, och då anslå något til detta behofvet. Ellies kan jag redan någorlunda, fast icke splendidt, hielpa mig fram. Förmaket är anstrukit perlfärgat, och kan nu icke ändras. Blekrödt skulle ei passa sig, så wida de fläste större kamarne hafwa den färgen. Vale! din tr. fader,

Upsala, d. 13. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. J dag slöt BibelsCommissionen sina sammanträden för i år. När jag får räkning på dina utläggningar för mig, skal den strax honoreras. It. Medaillen blifwa betald så snart råd och förmåga tilsäger. Par Wet. Acad:s Tal lära åter nyl. wara utkomne. Engl. Skepparen Unander lærer och snart arrivera.

368.

Min Käre Son.

Fåfängt wäntade jag dig hijt til Helgen. Bref saknas ock för några postdagar. Pingestdagen höll jag inträdes predikan i Bälinge, och hade en myckenhet åhörare, jämwäl från staden, ehuru wäderleken war regnaktig.

Närlagde bref, som jag jämte det förra återbegär, sedan bruk däraf är giordt, fick jag nyl. från London af Mathesius. Det wisar, at nu wid pass klagomålen öfwer honom lära wara til Regeringen inkomne. Kan hända, at mannen är något het och enwis, som flere af våre Landsmän; imellertid kan jag försäkra, at han är bland de ärligaste och bäst menande, både för Religionen och Fäderneslandet, som jag känner. Skada wore altså, om han skulle lida någon förtret, i synnerhet ohörd. Därföre laga för alting så, at beswären, om och när de inkomma, communiceras med mig och Consistorium, som då få tilfälle, at infordra hans förklaring. Du ser ock af brefwet, at SkepsCapit. Unander, när det skrefs, warit segelfärdig, och lærer altså nu arriverat til Stockholm. Lät flitigt höra effter honom, och strax optaga paquettet til mig, som med någon säker resande hijt försändes. Tilfälle blir om ei förr, så med

Prof. Murray, som i måndag på några dagar reser dijt. Twänne små paquetter, et med Stenarter och det andra med Skriffter, wäntar jag ock från Prof. Bilmark, som i fall de hinna til dess ankomma, få följa de Engelska sakerna åt.

Den saken du talte om wid härwarelsen, ber jag högeligen, effter man nu har god tid därtil, måtte aldeles detourneras på bästa maneer, at jag därom aldeles icke måtte blifwa hörd eller tilspord. Jag har många och wigtiga orsaker at önska det.

Gud wälsigne dig med alt som sanfärdigt godt är. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 23. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

P. S. Hwad meubler i mitt nya rumrika bonings ställe angår, är jag med dem nu tämmel. försedd, sedan jag af ArchiBiskopinnan Biörnstierna handlat, utom några Creatur, en hop råsk för inemot 3000. Dr. En grön nymodig säng skulle jag likwäl behöfwa. Skijrt halvesiden med rosor uti synes mig wara bäst. Jag wet icke, om du såg Landsh. Rappes i Åbo. Den war sådan, och föll mig mycket i smaken. En ganska commod hwilstol kunde ock tjäna för mig.

369.

Min Käre Son.

Hr. Prof. Murray reser nu til Stockholm, och har detta bref med sig. Jag hoppas, at han genom din goda anstalt tillbaka effter otta dagar hijtförer det från London ankommande paquettet, så mycket wissare, som jag sedt af aviserne, at Skeps Capitainen Unander redan wid början af denna månaden passerat Sundet. De twänne små convoluter från Åbo och Prof. Bilmark torde ock til dess ankomma, at de få följa det förra åt. Parentationen öfwer Sahlgrén och andra wackra utkomna skriffter kan han ock fohla hijt med sig.

Om så wäl Mathesii som den andra saken åberopar jag mig min sidsta skrifwelse. Din trogne fader,

Ups. d. 25. Maji, 77.

C. F. Mennander.

370.

Min Käre Son.

Prof. Bilmark berättar, at 3:ne mig tilhöriga paquetter äro från Åbo afgångne, som jag hoppas at du redan emottagit, och tillika med det Engelska hijt bestyrer. Då får wäl ock det nyl. utkomna Dahlbergs Tal i Wet:s Academien följa med.

Jag ser af Dagligt Allehanda, at Notarien Stenman dijt ankommit. Utan min påminnelse lärer du akta dig, at icke gifwa honom husrum eller någon försträckning, icke heller låta honom gå öfwer papper elr. penningar. Lycka til godt nöje på Carrousellén. Sedan den är förbi, hoppas jag få längre bref. Förblr. din trogne fader,

Ups. d. 27. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

371.

Min Käre Son.

Det är ganska wäl, at du ännu befinnes i lifwet. Dit enwisa stillatigande i flere veckor har kunnat föra mig på allehanda tanckar. Sakerna från Finland fick jag i går med Lector Hallencreutz, och de Engelska böckerne jämte portraitet wäntar jag med första, och såge hälst, at du sielf hämtade dem hijt med dig. Det utkomna nyaste af Wet:s Acad:s Tal etc. lärer då följa dem. Ceremonielet öfwer Tornerspelet wore ock artigt at få se. Innankårt komma åter från England några Stenarter och Böcker, som wid Skeppets ankomst optagas och hijtförsändas. J hwad afsicht är Stenman kommen dijt? Juslen berättar, at bägge Sönerne warit hos Modren, och hielpt henne hushålla. Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 10. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

Är Secret. Gahm siuk, eller wred worden, effter han aldrig mer låter höra af sig.

372.

Min Käre Son.

Närlagde underdåniga supplique lärer höra til utrikes expeditionen, och altså til dit föredragande. Jag ber, at den ju förr des helre måtte blifwa framstält och afgjord. Saken, ehuru den i framtiden kan blifwa af någon betydighet för vår Församling, synes likwäl in præsentu casu icke wara af större wigt, än at den lärer kunna hos Regeringen afgöras. Men om den skall underställas

Hans Maijts egit nådiga godtfinnande, så skicka skriffthen äntel. med nästa påst til H. Kungl. Secret. Franck, och anmoda honom, at med första förnimma däröfwer Hans Maijts utlåtande. Långt på tiden tål icke detta mål utdragas; ty gossen är fattig, och kan allenast några weckor sig här uppehålla. War altså sorgfällig om godt slut härutinnan, och lät mig med första post weta, hwad utwäg kan därtil blifwa tjänligast, och du täncker widtaga. Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 13. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

373.

Min Käre Son.

Det är ändå wäl, at du ännu någon gång täncker hälsa på mig. Gör det ju förr des helre. Haf då äntel. med dig för min räkning Les Yncas par Marmontel, som jag sedt mycket berömmas, jämwäl de än saknade Wet. Academiens Tal, it. des första nu utgifna quartal för i år etc. Meurman har jag ännu icke hört af. Stålbergs skriffth hade ju kunnat skickas couverterad med honom. Lät mig innan kårt få den, ty jag längtar se den underliga avanturierens dårskaper. Jag får wäl icke tid, at dricka mit årliga watn, förr än kan ske med nästa månad. Jmellertid är det underligt, at man ännu icke ser några friska Mineralwatn af detta års påfyllning wara inkomna. De artificiella bruka några; men dem liter jag icke på. Recommendera den unge Engelsmannens sak til det bästa. Förteckningar på de nyss til våra boklådor inkomna böcker glömmet du icke at taga med dig. Lät och höra åt hos Giörwell och Fyrberg, om de fåt in några mig tilhöriga continuationer. Guds milda Försyn wake öfwer dig. Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 17. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

374.

Min Käre Son.

Närlagde recommenderade bref til dig, som originairement lærer wara från Åbo, ankom nu med Stockholms posten hijt, och som det lærer innehålla penningar, skickar jag det strax dig tillhanda tillbaka under recommendation. Tack åter för det kärta omgänget. För mina comissioner, när de blifwit wäl bestälte, skall jag ock

tacka. Nu berättas i aviserne, at friskt Pyrmonter Watn ankommit til Stockholm. Gud regere och wälsigne dig! — Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 27. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

375.

Min K. Son.

Jag märcker af detta åter hijtstälte brefwet, at folcket tror dig längre kunna trifwas hos din far än du wärcel. gör. Carl Hassels död har mycket surprenerat och oroat mig. Lycka är under olyckan at hans qwarlemnade lära wara i godt tilstånd. Tack för god anstalt om Watnet och packan från Åbo. Skepparen säges nu wara i Flötsund, får se om sakerne kunna fås op i dag eller mårgon. Åtminstone ligger watnet i den nu tiltagande wärman icke til sin fördel länge på siön. Skynda på Fyrberg, at jag snart får Böckerna. Des snarare erhåller han betalningen. Förblr din trogne fader

Upsala, d. 4. Julii, 77.

C. F. Mennander.

376.

Min Käre Son.

Watnet är riktigt framkommit, och nyttias nu som bäst. Boken har jag ock fått från St. Petersburg den Porthan föranstaltat om. Den är mycket dyr i anseende til de många kopparstick; men warit så illa förwarad, at hela ena sidan blifwit groft nedsmutzad. Wid din Sal felar echabraque, och lærer den i det tillståndet wara obrukelig. Nu skickar jag Michel til Stockholm at nästa Söndag begå Communion i Finska Kyrckan. Han har Chaise, och kan således återhämta med sig den begärta Bokpackan från Fyrberg. Skicka allenast strax wid drängens dijtkomst til honom, at han aflägger och emballerar Böckerne, samt formerar Räkningen, så at drängen får i mårgon qväll eller öfwermårgon bittida afhämta bägge. Jag skref om en Lähnstols opköpande; men finner nu at den icke behöfwes.

Den andra saken har mycket bekymrat mig och kan jag icke fyllest uttrycka min glädje däröfwer, at, enligt din nu ankomna skrifwelse, inga förestälningar därom nu mera ske. Den som gifwit första förslaget på mig därutinnan har hwarecken kändt mit sinnelag, eller betänckt den stälning jag står uti. Det måste wara skedt

antingen af en icke nog betänckt wälmening, eller, det jag icke tror mig hafwa af någon förtjänt, i afsicht at exponera mig. Jmellertid blir det min declaration, at jag icke kan gå något steg i den vägen. Nog finnas de, som äro skickeligare därtill och hogade för saken. Jmellertid har jag nödigt, at munteligen för dig detaillera de orsaker jag härutinnan bygger uppå. Hwarföre jag ber at du ju förr dess hältre och redan i dessa dagar rycker som snarast hijt, om det ock wore allenast på en half timma, at wi få talas wid. Den resande Ståhlbergs bok följer härjämte. Jag har icke nämnt om den för någon, mindre wisat den åt någon dödlig. Kan hända, at jag sedan får den med samma wilkor tillbaka. Skaffa mig snart slut på den unga Engelsmans sak. Han har icke råd at länge uppehålla sig här.

Förblr din trogne fader

Upsala, d. 11. Julii 1777.

C. F. Mennander.

377.

Min käre Son.

Stundeligen väntar jag dig hijt. Nu är ock bästa tilfället at taga motion och göra sådana små resor, innan trägnare arbete åter widtager, då Hans Maijt, som wi håppas snart med glädje få höra, genom Guds nåd lyckeligen hemkommer.

Jag skref tydeligen til Notarien Ekholm, at jag icke will hafwa några af hans predikningar, och at den samlings hogen redan aldeles förgått mig. Min förra samling är ock under flyttningen skingrad, och i oordning kommen. Sådant oaktat skickar han på mig hela hopen och det til et enormt pris. Du kan, ehuru ock det är altför mycket, biuda honom i betalning tolf plåtar, doch icke gifwa dem honom, innan han underquitterat den härhos återgående Räkningen, som til fullo betalt. Wägrar han det, skal jag med första tilfälle återskicka til honom bunterne orörda och ööppnade. Sådant plunder kan jag köpa här hela hästlass för par plåtar. Swara mig härpå ju förr dess helre. Jag förblifwer din trogne fader

Upsala, d. 15. Julii 1777.

C. F. Mennander.

Bed Fyrberg skicka Räkning, Catalogue väntar jag från Giörwell. Hör åt, om han har något exemplar af Lavaters Physiognomiska wärck, och lät weta hwad det kostar.

378.

Min Käre Son.

Du förfarer obarmhertigt mot mig, som icke allenast gör dina visiter så ganska korta, utan ock så sällan låter mig få se något bref från dig. Jmellertid skulle jag nu som bäst behöfwa något tidsfördrif antingen genom omgänge med dig, eller flitig brefwäxling. Under watndrickandet faller tiden mig ganska lång, på en ort där jag ännu icke hunnit förwärfwa mig många bekantskaper, och mine fåå wänner äro stadda på landet, så at lefnaden är nog solitaire.

När Hans Maijt genom Guds nåd til allmän glädie snart hemkommer, och de lediga syslorna skola förgifwas, söker du wäl bewaka Porthans wälförtjänta befordran. Til Theol. Professionen härstädes skulle för min del hälst önska Theol. adjuncten Hydrén, i hwilcken man finge en fogelig Camrat. Wår Acad:s Jubel sak är understäld Hans Exc. Cancelleren, som däröfwer lærer i underdånighet inhämta Hans Maij:ts egen nådiga tancka. Jag har warit sinnad, at i höst anställa en liten visitations resa. Men den kan icke anträdas förr änn in medio Septembris, sedan skörden är slutad; och tiden därtill blifwer altför kårt, om något Jubilæum kommer at hållas. Så at jag är rätt willrådig. Sök ju förr des helre afsluta handeln med Ekholm om hans Predikningar til det prijs jag bestått, at jag måtte kunna skicka dem tillbaka, i fall han ei därmed åtnöjes. Lät mig ock få Fyrbergs Räkning. Med Capit. Gustav Fridr. Wallis är från London til mig skickad en låda med Mineralier inlagda i 13. särskilda papper. Lät höra effter denna Capit:s ankomst, och emottag lådan, samt skicka den med säkert tilfälle wälförwarad hijt. Skrif för all ting flitigt, åtminstone hwarannan post.

Gud wälsigne dig! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Julii 77.

C. F. Mennander.

En del af Watn bouteillerne äro icke så friska som borde. Doch hielper jag mig med dem.

379.

Min Käre Son.

Jag är just glad, när jag, ware sig med bön eller påck, kan få några rader af dig.

Fast Porthan är sådan Philosoph at han satt sig öfwer alt jordiskt, som det ser ut, måste likwäl des wänner söka hielpa honom, som en ganska skickelig karl. Befordra ock Pryssen, som en gammal wän til tjenlig character wid des afsked. Den lilla Engelsmannens sak håppas jag at du hielper snart til slut. Han kan icke uppehålla sig här öfwer denna månaden som nu ingår.

Närlagde bref ankom nu från Gösens äncka. Hennes söner, af hwilcka i synnerhet de twänne yngre synas wara wälartade, behöfwa wissertl. hielp; ty fattigare andelsmän känner jag icke. När altså vacance blifwer wid Ekestubbiska Stipendium, så bed Hans Excellence wara nådig emot dem præferablement för andra. De äga platt intet, sedan ock gården nu är såld. Ju diupare jag kommer i kårgen, ju mer är watnet opblandat med gammalt förskämt, så at jag aldeles måst cassera par bouteiller. Detta har skedt däraf, at din Fransos icke undersökt dem mot dagen, utan på god tro emottagit hwad honom gifwit blifwit. Jag är glad, at det nu lider til slut med watncuren, hälst ock wäderleken offta warit olämpelig. Jag wäntar swar på mit förra. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Julii, 1777.

C. F. Mennander.

380.

Min Käre Son.

Jag hade nu bref af Olov Pryss, hwari han berättar sig wid afskedstagandet icke wara betjänt med Lagmans eller HåfRätts Råds caractere, utan wil, om så skall wara hafwa CancellieRådstitel, eller hälst adelskap för sig och sin son.

Man har all orsak at befara, at Prof. Christiernin blefwe en orolig Camrat i Consistorio Ecclesiastico om han blefwe Theologus, hwarföre jag, som ock sidst skrefs, hälst såge, at Adjuncten Hydrén erhöle den syslan.

Om Hans Excellence R.Rådet Scheffer behagade skrifwa et ord til sin repräsentant wid Ekestubska testamentets disposition, Landshöfdingen i Åbo, för Gösarne, erhöle de säkert stipendium. Ellies förgås de.

Haf Porthan och Calonius i minne, samt Räkningarne hos Ekholm och Fyrberg. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 5. Aug. 77.

C. F. Mennander.

381.

Min Käre Son.

War så god, at jämte närlagde bref tilställa Hr Notarien Ekholm 75. Dr. K:mt til hwilcket prijs han låfwat lämna Lijkpredikningarne; så at den wigtiga saken är sluten.

Skrif du man flitigt mig til om allehanda, och frukta icke, at någon får se brefwen.

Det gläder mig, at Porthan och Gösarne blifwa hulpne. Ol. Pryss kan wara nögd med den tillstyrkte characteren.

Lät höra effter den Londonska Skepparen, som har til mig en låda med Stenarter, och förmodel:n redan är dijt framkommen. Skicka sedan denna låda wäl förwarad til mig med Prof. Murray, som effter Prof. Bergmans berättelse i instundande wecka täncker resa hijt. Om den förr nämnde boken, Lavaters physiognomie finnes hos Giörwell, så lät et exemplar däraf då följa med.

Målningarne ankommo i dag med sina nya kåstbara infattningar. Jag tackar mycket för god anstalt, och gratulerar til den (*sic!*) nya heders förrättningar, samt önskar reelle påföljande förmåner. J tisdags slöt jag watndrickandet. Dit contrefait får jag wäl snart tilbaka, botat för sina skela ögon. Under alsköns sällhets önskan förblifwer din trogne fader

Upsala d. 8. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

382.

Min Käre Son.

Sedan min watndrickning slöts i början af förra weckan, har jag för motions skull giordt åtskilliga små resor och excursionser, samt sidst i sällskap med öfwerståhållaren Rudbeck, til Hospitalerne i Weckholm och Enköping at effter ÖfwerDirectionens förfatning hålla i dem visitation. Återkomsten hijt skedde i fredags affton sent, så at jag icke kunde beswara dit med den posten aflåtna bref. J den ställning du nu är, bör den tanckan aldrig falla dig inn af (*sic!*) öfwer gifwa tjänstewägen, sedan du skridit så långt fram däruppå, samt därwid användt så mycken möda och kåstnad. Mag. Kreander råkade wara hos mig i dag til middagen wid påstens ankomst, så at jag strax kunde underrätta honom om den *douceur* han har at wänta, hwilcket icke litet opmuntrar hans oroliga och under bekymmer om sin framkomst hijt och dijt kastade sinne. Jag såge giärna,

om Pryssen, en gammal wänn, kunde få den åstundade characteren, och är wiss uppå, at du på det ömmaste bewakar det till Åbo Aca-
demies fördel giorda Arkenholtzka Testamentet. Mina saker
skickar du wäl ock hijt med första tillfälle.

Denna dags påst medförde Mathesii bref från London hwari han berättar sig hördt, at saken, som är i den församlingen i twist, skulle afgöras effter Ministerns inlämnade berättelse, och anhåller högel. at få däraf communication innan utslag faller. Är ännu icke något swar ankommit angående den unge engelsmannen? Han längtar hem, och hans omständigheter lära icke tillåta långt dröjsmål. Gud wälsigne dig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

Jag väntar dagel. få se dig här. Är Juslén ännu där qwar, så tag honom med.

383.

Min Käre Son.

Ehuruwäl mina omständigheter äro sådane, då både hog och krafter at arbeta dagel. aftaga, och jag förmärcker at lifsluuset begynner brinna i pipan, at jag har nödigt snarare, så långt möjligt är, förminska än utwidga mina göremål, och inskränka dem inom det aldra oundgängeligaste, wil jag doch följa dit råd, och til en början skrifwa för den omförmälta wännen, men skicka mig med nästa post et utkast till modell af sådana bref.

Jag fant så för mig brukeligt, at Americanska Prästsakerne blifwit en tid bortåt här consistorialiter handterade. Men om Hans Maijt tackes ställa sit nådiga swar enskildt til mig, kommer saken åter i den gång, som jag tror at den af ålder warit.

Så snart swar ankommer ifrån Ministern i London, så befrämja den unge Engelsmannens sak til slut.

Ju förr dess helre önskade jag se dig här. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

384.

Min Käre Son.

Hosgående Fru Leches bref ankom nu med posten. Nog känne wi hennes torfftighet med många barn, och at hon så wäl som någon skulle förtjäna understöd af pension. Men swårigheten at erhålla den ibland så många sökande och behöfwande är ei mindre bekant. Och om mit minne ei bedrager mig, är redan i den delen något försök för henne giordt. Jag ser ingen utwäg til hennes hielp; så framt icke kåppymningswärcket wore i det tillstånd at med något gratial understödja henne, för hennes Sal. mans skull, hwileken wärckel. war den första, som här i riket utöfwade kåppymningen. Jag skickar därföre hennes bref til dig, som har tillfälle at utröna, huruwida någon hennes räddning genom den utwägen kan wara möjelig. Den lilla änckehielpen af 8. T:r Spanmål hon har från Åbo förslår icke långt.

Tack för god anstalt om Stenlådan från London, och för winet. Mathesius, som jag ser af et des nyss ankomna bref, swäfwar ännu i fruktan för klagomål öfwer sig och församlingen. Så snart swar kommer om den unge Engelske PrästCandidaten, sök befrämja den saken til slut. Cancellie R. Gref Gyllenborg som jag nyl. hade tillfälle at tala med, trodde, at Collegium därwid icke skulle hafwa något at påminna. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

385.

Min Käre Son.

Assessor Iuslen återreste i mårgons sedan han par dagar roat mig. Jag har warit i ständelig förwäntan, at ock få se dig här, och håppas, at därmed nu mera icke drages långt ut. Åtskilligt nödwändigt har jag at tala med dig om, och den andra saken tyckes icke hafwa någon brådska med sig, utan wäl tåla til des opskiutas.

Aflämna närlagde bref i Hans Exc:s Gr. Liewens egna händer. Det är en recommendation för Probsten Idmans Son at blifwa befordrad til Kungl. HåfPredikants caractere. Fadren tror des lycka däruppå mycket bero, och har så ofta begärt af mig en sådan föreskrift, at jag icke undgå kunnat at den afgifwa. Det kan hända

at Riksrådet wid det tilfället jämwäl påminner sig sit löffte til mig om estamper.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

386.

Min Käre Son.

Sedan Husesyner äro hålne på de Biskopsstolen underliggande hemman, och däribland på hemmanet Qwarnen eller Qwarnberg, på hwars ägor en porcellains eller Lerkärils fabrique är anlagd, den Hr. Öfwerjägmästaren Rudbeck nu säger sig äga, blir nödigt, innan något vidare steg tagas kan, at få en afskrift ur Commerce Collegio af Sal. Archeb. Henric Benzeli yttande, då Mantals commissarien Berggrén sökte privilegium at denna Fabrique oprätta. Det har följt med Landsh. Grooths betäckande. War beskedlig, och skaffa mig ju förr des helre detta document. Närmare oplysning gier närlagde Nota.

Med Skepps Capit. Unander, som antingen redan dijtcommit eller snart wäntas från London, följa åter par böcker til mig, dem du emottager och hijt bestyrer. Torde hända at han ock har några til mig destinerade Mineralier. Man får underrättelse om Skeppet på Totties contoïr.

Dagel. wäntar jag dig hijt. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 2. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

387.

Min Käre Son.

Jag önskar, at resan måtte gå lyckeligen, och hälsan wara god och beständig!

Närlagde bref ankommo nu med posten. Det til Gahmen tilställer du honom wid första tilfälle. Han skref mig nu til.

För en stund sedan rann det mig i minnet, at Sal. Arckenholtz flere gånger låfwade mig, at hans litteraire corespondence, som war widlöfftig och med de lärdaste menn i hela Europa, effter hans död skulle föräras til Åbo Bibliothek. Männe han icke i sit testamente giordt härom förfatning, eller disponenterne finna sig wid, at lefwerera dessa bref antingen dijt eller til något annat publikt

ställe? Skada wore om de blefwe förstörde. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 9. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

388.

Min Käre Son.

Jag har warit rätt orolig öfwer din under resan iråkade opasslighet, och fägnar mig mycket åt det du nu skrifwer, at du åter mår tämmel. wäl. För Guds skull, akta hälsan på det nogaste, i synnerhet därigenom, at du alltid håller hufwud, maga och fötter wäl klädda och warma. Dina Financer behöfwer du icke sörja öfwer; ty när jag får weta pertinent deras tillstånd torde wäl blifwa möjligt, at snart nog ställa dem i ordning.

Documentet är godt; men man har det här förut. H. Benzeli utlåtande wore mycket angelägit. Lät altså widare sökas därefter. Förbl:r Din trogne fader,

Upsala, d. 12. Sept. 77.

C. F. Mennander.

389.

Min Käre Son.

Jag hinner nu icke widlöfftigare swara utan endast berätta, at Spännlådan är riktigt framkommen. Spännen äro rätt wackra, och jag tackar för dem, ehuru de till mit bruk äro nästan för flychtiga. När du framdeles behöfwer penningar, och min cassa kan det tillåta, will jag betala så wäl dem, som Medaillen. De öfriga mig offererade meublerne gör jag icke med, utan stå de bättre hos dig. Doch om Liusstakarne, knifwarne och skedarne kommit bland dina arfssaker från Finland, och äro sådane, at du ändå täncker dem föryttra, kunna de följa med dig wid nästa hijtkomst, då jag will dem för det utsatta priset behålla. Jmellertid är det mig kärt at du nu är i något renare watn och arrangementet för framtiden på (*sic!*) wi wäl snart widare språka tilsammans om. Benzeli tillåtelse på Foyans wärkets oprättande måste ofelbart ligga wid acten, och gör du ganska wäl, om man får afskrift däraf. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

390.

Min Käre Son.

Nycklarne emellan lärer icke finnas någon synnerlig skilnad. Åtminstone öppna bägge lådorne i den lilla Bureauen. Jmellertid skickas härhos på begäran den andra tillbaka.

Det är wäl, at du betalar Fyrbergs räkning; men gör det med 2. a 3. pl:s afprutning; ty jag känner och har ofta warit ute för det slags folckets dryga debitering.

Ehuru mycket jag högaktar Hr. Kongl. Secret:n Schröderheim, och skall söka i all ting göra honom till wiljes, kan jag doch icke på det föreslagna sättet interessera mig för Kl. Håfpred. Ramström, den jag ganska litet känner; men hördt mycket berömmas. Jag wägar icke inkomma med sådane underd. recommendationer, och stiftets barn skulle förtycka et sådant steg af mig. Lät mig weta, om jag skall skrifftel. swara Hr. Kl. Secreteraren, eller om det är nog, at du på anständigt sätt gifwer dessa mina betänckligheter wid handen.

Prof. Berch har bedt mig hos dig anmäla des ansökning om fylnad i lönen som Kungl. Secreteraren Mannerheim skall hafwa til föredragande. Jämwal Prästmannen Wirtzenius, som har 34 tjänste-år i Prediko ämbetet, ber om din hielp til befordran wid det lediga Nousis pastorat. Lät mig weta, om och hwad du uträttat i dessa och andra mål jag anlitar dig om. Sällan får jag något enda ords swar.

Hwad är, som hindrar Pryssens afsked, och hwaruppå ankommer dröjsmålet med Porthans fullmagt?

Gud stärke din hälsa och gifwe dig alt godt. Önskar din trogne fader,

Upsala, d. 3. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

391.

Min Käre Son.

Dit sidsta bref förmälte om någon din opasslighet, och som jag med denna posten icke haft någon kunskap från dig, är det naturligt, at någon oro hos mig opkommit. För all ting sköt hälsan wäl, och akta dig noga för förkylning, som är wärsta fienden i detta vårt nordiska climat.

Det är underligt, at Ministern i London icke redan swarat om den unge Harris, huru wida han kan här ordineras. Som wintern är för dörren, så är gossen rätt orolig, längtar hem och hans omständigheter fordra. Men som saken är i underdånighet hos Hans Maj:t anmäld, kan jag icke tillåta honom resa, innan swar ankommit.

Jag ser af en Holmbergs catalogue, at boken *Les Yncas af Marmontel* lærer finnas på hans boklåda. Tag et exemplar för mig, och betala det, om några penningar öfwerblifwa, sedan Fyrberg är förnögd.

Jag har förtröstat Ol Pryss, at få wid afskedstagandet rev. Secreterare character. Se til, at han därmed blir soulagerad. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

392.

Min Käre Son.

Hierteligen önskar jag snar och fullkomlig restitution!

Med Herr Prof. Bergman, som i går eller i dag reste dijt, afskickade jag mit uhr, hwars kädja gått af, och som här icke kan fullkoml. repareras, i synnerhet om, som jag fruktar, ny kädja behöfwer insättas. Han lærer oförtöfwat hälsa på dig, och drag då strax försorg, at det af någon pålitelig uhrmakare blifwer i fullkomligt stånd satt, och jämwäl justerat; och sedan om icke förr med något säkert tillfälle, så åtminstone med hem:te Professor, kommer hijt tillbaka.

Mag. Kreander är nu här blefwen *Iuris Licentiat*. Han lærer i dessa dagar infinna sig där, och har hos Hans Exc:e Åbo Acd:s Cancellar två ansökningar. 1:o at få sub proprio præsidio legitimera sig i Åbo til Doctoratet, och 2:o af blifwa extraord. *Juris Adjunct*. Mig tyckes, at hans begäran i bägge delarne är billig och bijfallelig, hwarföre du icke lærer underlåta, at understödja den.

Mina commissioner lærer du wäl icke aldeles förgäta. Böckerne från England måste längesedan wara ankomne, och deponerade i Totties Contoir; så at med dem icke lærer behöfwas större möda, än at de afhämtas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. 8bris, 1777.

C. F. Mennander.

393.

Min Käre Son.

Ehuru jag med denna post icke hafft någon underrättelse om beskaffenheten af din hälsa, hoppas jag och, at enligit det du sidst skref, den åter repar sig. Lärda Tidningarne följde åter i dag icke med. Lät påminna at de komma nästa post.

Engelska Böckerne, dit contrefait och åtskilligt annat, som jag begärt, hoppas jag snart blifwa hijt bestyrdt, jämte et paquette Åbo saker, som Calonius berättar redan i sommars wara til dig öfwerskickat. Uhret väntar jag ock tillbaka, reparerat och wäl justerat, om ei förr, doch säkert med Prof. Bergman.

En tunna Tysk frukt, hälfften Stetiner och andra hälfften Borstocker, om de fås för skäligit köp, är du så god ock skickar hijt, med först afgående Jakt, så wida wintern snart kan infalla, och frukten på wägen förskämmas.

Lät mig med första weta, hwad en ganska commod Länstol kâstar, item et pälswärck under en kappräck, antingen af Räfpoler, eller andra lätta och tillika starcka Skinn. Erforderliga penningar, ehuru klen cassan är, skola sedan strax öfwerstyras. Hörer man ännu icke något om unge Engelsmannens sak? Skrif flitigt. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. 8br. 77.

C. F. Mennander.

394.

Min Käre Son.

Det är mig ganska kärt, at din hälsa dagel. förbättras. Så täta anstöter böra wara krafftiga påminnelser, at wårda den på det ömmaste. Tack för god anstalt om sakerne; men Skepparen Möller är ännu icke ankommen.

Min mening war och är ännu, at man hos någon Meublehandlare skulle opköpa en länstol, den beqwämligaste man där finner. At sielf låta giöra den, har mycket krängel med sig.

Pälswärcket jag skref om, bör wara så tilräckeligit, at man kan slå det wäl dubbelt om magen. Armarne böra ock wara långa och wida. Öfwertåget kan ei bli annat, än swart drojet elr. Camlott de Bryssel.

Glöm icke at skicka mig Fyrbergs räkning; icke heller N:o 81 af Stockholms Lärda Tidningar, som saknas.

Alla begynna undra, at det går så långt ut med Eloqu. professionen i Åbo, och Pryssens afsked. De mena, at därunder ligger någon hemlighet. Men jag har sagt, at det beror på Hans Exc. Cancellarens återkomst, som icke heller ännu lär återkommit til Stockholm. Engelsmannen är jag brydd med. Han har nu skrifftel. inkommit och begärt få än i höst resa hem. Jag väntar ännu en och annan vecka, innan jag anmäl hans åstundan hos Hans Maj:t. Eller, tör hända, at jag kan öfwertala honom, at förbli här öfwer wintern.

Capit. Mellercreutz war just nu här, och bad hälsa dig.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

395.

Min Käre Son.

Uhret och det öfriga är riktigt framkommit, och tackar jag mycket för god anstalt.

Det fägnar mig, at Åbo Academies saker snart komma til slut. Du lærer wäl då icke förgäta, at söka procurera Ol. Pryss Revisions Secreterare afsked, hwarom jag förtröstat honom.

Dubbelt nådeår, ty det ena följer altid ecclesiastique syslor åt, där encka och omyndige barn äro, kunde wäl Fru Hassel förtjäna. Men då man besinnar, at hennes moderliga klenighet ändå utöser alt hwad hon hafwer på sine liderliga Söner, är det just icke någon meriteire gärning, at procurera henne en sådan nåd. Mig tyckes, at Porthan, som länge och med mycken nytta, samt så godt som utan all lön, wid Academien tjänat, nu kunde rätt så wäl wara til Prof:s lönen berättigad. Huru lider det med hans parentation?

Jag har besinnat mig angående hälsan och tror, sedan min garderobe är reviderad, at jag ännu detta året kan begå mig med mina förra foderwäreck. Men en ny oförmodad utgift förefaller i stället. J går mårgons bortstals ur salen GullKnapsKäppen, den jag i synnerhet för Sal. Canc.R. von Stiermans skull, som testamenterat mig den, satte mycket värde uppå, såsom ock en paraplué. Och som jag icke kan hoppas återfå käppen, så hör åt hos Suther, hwad en gullkrycka med en wacker spanskrör kostar. Den kan wara antingen

slät, eller på något tjänligt sätt utarbetad; men icke emailerad. Jag anförtror dig i Guds vårdnad, och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 7. Nov. 1777.

C. F. Mennander.

N. 81. af Lärda Tidningarne skickar du mig med nästa tillfälle.

396.

Angående Engelsman Harris prästvigning så får jag just i dag bref från London med den underrättelse¹ det Ministern Bar. Nolcken berättat, at Regeringen icke hafft någon objection emot hans ordination härstädes, hwarom Ministern sagt sig länge sedan lämnat swar. Det måste altså ligga i cancelliet. För Guds och den fattige gässens skull laga så, at saken strax föredrages och nådigt utslag faller. Effter 14. dagar wid pass blir ordination, och då kunde han komma med, samt kanske än i höst retournera til sit fädernesland. Swara mig härom med nästa post, och lät då den saknade och flere gånger omskrefne nummern af Lärda Tidningarne följa med. Med Skepscapitain Bawell, som nyl. från London afseglat på Stockholm, får jag åter et litet convolut böcker, som du låter höra effter antingen på skeppet eller Totties contoïr. Förbl. din trogne fader,

Upsala, d. 18. Nov. 77.

C. F. Mennander.

397.

Min Käre Son.

Tillståndet för den unge Engelsmannen John Harris, at blifwa här ordinerad, kom i rättan tid fram. Till följe däraf admitteras han i dessa dagar til examen.

Vice Pastoren i Lundo, Gustav Bång lærer nyl. hafwa skrifwit dig til om sin ansöknings befrämjande til Rimito Pastorat. Lijkaledes har v. Pastor Wirtzenius bedt mig wara sig behielpelig til Nousis Kyrkeherde sysla. Bägge äro mycket förtjante, skickelige och

¹ *Tähän asti eri käsialalla jälkeenpäin lisätty, jatko K. F. Mennanderin käsialaa; tämä 18. XI. 1777 p:tyy on vain katkelma, kirjeen alkupuoli on poissa.—Ända hitills med annan stil, fortsättningen K. F. Mennanders handstil; detta brev av den 18 november 1777 är blott ett fragment, början saknas.*

ganska torfftiga män, så at du gör wäl, och har at wänta Guds wälsignelse, om du kan til deras hielpande wid dessa tilfällen något bijdraga.

Redan wid slutet af förra månaden insände jag underdånigt förslag til Bönedagars texter för instundande år. Men ännu hörer man icke, at placatet utkommit. Gör dig underkunnig i inr. civile expeditionen, om den saken är föredragen. Under önskan om alt godt, förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 28. Nov. 1777.

C. F. Mennander.

398.

Min Käre Son.

Det är mig omöjelt at i sådan hast som nu är, då posten för menföret nyl. ankommit, och strax skall afgå, något utlåta mig öfwer de mot Mathesius anförda besvär. Det kan jag allenast i gemen säja, at mannen, så långt jag känner honom, är full med nijt om Guds ära, församlingens bästa, och fäderneslandets nytta och heder. Jag har ibland andra prof därpå därutinnan, at han hemförskaffat flere där afledne Siömäns qwarlätenskap, den jag effter des anwising deras anhörige i Finnland tilstält. Om han råkat i något mål förgå sig, som torde hafwa härrört mäst af någon missämja honom och Springer emellan, hwilken ännu skal wara mycket rörig man, som han war här hemma, kunde det anses som skedt af misstag och förhastande, och rättas genom alfwarsam correction, hwareffter jag är tämmel. wiss at han rättar sig. Han skref ock icke länge sedan, at de missnögte Församl:s ledamöter åter begynna wäl förlikas med honom. Det förefaller mig altså nog hårdt, om han skulle suspenderas, innan han fått afgifwa sin förklaring, som torde oplysa åtskilliga omständigheter. Närmare känner jag icke sakens beskaffenhet.

Ibland andra förtretligheter, som här under stundom möta, är icke bland de minsta en och annan process som wäckes angående en och annan ArchiBiskops stolens tilhörighet. Nyl. tilstältes mig genom Landshöfdinge ämbetet til förklaring en Lieut. von Küssells præntention, at komma i possession af et litet hemman eller torp, Gammaläng kallad, i grund af några 100. års gamla documenter. Däribland är närlagde Lagmans Rättens extractum protocoll, som i anseende til sin ställning, och i synnerhet den effteråt skrifna

clausulen synes nog besynnerligt. Lät genom någon pålitelig din wänn i HåfRätten låta jämföra detta med protocollsboken. Sedan är mig i synnerhet nödigt at weta, hwad slut Kungl. HåfRätten sielf detta mål angående stadnat uti, som af des protocoller lærer kunna inhämtas. Jag önskade ju förr des helre få härom pålitelig kunskap. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

399.

Min Käre Son.

Redan i slutet af 8:ber insände jag i underdånighet genom civile expeditionen Förslag til Bönedags texter för nästkommande år. Men som ännu icke höres af sielfwa placatet, som Hans Majj:t i nåder låfwat i November utfärda, begynner jag twifla, at förslaget blifwit förlagt. Hör för all ting effter, huru härmed är beskaffat.

Sök ock så bemedla, at Mathesius i London icke blir suspenderad, innan han fått på beswären förklara sig. Jag känner icke sakens beskaffenhet; men Mannens character känner jag, at han är både bland de lärdare och opbyggelige Präster. Har han i något förgått sig, är jag wiss uppå at det icke skedt i ond mening.

Skaffa mig jämwäl den sidst begärta underrättelsen ur HåfRätten och det där förwarade Lagmans Rättens protocoll. Sedermera har jag kommit på spår, at HåfRätten skall wid början af år 1677. fält dom i denna saken. Lät se däreffter ty den wore mig altför nödig, så wida jag här icke kunnat öfwerkomma några oplysningar.

Wirtzenius och Bång recommenderas ytterligare, den förra til Nousis och den sednare til Rimito Pastorats erhållande. Bägge hafwa många förtjänster öfwer sine medsökande. Wid Nousis lærer wäl Walwikska Familien och Prof. Planman giöra alt hwad de kunna för en ung Magister Achrenius, som gifft sig i den slägten, och är Planmans Swåger. Men han war icke född, då Wirtzenius redan war i ämbetet. Han har ock länge lefwat utan tjänst och lön, så at han förgås, om ei snar hielp mellankommer. Bång åter war länge Magister docens wid Academien, och har nu i många år sutit wid en af de minsta Sacellanierne. Är en lärd och exemplarisk man.

Vale! Pater tuus,

Upsala, d. 5. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

400.

Min Käre Son.

War wälkommen hijt til helgen. Om föret någonsin tillåter, skall jag dagen för Juhlaffton låta Michel komma dijt med den lilla wagnen. Då få wi talas wid om det ena och andra. Men se til, at du då har wiss kunskap och widimerat extractum protocolli med dig, huruwida Håfrätten, som berättas, wid början af 1677. genom dom afhulpit saken angående hemmanet quæstionis. En käpp med gullkrycka kunde ock på öppet köp följa med. Angående Bönedags placatet har jag intet swar fått. Kan ske jag ock behöfwer från Görwell en och annan Bok, hwarom med nästa post skal skrifwas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 15. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

401.

Min Käre Son.

Gärna skickar jag wagn och hästar til dig; med (*sic!*) du ser sielf, at nu, och om föhret icke förbättrar sig til måndagen, blir omöjel:t at komma dijt fram med wagnen hwarken på medar eller kälkar. Jmellertid, om det sig giöra låter, skal Michel wara där nästa måndag. Haf då med dig kunskap, om något finnes i Håfrättens protocoller angående det omtwistande (*sic!*) hemmanet, item: huru det gått med Mathesii sak. Noch om Bönedags placatet etc. Tag ock med dig et exemplar åt mig af de större Almanachorne; så ock från Görwell *Zachariæ Biblische Theologie*, jämte underrättelse, hwad den kâstar. Jag önskar, at Peträji ansökning måtte lyckas; men wet icke huru därmed går. Den torde stadna tils effter helgen. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

402.

Min Käre Son.

Nu har jag mycket at beswära dig med, och anförtro dit sorgfälliga bewakande:

1:o Följer härhos Regements Pastorens Runboms supplicque til Hans Kungl. Majjt om Nysätra pastorat. På hans trägna begäran, som är en lärd och förtjänt man, måste du lefwerera den i Hans Majj:ts egna händer, antingen sielf, eller genom någon annan. Och

det ofördröjeligen, så wida här är maximum periculum in mora, medan förslaget redan warit en och annan wecka inne.

2:o Ligger här bredewid min egen underdåniga ansökning til Hans Maj:t med sina allegater, om det så kallade Porcellains Bruckets bortflyttande från Fiby och Qwarnberg. Läs den igenom, innan den insinueras i Cancelliet; och som förmodel. Commerce Collegium, som gifwit detta wärk privilegium, lærer först höras, så se til, at betänckandet därifrån blifwer favorabelt, och sedan Hans Maj:ts nådiga utslag äfwen så. Samma waksamhet behöfwes ock

3:o wid en förklaring Cammar Collegium genom Landshöfdinge Ämbetet infordrat af mig däröfwer, at MantalsCommissarien Berggrén blifwit från Qwarnby hemmanet opsagd. Så snart Landsh. hinner sätta op sit betänckande, som lærer snart nog ske, komma documenterne in til bem:te Collegium. Läs dem där igenom, och war waksam wid sakens bedrifwande. Det är af mycken wigt, at få honom och hans anhang skildt wid hemmanet, och få fri disposition däröfwer. Ty i annor oförmodad händelse stadnar ock den nya antagna bondens underhållande på min kostnad.

Om du finner nödigt, at jag i dessa mål behöfwer skrifwa någon til, så lät mig det weta. Tack för god anstalt om Böckerne etc. Et quartal wet. Acad:s handl:r och 3. des Tal har jag likwäl nu in duplo. Gärna hade jag sedt dig här tillbaka. Men denna gången torde det warit rätt så godt, at det icke skedde. Ty, effter Fru Helwiks berättelse, skal hela den tilämnade lustbarheten stadnat i idel strunt och lapperi. De böcker, som ännu saknas på min upsats, behöfwa icke där tagas; ty jag torde kunna få dem här hos Swederus.

Effter den anwisningen du fick under härwarandet, lærer wara snart efftersett, om i Håfrättens protocoll på den utsatta dagen eller däromkring något finnes angående det i twist dragna hemmanet eller torpet. Jag wille gärna ju förr des helre få slut i dessa saker, som altid oroa et sinne, hwileket älskat och i all sin tid fått lefwa i stillhet och ro.

Jag tillönskar dig Guds wälsignelse och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

403. Min Käre Son.

Det är mig ganska okärt, at Runboms ansökning kommit för sent in. Han gjorde sig hopp om ganska god värckan däraf. Du har varit nästan för snabb i portraitets beställande. Man hade wäl ännu behöft besinna sig därpå. Jmellertid ber jag at aftalet må ske på det sättet, 1:o at om betalningen förut accorderes, och at 2:o icke et enda aftryck blifwer utlefwereerat i andras händer. Jag önskar och få förut se den til gravuren beredda målningen. Men at Acrell sielf skulle därföre resa hijt, är aldeles onödigt. Jag hade trodt, at det bästa swaret i sådane mål som de, om hwilcka Herr HofCancelleren mig tilskrifwit, och det enda som wäntades, wore det, då af utgången skönjes, at man effterkommit befallning. Nästa post skal jag opwachta Wälbem:te Herren. Bröst- och hufwudwerck hafwa nu åter någon tid hållit mig innom hus. Haf mina angelägenheter i sorgfällig minne. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 16. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

404. Min Käre Son.

Angående Fyrbergs återstående räkning som ock om projectet til Matrikeln skal jag swara nästa post.

Lät du mig ock äntel. med den näst därifrån gående få weta, huru wida i Håfrättens handlingar något finnes angående det om-twistade hemmanet. Den sidsta anwisingen gaf i det närmaste tiden tilkänna, då saken lærer hafwa varit före. Communication med mig är skedd nästan för 2. månader, och jag wille gärna swara ju förr des helre. Haf ock de andra målen i godt minne. Schröderheim låfwade wara Wirtzenius behielpelig til Nousis, och Mag. Bång til Rimito Pastorat. Påminn honom därom. Men om Slåtpastoren Mennander kunde utom förslag erhålla detta sednare, wore ganska wäl. Han är siuklig och har många barn. Braf karl och opbyggelig Präst därjämte. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

405. Min Käre Son.

Projectet til Matrikeln följer härhos tillbaka.

På det Fyrbergs äldre räkning icke måtte längre spöka effter,

så betala den med hosliggande 360. Dr. eller 20. RD. och skicka mig så räkningen quitterad tillbaka. Något öfwer 2. RDr. äro wäl afprutad; men räkningen är så hundfatt opsatt, at den ganska wäl tål en sådan rabatt. Fortfar han i sådan dyrhet, måste jag för framtiden opsäja all handel med honom. Säg honom det.

Efter alt utseende, som närlagde nota utwisar, måste finnas betydelig defect uti de af Giörwell köpta Oeures de Demosthene et d'Eschine, och första tomen däraf. Stig sielf til honom, och begär, at defecten suppleras. Tag tillika hos honom et wackert exemplar af D. Lidéns graverade portrait, och skicka det hijt wid nästa tillfälle. Enligt annonsen utdelas det til samlare gratis. Får man icke i Håfrätten närmare reda på den där efftersökta saken? Förbl:r din trogne fader

C. F. Mennander.

(Ilman päivämäärää; alkuperäisessä kirjekokoelmassa sidottu 20. I. 1778 ja 30. I. 1778 p:tytjen väliin. — Utan datum; i den originala brevsamlingen inbundet emellan 20. I. 1778 och 30. I. 1778 daterade breven).

406.

Min Käre Son.

Tack för underrättelsen från Kungl. Håfrätten. Man måste hielpa sig fram därmed så långt man kan.

Bewaka nu jämwäl sorgfälligt de andra sakerne, så wäl den, som gick til Hans Kl. Maij:t om porcellains fabriquens bortflyttande från hemmanet Qwarnen; som den til CammarCollegium afgångne förklaringen angående hemmanets besitning, som den gamla och odugeliga Mantals Commissarien påstår. Denna förklaring är redan afgången til högwälbem:te Collegium jämte Landshöfdinge ämbetets betänckande, som jag tror wara favorabelt. Läs handlingarne där igenom, och war så mycket opmärksammare wid dessa saker, som ÖfwerJägmästaren Rudbeck, hwilcken ligger under alt detta, icke såfwer, utan ställer alt i rörelse, som han åtkomma kan. J synnerhet förmodar jag icke at oinskränckt disposition af hemmanet och åboers tillsättande därå, mig från ärkännes. J den händelsen, som icke gärna kan supponeras, hade jag ock mycken olägenhet och kåstnad däraf, at en annan Bonde är antagen, den jag då med hustru och barn finge underhålla.

Här går et rychte, som skulle von Troil snart blifwa Biskop i Stockholm. Jag afundas honom icke den lyckan. Men som sådane förändringar icke gärna pläga ske utan då någon wacance förefaller, och min fullmagt tillägger mig alla de rättigheter mine Företredare haft, förmodar jag den berättelsen icke hafwa någon grund. Saken är öppen då jag bortgår; och därtill är effter alt utseende icke så långt, at någons tålmod dessförinnan skulle hinna uttröttas.

Förbl:r med önskan om all sällhet din trogne fader

Stockholm (*sic!*), d. 30. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

407.

Min Käre Son.

Jag tror dig ytterligare på det trägnaste, at du alt framgent med all sorgfällighet bewakar AB. Stolens och mina angelägenheter, til des godt slut i dem kan falla, som jag väntar och förmodar, i så billiga saker, som dessa äro i mina ögon.

Jnnan kårt kommer min förklaring in angående et annat hemman, som man söker få undan AB.ämbetet. Det ser ut, som någre hade sammansatt sig, at roa mig med sådane processer.

Denna posten medförde bref från Pastor Mathesius i London. Jag ser honom wara mycket oroad öfwer de mot honom wäktas klagomål, af hwilcka han då ännu icke fått del. Han ber mig anhålla för sig om 3. månaders permission, at komma til fäderneslandet. Jag har warit mycket bekymrad hwad härwid står til görande. Men som han slutel. underkastar saken mit godtfinnande, täncker jag råda honom, at hafwa anstånd med denna begäran, åtminstone til des han in loco afgifwit förklaring öfwer klagomålen.

Huru lider det med den omtalte kryckan och kappen? Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 6. Febr. 1778.

C. F. Mennander.

408.

Min Käre Son.

Nu har ock Krukmakare ämbetet här i Staden opwaknat, och i närlagde Skriff med des allegater fördt klagan däröfwer, at Qwarnbergs så kallade porcellains wärk giör dem förfång i deras näring. Inlewerera denna deras ansökning, som kan lända min förut ingifna anhållan til någon stöd, at detta onyttiga wärk anten måtte nedläggas eller bortflyttas.

Ehuru gärna jag ser Mag. Clewbergs befordran, måste jag doch, när han fått Mag. Lindqvist til competitor wid Bibliothecarie syslan, säja, at han hwareken i år eller förtjänster går på långt när opp emot denna, som tillika tryckes af mycken fattigdom. Hans skäl finner du närmare af hosgående des bref til mig, som ock antingen kan opwisas eller til sit innehåll föredragas Hans Exc:e Cancelleren, när syslans förgifwande kommer i quæstion. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Febr. 78.

C. F. Mennander.

409.

Min Käre Son.

Nu är Prästmötet härstädes slutit, och har, Gudi låf! aflupit til inbördes nöje och opbyggelse.

At du arbetar för Assessor Hising, och Med. Prof. Haartman, har sina goda skäl. Men hwad merite Billmark har at blifwa Adelsman, ser jag aldeles icke.

Wore man förewijs, ägde man nu godt tilfälle at få gullkrycka, på RR. Gr. Horns, Consuln Arwidsons, etc. auctioner, förmodel. til halfwa prijset mot det den kommer at kåsta hos Suther. Men som den redan lærer wara bestäld, måste det därwid förblifwa. Doch betingas den och röret til det aldranärmaste.

Genom en marcknadsresande har Gillberg offererat sig at gravera mit portrait. Af de Geers, som ofelbart är det bästa och finnaste i Swerige utkommit, sluter jag, at det då torde blifwit bättre än Akrells, men förmodel. ock dyrare.

Sakerne om hemmanet Qwarnen och det så kallade porcellainsbruket måste du på det sorgfälligaste bewaka, och hafwa några som förekomma, at de icke måtte subreptitie få slincka fram, som anläggas torde. Opwakta jämwäl Hans Exc. Hermanson i detta ärendet at Han, som flitigt skal biwista Collegium, måtte förut hafwa någon idée om målet. Om du finner så nödigt, wil ock jag skrifwa honom til.

Någon hosta och bröstwärck har jag denna tiden warit plågad af, som i synnerhet betagit mig nattron. Men nu begynner den sakta sig.

Jag önskar dig all sällhet och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Febr. 1778.

C. F. Mennander.